

8 #46 #83

UAN

SIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO
CCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

BT810

.P77

1727-34

v.4

c.1

26
DISSERTATIONES

**SCHOLASTICÆ
DE DIVINIS DECRETIS,
SACRATISSIMÆ VIRGINI MARIÆ
DEI-GENITRICI,**

**Nostræque etiam Charissimæ Matri;
ac Dominæ**

CONSECRATÆ.

A. P. ANTONIO DE PERALTA

Societatis JESU Mexicano, & Mexici in
Maximo S. S. A. A. Petri, & Pauli Colle-
gio quondam Primario Sacræ Theo-
logiæ Professore, deindè superio-
rum studiorum Præfecto.

40330
Tomus 4.

ANTVERPIÆ,

Apud JOANNEM BAPTISTAM VERDUSSEN
Sub signo duarum Ciconiarum. 1734.

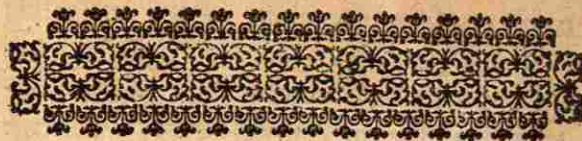

1080044565

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
 BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
 CAPILLA ALFONSO BILIBIANO
 9 de 12 MICROFILMADO 87M

BT810
 877
 1727-34
 V.4

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
 INSTITUTO DE INVESTIGACIONES Y ESTADÍSTICA
 ESTADO DE NUEVO LEÓN

Proemium

SANCTISSIMÆ
VIRGINI

MARIÆ

Nuncupatorium.

Uctatum in tota
 Theologia difficilli-
 mum, intricatumque
 scribere aggredimur,
 in quo graves usque
 adeo sese offerunt no-
 di, ut in eis solvendis
 Doctissimorum hominum desudarit,
 atque adhuc nunc desudet industria.
 Quis enim novit vias Domini? Aut
 quis

quis consiliarius ejus fuit , ut illius arcana , consilia , & inscrutabilia decreta possit evolvere ? Sanè nobis audaciæ verteretur , investigabiles æternæ Mentis vias scrutari voluisse , nisi Theologi munus exigeret , quantum in hac caligine mortalis vitæ fas est , divina decreta declarare. Etenim , cum ex voluntate Dei omnia procedant , Theologo necesse est , decretum divinum aliquod passim offendere , præsertim quoties gravissimas de Libertate controversias exagitat. Quod si naturam divinorum decretorum , proprietatesque ignoraverit , nec particulares Dei voluntates agnoverit , qui poterit à tanti se momenti difficultatibus expedire ? Ergo non audacia impellit , sed necessitas cogit , ut abstrusas Dei determinationes venerabundi perscrutemur

Necessitas autem præcipua , quæ nos ad hunc sanè magnum capessendum laborem adegit , nulla prorsus alia fuit , quam bono Scholasticorum , commo- que consulere : id quod etiam in alijs nostris tractatibus prælo nuper Mexici datis , & intendimus , & (si non falli- mur)

mur) sumus assecuti. Cum enim Scholastici Juvenes , quando publicas instituunt concertationes , non opus habeant quæstionibus latissimis , sed brevibus , claris , & omnium argumentorum solutione perfectis , libros (quos plurimos , & eos ingeniosè , ac docte compositos , à gravissimis Doctoribus quotidie terimus) quoniam legere , ac percipere vix possunt , planè averfantur. Cui nos , ut obviam iremus incommodo , divina omnia decreta in diversis materijs discuti solita , & quæ majorem in universa Theologia ingerunt difficultatem , tribus in tractatibus distinctè , ac breviter , perspicueque explicamus. In libro siquidem de Beata Virgine , dissertatione prima , sectionibus prima , & secunda , decretum Incarnationis inseruimus ; in libro autem de scientia media , tota dissertatione secunda , de decreto prædeterminativo Thomistico , comitantique Schotico ; de eodemque ut à Patre Doctore Gaspare de Ribadeneyra excogitato in præsentia materia , dissertatione secunda , sectione quarta , in secunda argumentorum classi , paragrapho *Contra secundo* ex professo

trac-

tractavimus. Cætera deinde decreta ,
hoc in libro ea conati sumus exponere
perspicuitate , ut nihil ad captum , &
intelligentiam plenissimam desiderare
possint Tyronum ingenia. Atque ista
etiam de causa non multas ad conclusio-
num probamenta rationes congerimus ,
impugnationesque sententiarum pluries
omittimus ; experti enim sumus pluri-
mis , quibus publicè Philosophiam , ac
Theologiam docuimus annis , mentes
Scholasticorum , quantumvis acutissimas
(quales hoc Mexicanum Ingeniorum fe-
racissimum solum producit) potius obrui ,
quam juvari probationum , atque im-
pugnationum multitudine , quas sæpè ,
Doctores , utpotè pro Magistris scriben-
tes , agglomerant. Noster verò labor in
eo totus est , ut una , vel altera , quam
eligimus , ratio , potissima inter omnes
sit , dilucideque proponatur cum solutio-
nibus Adversariorum , rejectis quidem
perquam efficaciter : Deinde ut omnia
contraria argumenta , præsertimque so-
phystica , pulchrioribus objiciantur for-
mis , & clarissimè enodentur.

Hujus

Hujus autem non terrebit nos operis
arduitas , quando te , Virgo Purissima ,
Increataque Sapientia Genitrix , ducem
sequimur , te tutelarem exambimus. Di-
vina decreta , quæ ex æternitate in
Verbo Dei extiterunt , extiterunt etiam
in utero tuo , quando Verbum in eo pro
nobis factum est caro. Habemus ergo
Magistram , atque eam Sapientissimam ,
quæ voluntates Dei , in ventre traxit , in-
deque non vani Auspices fore confidi-
mus , ut dissertationes nostræ de illis
tractantes , foelici partu erumpant , &
fausto quoque fine terminentur. Ita sit.

APPRO.

APPROBATIO.

R. P. M. FR. ANTONII DE LA
CERDA MORAN.

Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, in Sacra Theologia Magistri, tum in clarissima Augustiniana Religione, tum in Regali Mexicea Academia, quondam Provincialis, Definitoris, Secretarij, priorisque Angelopolitani Conventus S. P. N. Augustini, Provinciae Mexicanae Sanctissimi Nominis JESU.

Exc^{me}. Princeps.

Dissertationes, seu eximium de Divinis Decretis tractatum à Sapientissimo, atque admodum Reverendo P. Antonio de Peralta Sacrae Jesuadum Familiae Mexiceo in Maximo Apostolorum Petri, & Pauli Literarum Emporio, quondam Primariae Sacrae Theologiae Cathedrae Professore, nunc vero studiorum majorum Praefecto conscriptum, mihiq; ab Exc. vestra approbationis causa commissum, quem admodum obedientiae gravem, nisi intentus, ita nisi gratus legissem, haud levem proculdubio gratitudini injuriam irrogassem. Etsi enim honorificum Censoris munus exiguas ingenio vires opprefferit; animum tamen conditiores qualesque Sapientum degustare dapes inhiantem de-

delitiosae usquequaque lectionis condito supra-
modum pabulo faginavit, Illum itaque idcirco
gratus legi; intentus itidem recognovi. Cum-
que egregij voluminis oculis spatia percurrans,
mente sane per Theologiae Sacrae ardua nimis,
& inaccessa penitus discurrissem; quod ingenio-
sissime contextum opus fueram inibi demira-
tus; nidum esse censui, quem ingeniorum
Aquila concinnasset. Illa videlicet, quae post-
quam per aethereas universae Theologiae regio-
nes assidue volitans consenuisset, sese, auspica-
to equidem renovanda, fontis Mariani caelesti-
bus aquis intinxit; unde novis plena plumis, at-
que novae materiae varietate undique formosa
profliens, ad excelsum venit divinae Scientiae
Libanum; hincque nunc tandem medullam Cedri
tulit abstrusiora, scilicet voluntatis divinae Con-
silia; & transportavit eam in terram Chanaan,
(cum Chaldaeo legam) ad terram liberam: hoc
est, ad liberum humanae voluntatis Arbitrium;
cujus cum divinis Decretis concordia in Aquila
hujus Opere praclarissimo, ita miro, ita
jugi splendore retulget; ut illud necessitudinis
umbra nec levi mercede valeat apparere quan-
doque subobscurum. In Opere dixeram, sciens
perinde esse, ac si in hujus Aquilae perpolito
Nido dixissem: in quo, quis dubitet, non nisi
sententiarum pullos, quos saepe sapius veritatis
Soli praefulgido sedulo explorandos objecerit,
atque a degeneri opinionum turba distraxerit,
ingeniorum Aquilam collocasse? Ex quo, quis
nesciat, non nisi magni acuminis generosam
fec-

scetuum progeniem à cunctis adversariorum tel-
lis mirum in modum defendendam pennis sem-
per alta petentibus ingeniorum Aquilam susce-
pisse? Et à quo tandem, quem praterfugiat,
Fidei orthodoxæ minimè abfuturum echitem,
cujus beneficio nobiles Aquilini partus ingenij
ab universis errorum noxis penitus liberati con-
quiescerent? Unde si Aquilarum pullis publica
lux ita debetur, ut Solis radios irretorta pu-
pilla rimentur, prius quam æthera vibrato pen-
narum remigio discendant, videtur mihi nemo
fururus, qui non ilicet, si Censoris mecum mu-
nia subiret, mecum etiam libenter omnino fir-
maret, jurè summo debere publici luminis usura
potiri opus illud, in quo præstantioris Aquilæ
præstantissima de divinis Decretis sententiarum,
& doctrinæ soboles continetur. Sic salvo me-
liori censeo in hoc Mexiceo Imperiali S. P.
Augustini Conventu, die 18. Octobris, An-
no Domini 1726.

Manus vestræ Exc.^{me} osculatur summis-
se vester addictissimus Servus.

Fv. Antonius de la Cerda Moran.

APPROBATIO

*R. P. M. Clementis sumpsit à Societate
JESU, in Sacra Theologia Doctoris,
Cathedraque Jesuitica Moderatoris in
Regali Mexicana Academia, Qualifica-
toris Sancti Officij, Primarijque olim
Theologiæ Professoris in Maximo
S. S. A. A. Petri & Pauli
Mexiceo Collegio.*

Jubente D. D. D. Mathia de Navarro
Collegij Christi Domini Rectore, Sacra-
rij Sanctæ Metropolitanæ Ecclesiæ Parocho,
atque pro toto Archiepiscopatu Mexicano Vi-
cario Generali, &c. Legi excultissimum tracta-
tum de divinis Decretis, quem R. P. Anto-
nius de Peralta semel, atque iterum ela-
boravit, cum in hoc Collegio primariam
publicè Theologiam traderet. Opus profecto,
quod solèter elimaverat, rigidiori adhuc
limæ subjecit, & quasi denuo recudit, ut
typis mandaret, quod antea docuerat, rur-
sum docere professus est: & quod jam pri-
dem in publico theatrorum Sole prognatum
erat, nunc in umbra pacatissima cordatoris
statis maturatum, atque undique perfectum
ap-

apparet. Quantum splendoris acereviffe pu-
tem ijs dilceptionibus, postquam in secun-
dis curis ad incudem revocatae sunt! Au-
reae profecto sententiae, argenteae rationes,
aeræ voces, & quod potissimum est non ab
alieno penu emendicatae; sed è thesauro suo
depromptae, nostrum commendant authorem.
Aureae sunt sententiae, quibus in eruendis
non humi reptat, aut per summa rerum
fastigia subilit; sed profundam arcanioris
Theologiae abyssum penetrat. Scit optime,
Theologiam esse thesaurum in agro abscon-
ditum, quem non nisi laboriosus, & lyn-
caeus scrutator effoderit. Suarum illæsa puri-
tas sententiarum, uti aurum igne, non spec-
tata tantum; sed probata fuit actu terven-
tissimo frequentium hinc, inde disputatio-
num. Argenteae rationes, omni ex parte
communiunt, & illustrant tractatum; qui
totus argenteus, soliditatem simul, & clari-
tatem abique ullo acuminis impendio, com-
ponit. Tres è caelo dotes (præter alias plures)
confluxisse dixeris in authorem, in quo so-
lidas, claritas, & acumen ullo vix discri-
mine vigent: Soliditas ea est, ut inter-
arietantes objectionum ictus, non effracta
diffiliat; sed illustrius scintillet: claritas, e-
tiam lusciosos mediocrium ingeniorum oculos,
non subterfugit: acumen est, ita delicatissi-
mum, ut intra subtiliores qualque mentes, se-
se ultro, & illico intromittat, neque ullate-
nus

nus pungat; sed recreet. Aeræ tandem voces
opus exorant, in quo nihil inimicum divinis,
aut humanis juribus comperio; sed omnia con-
sona nostræ Catholicæ fidei inspicio; atque
adeo luce dignissimum arbitror. In hoc Ma-
ximo S. S. Apostolorum Petri, & Pauli Col-
legio Soc. JESU. Die 21. Octobris, An-
no 1727.

Clemens Sumpsin.

Licencia del Superior Gobierno.

EL Exc^{mo}. Señor D. Juan de Acuña, Marqués de Cala-Fuerte, Cavallero del Orden de Santiago, Comendador de Adelfa en la de Alcantara del Consejo de su Magestad, en el Real, y Supremo de Guerra, General de sus Reales Exercitos, Virrey Governador, y Capitán General de esta Nueva España, y Presidente de su Real Audiencia, y Chancilleria, &c. concedió su licencia para la impressiõ de este Libro, cuyo titulo es: *Dissertationes Scholasticae de divinis Decretis*, vista la Aprobacion del Muy R. P. M. Fr. Antonio de la Cerda Moran, del Orden de Señor San Augustin; como consta por su Decreto de 20. de Octubre de 1726. años.

Licencia del Ordinario.

EL D^o. D. Mathias Navarro, Abogado de la Real Audiencia de esta Corte, Reñtor de el Real Colegio de Christo S. N. Ordinario de el Santo Oficio, Provisor, y Vicario General de este Arzobispado, Cura propietario de el Sagrario de esta Santa Iglesia Cathedral, &c. concedió su licencia para la impressiõ de este Libro intitulado: *Dissertationes Scholasticae de divinis Decretis*, vista la Aprobacion de el R. P. M. Clemente Sumpsin, de la Agrada Compañia de JESUS, como consta por auto de 23. de Octubre de 1726.

Josephus de Arjó Præpositus Provincialis
Societatis JESU Provinciae Novæ His-
paniæ, &c.

Cum Librum, cui titulus est: Dissertatio-
nes Scholasticæ de divinis Decretis à P.
Antonio de Peralta Nostræ Societatis com-
positum, aliquot ejusdem Societatis Theolo-
gi, quibus commissum fuit, recognoverint,
& in lucem edi posse probaverint: facultate
nobis à P. N. Michaelæ Angelo Tamburini
Præposito Generali communicata, concedi-
mus, ut typis mandetur: si ita ijs, ad quos
pertinet, videbitur. In quorum fidem has
litteras manu nostra subscriptas, & sigillo
Societatis Nostræ munitas dedimus. Angé-
lopoli, die 14. Novembris, anni 1724.

Josephus de Arjó.

DIS-

DISSERTATIONES
DE DIVINIS DECRETIS.

DISSERTATIO PRIMA.
DE NATURA, ET PROPRIETATI-
bus divinatorum decretorum.

Plurimæ sunt decreti divini proprietates, quas evol-
vemus hic, licet non omnes: aliqua enim, &
præcipua, ut sunt libertas, & immutabilitas ad
tractatum de voluntate spectant in eo videnda. In
hac autem dissertatione solum eas, quarum cognitio
ad particularia decreta, de quibus ex professo agen-
dum, videtur necessaria, explicabimus.

SECTIO PRIMA.

QUID SIT DECRETUM DIVINUM?

Et aliqua illius proprietates.

Decretum divinum sic definitur: vo-
luntas Dei in actu secundo, quæ vult, &
decernit alicuius objecti existentiam. Dici-
tur voluntas in actu secundo, seu actus
divinæ voluntatis, ut distinguatur à potentia vo-
luntativa, quæ vocatur voluntas in actu primo. Dici-
tur autem quæ vult, & decernit alicuius objecti
existentiam, ut denotetur decretum esse actum
complexum, quo Deus tendit in esse, aut in
non esse rei per tendentiam practicam; & ut dis-
tinguatur ab actibus incomplexis, nimirum,
amore, & odio, qui sunt pura complacentia. &
dis-

Josephus de Arjó Præpositus Provincialis
Societatis JESU Provinciae Novæ His-
paniæ, &c.

Cum Librum, cui titulus est: Dissertatio-
nes Scholasticæ de divinis Decretis à P.
Antonio de Peralta Nostræ Societatis com-
positum, aliquot ejusdem Societatis Theolo-
gi, quibus commissum fuit, recognoverint,
& in lucem edi posse probaverint: facultate
nobis à P. N. Michaelæ Angelo Tamburini
Præposito Generali communicata, concedi-
mus, ut typis mandetur: si ita ijs, ad quos
pertinet, videbitur. In quorum fidem has
litteras manu nostra subscriptas, & sigillo
Societatis Nostræ munitas dedimus. Angé-
lopoli, die 14. Novembris, anni 1724.

Josephus de Arjó.

DIS-

DISSERTATIONES
DE DIVINIS DECRETIS.

DISSERTATIO PRIMA.
DE NATURA, ET PROPRIETATI-
bus divinarum decretorum.

Plurima sunt decreta divini proprietates, quas evol-
vemus hic, licet non omnes: aliqua enim, &
præcipua, ut sunt libertas, & immutabilitas ad
tractatum de voluntate spectant in eo videnda. In
hac autem dissertatione solum eas, quarum cognitio
ad particularia decreta, de quibus ex professo agen-
dum, videtur necessaria, explicabimus.

SECTIO PRIMA.

QUID SIT DECRETUM DIVINUM?

Et aliqua illius proprietates.

Decretum divinum sic definitur: vo-
luntas Dei in actu secundo, quæ vult, &
decernit alicuius objecti existentiam. Dici-
tur voluntas in actu secundo, seu actus
divinæ voluntatis, ut distinguatur à potentia vo-
luntativa, quæ vocatur voluntas in actu primo. Dici-
tur autem quæ vult, & decernit alicuius objecti
existentiam, ut denotetur decretum esse actum
complexum, quo Deus tendit in esse, aut in
non esse rei per tendentiam practicam; & ut dis-
tinguatur ab actibus incomplexis, nimirum,
amore, & odio, qui sunt pura complacentia. &
dis-

A

DISSERTATIO I.

displacencia in objecto, quin practicè tendant ad illi existentiam dandam, vel negandam. Verum hæc Dissert. II. latius, & clarius explicabuntur.

Atq; ex eo quod divinum decretum sit tendentia practica in objectum, cuius est volitio, patet, quod nullum divinum decretum potest esse volitio, aut nolitio sui ipsius adhuc inefficax: neque item potest esse volitio principij, quod supponit *subjectivè*, aut objecti, quod, *objectivè* supponit ut prævisum secundum illud esse, cuius fingeretur esse volitionem. Potest tamen esse amor sui ipsius juxta dicenda Dissert. II. non tamen potest esse odium sui, quia nil mali odio digni in se continet, sed potius cum tota bonitate divina identificatur. Deinde cum Deus sit infinite perfectus, & sapiens, nil ipsi decernenti potest esse casuale, vel improvisum, nec ullum ejus decretum potest esse fatuum, aut imprudens.

Ex quo deducitur, quod Deus solum potest velle, aut nolle contingentia, non autem potest decernere impossibilia, aut metaphysicè necessaria. Ratio est: nam ut theologi colligunt ex Divò Thoma 1. part. quæst. 20. art. 1. corp. & 1. 2. dz. quæst. 25. art. 2. corp. præsertimque quæst. 26. art. 2. omnis volitio est via, & motus intentionalis ad esse, & nolitio ad non esse objecti: ergo omnis volitio tendit, ut *fit*, quod potest non esse, & omnis nolitio, ut *non fit*, quod potest esse; sed hoc est tendere in objectum contingens: ergo Deus solum potest velle, aut nolle

SECTIO I.

nolle contingentia: fatuum enim esset velle ut *fit*, aut nolle, ut *non fit*, quod independenter à voluntate, seu velit nolit voluntas; erit, aut non erit: ideo Aristoteles 3. Ethicorum cap. 2. ait, electionem quando stulta non est, non esse impossibilem, neque necessario, sed eorum, quæ sunt in nostra potestate.

Jam verò, ut duas divini decreti proprietates, *influxum*, scilicet, & *infrustrabilitatem* explicemus: præmittendum est 1. quod cum volitio divina sit tendentia practica in objecti contingentis existentiam, debet aliquo modo in illam influere: dubitatur autem an *physicè*? an *moraliter*? per modum motionis, & applicationis potentia executricis ad agendum, sicut imperium reflexum influit in actum imperatum? 2. quod infrustrabilitas divini decreti efficacis stat in determinatione essentiali illius ad existentiam rei decretata: adeò, ut nequeant existere decretum efficax, & carentia rei, quæ per illud decernitur. Quæritur ergo hic: an infrustrabilitas sit *antecedens*, & per essentialiam ipsius decreti, vel solum *consequens*, & ex suppositione contingente; v. g. scientia mediæ de existentia rei decretata?

1. Conclusio cum communi contra paucos referendos, & impugnandos Dissert. 2. Sect. 1. Divinum decretum tantum moraliter influit, sive positivè, sive permissivè in existentiam effectus decretati. Probatur conclusio: Divina Omnipotentia est unicum, & indivisum principium physicum omnis operationis externæ Dei, ideo enim, secundum omnes Theologos, omnia opera ad

extra communia sunt toti Trinitati: ergo decretum voluntatis divinæ solum influit moraliter in operationem externam imperando, movendo, & applicando omnipotentiam: sicut nostra decreta applicant potentias externas executrices. Uterius: operatio externa omnipotentia potest esse propter diversos fines intentos per diversa decreta: ergo ea decreta applicant omnipotentiam, ut operetur propter eos fines; sed hoc est influere solum moraliter: ergo ita influit.

Secunda conclusio cum Rivad. de prædest. disp. 12. à num. 14. Izo. de deo, disp. 39. num. 16. & 18. Junio, de Provid. & prædest. Sect. 5. cap. 3. num. 9. & communi Recentiorum contra Pat. Usson, & Magist. Felicem, aliosque paucos: omne decretum Dei efficax etiam intentivum cujuscumque effectus sive liberi, sive necessarij; est non tantum consequenter, & ex suppositione contingente ipsi, v. g. scientiæ mediæ, sed etiam antecedenter, & per suam essentiam infrustrabile respectu effectus, cujus est efficaciter, & formaliter intentivum, quamvis non sit immediatè executivum illius. Probatur conclusio: auctoritate scripturæ, nam Isaia 14. dicitur: *Dominus exercituum decrevit, & quis poterit infirmare*: Ubi loquitur de decreto secundum suam essentiam, & ait, neminem posse illud infirmare; sed infirmare est frustrare: ergo decretum Dei efficax secundum suam essentiam, seu antecedenter est infrustrabile.

Probatur etiam ratione à priori: decretum per

per suam essentiam, & antecedenter habens esse connexum essentialiter cum existentia rei decretatæ, est antecedenter, & per suam essentiam infrustrabile, nam est essentialiter incomponibile cum negatione rei decretatæ; atqui decretum Dei efficax ex prædicato efficacis, & divini habet esse connexum essentialiter cum existentia rei decretatæ: ergo est antecedenter, & per essentiam infrustrabile. Probatur minor: decretum Dei efficax ex prædicato efficacis, & divini est efficax Dei resolutio de eo quod aliquod existat; sed talis resolutio debet esse per essentiam connexa cum existentia rei decretatæ, alioquin posset Deus toto lux voluntatis conatu aliquid desiderare, & intendere, & tamen non consequi: ergo decretum efficax, &c.

Respondent Recentiores perdocti apud Izquierd. supra, sufficere decreto v. g. prædefinitioni formali purè intentivæ nostræ consensus, ut liberi, & regulatæ scientiæ mediæ connexionem mediatam cum actu prædefinito, nimirum ratione auxiliorum efficacium, cum quibus immediatè prædefinitio connectitur, & medijs illis cum consensu. Sed contra; quia prædefinitio immediatè per se connectitur cum actu, & licet permittamus connecti tantum mediatè, adhuc est antecedenter, & per suam essentiam infrustrabilis: ergo ruit solutio. Probatur antecedentis prima pars: prædefinitio eætenus connectitur cum consensu, quatenus est resolutio efficax, qua Deus decernit consensum liberum, sed immediatè per se, & per suam essentiam est talis resolutio:

lutio : ergo immediatè per se connectitur cum consensu , ac per consequens , ejus connexio non est accidentalis , & extrinseca per denominationem ab auxilijs : ergo.

Uterius : decretum efficax intentivum alicujus finis immediatè connectitur cum fine , & ratione illius cum medijs ; sed prædefinitio est decretum intentivum consensus tanquam finis : ergo immediatè connectitur cum consensu , & ratione illius cum auxilijs . Probatur major : decretum intentivum finis non ideo petit existentiam finis , quia petit existentiam mediorum ; sed potius ideo petit existentiam mediorum , quia petit existentiam finis : ergo immediatè connectitur cum fine , & ratione illius cum medijs . Antecedens est certum , & indè patet , quoniam si finis sine ullo medio peteret existere , decretum nullatenus peteret existentiam mediorum : & quando finis est per plura media consequibilis , decretum non petit determinatè hoc medium præ illo , sed aliquod vagè , quia quodvis sufficit ad finis existentiam .

Probatur iam secunda pars primi antecedentis : per se prædefinitio eatenus connectitur cum consensu , quatenus connectitur cum auxilijs indifferentibus , ut efficacibus ex prævisione conditionata consensus : ergo seipsa , & per suam essentiam habet tantam connexionem cum consensu , quantam habent auxilia , ut efficacia ; sed auxilia , ut efficacia essentialiter connectuntur cum consensu : ergo , & prædefinitio , ac per consequens licet mediatè connectatur

nectatur cum consensu est per suam essentiam , seu antecedenter infrustrabilis . Uterius : prædefinitio ex se essentialiter supponit scientiam mediam de consensu futuro sub auxilijs , & connectitur cum purificatione conditionis ; sed eo ipso ex se , & antecedenter connectitur cum consensu : ergo ita connectitur . Nunc verò quia argumenta contra primam conclusionem proponenda , & solvenda sunt Dissert. 2. Sect. 1. ad argumenta contra secundam procedamus .

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum : decretum absolutum , & efficax intentivum actus liberi per media indifferentia , & efficacia non habet majorem connexionem cum actu , quam habent media , quæ infert ; sed ea media antecedenter , & secundum essentiam suam possunt conjungi cum negatione actus ; non verò consequenter ad determinationem voluntatis , per quam fiunt in actu secundo efficacia : ergo pariter decretum . Hoc est totum fundamentum Recentiorum , ad quod responderetur negando majorem , & est clara disparitas ; quia decretum per se , & immediatè est resolutio efficax , ut existat actus , adeoque cum eo immediatè connectitur ; atque etiam per essentiam suam connectitur cum scientia media de actu , & purificatione hypothesis : at media , seu auxilia per se , & per suam essentiam sunt indifferentia , connexionemque cum actu ab extrinseco accipiunt :

piunt : unde constat majorem connexionem habere decretum , quam media.

Argumentum secundum : prædefinitio consensus ut liberi regulata scientia media est decretum absolutum , & efficax intentivum actus ; sed voluntas creata potest frustrare hanc prædefinitioem : ergo potest frustrare aliquod decretum efficax Dei , ac per consequens non omne decretum absolutum , & efficax est antecedenter , & per suam essentiam infrustrabile , & sic poterit admitti decretum benignum Recentiorum infrustrabile tantum *consequenter* , & *antecedenter* irritabile. Probatum minor triplici ingeniola ratione : prima ; posse omittere consentum supposita prædefinitioem , est formaliter posse eam frustrare ; sed voluntas creata potest omittere consentum supposita prædefinitioem , quia hæc non tollit potentiam proximam omitendi , cum non tollat libertatem : ergo potest frustrare prædefinitioem.

Secunda : qui potest liberè non frustrare prædefinitioem potest eam frustrare ; nam libertas est ad contradictoria ; sed voluntas creata consentiendo potest liberè non frustrare prædefinitioem , nam ponet consentum , quoposito non frustratur : ergo potest eam frustrare. Tertia : infrustrabilitas prædefinitioem stat in connexionem , quam habet cum consensu ; sed talis connexio non est antecedens , sed consequens : ergo similiter infrustrabilitas prædefinitioem , ac proinde ea non est *antecedenter* , & per suam essentiam infrustrabilis ; sed potest eam

eam frustrare voluntas. Hoc est celebre argumentum , quod sapientissimus P. Junius de prædest. Sect. 5. per integrum caput 4. proponit , & solvit , & pro cuius solutione.

Præmitto 1. quod prædefinitioem frustrati , nil aliud est , quam eam existeri sine effectu , seu *dari conjunctum ex existentia prædefinitioem* , & *carentia consensus* , vel conjungi hæc duo : *existeri prædefinitioem* , & *non existeri consensum* per eam prædefinitum. Inde cum ut deficiat totum sufficiat defectus alicujus partis , fit , ut deficiente , vel sola prædefinitioem , vel sola carentia consensus , deficiat frustratio , & ponatur ejus contradictorium , scilicet , *infrustratio* , seu *carentia frustrationis*. Fit etiam , quod cum voluntas nequeat conjungere existentiam prædefinitioem cum carentia consensus , nequit eam frustrare , & est eo ipso necessitata ad infrustrationem : quæ infrustratio dabitur vel si voluntas impediatur prædefinitioem , posita liberè carentia consensus ; vel si ponatur liberè consensum prædefinitioem existente , ut per se claret.

Præmitto 2. quod voluntas ponens consentum eo ipso ponit prædefinitioem infrustrationem : hæc tamen est quædam *specialis* , & *contingens* infrustratio consistens in consensu , quam potest non ponere voluntas ponendo carentiam consensus : non tamen ideo prædefinitioem frustrabit , sed potius ponendo carentiam consensus , aliam necessario ponet infrustrationem , quia carentia consensus cum sit prædefinitioem impedio , est alia illius infrustratio ; nam si

prædefinitio impeditur : ergo non frustratur. Inde fit , quod licet voluntas possit omittere hanc specialem, & contingentem prædefinitio- nis infrustrationem stantem in consensu, non possit omnem ejus infrustrationem omittere , quia cum non possit simul omittere duo con- tradictoria, omittendo consensum necessario ponet carentiam consensus, quæ est alia infrus- tratio prædefinitiois : unde tam longè abest , ut possit eam frustrare, quod potius sit necessitata ad eam non frustrandam.

Præmitto 3. quod prædefinitio habet dupli- cem connexionem cum consensu : alia est *exer- cita*, & *contingens*, consistitque in ipsa existentia actualis prædefinitiois : atque hæc connexio , est *consequens*, & *evitabilis*, cum libertateque bene coherens, nam hæc talem existentiam actualem, ac proinde connexionem potest im- pedire. Alia est *signata*, & *necessaria*, quæ est necessitas de eo quod non existat prædefinitio sine consensu ; atque hæc connexio est omnino *antecedens*, & per libertatem inevitabilis, in eaque sola consistit infrustrabilitas prædefinitio- nis. His positis ad argumentum in forma nego- minorem ; ad cujus primam, & secundam pro- bationem in primis retorqueo : posse omittere consensum supposita scientia Dei de consensu, est formaliter posse falsificare scientiam Dei ; sed voluntas potest omittere consensum, sup- posita scientia Dei de illo, nam hæc non tollit libertatem : ergo potest eam falsificare. Item : potest eam non falsificare ; ergo, & falsificare.

Deinde

Deinde distinguo primæ probationis mino- rem : potest omittere consensum, supposita præ- definitione, si *ly potest* solum faciat sensum com- positum prædefinitiois cum potestate ad omis- sionem, concedo : nam simul cum prædefini- tione datur potestas ad omissionem consensus ; si *ly potest* faciat sensum compositum *ex parte ter- mini*, scilicet, prædefinitiois, & omissionis consensus, nego, quia nulla datur potestas ad id, ut supposita prædefinitioe, detur omis- sio consensus ; verum supposita prædefinitioe, & simul cum ea datur potestas ad omissionem, non quidem supponens, sed potius excludens sup- positionem prædefinitiois. Ad secundam pro- bationem, nego majorem, cujus probationem includam distinguo : libertas est ad omnia con- tradictoria, nego : ad ea, inter quæ versatur, concedo.

Etenim libertas in nostro casu non versatur inter hæc contradictoria : *non frustrare, & frustra- re*, quia hoc secundum extremum est chymæra, & ista nequit esse extremum libertatis, cum non sit à libertate ponibilis : solum ergo ver- latur inter hæc *non frustratio, & carentia non frus- trationis*, nimirum, huius positivæ consistentis in consensu ; seu clarius inter *infrustrationem, & carentiam formalem infrustrationis*, sumpto termino *non frustrare* positivè. Deinde distin- guo minorem : potest liberè non frustrare præ- definitionem infrustratione positiva speciali, & contingenti, concedo ; omni infrustratione, ne- go ; nam licet hæc specialis infrustratio sit li- bera

bera voluntati, non tamen omnis, quia illi est necessarium aliquam ponere in frustrationem, atque eodem modo ad retorsiones respondetur. Ad tertiam, distinguo majorem: stat in connexione exercita, & contingenti, nego; signata, & necessaria, concedo: & minorem: talis connexio signata non est antecedens, nego: exercita, concedo.

Sed contra: per nos frustratio prædefinitionis est homini antecedenter necessaria: ergo & consensus est antecedenter necessarius, ruetque libertas. Probatur consequentia: si frustratio prædefinitionis est antecedenter necessaria, est antecedenter necessarium quicquid simpliciter requiritur ad eam in frustrationem; sed supposita prædefinitione, simpliciter requiritur ad ejus in frustrationem quod jungatur cum consensu: ergo est antecedenter necessarium, quod jungatur cum consensu, ac per consequens hic est antecedenter necessarius. Ad instantiam, nego primam consequentiam, & in primis distinguo majorem probationis illius: est antecedenter necessarium quicquid simpliciter requiritur necessitate antecedente, concedo, quicquid requiritur necessitate consequente, nego, & minorem: simpliciter requiritur necessitate solum consequente, concedo. antecedente, nego.

Explicatur solutio: adhuc supposita prædefinitione, non requiritur antecedenter ad ejus in frustrationem conjunctio cum consensu, sed solum consequenter ad hominis determinationem,

nem, quia adhuc posita prædefinitione stat in hominis potestate, quod ad ejus in frustrationem non requiratur ejus conjunctio cum consensu, nam adhuc tunc habet homo potestatem tollendi suppositionem prædefinitionis per carentiam consensus; qua suppositione ablata dabitur frustratio prædefinitionis in ejus impeditioe consistens. Unde non bene inferitur quod, quia mihi est antecedenter necessaria frustratio, sit etiam ex suppositione prædefinitionis antecedenter necessarius consensus; nam possum ponere aliam in frustrationem tollentem suppositionem prædefinitionis per impeditioem ipsius.

Deinde aliter distinguo minorem probationis: simpliciter requiritur ad ejus in frustrationem, ut conjunctam cum existentia prædefinitionis quod, &c. concedo; ad ejus in frustrationem secundum se, nego: etenim cum frustratio, ut conjuncta cum existentia prædefinitionis sit frustratio consistens in ipso consensu, hic simpliciter requiritur ad illam, ut per se patet: at verò frustratio secundum se non requirit simpliciter consensum, nam adhuc posita prædefinitione possum facere, quod detur frustratio secundum se, licet consentum omittam, quia si cum omittam eo ipso impediam suppositionem prædefinitionis, ac proinde non dabitur frustratio conjuncta cum ejus existentia, sed frustratio secundum se, ab ejus existentia divisa.

Argumentum tertium: & est instantia, quam præ-

precedenti argumento addit Pater Junius, supra num. 12. ex eo, quod homo possit ponere in frustrationem prædefinitionis consistentem in ejus impeditone per carentiam consensus, sequitur, quod aliquod contingens sit necessarium, & quod aliquod contingens sit impossibile; sed utrumque est absurdum: ergo homo non potest ponere eam in frustrationem. Probatur prima pars sequelæ: sicut *dari Petrum, est dari aliquem hominem*; ita *dari consensus* est *dari vel consensus, vel carentiam prædefinitionis*; sed hoc disjunctum est necessarium, & æquivalenter contradictorium frustrationis: ergo necessarium prædicatur de contingente, sicut illud disjunctum de consensu, & sic aliquod contingens erit necessarium.

Probatur secunda sequelæ pars: denominatio, & ejus rectum adæquatum possunt de se mutuo prædicari; sed impossibilis frustratio prædefinitionis dicit in recto carentiam consensus, quæ est contingens: ergo ea impossibilis frustratio potest prædicari de carentia consensus; sed eo ipso carentia contingens consensus erit impossibilis: ergo aliquod contingens erit impossibile. Pro solutione hujus pulchri sophismatis, præmitto 1. quod non est idem aliquod disjunctum prædicari determinatè de uno extremo, ac duo extrema prædicari disjunctivè: exempli gratia in casu præsentis, hoc disjunctum, *vel consensus, vel carentia prædefinitionis* nequit prædicari determinatè de consensu, sic: *consensus est, vel consensus, vel carentia prædefinitionis*, nam sic præ-

prædicaretur identitas carentiæ prædefinitionis cum consensu, & esset prædicatio falsa.

At verò hi duo termini, *consensus, carentia prædefinitionis* bene possunt prædicari disjunctivè prædicatione vera, sic: *vel erit consensus, vel erit carentia prædefinitionis*: indeque patet, majorem primæ sequelæ esse falsam, ideoque neganda est, & intentum absurdum non sequitur. Præmitto 2. quod hæc denominatio chymærica frustratio prædefinitionis constituitur per hæc extrema *carentia consensus conjuncta cum prædefinitione*: ex quibus carentia consensus dicitur in recto, & prædefinitio in obliquo. Deinde denominatio chymærica, quæ (ut in nostro casu) dicit in recto aliquod ens reale, & illud ens reale possunt mutuo prædicari *conditionatè* sub hypothese impossibili, quod dentur omnia constitutiva talis denominationis.

At verò non possunt mutuo prædicari *absolute*, quia nunquam possunt omnia constitutiva denominationis chymæricæ absolutè dari, cum nequeat dari chymæra à parte rei. Inde hæc denominatio chymærica, *frustratio prædefinitionis* nequit prædicari absolutè de carentia consensus contingente, quia nunquam possunt absolutè dari hæc constitutiva illius, *carentia consensus, & prædefinitio*, & sic impossibile non prædicabitur de contingente. Hinc ad probationem secundæ partis sequelæ distinguitur major: denominatio impossibilis, & ejus rectum possunt mutuo prædicari *conditionatè*, sub hypothese impossibili, concedo; *absolute*, nego, & sic consequens.

His

His positis ad formam argumenti, nego sequentiam majoris, & ad utramque ejus probationem satisfactum est in præmissis.

Argumentum quartum: si decretum efficax Dei sit antecedenter, & per suam essentiam infrustrabile, ut Deus aliquid providè decernat, non requireretur scientia de potestate Dei executiva rei decretatæ, seu de eo, quod Deus possit cum effectu consequi; quod efficaciter decernit; sed hoc est falsum: ergo & illud. Probatur major: decretum Dei efficax est antecedenter, & essentialiter, infrustrabile: ergo inspecta sola illius natura, & præcisa scientia de potestate executiva, non erit Deus obnoxius frustrationi decreti; sed eo ipso, ut providè decernat non requireretur ea scientia: ergo non requireretur. Ulterius: si decretum sit per essentiam infrustrabile, eo quod Deus concipiat decretum cognoscens illius naturam, & connexionem essentialem cum re decretata, concipiet illud cognoscens, non posse frustrari; sed hoc sufficit ut concipiat decretum, quin sit obnoxius frustrationi illius: ergo ut ita non sit obnoxius sufficit, quod præcisè concipiat naturam decreti, & sequitur absurdum majoris argumenti.

Præmitto ad solutionem ex Rivadeneyra, de prædestinatione, disput. 15. à capite 1. à num. 6. ulque ad octavum: quod infrustrabilitas decreti efficacis potest considerari, vel quasi materialiter, & ex parte ipsius decreti, vel formaliter ex parte Dei, seu quantum est ex Dei secu-

securitate de illius infrustratione, qua ab ipso concipitur. Et prima quidem infrustrabilitas non requirit, formaliter loquendo scientiam de divina potestate ad exequendam rem decretatam. Ratio est, quia ut decretum quantum est ex parte sui, & quasi materialiter non possit frustrari, sufficit, quod non possit conjungi cum carentia rei decretatæ; sed ad hoc sufficit, quod in Deo revera existat potestas executiva rei tantum petens ad executionem, quod applicetur, & determinetur per decretum Dei, licet non detur cognitio talis potestatis: ergo hæc cognitio non requiritur.

Minor constat à paritate efficaci: nam eo, quod in me existant re vera facultates executrices expeditæ, & non potentes non obedire meo decreto, hoc meum decretum est infrustrabile, quamvis ego non cognoscam tales facultates, neque earum naturam: ergo pariter eo præcisè, quod in Deo existat re vera potestas executiva rei, nimirum, omnipotentia solum petens determinationem divinæ voluntatis, cui determinationi non potest non obedire; decretum Dei erit infrustrabile, seu non poterit conjungi cum carentia rei decretatæ, quamvis in Deo per nostram præcisionem non detur cognitio talis facultatis.

Secunda autem infrustrabilitas formaliter requirit cognitionem divinæ potestatis executivæ rei: nam ut Deus sit securus, necessariò requiritur, quod clarè, & certò cognoscat decretum suum efficax, necessariò conjungendum esse

B
cum

cum effectu, casu, quo concipiatur; sed hæc necessitas stat in omnipotentia essentialiter determinata ad sequendum nutum divinæ voluntatis: ergo ut securus sit debet clarè, & certò cognoscere suam omnipotentiam, quæ est potestas executiva rei. Ad modum quo Deus, ut securè decernat effectum, per certa media infallibiliter obtinendum, debet certò cognoscere se habere in sua potestate talia media. & ea esse infallibiliter conjungenda cum effectu: si enim id nesciat, quantum est ex se exponet frustrationi decretum suum.

Hinc ad argumentum in forma, nego majorem, ad cujus probationem distinguo primum consequens: non erit obnoxius frustrationi decreti, materialiter loquendo, concedo: formaliter ex securitate Dei, qui concipiat decretum, certus de ejus infrustrabilitate, nego. Ad additum, nego suppositum majoris, nimirum, quod Deus possit cognoscere naturam sui decreti præcisivè, seu præcindendo à cognitione suæ omnipotentia fundantis ejus infrustrabilitatem, nam infrustrabilitas decreti stat in essentiali necessitate, de eo, quod illo posito, ponatur res decretata; & ea necessitas est prædicatum omnipotentia, quæ necessitata est ad rem ponendam, ex suppositione decreti.

Sed contra: ad securitatem Dei sufficit, quod clarè cognoscat, decretum suum sortiturum effectum; quia *re ipsa sortietur*: ergo ad securitatem Dei sufficit cognitio de effectu re ipsa futuro, medio decreto, & sic non requiretur

cognitio potestatis executivæ, quod est absurdum intentum ab arguente. Ad instantiam; nego antecedens, quia licet ad securitatem aliqualem, & minus perfectam sufficiat illud; non tamen ad securitatem perfectissimam, qualis debet esse Dei: nam ad hanc non sufficit cognitio non frustrationis futuræ, sed ultra requiritur cognitio omnimodæ necessitatis, ut decretum effectum sortiatur, quæ necessitas in omnipotentia consistit, juxta dicta: sicut ad infinitam perfectionem in decernendo efficaciter, non sufficit, quod decretum re ipsa non sit frustrandum, sed etiam requiritur ut in eo detur omnimoda necessitas infrustrationis.

SECTIO II.

DE ORDINE PRIORIS, ET

posterioris inter divina decreta.

Altera divinorum decretorum proprietas est *ordo*: & inquiritur hinc, an inter divina decreta detur *ordo prioris, & posterioris*, tum inter se, tum cum actibus necessarijs? Pro cuius resolutione: Præmitto 1. quod *ordo prioritatis* rationis inter identificata, tunc datur, quando licet unum extremum re vera, & objectivè non sit prius alio; est tamen per modum nostrum concipiendi cum fundamento in re: sic prædicatum intellectivi in homine est prius prædicatum volitivi. Atque de hac prioritate inter actus liberos Dei (cum præcisè stet in nostro imperfecto modo concipiendi) nulla est difficultas, ideoque de ea quæstio præsens non instituitur.

cum effectu, casu, quo concipiatur; sed hæc necessitas stat in omnipotentia essentialiter determinata ad sequendum nutum divinæ voluntatis: ergo ut securus sit debet clarè, & certò cognoscere suam omnipotentiam, quæ est potestas executiva rei. Ad modum quo Deus, ut securè decernat effectum, per certa media infallibiliter obtinendum, debet certò cognoscere se habere in sua potestate talia media. & ea esse infallibiliter conjungenda cum effectu: si enim id nesciat, quantum est ex se exponet frustrationi decretum suum.

Hinc ad argumentum in forma, nego majorem, ad cujus probationem distinguo primum consequens: non erit obnoxius frustrationi decreti, materialiter loquendo, concedo: formaliter ex securitate Dei, qui concipiat decretum, certus de ejus infrustrabilitate, nego. Ad additum, nego suppositum majoris, nimirum, quod Deus possit cognoscere naturam sui decreti præcisivè, seu præcindendo à cognitione suæ omnipotentia fundantis ejus infrustrabilitatem, nam infrustrabilitas decreti stat in essentiali necessitate, de eo, quod illo posito, ponatur res decretata; & ea necessitas est prædicatum omnipotentia, quæ necessitata est ad rem ponendam, ex suppositione decreti.

Sed contra: ad securitatem Dei sufficit, quod clarè cognoscat, decretum suum sortiturum effectum; quia *re ipsa sortietur*: ergo ad securitatem Dei sufficit cognitio de effectu re ipsa futuro, medio decreto, & sic non requiretur

cognitio potestatis executivæ, quod est absurdum intentum ab arguente. Ad instantiam; nego antecedens, quia licet ad securitatem aliqualem, & minus perfectam sufficiat illud; non tamen ad securitatem perfectissimam, qualis debet esse Dei: nam ad hanc non sufficit cognitio non frustrationis futura, sed ultra requiritur cognitio omnimodæ necessitatis, ut decretum effectum sortiatur, quæ necessitas in omnipotentia consistit, juxta dicta: sicut ad infinitam perfectionem in decernendo efficaciter, non sufficit, quod decretum re ipsa non sit frustrandum, sed etiam requiritur ut in eo detur omnimoda necessitas infrustrationis.

SECTIO II.

DE ORDINE PRIORIS, ET
posterioris inter divina decreta.

Altera divinorum decretorum proprietas est *ordo*: & inquiritur hinc, an inter divina decreta detur *ordo prioris, & posterioris*, tum inter se, tum cum actibus necessariis? Pro cuius resolutione: Præmitto 1. quod *ordo prioritatis* rationis inter identificata, tunc datur, quando licet unum extremum re vera, & objectivè non sit prius alio; est tamen per modum nostrum concipiendi cum fundamento in re: sic prædicatum intellectivi in homine est prius prædicatum volitivi. Atque de hac prioritate inter actus liberos Dei (cum præcisè stet in nostro imperfecto modo concipiendi) nulla est difficultas, ideoque de ea quæstio præsens non instituitur.

Præmitto 2. quod prioritas causalitatis physicae, seu productionis realis nequit inter actus Dei liberos reperiri: alioquin daretur realiter eorum productio, quod implicat, cum identificentur adæquatè cum Deo. 3. quod ordo prioris, & posterioris *objectivus* tunc datur, quando unum extremum, virtualiter saltem distinctum ab alio, conducit ad illud aliud, seu verè, & realiter est ratio existendi illud aliud, & non è contra: sic scientia necessaria Dei est prior volitione contingente, quia Deum dirigit, illumque proximè liberum constituit ad concipiendam eam volitionem, ita ut sit à parte rei ratio, quare illa existat, & in sensu reali verum sit: *Deus habet volitionem mundi, quia ad eam scientia necessaria dirigitur, & per illam constituitur liber; non verò è contra.*

Explicatur id amplius: tunc unum decretum est virtualiter prius alio, quando in illud suo modo influat, movendo, & determinando Deum ad illius existentiam: ad modum quo scientia media de efficacia auxilij est prerequisite, & habet prioritatem virtualetm respectu decreti collativi talis auxilij, quia Deum dirigit, & movet ad illud concipiendum constituens divinam libertatem. Similiter intentio finis per media indeterminata, ac proinde virtualiter distincta ab electione est prior electione determinati medij, quia cum sit efficax, movet, & determinat Deum ad aliquod medium eligendum pro consecutione finis.

Talis autem ordo prioritatis, & posteriorita-

tis vocatur, & est *virtualis*, & non *purè realis*, quia est tantum ordo distinctionis virtualis, ratione cuius ea, quæ talem ordinem habent æquivalent realiter distinctis, quoad munus præcedendi, & influendi unum in aliud, videlicet, *moraliter* per motionem, determinationem, aut propositionem conditionis, vel motivi, ut aliud existat. Deinde talis ordo neque potest esse prioritatis *temporis*, cum omnes actus divini sint æqualiter æterni; neque prioritatis *originis*, quæ petit distinctionem realem, ut videre est in divinis Personis, nam talis ordo est inter producents, & productum. His positis.

Nostra conclusio est cum Patribus Ribadeneira de voluntate, disputatione 21. capite 20. Herrera quæstione 17. sectione 2. & communi nostratium, contra Patres Sparsa, Munieffa, Aranda, Ramirez, & paucos Recentiores, quos latè impugnavi, Tractatu de Incarnatione, parte 1. dissert. 5. sectione 3. inter plures actus liberos Dei, tum inter se, tum respectu actuum necessariorum datur ordo *intrinsecus objectivus* virtualis prioritatis, & posterioritatis. Probatum conclusio à priori de actibus liberis inter se: ut inter duos actus liberos Dei v. g. inter duo decreta *A. B.* detur ordo *objectivus* intrinsecus prioritatis, & posterioritatis solum requiritur, & quod virtualiter distinguantur, & quod *A.* realiter sit ratio existendi *B.* non è contra; sed plura Dei decreta, & virtualiter inter se distinguuntur, & unum realiter est

ratio existendi aliud ; ergo inter plura datur talis ordo.

Probatur prima minoris pars : volitio applicativa omnipotentiae ad actum liberum creaturae est indifferens , ut dissertatione sequenti , sectione 2. probabimus ; & praedefinitio tam *formalis*, quam admittit Sparsa, quam *virtualis* ejusdem actus , admittit , & necessario admittenda ab omnibus nostris , non est indifferens , sed connexa : ergo illis conveniunt contradictoria , nimirum , *esse indifferens* , non *esse indifferens* , ac per consequens virtualiter intrinsecè distinguuntur. Ulterius : decretum collativum gloriae , in primum meritorum , essentialiter supponit merita , cum à scientia visionis eorum dirigatur : ergo essentialiter supponit decretum de existentia hominis merentis , & de ejus libertate ; sed hoc decretum non supponit illud , ut patet : ergo illis contradictoria conveniunt , quod est virtualiter intrinsecè distinguuntur.

Probatur secunda pars minoris : illud decretum , quod necessario requiritur ad existentiam alterius est realiter , & praecindendo à nostris conceptibus , ratio existendi alterum ; sed aliqua divina decreta necessario requiruntur ad existentiam aliorum , v. g. decretum de existentia hominis merentis , necessario requiritur ad decretum praemians illius merita ; & ad odium , quo Deus odit peccatorem necessario requiritur decretum de peccatoris existentia , & sic de alijs : ergo aliqua sunt decreta , quorum unum est ratio existendi aliud ; ac per consequens datur

tur inter ea ordo intrinsecus objectivus prioritatis , & posterioritatis.

Probatur denique conclusio de ordine inter actus liberos , & necessarios Dei , ratione jam insinuata , praemitto 3. scientia naturalis de bonitate , & possibilitate creaturae distinguitur virtualiter intrinsecè , à decreto talis creaturae , nam hoc decretum est contingens , & defectibile ; illa autem scientia indefectibilis , & necessaria ; sed illa scientia naturalis realiter , & praecindendo à nostro modo concipiendi praecedit ad tale decretum , seu est à parte rei ratio existendi illud , cum sit cognitio ad illud concipiendum alliciens , ideoque ex parte actus primi ad illud se tenens ; ergo datur ordo objectivus intrinsecus prioritatis , & posterioritatis inter scientiam naturalem , & decretum ; sed scientia naturalis est actus necessarius , & decretum est actus liber : ergo inter actus liberos Dei , & necessarios datur talis intrinsecus ordo.

Sed contra argues primo : Ex Divo Thoma 1. part. quaest. 20. art. 6. corpore aiente : *Deus autem sicut uno actu , omnia in essentia sua intelligit , ita uno actu vult omnia in sua bonitate. Unde sicut in Deo intelligere causam , non est causa intelligendi effectum , sed ipse intelligit effectum in causa ; ita vel- le finem non est ei causa volendi ea , qua sunt ad finem , sed tamen vult ea , qua sunt ad finem ordinari in finem : vult ergo hoc esse propter hoc , sed non propter hoc vult hoc.* Quibus ex verbis duo contra conclusionem argumenta deducuntur.

Primum sic: juxta D. Thomam, ut Deus cognoscat effectum, & causam, non datur duplex actus intellectus virtualiter distinctus: ergo ut intendat finem, & eligat media non datur duplex actus voluntatis distinctus virtualiter; sed si inter aliquos actus liberos Dei daretur distinctio virtualis, maximè inter intentionem finis, & electionem mediorum: ergo actus liberi Dei non distinguuntur inter se virtualiter. Secundum sic: si nullus actus liber esset à parte rei ratio existendi aliud, Deus propter hoc vellet hoc, seu vellet unum, quia vult aliud; sed juxta Divum Thomam hoc est falsum, quia Deus solum vult, quod ex parte objecti una res sit, quia datur alia, indeque juxta illum solum datur ordo ex parte objecti voliti; non verò ex parte volitionis: ergo inter volitiones non datur ordo prioritatis, & posterioritatis.

Præmitto ad solutionem ex Patre Herrera supra numero 23. quod in hoc textu non negat Divus Thomas, Deum pro sua libera voluntate posse velle unum, quia vult aliud, seu ex uno actu ad alium moveri, sed potius hoc alibi tenet, nam eadem prima parte, quæstione 23. articulo 4. corpore, docet: electionem præsupponi ad prædestinationem, & dilectionem supponi ad electionem. Tertia itidem parte, quæstione 1. articulo 3. ad secundum, ait, quod *prædestinationatio præsupponit, præscientiam futurorum*: solum ergo intendit, non inferri ex ordine reali inter causam, & effectum, ordinem eam realem inter decretum causæ, & decretum effectus, quia

quia potest Deus per unicum virtualiter decretum utrumque velle, cum in hoc nullum sit inconveniens, sicut per unicum virtualiter actum intellectus utrumque intelligit.

Ex his ad formam concessio textu, juxta datam explicationem, ad primum argumentum distinguo consequens: non datur necessario, concedo: non datur pro libera Dei voluntate, nego, & secundam etiam consequentiam: nos enim non dicimus, semper dari ordinem inter actus liberos Dei, sed tantum quando Deus ex uno movetur ad aliam, vel pro suo libito, vel attenda speciali natura actus, uti in decreto applicativo, & prædefinitione. Ad secundum distinguo minorem: hoc est falsum universaliter, nego; particulariter, seu in aliquo casu particulari, concedo. Ad probationem inclusam dic: vel quod Divus Thomas intelligitur, ut explicatum est in præmissis, vel quod solum vult, actus liberos non habere ordinem distinctionis realis, qualem habent objecta decretata, nimirum, causa, & effectus, finis, & media.

Argues secundo à ratione: ubi vera, & realis distinctio non intercedit, non datur verus, & realis ordo prioritatis, & posterioritatis; sed inter actus Dei, tam liberos, quam necessarios non intercedit vera, & realis distinctio: ergo nec talis verus, & realis ordo. Minor est indubitata, & major constat, quia lumine naturæ notum est, nil posse esse prius realiter se ipso. Ulterius: tam infinita est Dei capacitas ad volendum, quam capacitas ad intelligendum; sed

sed quia hæc est infinita, unico simplici actu omnia cognoscit: ergo & illa unico simplici actu omnia vult, ac per consequens repugnat ordo diversus inter decreta, cum repugnet distinctio decretorum.

Præmitto ad solutionem: quod cum prioritas objectiva, à nobis admittitur, stet in eo, quod unum decretum determinetur, seu moveatur ex alio, solum sufficit ad illam ea distinctio, vi cuius detur motio, & determinatio talis, ut in sensu reali verum sit *A esse rationem existendi B. & non e contra*: cum autem ad id sufficiat distinctio intrinseca virtualis, ut patet exemplo scientiæ necessariæ, quæ est directio, & intentionalis motio ad volitionem contingentem, & tamen solum virtualiter ab ea distinguitur; fit, quod ad verum, & realem ordinem prioritatis non requiratur in nostro casu distinctio vera, & realis, sed virtualis dumtaxat.

Hinc in forma distinguo majorem: ubi vera, & realis distinctio non intercedit, non datur verus, & realis ordo, si aliunde non detur alia sufficiens distinctio, ut verus, & realis ordo intelligatur, concedo; si detur, nego, & distinguo probationem majoris: nil posse esse prius realiter se ipso, se ipso tam realiter, quam virtualiter, concedo; se ipso præcisè realiter, nego. Ad additum distinguo minorem: unico simplici realiter actu, concedo; simplici virtualiter, nego, & similiter distinguo consequens. Etenim, ut jam dixi, in tractatu
de

de scientia absoluta, *divina scientia simplicis intelligentia, media, & visionis*, distinguuntur inter se virtualiter; suntque in diversis signis: plura etiam divina decreta virtualiter distinguuntur, juxta probationem conclusionis. Nec multiplicitas virtualis decretorum obstat divinæ simplicitati, & quia solum est per æquivalentiam, & quia ad eam ponendam datur fundamentum urgens.

SECTIO III.

DE VARIIS GENERIBUS

decretorum.

PLura sunt genera, seu melius species decretorum. Nam primo decretum aliud est *efficax*, aliud *inefficax*: efficax est illa divina voluntas, per quam Deus, ita vult, quod existat objectum, ut ex modo illud volendi, & ex modo tendendi ad hoc ut existat, Deus maneat ad illius existentiam determinatus; unde ad efficaciam decreti non sufficit quævis intrinseca connexio cum objecto voluto, sed requiritur, quod ita vehementer in illud tendat, ut ex ea vehementi inclinatione Deus determinetur ad existentiam objecto dandam. Decretum vero inefficax est; ea voluntas, quæ ita tendit in objectum ut sit, ut ex modo tendendi non maneat determinatus Deus ad dandam ei existentiam.

Atque hæc voluntas inefficax duplex est: prima, quæ appellatur *simplex complacentia*, & est illa

sed quia hæc est infinita, unico simplici actu omnia cognoscit: ergo & illa unico simplici actu omnia vult, ac per consequens repugnat ordo diversus inter decreta, cum repugnet distinctio decretorum.

Præmitto ad solutionem: quod cum prioritas objectiva, à nobis admittitur, stet in eo, quod unum decretum determinetur, seu moveatur ex alio, solum sufficit ad illam ea distinctio, vi cuius detur motio, & determinatio talis, ut in sensu reali verum sit *A esse rationem existendi B. & non e contra*: cum autem ad id sufficiat distinctio intrinseca virtualis, ut patet exemplo scientiæ necessariæ, quæ est directio, & intentionalis motio ad volitionem contingentem, & tamen solum virtualiter ab ea distinguitur; fit, quod ad verum, & realem ordinem prioritatis non requiratur in nostro casu distinctio vera, & realis, sed virtualis dumtaxat.

Hinc in forma distinguo majorem: ubi vera, & realis distinctio non intercedit, non datur verus, & realis ordo, si aliunde non detur alia sufficiens distinctio, ut verus, & realis ordo intelligatur, concedo; si detur, nego, & distinguo probationem majoris: nil posse esse prius realiter se ipso, se ipso tam realiter, quam virtualiter, concedo; se ipso præcisè realiter, nego. Ad additum distinguo minorem: unico simplici realiter actu, concedo; simplici virtualiter, nego, & similiter distinguo consequens. Etenim, ut jam dixi, in tractatu
de

de scientia absoluta, *divina scientia simplicis intelligentiæ, mediæ, & visionis*, distinguuntur inter se virtualiter; suntque in diversis signis: plura etiam divina decreta virtualiter distinguuntur, juxta probationem conclusionis. Nec multiplicitas virtualis decretorum obstat divinæ simplicitati, & quia solum est per æquivalentiam, & quia ad eam ponendam datur fundamentum urgens.

SECTIO III.

DE VARIIS GENERIBUS

decretorum.

PLura sunt genera, seu melius species decretorum. Nam primo decretum aliud est *efficax*, aliud *inefficax*: efficax est illa divina voluntas, per quam Deus, ita vult, quod existat objectum, ut ex modo illud volendi, & ex modo tendendi ad hoc ut existat, Deus maneat ad illius existentiam determinatus; unde ad efficaciam decreti non sufficit quævis intrinseca connexio cum objecto voluto, sed requiritur, quod ita vehementer in illud tendat, ut ex ea vehementi inclinatione Deus determinetur ad existentiam objecto dandam. Decretum vero inefficax est; ea voluntas, quæ ita tendit in objectum ut sit, ut ex modo tendendi non maneat determinatus Deus ad dandam ei existentiam.

Atque hæc voluntas inefficax duplex est: prima, quæ appellatur *simplex complacencia*, & est illa

illa Dei voluntas, qua ita quasi segniter, & tepidè fertur in objectum, ut ex ea non maneat determinatus circa positionem objecti voliti, id est, neque ad ponendum objectum, neque ad illud non impediendum positivè, sed potius ad huc posita simplici complacentia circa objectum. A. v. g. Deus maneat prorsus indifferens, & liber ad ipsum a positivè impediendum in sensu composito talis simplici complacentiæ: & ita est ea voluntas simplex, qua Deus, juxta meam, & communem sententiam nostrorum, amat, & vult purè possibilìa.

Secunda voluntas inefficax est illa, quæ non est pura complacentia, sed etiam sincera, & seria procuratio illius objecti, in quod Deus fertur inefficaciter; atque hæc voluntas inefficax est affectus quasi medius inter affectum efficacem, & affectum simplicem, seu simplici complacentiæ: nam neque Deum determinat, & necessitat ad ponendum objectum volitum, sicut voluntas efficax; neque illum prorsus indifferenter, & liberum relinquit ad illud positivè impediendum, sicut simplex complacentia: quippe, cum talis affectus sit seria objecti procuratio, ex eo tenetur Deus non impedire positivè objectum per suam determinationem, sed potius plenam potestatem ad illud ponendum conferre.

Talis autem voluntas inefficax in Deo est illa, qua, juxta Apostolum, vult omnes homines salvos fieri: ea enim voluntas circa Reprobatorum salutem, neque est efficax, quia cum eorum damnatione componitur: neque simplex tantum com-

complacentia; nam ex vi illius voluntatis adeò sincerè, & seriè desiderat Deus, & procurat salutem Reprobatorum, ut nequeat illam positivè impedire, sed teneatur potius plenam illis potestatem conferre, ut de facto confert ad vitam æternam obtinendam: & ratio est, quia omnis sincera, & seria alicujus objecti procuratio necessitat voluntatem procurantis, ut per ipsum non stet quominus objectum obtineatur.

Jam secundo: decretum aliud est *intentivum*, & aliud *executivum*: *intentivum* est, quod divinam voluntatem movet ad eligenda media pro executione rei intentæ; attamen immediatè non applicat omnipotentiam ad executionem, sed infert aliud decretum, quo rem exequatur, & tale decretum vocatur *purè intentivum*; atque etiam *electio pertinet ad ordinem intentionis*: decretum verò *executivum*, quod dicitur *pertinet ad ordinem executionis*, est illud, quod immediatè per se applicat omnipotentiam, eamque determinat ad executionem rei decretatæ: hæcque duo decreta, ut ait Pater Herrera, quæst. 13. sect. 3. licet habeant eundem modum tendendi, sic v. g. *volo quod existat objectum*. A: distinguuntur tamen ex eo, quod unum immediatè applicet omnipotentiam, aliud non. Quod si idem decretum, ut potest, & determinet voluntatem ad eligenda media pro rei executione, & etiam omnipotentiam immediatè applicet ad agendum, erit non purè *intentivum*, seu *mixtum*.

Tertio: decretum aliud est *determinatum*, & aliud *vagum*: *determinatum* est illud, quod tendit

dit in objectum determinatum, & singulare v. g. in objectum A: vagum autem est ea voluntas, quæ fertur in plura extrema sub disjunctione; sic v. g. *volo amorem, vel odium*. Atque hæc voluntas vaga si sit efficax, nequit componi cum omnium extremorum defectu, attamen contenta est cum existentia cujuscvis illorum, quia cum nullum ex eis determinatè velit, quovis existente illius, efficaciam satsit. Verum quia de his decretis vagis, seu disjunctivis controversia est inter Doctores: an in Deo dentur, specialis nobis de eis est conclusio statuenda.

Quarto denique: decretum aliud est *absolutum*, & aliud *conditionatum*: absolutum est voluntas, quæ sine ulla conditione, seu absolutè fertur in existentiam objecti: conditionatum est voluntas, quæ sub aliqua conditione objectum vult, sic v. g. *volo, quod si existat objectum A existat B*: & decretum absolutum potest esse tale tam *ex parte actus*, quam *ex parte objecti*; taleque erit si & absolutè existat in Deo, & objectum decernat sine aliqua conditione, v. g. in decreto de Maternitate, sic: *volo Mariam esse Matrem meam*. Vel potest esse absolutum *ex parte actus*, seu *subjectivè*, quia absolutè existat in Deo; & conditionatum *objectivè*, seu *ex parte objecti* quatenus illud velit sub aliqua conditione, sic v. g. *volo dare Petro gloriam, si in gratia decedat*.

Similiter decretum conditionatum potest esse tale *ex parte actus*, seu *subjectivè*, & tale erit, si absolutè, & realiter non existat, existeret tamen,

men, & ab æterno exitisset, si aliqua conditio fuisset posita; atque ita est decretum de gloria Judæ, quod Deus quidem non habuit, habuisset tamen si Judas decessisset in gratia. Potest etiam esse conditionatum *objectivè*, seu *ex parte objecti*, & tale erit, si absolutè existat in Deo, non tamen velit objectum, nisi sub aliqua conditione, modo nuper dicto. Dubitatur verò à Doctoribus: an Deo possibile sint aliqua decreta *subjectivè absoluta*, & *objectivè conditionata*? Quæ controversia hic decidenda est. Sit ergo.

Prima conclusio cum Patribus Ripalda, Herrera, alijsque pluribus: possibile sunt Deo decreta vaga, seu disjunctiva. Probatur conclusio: quando aliquis finis est consequibilis per plura media, non petit essentialiter, determinatè ad sui existentiam hoc, præ illo, ut patet, nam per quodvis sufficienter existet: ergo poterit Deus in aliquo signo priori velle, ut existat finis per hoc, vel illud medium, ea disjungendo, sic: *volo ut talis finis existat, vel per medium A, vel per B*. & in signo posteriori per aliud decretum, determinare, & præferre medium A, medio B; sed tale primum decretum est vagum, seu disjunctivum, ut ex tendentia patet: ergo possibile est Deo tale decretum. Mihi etiam suadetur conclusio, ex eo, quod judicem, non nisi per decreta vaga componi posse quomodo, Christus Dominus meruerit, tum hanc unionem determinatam, quam de facto habet, tum existentiam Beatissimæ Virginis, ut dixi tractatu de Incarnatione parte 1. dissert. 6. sect.

6. sect. 1. Et de Beata Virgine dissert. 1.
sect. 2.

Secunda conclusio cum Patribus Suares, Herrera, & alijs, contra Vasquez, & Alarcon: Deus potest concipere decreta subjective absoluta, & objective conditionata. Probatur conclusio à priori: Deus est liber ad omnem affectum, qui nullam imperfectionem importat; sed decreta subjective absoluta, & objective conditionata, ex conceptu talium nullam imperfectionem important: ergo Deus est liber ad illa, ac per consequens Deo possibile sunt. Minor, præterquam quod patebit solutione argumentorum, probatur: promissiones, & comminationes conditionatæ nullam imperfectionem important in Deo: ergo similiter decreta subjective absoluta, & objective conditionata.

Probatur prius antecedens: promissiones, & comminationes, quas de facto Deus concepit, nullam imperfectionem important, alioquin eas non concepisset; sed Deus de facto concepit plures promissiones, & comminationes conditionatas, v. g. Genesis 4. *Si bene egeris, recipies.* Itaque capite 1. *Si autem nolueritis, neque audieritis me, gladius devorabit vos;* & capite 3. *Si ingemueris, salvus eris,* ac demum 1. Regum 13. *nec custodisti mandata Domini Dei tui; quod si non fecisses, jam nunc preparasset Dominus regnum tuum super Israël in sempiternum,* & similiter alibi pluries: ergo Deus de facto eas promissiones, & comminationes conditionatas concepit.

Pro-

Probatur jam superior consequentia: nulla promissio vera, & sincera, omninoque perfecta potest esse talis absque animo serio adimplendi, quod promittitur; sed omnis promissio Dei, etiam conditionata, est vera, & sincera, omninoque perfecta: ergo nulla promissio Dei, etiam conditionata potest esse absque serio animo adimplendi, quod promittitur, ac proinde Deus promittens habet talem animum. Syllogismus est in *Celarem*, & major, minorque certissime: unde argumentatio concludit. Tum sic: sed animus implendi rem conditionatè promissam, est voluntas conditionata de exequendo illam rem, casu quo ponatur conditio: ergo Deus habet talem voluntatem objective conditionatam, ac per consequens si in Deo possibile sunt promissiones conditionatæ, possibile sunt decreta subjective absoluta, & objective conditionata.

Exinde deducitur, ut jam in tractatu de scientia media notavi, quam otiosè Magister Gonet, tom. 1. disp. 6. de scientia media integrum paragraphum infumat in nobis probando, possibile esse Deo decreta subjective absoluta, & objective conditionata: non enim omnia nos negamus, sed solum aliqua, in quibus specialis repugnantia reperitur: quod tibi attentè notandum est pro argumentis contrarijs, si fortè in eis tibi aliqua decreta, aliquo ex capite implicatoria proponantur. Primo enim negamus, decreta Thomistica subjective absoluta, & objective conditionata antecedentia connexa, C inac-

inacquistibilia, inimpedibilia, prædeterminantia actum liberum, nam libertatem creatam evertunt, ut latè nostri Authores probant, & nos probavimus tractatu de scientia media, dissert. 2. per totam.

Secundo negamus, decretum conditionatum antecedens, efficax, & determinativum consensus, quamvis sumat pro conditione libertatem creatam, sic v. g. tendens: *volo, quod si Petrus habeat potentiam proximam liberam ad consensum, & ejus omissionem, ponat consensum*: quoniam tale decretum quamvis supponat potentiam proximam liberam, illam tamen reddit determinatam ad unum, quod est destruere libertatem illius, nam ut consensus sit liber, debet voluntas à totali indifferentia ad utrumvis, & non à determinatione extranea ad unum procedere ad consensum præ dissentu, quod dissert. 3. latius explicabitur.

Tertio denique negamus, decretum conditionatum de aliquo objecto, quod simul sit absolutum de non purificatione conditionis, sub qua tale objectum decernitur, & sic v. g. tendat: *volo Petro dare gloriam, si illi conferam auxilium A; volo tamen illud non conferre*; & ratio est, quia tale decretum esset prorsus inutile, ac proinde repugnans Deo, quoniam neque deserviret ad dandam existentiam objecto, cum hoc solum esset exiturum, sub ea conditione quam decretum decerneret non ponendam, neque deserviret ad positionem conditionis, cum potius efficaciter statueret, ne conditio existeret, ac poneretur.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum contra primam conclusionem: decretum efficax, & aliunde insufficiente ad ponendam existentiam objecti importat imperfectionem, nam eget alio decreto, ut objectum existat; sed decretum volens efficaciter finem per medium A, vel B vagè est efficax, & insufficiente ad ponendum finem: ergo importat imperfectionem; sed tale decretum est disjunctivum: ergo decretum disjunctivum qua tale, imperfectionem dicit, & sic repugnat Deo. Nota: quod decretum, quod neque se ipso formaliter poneret objectum, neque arguitivè, quatenus non connecteretur cum alio decreto objectum posituro, & esset efficax, diceret imperfectionem, nam ejus efficacia frustranea esset, ut patet.

At verò nostrum decretum disjunctivum efficax, licet se ipso finem non poneret, sed medio alio decreto prælativo, & determinante hoc medium præ illo; quia tamen eum hoc decreto prælativo connecteretur, jam arguitivè objectum poneret, & sic frustraneum non esset. Hinc in forma distinguo majorem: decretum efficax, & aliunde insufficiente, &c. si ita sit insufficiente, ut neque se ipso formaliter ponat objectum, neque arguitivè, quatenus non connectatur cum alio decreto objectum ponente, concedo; si connectatur, ac per consequens arguitivè ponat, nego, & probationem: indiget alio, quod essentialiter infert, concedo; quod

non infert, nego, & minorem: est insufficientis ad ponendum finem formaliter immediatè se ipso, concedo; arguitivè ex vi connexionis cum alio decreto, nego, & consequentiam.

Argumentum secundum: decretum, cujus objectum non est verum, & reale, repugnat Deo, qui nequit decernere chymaram; sed objectum decreti disjunctivi non est verum, & reale: ergo decretum disjunctivum, seu vagum repugnat Deo. Probatur minor: objectum decreti disjunctivi est objectum vagum, scilicet, vel medium A, vel B; sed objectum vagum non est verum, & reale, quia à parte rei non datur aliquod vagum, & indeterminatum: ergo objectum decreti disjunctivi, &c. Nota: quod objectum decreti conjunctivi non est aliquod vagum, sed sunt ea ipsa extrema realia A, & B, inter quæ versatur disjunctio: quæ quidem non se tenet ex parte objecti, quatenus hoc sit aliquid à parte rei indeterminatum, sed ex parte modi tendendi actus, seu decreti nullum extremum determinantis.

Ad modum quo si ego ex duobus libris, quos habeo, Petro promittam unum, vel alium, non promitto ei aliquid vagum, & à parte rei indeterminatum, sed eos duos libros realiter determinatos, & singulares; non quidem determinatè, sed indeterminatè hunc, vel illum: indeque vaguitas, seu disjunctio non se tenet ex parte rei promissæ, sed ex parte promissionis. Hoc supposito in forma, nego minorem, ad cujus probationem distinguo majorem: est ob-

jectum

jectum vagum vaguitate se tenente ex parte ipsius objecti, nego; ex parte modi tendendi decreti, concedo, & nego consequentiam.

Argumentum tertium: voluntatem ferri vagè in objectum est ferri confusè, nam est ferri indistinctè; sed implicat divinam voluntatem ferri confusè in objectum volitum, quia ferretur imperfectè; cum omnis confusio sit imperfectio: ergo voluntas divina nequit ferri vagè in objectum volitum. Præmitto ad solutionem, quod ferri vagè, seu indeterminatè in objectum volitum, tunc est ferri confusè, & indistinctè, quando ea indeterminatio provenit ex ignorantia rationum potentium movere ad unum extremum eligendum determinatè præ alio, ut sæpè in nobis accidit.

At verò quando indeterminatio voluntatis non oritur ex tali ignorantia, sed quia ipsa pro suo libito, quamvis omnes rationes pro quolibet extremo penetret, non vult aliquid determinatè decernere, sed vagè, ut sic hoc speciali modo, suum dominium exerceat; tunc ferri vagè non est ferri confusè, aut indistinctè, ut patet; atque ita in Deo evenit, quando disjunctivè decernit. Hinc ad formam distinguo majorem cum probatione: ferri vagè est ferri confusè, nam est ferri indistinctè, quando ferri vagè provenit ex ignorantia rationum, seu motivorum, concedo; quando seclusa tali ignorantia solum provenit ex mero libito voluntatis, nego, & concessa minori, nego consequentiam.

C;

At.

Argumentum quartum: quoties perfectè cognoscuntur, tum finis, tum media, tum horum conducentia ad finem, non decernit voluntas prius finem, & post media, cum decernens pro signo decreti finis omnia perfectè cognoscat; sed Deus quando decernit finem, cognoscit perfectè tum finem, tum media, tum horum conducentiam ad finem: ergo non decernit prius finem, & post determinat media, ac per consequens nequit circa media habere decretum vagum. Ad argumentum distingo majorem: non decernit prius, &c. regulariter loquendo, concedo; necessario, nego. Etenim quamvis regulariter loquendo accidat illud, quod in majori dicitur; non tamen necessario, quia voluntas pro suo libito intendens in priori signo finem potest ad aliud signum differre determinationem mediorum, non quia expectet perfectionem eorum cognitionem, sed quia ita vult.

Argumentum quintum contra secundam conclusionem: si aliqua decreta objectivè conditionata essent possibilis Deo, maximè ea, quæ essent de objecto sub conditione purificanda; sed decreta conditionata de objecto sub conditione purificanda repugnant Deo: ergo omnia decreta objectivè conditionata Deo repugnant. Probatur minor: decreta conditionata de objecto sub conditione purificanda sunt decreta absoluta; nam objectum ponendum sub conditione absolute purificanda est absolute futurum, & objectum absolute futurum terminat decretum absolute: ergo decreta conditionata, &c.

Præ-

Præmitto ad solutionem: quod si per idem virtualiter decretum decernat Deus objectum sub conditione, & simul purificationem conditionis, sic v. g. volo, quod si existat auxilium A existat consensus, & etiam volo, quod existat auxilium A; tunc tale decretum est re vera absolute propter rationem argumenti; at verò Deus in casu nostræ conclusionis non ita se gerit, sed in priori signo decernit objectum sub conditione, & in signo posteriori purificationem conditionis per aliud decretum; in qua specie primum decretum est strictè conditionatum, ut patet. Hinc ad argumentum: nego minorem, & distingo antecedens probationis: sunt absolute quando per idem virtualiter decretum decernitur objectum sub conditione, & etiam purificatio conditionis, concedo; quando hæc decernitur per aliud decretum posterius, nego.

Sed contra: decretum conditionatum, quod ponimus in signo priori est superfluum: ergo repugnat Deo. Probatur antecedens: quia superflue decernitur in primo signo conditionatè objectum, quod in secundo signo decernitur absolute, nam decretum absolute sufficit ad existentiam objecti: ergo decretum conditionatum, &c. Nota: quod licet decretum absolute de existentia objecti, & purificatione conditionis sufficiat ad objecti existentiam; non tamen ideo est in Deo superfluum decretum prius conditionatum, quia deservit, ut Deus exerceat suam libertatem pluribus modis possibilibus, prout voluerit: sicut enim potest vel-

C 4

le,

le, quod existat objectum, vel velle, quod non existat, ita potest prius velle, quod existat, si ponatur talis conditio, & post velle; quod conditio ponatur, aut ostende repugnantiam. Hinc nego utrumque antecedens.

Argumentum sextum: in decretis conditionatis, quæ à nobis admittuntur in Deo, sunt etiam decreta conditionata sub conditione non purificanda; sed hæc repugnant Deo: ergo aliqua decreta objectivè conditionata à nobis admissa, Deo repugnant. Probatur minor: Deo repugnat decretum imprudens; sed decretum conditionatum sub conditione non purificanda est imprudens: ergo repugnat Deo. Probatur minor: decretum conditionatum de objecto sub conditione non purificanda est de objecto non futuro, nisi sub conditione, quam Deus certò, & infallibiliter scit non esse ponendam; sed tale decretum est imprudens; nemo enim prudenter decernit conditionatè objectum, quando certus est de eo, quod non est ponenda conditio: ergo decretum conditionatum, &c.

Pramitto ad solutionem: quod quando qui decernit objectum nullum aliùm finem respicit; nisi ut objectum existat, tunc si decernat illud sub conditione, quam infallibiliter scit, non esse ponendam, otiosè, & imprudenter decernit, nam ad nil erit utile tale decretum: at verò si alios respiciat honestos fines prudenter decernit; indeque in Deo prudentissimum est decretum conditionatum sub conditione non purificanda, v. g. decretum, quo promittit homini-

minibus gloriam, ut coronam, si decedant in gratia: nam licet ante omne decretum sciat per scientiam mediam, conditionem decessus in gratia non esse purificandam in reprobis; tamen gloriam prudentissimè sub ea conditione decernit.

Ratio autem est: quia promittens eo modo gloriam hominibus, & eos relinquit ad merita liberos, & incitat propositione præmij ad rectè vivendum, & operandum, ut correspondentes auxilijs, & in gratia decedentes gloriam obtineant, quin ullo modo per Deum stet quominus eam consequantur. Hinc in forma: nego minorem, & distingo minorem probationis: est imprudens si præcisè concipiatur ex fine existentia objecti, concedo; si ex alijs honestis finibus nego, & similiter distinguitur minor probationis, cum probatione ipsius. Denique si tibi opponant aliqua particularia decreta prohibito conficta, dic: te ea non admittere, si in eis aliqua fatuitas, aut imprudentia reperiatur, quod ipsum tibi argumentum aperiet; si verò non inveniatur, admitte.

DISSERTATIO II.

DE DECRETO OMNIPOTENTIÆ
applicativo.

Inter decreta divina particularia, in quibus major est difficultas, & que solum in hoc tractatu evolvimus, unum est, & difficillimum explicatu decretum applicativum omnipotentia, præsertim ad effectus liberos, illiusque tendentia, de quo modo ex professo tractabimus.

SECTIO I.

An ut omnipotentia Dei operetur ad extra debeat per aliquem actum divinæ voluntatis applicari?

Premitto primo cum omnibus Theologis, præter Nicolaum Bonetum, Pelagium, Durandum, Dolam, & novissimè Patrem Aguilæ, Peruanum in Philosophia loquentem de possibili: Deum immediatè concurrere ad omnes effectus creatos, qui sunt à causis secundis; nam id exigit perfectissimum dominium Dei, & subjectio creaturæ. Secundo: quod divina omnipotentia ex se est intrinsecè, & essentialiter determinata, ut si aliquis effectus creatus existat, per illius existat influxum, sive positivum; sive permissivum prout res fuerit bona, vel mala. Ratio est: quia omnipotentia sine tali determinatione non esset summè perfecta, cum non esset

SECTIO I.

esset talis, cui omnia creata immediatè subjicerentur, & à qua in esse, & conservari dependerent.

Cum igitur hæc essentialis, & signata omnipotentia determinatio non sit absoluta, sed tantum conditionata, respectu existentia effectus, quoniam componi potest cum eo, quod Deus nil velit producere: inquit questio: an ut omnipotentia in actu secundo operetur, præter dictam essentialem determinationem requirat aliam determinationem contingentem, stantemque in aliquo divinæ voluntatis exercitio, quod sit applicativum illius ad operandum. Premitto tertio: quod Deus non operatur ad extra ex necessitate naturæ, sed ex suæ voluntatis arbitrio, indeque ut aliquod contingens creatum existat, dari debet aliquod divinæ voluntatis liberum exercitium.

Id patet ex pluribus scripturis, ut est illa sapientia 12. *quomodo posset aliquid permanere, nisi tu voluisses?* Et illa Apocalypsis 4. *Propter voluntatem tuam erant, & creata sunt.* Atque etiam ratione: quia si Deus non operatur ad extra ex necessitate naturæ, operatur liberè, vel immediatè, vel mediatè: operari autem liberè nequit, nisi aliquis divinæ voluntatis actus liber intercedat. Est autem difficultas: an hic actus liber sit prævius, seu applicet in actu primo omnipotentiam ad actum secundum? Seu sit ipse actus secundus, hoc est, ea actio, qua omnipotentia ad extra operatur? Uti defendit Magister Palanco, & tenentur dicere omnes non distinguentes

guentes adhuc formaliter omnipotentiam à voluntate, ac per consequens non distinguentes actionem omnipotentiae à decreto applicativo illius.

Nostra igitur conclusio est cum ferè omnibus Theologis: ut divina omnipotentia operetur ad extra debet applicari in actu primo per actum prævium divinæ voluntatis, ac per consequens distinctum ab actione, qua omnipotentia operatur. Probatur conclusio ex Divo Thoma 1. part. quæst. 25. art. 1. ad quartum aiente: *Dicendum, quod potentia non ponitur in Deo, ut aliquid differens à scientia, & voluntate secundum rem, sed secundum rationem: in quantum scilicet potentia importat rationem principij exequentis id, quod voluntas imperat, & ad quod scientia dirigit; & art. 5. ad primum inquiriente: potentia intelligitur ut exequens; voluntas autem ut imperans; scientia ut dirigens.*

Ex quibus sic argumentor: potentia, quæ est principium exequens id, quod voluntas imperat, & est formaliter, seu secundum rationem differens à voluntate, eget prævio actu voluntatis, ut exequatur suam actionem distinctam ab eo voluntatis actu; sed talis est omnipotentia, juxta Divum Thomam: ergo ut divina omnipotentia, &c. Aliter: potentia distincta saltem formaliter à voluntate, & exequens id, quod voluntas imperat se habet sicut nostræ potentiae exteriores, v. g. ambulatoria respectu nostræ voluntatis; sed nostræ potentiae exteriores, utpotè de se indifferentes ad operandum, & non,

indigent ut determinentur ad operandum prævio actu voluntatis, qui ab earum actione distinguitur, & eas reddit in actu primo expeditas: ergo pariter omnipotentia.

Probatur deinde conclusio ratione: potentia operativa ad extra, cujus actio non est actus voluntatis, & alias est indifferens ad operandum, & non; dependetque à voluntate in operando, est potentia, quæ debet applicari per actum prævium voluntatis; sed talis est omnipotentia: ergo ut omnipotentia operetur, &c. Major est certa, & minor etiam quoad omnia, præter illud de distinctione actionis omnipotentiae ab actu voluntatis. Probatur igitur sic: actus divinæ voluntatis est Deo immanens, & intrinsecus; sed actio omnipotentiae est extrinseca Deo, & transiens: ergo omnipotentia est potentia, cujus actio non est actus divinæ voluntatis. Probatur minor: actio, qua omnipotentia producit actum vitalem, & liberum creaturæ, aliosque effectus à causa secunda prodentes est ipsa actio creaturæ; sed hæc est extrinseca Deo, & transiens: ergo & actio omnipotentiae.

Probatur major: si actio omnipotentiae non esset ipsa actio creaturæ, vel esset actio *directa* immediatè productiva effectus, & comitans actionem creaturæ; vel esset actio *reflexa* immediatè producens actionem creaturæ, & mediatè effectum; sed quodcumque dicas, evidenter incidis in Durandissimum: ergo ne devoreretur tantum absurdum, dicendum est, quod actio om-

omnipotentia est ipsa actio creaturæ. Probatur minor: nam si dicas primum, jam actio creaturæ non dependebit ab influxu omnipotentia: si secundum, effectus creatus solum mediâ ab omnipotentia pendeat, quod Durandus aiebat: ergo quodcumque dicas incidit in Durandismum. Si dicas: dari in omnipotentia duplicem actionem, aliam terminatam ad effectum, & aliam ad actionem creaturæ, multiplicas actionum reflexiones contra Philosophum, & Divum Thomam, tollisque libertatem creaturæ, cum ejus actum facias dependentem ab actione Dei identificata cum decreto, & cum actu connexa.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum: Divus Thomas 1. part. quæst. 25. de potentia art. 1. ad secundum, ait: *Sed actio Dei non est aliud ab ejus potentia, sed utrumque est essentia divina.* Et ad tertium ait: *Dicendum, quod potentia in rebus creatis non solum est principium actionis, sed etiam effectus: sic igitur in Deo salvatur ratio potentia quantum ad hoc, quod est principium effectus; non autem quantum ad hoc, quod est principium actionis, quæ est divina essentia.* Ex quibus sic: actio Dei est divina essentia: ergo est immanens Deo per identitatem cum suo decreto; sed eo ipso decretum non est actus prævius applicans omnipotentiam in actu primo, & distinctus ab actione, quæ operatur ad extra: ergo omnipotentia non debet applicari per actum prævium.

Præ-

Præmitto ad solutionem ex Patre Suarez: quod volitio divina, quæ Deus facit quidquid facit, juxta illud: *omnia quæcumque voluit, fecit*, vocatur hic à Divo Thoma *actio Dei*, nimirum, *laxa*, quatenus est quædam divinæ voluntatis operatio, quæ aliquid agit applicando omnipotentiam, & determinando ad agendum; & bene dicit, quod hæc actio est realiter divina essentia per identitatem cum decreto; at verò non potuit dicere, quod est *actio stricta*, scilicet, *ea determinatio formalis, quæ effectus immediatè producitur; alioquin actio Dei eductiva formæ materialis esset etiam divina essentia, & sic hæc reciperetur in subjecto creato, cum de conceptu eductionis, juxta omnes Philosophos, sit, esse dependentiam essentialem sui, & termini à subjecto.* Hinc ad argumentum distinguo antecedens: actio Dei laxa est divina essentia, concedo; actio Dei stricta, nego, & consequentiam de actione stricta; similiterque minorem subsumptam.

Sed contra: ergo actio stricta est pura actio, & non terminus, seu effectus actionis Dei; sed hoc est falsum: ergo & solutio. Probatur minor: ipse Divus Thomas in tertium distinc. 18. art. 1. & alibi, ait: *solam operationem divinam esse operationem, & operationes creaturæ esse potius operata, quam operationes; sed hoc est, actionem strictam, quæ est operatio creaturæ, esse terminum actionis Dei: ergo falsum est, quod sit pura actio & non terminus.* Nota: quod Divus Thomas non negat, neque potest negare,

ope-

operationes creaturæ esse propriè operationes ; sed solum vult dicere , quod cum Deus in esse , & operari à nullo dependeat ; è contra verò creatura , affirmari potest , quod sola operatio , Dei est operatio , & omnia alia sunt operata à Deo. Hinc nego minorem : ad probationem , intellecta autoritate modo dicto , nego etiam minorem cum consequentia.

Argumentum secundum: juxta plures Patres, omnipotentia non distinguitur adhuc formaliter à divina voluntate, sed si ita est, actio omnipotentia est actio immanens, seu decretum voluntatis divina: ergo decretum applicativum non est actus prævius distinctus ab actione omnipotentia. Probatur major: nam Divus Augustinus loquens cum Deo, ait: *Omnia, quæ ex nihilo creasti, sola voluntate fecisti.* Sanctus Leo Magnus inquit: *Deus, cujus voluntas potentia est.* Et Sanctus Damascenus: *Ipsius Dei potentia nil aliud est, quam bona ipsius voluntas:* ergo juxta Patres, &c. Nota pro intelligentia horum Patrum: quod illi non curant de distinctione, vel identitate formali voluntatis divina cum potentia, sed quia divina voluntas talis est, ut possit quidquid efficaciter vult: adeo ut ejus *velle* nunquam separetur à *posse*, ideo dicunt, ejus voluntatem esse potentiam. Hinc vel nega majorem propter *ly formaliter*, vel eam distingue ita expressam: *voluntas Dei est potentia*, quatenus *velle Dei efficaciter* nunquam separatur à *posse*, concedo; in alio sensu, nego.

Argumentum tertium: si neque omnipotentia

tia

tia est voluntas, neque actio voluntatis est actio omnipotentia, non est summè perfecta efficacia divina voluntatis, cum à nobis concipiatur sine virtute executiva perfecta, & infinita; sed voluntas, & ejus efficacia est summè perfecta: ergo omnipotentia est voluntas. Distinguo majorem: non est summè perfecta intra suum genus, nego; extra, concedo, & distinguo probationem: *sine præcisiivè*, concedo; *sine realiter*, aut *virtualiter*, nego. Etenim quodlibet attributum formaliter ex conceptu suo est summè perfectum intra suum genus, v. g. voluntas in genere voluntatis, & potentia in genere potentia; non tamen debet esse formaliter summè perfectum extra genus suum, sed sufficit, quod realiter habeat perfectionem aliorum attributorum, licet ab ea in suo conceptu præscindat, alioquin voluntas, & intellectus in Deo non distinguèntur formaliter contra omnes.

Argumentum quartum: actio, qua omnipotentia producit effectus à solo Deo pendentes, non distinguitur à decreto de eorum productione: ergo pariter actio, qua producit effectus pendentes à causis secundis, cum respectu omnium sit eadem omnipotentia. Nota: quod quando effectus ita procedit ab una causa, ut potuerit procedere ab alia, cum ipse sit de se indifferens ut procedat ab hac causa, vel non, & similiter hæc causa sit indifferens ad illum producendum, requiritur actio superaddita, distinctaque ab utroque, quæ sit formalis determinatio, talem autèrens indifferentiam, ut communiter docent Philosophi.

D

Inde

Inde fit, quod cum omnipotentia sit de se in-
differens ad effectus creatos producendos, & hi
sint etiam indifferentes, ut vel à sola omni-
potentia, vel ab ea. & causa secunda producantur:
quia juxta communioem sententiam, datur po-
tentia obedientialis in quolibet ad quodlibet,
adhuc respectu effectuum à solo Deo penden-
tium, requiritur actio superaddita. Quod si ali-
quis effectus sit, qui à solo Deo dependeat, ita
ut potentia obedientialis respectu illius repug-
net, tunc adhuc actio productiva illius non de-
bet esse immanens Deo, & cum decreto iden-
tificata, quia potest dici cum Patre Ramires,
de prædestinatione, disp. 6. capite 1. quod
tunc actio identificatur cum solo termino, nam
hic est essentialiter determinatus, ac per con-
sequens determinatio sui, ut à sola omni-
potentia procedat: per hoc tamen non tollitur, quod
sit possibilis creatio identificata cum decreto, ut
in Philosophia defendi. Hinc, nego antecedens
cum consequentia.

Argumentum quintum: intellecta divina vo-
luntate ut efficaciter decernente aliquid objec-
tum, & præcisa omni alia potentia executiva,
illud existeret; sed non sine aliqua potentia pro-
ductiva ad extra: ergo voluntas est formaliter
talis potentia, ac per consequens omnipotentia
non distinguitur formaliter à voluntate divina,
tit *decretiva*, nec ejus actio à decreto. Nego ma-
jorem, quia tunc divina voluntas non haberet
affectum *effectivè efficacem* ex defectu potentia
executricis; sed solum *efficacem affectivè*, id est,
af.

SECTIO I.

51

affectum sine effectu, sicut nos sæpè habemus.
Neque obest, quod in eo casu esset voluntas
divina chymarica, utpotè ejus *velle efficaciter*
separaretur à *posse*, nam hæc chymara, non ex
mea conclusione, sed ex argumento tuo, &
sententia sequitur.

SECTIO II.

*Quale sit decretum applicativum omni-
potentia, tam ad effectus necessarios,
quam ad liberos?*

Premittendum est: quod applicatio omni-
potentia potest esse, vel ad effectus à solo
Deo pendentes, ut est productio Angeli, vel
ad effectus pendentes à Deo, & creatura, ut
sunt actus vitales: vel ad effectus physicos ne-
cessario productos à causa creata, ut est calor
ab igne; vel ad effectus moraliter, sed tantum
materialiter malos, ut est odium Dei necessa-
rio productum ab homine, & actus etiam pri-
mo primi circa objectum prohibitum, vel de-
nique ad actus liberos, sive bonos, sive malos
formaliter, & de omnibus his quæritur, qua-
liter Deus ad illos suam omnipotentiam appli-
cet? An, scilicet, per decretum cum effectu
connexum, & efficax vel per decretum indiffe-
rens, seu compatibile, tam cum effectu, quam
cum carentia illius? Pro resolutione fit.

Prima conclusio cum communi Theologo-
rum sententia: Deus ad effectus ab eo solo
D 2
pen-

Inde fit, quod cum omnipotentia sit de se in-
differens ad effectus creatos producendos, & hi
sint etiam indifferentes, ut vel à sola omni-
potentia, vel ab ea. & causa secunda producantur:
quia juxta communioem sententiam, datur po-
tentia obedientialis in quolibet ad quodlibet,
adhuc respectu effectuum à solo Deo penden-
tium, requiritur actio superaddita. Quod si ali-
quis effectus sit, qui à solo Deo dependeat, ita
ut potentia obedientialis respectu illius repug-
net, tunc adhuc actio productiva illius non de-
bet esse immanens Deo, & cum decreto iden-
tificata, quia potest dici cum Patre Ramires,
de prædestinatione, disp. 6. capite 1. quod
tunc actio identificatur cum solo termino, nam
hic est essentialiter determinatus, ac per con-
sequens determinatio sui, ut à sola omnipoten-
tia procedat: per hoc tamen non tollitur, quod
sit possibilis creatio identificata cum decreto, ut
in Philosophia defendi. Hinc, nego antecedens
cum consequentia.

Argumentum quintum: intellecta divina vo-
luntate ut efficaciter decernente aliquid objec-
tum, & præcisa omni alia potentia executiva,
illud existeret; sed non sine aliqua potentia pro-
ductiva ad extra: ergo voluntas est formaliter
talis potentia, ac per consequens omnipotentia
non distinguitur formaliter à voluntate divina,
tit *decretiva*, nec ejus actio à decreto. Nego ma-
jorem, quia tunc divina voluntas non haberet
affectum *effectivè efficacem* ex defectu potentia
executricis; sed solum *efficacem affectivè*, id est,
af.

SECTIO I.

affectum sine effectu, sicut nos sæpè habemus.
Neque obest, quod in eo casu esset voluntas
divina chymærica, utpotè ejus *velle efficaciter*
separaretur à *posse*, nam hæc chymæra, non ex
mea conclusione, sed ex argumento tuo, &
sententia sequitur.

SECTIO II.

*Quale sit decretum applicativum omni-
potentiæ, tam ad effectus necessarios,
quam ad liberos?*

Premittendum est: quod applicatio omni-
potentiæ potest esse, vel ad effectus à solo
Deo pendentis, ut est productio Angeli, vel
ad effectus pendentis à Deo, & creatura, ut
sunt actus vitales: vel ad effectus physicos ne-
cessario productos à causa creata, ut est calor
ab igne; vel ad effectus moraliter, sed tantum
materialiter malos, ut est odium Dei necessa-
rio productum ab homine, & actus etiam pri-
mo primi circa objectum prohibitum, vel de-
nique ad actus liberos, sive bonos, sive malos
formaliter, & de omnibus his quæritur, qua-
liter Deus ad illos suam omnipotentiam appli-
cet? An, scilicet, per decretum cum effectu
connexum, & efficax vel per decretum indiffe-
rens, seu compatibile, tam cum effectu, quam
cum carentia illius? Pro resolutione fit.

Prima conclusio cum communi Theologo-
rum sententia: Deus ad effectus ab eo solo
D 2
pen-

pendentes, & ad effectus necessarios, nullatenusque malitiam moralem materialem continent, procedentesque à Deo simul, & creatura applicat suam omnipotentiam per decretum liberum efficacem, & determinatè connexum cum uno extremo, ad quod est concursus. Probatur conclusio: quoties nullum est inconveniens ex parte effectus, tunc ex parte Dei nulla est aptior applicatio omnipotentiae, quam, quae essentialiter connectitur cum effectu, nam per eam redditur omnipotentia ab effectu, & actu secundo inseparabilis, sed respectu dictorum effectuum nullum est inconveniens in applicatione connexa, quia neque in eis datur malitia moralis objectiva, neque libertas, cui applicatio cum uno extremo connexa obsit: ergo datur talis applicatio.

Respondebis cum Patre Joanne Marin de praedestinatione, disp. 5. sect. 2. num. 11. Deum ad effectus necessarios causarum secundarum applicare omnipotentiam per decretum indifferens, ut sic extendatur libertas Dei ad omnipotentiam naturaliter applicandam per plura, & diversa exercitia, scilicet, jam per connexum, jam per indifferens. Sed contra: quia applicare omnipotentiam ad effectus necessarios per decretum indifferens potius est contra dominium Dei: ergo per eam applicationem non commendatur Dei libertas. Probatur antecedens: dominium Dei petit, ut nisi creata libertas obset, omnis effectus dependeat à Deo, non solum ut immediatè efficiente, sed etiam ut libe-

liberè immediatè determinante; atqui si ad effectus necessarios, in quibus non obstat creatura libertas, applicetur omnipotentia per decretum indifferens, illi non pendebunt à Deo ut immediatè liberè determinante; ergo applicare omnipotentiam, &c.

Secunda conclusio cum communi Theologorum contra Nominales, & paucos alios relatos ab Oviedo, controversia 7. Physicæ, & à Patre Marin de bonitate, & malitia, disp. 6. lect. 3. Deus ad actus moraliter, sed solum materialiter prava, ut est odium Dei necessario elicatum, non applicat omnipotentiam per decretum efficacem, connexumque, sed per indifferens. Probatur conclusio: si Deus per tale decretum applicaret omnipotentiam ad actus moraliter objectivè materialiter prava, Deus peccaret: ergo non ita applicat. Probatur antecedens: si Deus ita applicaret, esset causa *per se* objecti moraliter objectivè mali cognoscens esse malum; sed hoc esset peccare: ergo peccaret.

Probatur minor: creatura cauans *per se* in alia actiones, respectu illius moraliter, sed tantum materialiter objectivè malas, peccat, ut patet in eo, qui per se causaret in amente actus turpes; sed non ex alio titulo peccat, nisi quia est causa *per se* objecti moraliter objectivè mali cognoscens esse malum: ergo si Deus similiter se haberet, peccaret. Ulterius: odium Dei per se ita est intrinsecè malum, & naturæ rationali deforme, ut non possit aliter sine culpa fieri, nisi faciendo illud sine libertate, vel

cum errore invincibili; sed Deus *caufans per se* in creatura odium Dei materialiter objective malum respectu creaturæ, illud non faceret sine libertate, aut cum errore: ergo illud non faceret sine culpa, ac per consequens peccaret.

Tertia conclusio cum nostris, contra Thomistas: Deus ad actus liberos creaturarum, tam moraliter formaliter malos, quam honestos applicat suam omnipotentiam per decretum indifferens. Probatur conclusio, ex Divo Thoma, qui 1. part. quæst. 19 art. 8. ait: *Deus vult quadam fieri contingenter, & idè quibusdam aptavit causas contingentes, ex quibus effectus contingenter eveniant.* Tum sic argumentor: Deus volens aliquid fieri contingenter, aptat illi causas contingentes; sed Deus vult actus creaturæ liberos tam malos, quam bonos fieri contingenter, quia vult esse liberos: ergo illis aptat causas contingentes; sed omnipotentia ut applicata, est causa actuum creaturæ liberorum: ergo eam Deus illis aptat contingenter; sed aptare contingenter, est aptare per decretum conjungibile tam cum actu, quam cum carentia illius, quod est applicare per decretum indifferens: ergo. ita applicat.

Probatur deinde ratione: si Deus ad actus liberos non applicat omnipotentiam per decretum indifferens, applicat per decretum connexum; sed non applicat per connexum: ergo per indifferens. Probatur minor: tale decretum connexum, vel est inimpedibile, vel impedibile; sed non est inimpedibile, nam sic esset præ-

prædeterminans, & incomponibile cum libertate, juxta probationes alias sæpè datas; neque est impedibile: ergo Deus non applicat omnipotentiam per decretum connexum. Probatur secunda minoris pars: nullum constitutivum libertatis est impedibile per ipsum libertatis exercitium; sed decretum applicativum omnipotentia ad actum liberum est constitutivum libertatis ad ipsum: ergo non est impedibile per ipsum. Major est evidens, quia exercitium libertatis est effectus illius, & cum omnis effectus debeat in eodem instanti coexistere suæ causæ, nequit eam impedire, alioquin causa, & ejus carentia simul existerent.

Probatur ergo minor: omne id, quo etiam mentaliter præciso, & reliquis permanentibus, non manet aliquod constitutum, est illius constitutivum, ut est notum; sed etiam mentaliter præciso decreto applicativo omnipotentia, & reliquis manentibus non manet libertas, quia adhuc posita omnipotentia intimè præsentente voluntati, judicio indifferente, & reliquis, si Deus nollet concurrere ad actum, carentia actus esset necessaria, cum non posset non dari, ac per consequens deficeret libertas illius: ergo decretum applicativum, &c. Respondet cum aliquibus Recentioribus Castel: non repugnare, quod aliquod principium sit connexum cum actu, immediatum essentialiter prærequisitum, & constitutivum libertatis, & quod sit per omissionem actus impedibile, ut patet in imperio efficaci, non tollente immediatam actus libertatem.

Sed contra: quia si omissio actus est necessaria, non datur libertas; sed omissio actus impediens essentialiter constitutum libertatis est omnino necessaria, quia est habita sine libertate, utpotè destituta suo constitutivo: ergo si datur omissio actus impediens essentialiter constitutum libertatis, non datur libertas ad actum, ac per consequens repugnat, quod essentialiter constitutum libertatis ad actum, sit per omissionem actus impedibile. Exemplum imperij non est contra me, qui cum communi sententia teneo; imperium efficax tollere immediatam actus libertatem: neque etiam adversus contrarium defendentes; hi enim non ponunt imperium, ex parte signi libertatis, sed ex parte alterius potestatis comitanter se habentis, & per exercitium libertatis impedibilis.

Respondent alij distinguendo majorem evidentem, qua secundam partem minoris probamus: nullum constitutum libertatis est impedibile per ipsum libertatis exercitium proveniens à tota potentia, & libertate adæquatè sumpta, concedunt; inadæquatè sumpta, negant. Sed contra: quia exercitium libertatis inadæquatè sumptæ est necessarium, ut patet: ergo illud constitutum connexum cum actu solum potest impediri per exercitium libertatis necessarium; sed eo ipso talis libertas est chymarica: ergo & falsa solutio. Probat minor: libertas, quæ solum ut necessitata ad unum extremum potest aliud impedire, est chymarica, quia non est potens liberè operari, cum sit liber-

bertas; sed libertas, quæ solum per exercitium sui necessarium potest aliquid connexum cum actu impedire est libertas, quæ solum ut necessitata ad unum extremum potest aliud impedire: ergo est chymara.

Jam verò alij Recentiores concessa majori dicti syllogismi, utpotè certa, negant minorem, nimirum, quod decretum applicativum omnipotentia sit constitutum libertatis, quia dicunt, eam solum constitui per omnipotentiam secundum se sumptam cum reliquis principijs, & decretum tantum esse applicationem principij, ideoque extra libertatem se habere: sicut se habet decretum collativum auxilij etiam connexum cum uno extremo, v. g. consensu, & unice existens. Sed contra: quia ut constat ex probatione dictæ minoris, supra posita, evidens est, decretum applicativum constituere libertatem; & aliudè etiam constat, quod decretum collativum auxilij libertatem non constituit, quia non se habet proximè ad consensum, sed remotè causando auxilium, neque est requisitum ad hoc, cum possit per aliud indifferens causari: decretum autem applicativum est omnino requisitum ad consensum. ®

Sed contra dices: quod licet hoc decretum collativum auxilij non sit requisitum; est tamen requisitum *vagè* aliquod decretum auxilij causativum: ergo licet aliquod decretum applicativum omnipotentia sit essentialiter requisitum ad libertatem; eam non tamen constituit. Contra tamen est: quia disparitas est evidens, nam si mente

mente secludamus, omne decretum collativum auxilij, & supponamus, auxilium existere cum reliquis comprincipiis, intelligetur libertas, cum intelligatur tota potentia proxima indifferens; atqui si mente secludamus omne decretum applicativum omnipotentia, & supponamus existere reliqua comprincipia, non intelligetur libertas, ut supra probatum est: ergo hoc est constitutivum libertatis; non verò illud, & est data disparitas.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum contra primam conclusionem: causa necessaria, v. g. ignis ex se est determinata ad producendum suum effectum, positis alijs prærequisitis ex parte actus primi: ergo pro applicatione omnipotentia non requiritur decretum determinatè connexum, & efficax, nam posito decreto indifferenti per determinationem causæ necessariae determinabitur concursus actualis omnipotentia, & ponetur antecedens connexum cum hac numero operatione. Præmitto: quod cum causa necessaria sit essentialiter subjecta Deo, & in ea non obstat ratio libertatis, determinatio illius dicit ordinem essentialem ad determinationem Dei, & ipsa licet sit ex se determinata ad agendum; non tamen *immediatè*, sed media Dei efficaci determinatione.

Deinde causa necessaria solum est de se determinata ad speciem effectus, & actionis, scilicet, ignis v. g. ad producendum ignem; non

non verò ad individuationem, hoc est, ad effectum *A* præ *B*, nam per quemlibet satiatur ejus exigentia, & fecunditas; similiterque dic de actionibus: inde ad individuationem debet à Deo determinari, non quidem determinatione negativa, stante in negatione concursus ad alios effectus præter *A*, cum indifferentia tamen ut ponatur *A*, vel ejus carentia; quali determinatione Deus causas liberas determinat; sed determinatione *positiva*, determinatè connexa cum hoc effectu, & opposita carentia illius. Hinc in forma distinguo antecedens: ex se est determinata *immediatè*, nego; media efficaci determinatione Dei, subdistinguo: ex se est determinata, quoad speciem, concedo; quoad individuationem, nego, & consequentiam propter dicta in præmissis, & in probatione conclusionis.

Argumentum secundum contra secundam conclusionem: Deus potest se solo producere odium Dei in lapide, nam actus vitalis consistit in qualitate, & non in actione, juxta meam sententiam: ergo pariter potest in subjecto rationali causare per se odium Dei materialiter malum. Probatur consequentia: non minus manet in genere physico odium Dei necessario elicium respectu creaturæ rationalis, quam respectu lapidis; sed quia respectu lapidis odium Dei maneret in genere physico, sicut calor v. g. quia non redderet lapidem odio habentem Deum, potest Deus illud causare per se in lapide: ergo pariter in creatura rationali. Pater
Marin

Marin supra, lectione 3. num. 19. negat antecedens, quia cum tendentia odij Dei sit intrinsicè dissona rationi, & Deo, utpotè Dei averfiva, nunquam potest licitè causari per se adhuc in lapide ab agente rationali, & libero, qualis est Deus.

Verum ego judico, adhuc permisso antecedenti, posse negari consequentiam, & disparitatem ab iplo arguente in probatione consequentiæ infinuatur: etenim respectu lapidis non datur lex obligans, adhuc *in actu primo* ad non habendum Dei odium, cum sit incapax legis; at respectu creaturæ rationalis datur ea lex obligans *in actu primo*, & ex se habens vim obligandi *in actu secundo*, quamvis in casu conclusionis per accidens non obliget: ex alia autem parte lapis non denominaretur odio habens Deum, cum non viveret per illud odium; at verò creatura rationalis denominaretur odio habens Deum, quamvis materialiter, & idèò Deus nequit causare per se in ea odium, licet demus in lapide posse causare.

Argumentum tertium: creatura rationalis, qua sine libertate agit, se habet in actione sicut agens naturale; sed Deus determinatè con-nexo decreto potest causare per se actionem agentis naturalis: ergo & actionem creaturæ rationalis agentis sine libertate, quamvis sit odium Dei. Ad argumentum distinguo majorem: se habet formaliter sicut agens naturale, quatenus neutri sua actio imputatur ad culpam, concedo; se habet materialiter sicut agens naturale, nego: quia respectu hujus sua actio neque

neque materialiter objectivè est mala: respectu verò creaturæ rationalis odium Dei est in nostro casu malum materialiter objectivè.

Argumentum quartum: si quis invincibiliter judicaret, se teneri ad mentiendum, & mentiretur, Deus esset causa per se illius mendacij; & similiter esset causa per se erroris illius, qui invincibiliter judicaret, Personas divinas esse quatuor; atqui tam mendacium, quam hic error essent actus materialiter objectivè mali: ergo potest esse causa per se talis mali. Nota: quod cum detur regula generalis dictans: *honestum esse facere id, quod judicatur obligatorium*, illi actus essent moraliter honesti, & solum remotè materialiter mali; non vero proximè ratione circumstantiæ honestantis, indeque Deus potest esse causa per se illorum; non tamen posset esse in casu conclusionis, quia licet odium Dei non esset formaliter malum; tamen neque esset honestum, aut licitè posset conciliari, cum nulla detur regula dictans, illud esse licitum. Hinc, distinguo majorem: Deus esset causa per se mendacij in eis circumstantijs, concedo; præcindendo ab eis, nego; & minorem: essent materialiter proximè mali, nego; remotè, concedo. (R)

Argumentum quintum contra tertiam conclusionem ab autoritate: Concilium Tridentinum, lect. 6. canone 8. dicit: *si quis dixerit, mala opera, ita ut bona Deum operari, non permisivè solum, sed etiam propriè, & per se, anathema sit*; sed si Deus omnipotentiam applicat per decretum indifferens, ita operatur bona opera,

ac mala, cum ejus decretum eodem modo se habeat ad quodlibet: ergo non ita applicat. Vltimus: quia Innocentius XI. damnavit has propositiones, primam: *Deus donat nobis suam omnipotentiam, ut ea utamur, sicut aliquis donat librum, aut villam.* Secundam: *Deus subjicit nobis suam omnipotentiam;* atqui si Deus præparat suam omnipotentiam per decretum indifferens, eam donat, & subjicit nobis, ut ea utamur, cum eam nostræ determinationi subjiciat: ergo ne subjiciamur Censuræ Pontificiæ, admittere non debemus tale decretum indifferens.

Præmitto 1. ad solutionem: quod licet volitio indifferens applicativa omnipotentia in ordine ad non determinandam voluntatem ad unum eodem modo se habeat respectu boni, ac mali operis, quia ad neutrum determinat; at respectu Dei diversimodè se habet, nam est simul amor boni operis, conjungiturque cum seria intentione, consilio, suasionem, & quandoque præcepto illius; atque est etiam simul odium mali operis conjunctum cum ipsius prohibitionem: indeque constituit Deum causam *per se* operis boni, & *per accidens* mali.

Præmitto secundo: quod illæ propositiones jure confixæ sunt censura *novitatis*, & *temeritatis*: denotant enim illæ voces, *donat*, & *subjicit*, tum abdicationem dominij Dei, tum inferioritatem respectu creaturæ; at verò nos talibus locutionibus non utimur, sed his, *offert suum concursum*; *præparat suam omnipotentiam*, quæ nullam abdicationem dominij, aut Dei subjectionem,

fiem, significant, sed potius summam creaturæ subjectionem, cum vi talis decreti ita dependeat à Deo, ut illo subtracto operari non possit. Hinc in forma ad argumentum: nego minorem, cujus probationem distinguo: cum eodem modo se habeat in ordine ad causalitatem Dei, nego: in ordine ad non determinandam voluntatem ad unum, concedo. Ad additum: nego minorem propter dicta in secundo præmissis.

Argumentum sextum à ratione: posito eo decreto indifferente, non est major ratio cur voluntas creata, & non Deus determinet immediate formaliter actum liberum: ergo non datur tale decretum. Probatur antecedens: quando duo principia æque indifferentia concurrunt, non est major ratio cur unum determinet aliud, & non è contra; sed posito illo decreto, tam indifferens est Deus ad actum, quam creatura: ergo posito eo, &c. Ulterius: nil aliud est determinare actum præ omissionem, quam ponere actum cum omnimoda indifferentia ad eum, præ carentia illius; sed Deus ex vi decreti indifferens ponit actum cum omnimoda indifferentia: ergo determinat. Retorqueo: tam indifferens est habitus virtutis ad actum, quam voluntas: ergo non est major ratio, ut voluntas potius, quam habitus determinet.

Deinde pro omnibus præmitto: quod duplex esse potest indifferentia principij. Prima *contingentia*, & *inconnexionis*, quando principium non connectitur cum uno contradictionis ex-

tremo ; & talis indifferentia datur in Deo respectu actus liberi , ex vi decreti indifferentis , daturque etiam in habitu saltem pro instanti , quo præceptum non urget. Secunda est *electionis* , & *dominij* , atque hæc datur in principio electivo , & *dominativo* supra actum , qualis est sola voluntas. Quod si roges : cur potius voluntas , quam Deus dicatur determinare , & eligere , seu habere indifferentiam non solum contingentia , sed etiam *dominij* respectu sui actus ? Respondeo breviter : quia sola voluntas per illum actum operatur liberè , & operatur liberè , quia vult.

Ex his , nego antecedens argumenti , ad cuius probationem distinguo majorem : quando duo principia æque indifferentia , tam indifferentia contingentia , quam *dominij* &c. concedo ; indifferentia solius contingentia , nego ; & minorem : tam indifferentis est Deus , quam creatura , indifferentia contingentia , & inconnexionis , concedo ; indifferentia electionis , & *dominij* , nego : quia Deus respectu actus liberi creaturae non vult uti suo dominio electivo , sed in manu creaturae relinquit electionem , & determinationem actus. Ad additum , distinguo majorem : cum omnimoda indifferentia etiam *dominij* , concedo ; pura contingentia , nego , & minorem : Deus ponit cum omnimoda indifferentia *ly omnimoda* includente indifferentiam *dominij* , nego ; aliter , transeat.

Argumentum septimum ex Gonetio : si decretum applicativum omnipotentia esset indifferentis , esset aliunde determinabile ad effectum , sed hoc impli-

implicat , cum se teneat ex parte causæ : ergo non est indifferentis. Probatur minor , cum probatione ipsius : implicat , quod aliquid se tenens ex parte causæ expectet suum effectum , aut eum supponat , cum debeat eum præcedere prioritate naturæ ; sed si decretum esset aliunde determinabile ad effectum , illum expectaret : ergo implicat , quod sit aliunde determinabile. Retorqueo : habitus est indifferentis , & aliunde determinabilis : ergo repugnat illius influxus in actum , cum eum expectet aliunde determinandum. Deinde ad solutionem præmitto : quod dupliciter potest dici , aliquam causam expectare suum effectum.

Primo , si expectet , quod effectus independenter à suo influxu ponatur ab alia causa , & hic modus expectandi repugnat , quia jam causa expectans esset inutilis ad effectum , ut patet. Secundo , si causa sit de se inconnexa , & indifferentis ad influendum , & ut influat expectet determinationem alterius causæ ; atque hic modus expectandi non repugnat , quia non impedit , quod causa determinabilis ab alia influat in effectum , sitque proinde prior natura illo ; & in hoc sensu dicitur , Deus expectare , ex vi decreti indifferentis actum liberum creaturae , quæ expectatio est consona scripturae dicenti , Apocalypsis 3. *Ego sto ad ostium , & pulso* , scilicet , ut se creatura determinet ad aperiendum. Hinc in forma , nego minorem , & probationem inclusam , quia illegitimam. Ad probationem minoris distinguo majorem : implicat , quod expectet

pectet suum effectum, aliunde ponendum sine ipsius influxu, concedo; aliunde determinandum, sed ponendum ex influxu ipsius, nego, & eisdem terminis distinguo minorem.

Argumentum Octavum ex Bolibato: posito decreto indifferente, actus creaturae liber existeret absque providentia Dei; sed hoc implicat, quia ipse actus exigit esse providè causatum; ergo non datur decretum indifferens. Probatur major multipliciter. Primo; quia non existeret ex Dei dispositione, in qua stat providentia, juxta definitionem Boëtij. Secundo: quia existeret à casu respectu Dei, cum existeret præter ejus voluntatem. Tertio: quia existeret, Deo non jubente. Quarto: quia existeret, & non ex determinatione Dei; sed juxta Divum Thomam spectat ad Dei providentiam, quod prædeterminet omnes nostras electiones; ergo existeret sine providentia Dei. Probatur minor, bonam Sanctus Doctor, 1. part. quæst. 23. art. 1. sibi objiciens Damascenum dicentem: *Omnia quidem præcognoscit Deus; non autem omnia prædeterminat.* Respondet ad primum: *Damascenus nominat prædeterminationem impositionem necessitatis:* ergo juxta Divum Thomam, Deus prædeterminat prædeterminatione non necessitante.

Ad argumentum; nego majorem, ad cujus primam probationem, distinguo assumptum: non existeret ex Dei dispositione *positiva*, si esset bonus, vel *permissiva* si esset malus, nego; aliter, subdistinguo: ex Dei dispositione immediata, concedo; mediata, nego, quia existentiam ac-

tus boni, Deus mediatè disponit, quatenus ad eum præbet auxilium prævisum efficax, & præbet, *quia efficax ex intentione*, nimirum, efficaciaz, quæ est dispositio *positiva*: existentiam verò actus mali disponit mediatè conferendo auxilium prævisum inefficax, & conferendo, *quamvis inefficax*, quæ est dispositio *permissiva*: & secundam cum probatione illius, nego, propter eandem rationem.

Deinde tertiam distinguo: existeret Deo non jubente strictè, concedo; latè, sumpto *jubente pro non disponente* positivè, vel permissivè, nego: Deus enim non omnem actum bonum stricto præcepto jubet; malum autem nullo modo; omnem tamen actum disponit, modò ad primam probationem dicto. Ad quartam: nego minorem, & concessis autoritatibus, nego malam consequentiam, quia ex eo, quod Divus Thomas dicat, Damascenum nominare prædeterminationem impositionem necessitatis, potius infertur contra Thomistas, hanc esse bonam consequentiam: *datur prædeterminatio: ergo datur impositio necessitatis*; indeque juxta Divum Thomam, non datur prædeterminatio, quæ non sit necessitans. Et nota, quod licet hic, & alijs duobus locis in Divo Thoma hoc nomen *prædeterminatio*; at hoc nomen *prædeterminatio physica* nusquam reperitur.

Argumentum nonum cum aliquibus Recentioribus tenentibus, nullum requiri decretum, adhuc indifferens applicativum omnipotentia: divina omnipotentia de se est necessitata ad con-

currendum ad omnes effectus creatos; sed deinde per immensitatem est intimè præsens omnibus causis creatis: ergo posita causa creata cum reliquis prærequisitis omnipotentia independentè à decreto adhuc indifferente est sufficienter applicata. Ulterius: eo quod ponatur ignis, v. g. cum reliquis prærequisitis, & Deus habeat nolitionem impediendi effectum, ignis est metaphysicè necessitatus ad alium ignem cum concursu omnipotentia producendum: ergo præter volitionem prærequisitorum, & nolitionem impediendi effectum non requiritur alia omnipotentia applicatio.

Præmitto ad solutionem primo: quod ut omnipotentia agar, non solum debet esse physicè præsens qualiter est per immensitatem; sed etiam præsens intentionaliter, & liberè per voluntatem liberam Dei, juxta illud Apostoli ad Ephesios 1. *operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ*: quod quidem patet in igne Babilonico, cui omnipotentia erat physicè præsens per immensitatem; quia tamen non fuit applicata, seu præsens intentionaliter per voluntatem Dei pueros non combussit. Secundo: quod nolitio impediendi effectum est virtualiter volitio, ut effectus existat. Id enim petit subjectio creaturæ, & dominium Dei, ut scilicet, nil existat, nisi Deo volente volitione effectui proportionata. Hinc ad argumentum intellecta majore, juxta dicta, sectione prima, paragrapho secundo, distinguo minorem: per immensitatem est præsens physicè, concedo; intentionaliter liberè, nego.

negō. Ad additum distinguo consequens: si ea nolitio sit simul volitio effectus, concedo; si non sit, nego.

Argumentum decimum: eo solum, quod voluntas, existentibus omnibus prærequisitis, habeat jus se, & omnipotentiam determinandi, sufficienter est applicata divina omnipotentia; sed independentè à decreto applicativo, voluntas, existentibus omnibus prærequisitis, habet jus se, & omnipotentiam determinandi: ergo independentè à decreto est sufficienter applicata omnipotentia. Probatur minor: eo solum, quod voluntas existentibus omnibus alijs requisitis habeat carentiam necessitatis antecedentis ad unum extremum, habet jus se, & omnipotentiam determinandi, nam sic existens potest operari, & non operari; sed independentè à decreto applicativo potest voluntas sic existere, quia potest tunc dari in Deo nolitio determinandi voluntatem, & nolitio necessitatis antecedentis: ergo independentè, &c.

Præmitto ad solutionem: quod cum decretum parans omnipotentiam sit constitutum potestatis proximæ, juxta nostras probationes, voluntas independentè ab eo non habet jus proximum, se, & omnipotentiam determinandi; sed jus remotum, quod adveniente decreto applicativo, transibit in proximum. Nequè ad hanc proximitatem sufficit nolitio necessitatis antecedentis, nisi illativè quatenus ea nolitio existens in signo antecedenti infert dandum in alio signo decretum indifferens applicativum,

& tunc jus proximum formaliter dabitur. Hinc ad formam, distinguo majorem: eo quod voluntas habeat jus proximum, concedo; remotum, nego, & minorem de jure proximo. Ad probationem minoris, distinguo majorem: eo solum quod voluntas habeat carentiam necessitatis antecedentis habet formaliter jus proximum, nego, illative, concedo. Demum alia hic, ex Godoi, & Gonet, solent argumenta proponi, quæ ad tractatum de scientia media spectant, ubi à nobis soluta sunt, diff. 2. sect. 3.

SECTIO III.

Aliqua pro questione sequenti præmittuntur.

Quia subsequens questio de tendentia decreti applicativi omnipotentis gravissima inter nostros est, aliqua prius ad eam necessario sunt præmittenda. Præmitto ergo primo: quod divina volitio omnipotentis applicativa debet habere objectum à seipso distinctum, seu debet non seipsam habere pro objecto voluto. Hoc præmissum est contra Patres Moncada, & Ramirez, de Prædestinatione, disp. 10. capite 5. ut igitur rationem illius percipias, nota, quod sicut in intellectu sunt aliqui actus *complexi*, nimirum aliquid de objecto enuntiantes, ut *judicium*; alij autem *incomplexi*, qui vocantur simplices apprehensiones; ita in voluntate sunt aliqui actus *complexi*, & sunt illi, quibus positive inclinatur, & fertur in esse rei, seu ad dan-

dandam rei existentiam, & hi vocantur *volitiones*, aut è contra in non esse rei, vel ad negandam rei existentiam, & *volitiones* appellantur.

Alij verò sunt actus *incomplexi*, & sunt illi, quibus simpliciter tendit in bonitatem, aut malitiam objecti, complacendo, nimirum, in una, & displicendo in alia, seu eam averfando, vocanturque *amor*, & *odium*. Hinc fit, quod non omnis amor objecti est illius volitio; Deus enim se amat, quia in seipso complacet; non tamen se vult, cum non inclinatur ad dandam sibi existentiam: neque item omne odium objecti est illius volitio: Deus enim odia habet peccatorem, quem conservat; non tamen illum non vult, alias ei existentiam negaret. Ex his ergo ratio præmissi deducitur, quia omnis volitio rei est actus complexus, & practicus tendens ad dandam ei existentiam; sed volitio Dei nequit tendere ad dandam sibi existentiam, ut patet: ergo debet non seipsam habere pro objecto voluto.

Sed contra insurgit Moncada, & ex eo Ramirez: quia amor, quo Deus se necessario amat, habet seipsum pro objecto, cum seipsum amet; deinde Deus amat odium, quo ipse prosequitur peccatorem; sed ille amor odij est ipsum odium: ergo amor odij est amor amoris, ac per consequens potest divinus actus seipsum velle. Verum hoc argumentum non urget nos, quia licet amor alicujus objecti possit esse reflexus, seu amor sui; nulla tamen volitio potest esse volitio sui propter datam rationem, in qua patet eviden-

& tunc jus proximum formaliter dabitur. Hinc ad formam, distinguo majorem: eo quod voluntas habeat jus proximum, concedo; remotum, nego, & minorem de jure proximo. Ad probationem minoris, distinguo majorem: eo solum quod voluntas habeat carentiam necessitatis antecedentis habet formaliter jus proximum, nego, illative, concedo. Demum alia hic, ex Godoi, & Gonet, solent argumenta proponi, quæ ad tractatum de scientia media spectant, ubi à nobis soluta sunt, *diff. 2. sect. 3.*

SECTIO III.

Aliqua pro questione sequenti præmittuntur.

Quia subsequens questio de tendentia decreti applicativi omnipotentis gravissima inter nostros est, aliqua prius ad eam necessario sunt præmittenda. Præmitto ergo primo: quod divina volitio omnipotentis applicativa debet habere objectum à seipso distinctum, seu debet non seipsum habere pro objecto voluto. Hoc præmissum est contra Patres Moncada, & Ramirez, de Prædestinatione, *disp. 10. capite 5.* ut igitur rationem illius percipias, nota, quod sicut in intellectu sunt aliqui actus *complexi*, nimirum aliquid de objecto enuntiantes, ut *judicium*; alij autem *incomplexi*, qui vocantur simplices apprehensiones; ita in voluntate sunt aliqui actus *complexi*, & sunt illi, quibus positive inclinatur, & fertur in esse rei, seu ad dan-

dandam rei existentiam, & hi vocantur *volitiones*, aut è contra in non esse rei, vel ad negandam rei existentiam, & *volitiones* appellantur.

Alij verò sunt actus *incomplexi*, & sunt illi, quibus simpliciter tendit in bonitatem, aut malitiam objecti, complacendo, nimirum, in una, & displicendo in alia, seu eam averfando, vocanturque *amor*, & *odium*. Hinc fit, quod non omnis amor objecti est illius volitio; Deus enim se amat, quia in seipso complacet; non tamen se vult, cum non inclinatur ad dandam sibi existentiam: neque item omne odium objecti est illius volitio: Deus enim odia habet peccatorem, quem conservat; non tamen illum non vult, alias ei existentiam negaret. Ex his ergo ratio præmissi deducitur, quia omnis volitio rei est actus complexus, & practicus tendens ad dandam ei existentiam; sed volitio Dei nequit tendere ad dandam sibi existentiam, ut patet: ergo debet non seipsum habere pro objecto voluto.

Sed contra insurgit Moncada, & ex eo Ramirez: quia amor, quo Deus se necessario amat, habet seipsum pro objecto, cum seipsum amet; deinde Deus amat odium, quo ipse prosequitur peccatorem; sed ille amor odij est ipsum odium: ergo amor odij est amor amoris; ac per consequens potest divinus actus seipsum velle. Verum hoc argumentum non urget nos, quia licet amor alicujus objecti possit esse reflexus, seu amor sui; nulla tamen volitio potest esse volitio sui propter datam rationem, in qua patet eviden-

ter disparitas. Deinde, ut dicitur in tractatu de voluntate, amor, qui tantum esset amor sui, & non alterius à se aliquo modo distincti est inexplicabilis; at amor, quo Deus se necessario amat non seipsum solum, sed etiam Personalitates ab eo virtualiter distinctas, & Attributa distincta formaliter amat.

Vidit hanc solutionem Ramirez, supra num. 111. & suæ sententiæ aptat: ait enim quod licet volitio, quam admittit, solum velit *omnipotentiam esse paratam*, ac proinde seipsam; tamen dantur in ea diversæ formalitates, scilicet, *volitionis*, & *preparationis*, indeque non est fatua, & inexplicabilis. Sed contra: quia pace tanti Magistri, non est bene aprata solutio: etenim amor, quo Deus se amat, amat aliquid, quod formaliter non est ipse, & non præcisè quoad voces, nimirum, omnipotentiam, immenitatem, æternitatem, &c. sed ea volitio non vult aliquid, quod formaliter non est ipsa, nam solum est volitio preparationis, & ipsa volitio per se est formalissimè preparatio: ergo. Jam ad argumentum, vel concede totum, negando subillationem, vel distingue assumptum: habet seipsum præcisè pro objecto, nego; & etiam alia à se virtualiter, vel formaliter distincta, concedo, & idem dic de amore odij, qui etiam est aliorum amor.

Contra tamen iterum arguit Pater Moncada: non magis repugnat amor sui ipsius, quam sui ipsius productio; sed non implicat entitas, quæ sit sui ipsius productio, quia non repugnat terminus identificatus cum determinatione, seu actione

actione sui productiva; ergo non implicat quod volitio applicativa omnipotentia sit amor, seu volitio sui ipsius. Hoc etiam argumentum desumpsit à Moncada, Ramirez. Ad illud distinguo majorem: amor sui, qui sit actus complexus, seu volitio, nego; qui sit actus incomplexus, concedo, & minorem, ac nego consequentiam, cujus est disparitas; quia actio, determinatio, seu productio rei est ipsa *datio* actualis existentia, quæ quidem non petit essentialiter realem præcedentiam ad existentiam datam indeque cum ea identificari potest, at volitio est *exigentia*, *postulatio*, seu *inclinatio* ad existentiam rei, quæ supponitur non existens, ideoque cum ea identificari nequit.

Premitto secundo: quod volitio omnipotentia applicativa non habet pro objecto, in quod practicè tendat, ipsa libertatis activæ constitutiva; sed solum libertatem passivam, seu actum creaturæ, qui indivisibiliter est actus omnipotentia. Ratio primæ partis est, quia adhuc positus cæteris libertatis activæ constitutivis, scilicet, voluntate, auxilio gratiæ, & carentia prædeterminationis, potest Deus non applicare suam omnipotentiam ad actum, ut constat à simili: nam decretum de igne, & passo, & contigua præsentia eorum non est omnipotentia applicatio ad comburendum, ut est evidens in igne Babilonico: ergo volitio applicativa omnipotentia non habet pro objecto libertatis activæ constitutiva, alias his positis, non posset non dari omnipotentia applicatio, quod est falsum.

Ratio secundæ partis est: quia volitio applicativa omnipotentia non habet pro objecto libertatem activam, ut jam est probatum; sed neque seipsam; ergo solam libertatem passivam pro objecto habet. Probatur minor: si haberet seipsam pro objecto, vel esset tendens in seipsam, ut actus complexus: & hoc non, ut patet ex primo præmissio: vel ut actus incomplexus, seu ut amor sui, & hoc modo non est applicatio omnipotentia: nam omnis divina volitio est suiipsius amor, & tamen non omnis est applicatio omnipotentia, ut patet: ergo non habet pro objecto seipsam.

Præmitto tertio: quod licet juxta dicta in primo præmissio, non omnis amor objecti sit ipsius volitio, neque omne odium nolitio; at tamen potest idem actus esse amor, & volitio ejusdem objecti, ut quando tibi proponitur objectum bonum, & à te cauabile, potes per eundem indivisibilem actum, illud amare, & velle: pariter potest idem actus esse volitio objecti, & odium ipsius, nam Deus per eundem actum per quem odio habet peccatorem, potest illum velle conservare, cum odium non sit propria fuga, sicut est nolitio, & in identitate proinde eorum actuum nulla appareat implicancia.

Præmitto quarto: quod divina volitio potest esse *subjectivè efficax*, & est ea, quæ tanto conatu, & ardore tendit in suum objectum, ut cum eo sit essentialiter connexa, & prorsus infruabilis: & esse potest *purè inefficax subjectivè*, ea, scilicet, quæ ita quasi legniter, & tepidè in objectum

jectum tendit, ut ab eo possit separari, & vel neque ponit ullum medium, neque potentiam executricem applicat; vel si aliquod medium ponit, non est illud efficax, aut ejus efficacia ab alieni pendet arbitrij cooperatione. Denum esse potest *semiefficax*, & *media* inter efficacem, & inefficacem, nimirum, ea, quæ seriatim est, & ex se efficaciter applicat potentiam; verum dependenter ab aliena libertate, & cooperatione quoad executionem.

Præmitto quinto: quod libertas *activa*, vel est *purè contradictoria*, & est, quæ versatur inter extrema contradictoria, ut inter amorem, & ejus omissionem puram, aut inter odium, & ejus puram omissionem; vel *contrarietatis*, & est, quæ datur ad extrema contraria, ut ad amorem, & odium; vel *mixta*, ut quæ versatur inter amorem, & odium, & puras omissiones utriusque: vel denique *anonima*, ut inter electionem A, & electionem B. inter se componibiles. Tandem præmitto sexto: quod ut nostri Doctores tenent, & docui in Philolophia, Deus determinat, determinatione *negativa* hominem ad individuationem sui actus, nam cum homo individua non discernat nequit hoc individuum præ illo determinare. His positis ut tendentiam, & objectum divini decreti applicativi omnipotentia explicemus, sit.

De objecto, & tendentia divinæ volitionis applicativæ omnipotentia ad actus creaturæ & liberos.

Prima conclusio cum doctissimis Recentioribus: quando voluntas est libera, libertate puræ contradictionis ad amorem honestum, & ejus omissionem puram, sufficienter applicatur omnipotentia per volitionem, quæ sit objectivè determinata & subjectivè semiefficax volens individuum *A*, nimirum, hunc numero amorem: at tamen ea volitio non debet tendere in omissionem *A* simul, & actum: quod si solum tendat in omissionem actus *A* non sufficienter applicat omnipotentiam. Probatur prima conclusionis pars: volitio subjectivè semiefficax, & objectivè determinata ad actum *A*, parat, & offert omnipotentiam arbitrio voluntatis, ut pro libito illius ad actum concurrat; atqui volitio omnipotentiam offerens arbitrio voluntatis, ut pro libito illius ad actum concurrat sufficienter applicat, seu parat omnipotentiam ad actum *A*: ergo sufficienter applicatur omnipotentia per volitionem, quæ sit objectivè determinata ad individuum *A*, & subjectivè semiefficax.

Probatur major: volitio subjectivè semiefficax differt à subjectivè efficaci, quia non connectitur essentialiter cum actu, licet efficaciter applicet omnipotentiam ad illum, verum dependet,

det, quoad executionem ab aliena libertate, & cooperatione, in quo cum inefficaci convenit: ergo volitio subjectivè semiefficax parat, & offert omnipotentiam arbitrio voluntatis, ut pro libito illius ad actum concurrat. Probatur jam minor: illa volitio sufficienter applicat, seu parat omnipotentiam ad actum *A*, quæ sola potest eam preparare; atqui sola volitio omnipotentiam offerens arbitrio voluntatis potest eam preparare: ergo volitio omnipotentiam offerens, &c. Probatur minor: volitio efficax non preparat sufficienter omnipotentiam ad actum *A* liberum, cum tollat libertatem, juxta alibi dicta; atqui neque volitio purè inefficax sufficienter preparat, cum nihil exequatur: ergo sola volitio omnipotentiam offerens, quæ est subjectivè semiefficax, potest eam preparare.

Ulterius probatur minor primi syllogismi à paritate efficaci: nam habitus supernaturalis infusus sufficienter preparatur ad actum supernaturalem; atqui non alia ratione sufficienter, & formaliter preparatur, nisi quatenus est in voluntatis arbitrio, ut pro ejus libito, & determinatione ad actum supernaturalem concurrat: ergo pariter volitio omnipotentiam offerens arbitrio voluntatis. Neque obstat, quod hæc volitio sit objectivè determinata ad unum nimirum, ad actum *A*, præ *B*: nam in tantum hoc obstat, in quantum esset essentialiter connexa cum actu, seu non indifferens ad illum, & ejus omissionem; atqui non est connexa essentialiter cum actu, cum non sit purè efficax subjectivè,

sed

sed semiefficax, & indifferens ad utrumvis, quia quoad executionem offert omnipotentiam arbitrio creaturæ: ergo potest esse determinata ad actum *A*.

Probatur jam secunda pars conclusionis: ut omnipotentia nihil agat, non requiritur volitio, seu tendentia positiva, quia ad non agendum non requiritur practica, & positiva inclinatio, sed sufficit carentia inclinationis ad agendum; atqui quando omnipotentia præparatur ad actum *A* nihil agit in ordine ad illius omissionem, casu quo ea ponatur, cum ommissio sit nihil, & ut nihil detur, non debeat dari positiva in illud, & volitiva tendentia, nisi aliquis alius titulus specialis interveniat: ergo volitio non debet tendere in omissionem actus *A* simul & actum. Neque inde sequitur, quod si volitio non tendat in omissionem, voluntas non habeat potentiam proximam ad illam: falsa enim est sequela, nam habet potentiam proximam ad actum per omnipotentiam indifferenter applicatam, & per hoc, quod volitio in omissionem non tendat, non tollitur potentia proxima, quam ad omissionem habet voluntas ex se, cum ea volitio ad actum non necessitet, sed sit indifferens.

Probatur demum tertia pars conclusionis: divina volitio in tantum est applicativa omnipotentia ad aliquem effectum, in quantum tendit, seu fertur in illum, juxta dicta sect. antecedenti, quia non aliter applicat omnipotentiam, quam effectum volendo; atqui divina volitio, quæ solum fertur in omissionem puram, non fertur

fertur in actum oppositum omissioni, ut patet: ergo ea volitio non est applicativa omnipotentia ad actum, cum hic ut existat; perat positivam in ipsum divinæ voluntatis tendentiam. Neque dicas: juxta secundam partem conclusionis; volitio non fertur in omissionem: ergo non applicat omnipotentiam ad omissionem. Concedam enim consequentiam de applicatione positiva, quia cum ommissio sit nihil, & volitio possit esse determinata ad actum in casu conclusionis, ad quid circa omissionem applicatio positiva ipsam volens requiretur?

Atque ex nostra conclusione constat, quod per dictam volitionem determinat Deus voluntatem ad individuationem effectus, scilicet, ad actum *A* præ *B*; at hæc determinatio non est positiva, seu absolute positive connexa cum actu *A*, uti est prædeterminatio Thomistica, nam adhuc ea volitione posita, potest voluntas ponere carentiam actus: est autem determinatio negativa, seu negative, & conditionate connexa cum actu *A*: hoc est, ex suppositione, quod voluntas velit, v. g. amare, non parat Deus illi concursum ad alios amores, & solum præparat ad *A*; verum voluntas potest eum omittere. Deinde ea volitio est simul amor actus honesti, ad quem omnipotentiam applicat, juxta dicta in tertio præmissio.

Respondebis autem primo, cum Eximio Doctore, Patribus Lessio, Ruiz, Martinon, Erise, Alarcon, Meraz, Oviedo controversia 10. Physicæ, num. 40. quod volitio applicativa omni-

poten-

potentia non debet determinate tendere, in nostra conclusione statuitur, in actum creaturæ, sic: *volo amorem A*, sed modo tantum conditionato, sic: *volo concurrere cum Petro ad ipsius volitionem, si ipse actu velit*. Sed contra: quia talis volitio est fatua. Probatür assumptum: hæc volitio est fatua: *volo, quod si homo existat sit animal rationale: ergo & hæc: volo concurrere cum Petro ad amorem, si ipse actu amet*. Nam ideo prima fatua est, quia est volitio de conditionato, sub conditione cum eo identificata; atqui ita est secunda, nam æquè identificatur te actu velle, & Deum actu concurrere, quam esse animal rationale, & esse hominem, quoniam Deus & creatura concurrunt per eandem actionem indivisibilem: ergo est fatua.

Respondebis secundo cum Patre Izquierdo, de Deo, disp. 38. num. 75. 76. & 79. objectum volitionis applicativæ non debere esse amorem *A*, sed concursum ad extra *prout à Deo*, non autem *prout à creatura*: indeque cum concursus ad extra sit eadem indivisibilis actio Dei, & creaturæ, ea actio *prout à Deo* est objectum divinæ volitionis; non verò *prout à creatura*. Sed contra: hæc expressio: *volitio tendit in amorem, non prout hic est à creatura*, vel negat tendere in aliquem respectum identificatum cum amore, vel præcisè negat tendere in connotatum, nimirum, *creatura*? Si primum volitio involvet prædicata repugnantia, nam volitio à parte rei tendens in amorem, & non tendens in aliquod identificatum cum amore, à parte

parte rei tendit, & non tendit in amorem, ut est evidens; sed hoc est involvere prædicata repugnantia, cum sit habere tendentias contradictorias: ergo involvit.

Si autem dicas secundum, contra est: quia jam ea expressio, & reduplicatio est inutilis, nam inutile est negare volitioni respectum, quem sine incommodo, & indecentia habere potest; atqui volitio divina potest respicere creaturam, tum complexè, tum incomplexè sine ullo incommodo, & indecentia, ut est notum: ergo reduplicatio est inutilis. Ulterius: quia etiam fallit illa altera expressio: *volitio tendit in concursum actualem, prout à Deo*, nam *ly pro ut à Deo*, vel significat tendere in Deum incomplexè, & sic non est ad rem in ordine ad omnipotentiam applicandam, cum omnis volitio divina sit amor ipsius Dei; vel significat tendere in Deum complexè, & sic est implicatoria, nam implicat volitio tendens ad dandam existentiam Deo, quem à se existentem supponit, & à quo virtualiter producit: ergo ea expressio vel non est ad rem, vel est implicatoria.

Secunda conclusio cum Patre Molina in concordia, quæst. 14. disp. 26. art. 13. versiculo *Neuter*, & etiam disp. 32. citato à Patre Herrera de Prædestinatione, quæst. 8. sect. 3. num. 45. quem docti Recentiores sequuntur, contra Patres Junium, Ramirez, & alios: quando voluntas est libera libertate puræ contradictionis ad actum turpem v. g. odium Dei, & omissionem

nem illius, applicatur omnipotentia per volitionem objective vagam circa odium, & eius omissionem: non autem per volitionem objective determinatam ad actum turpem, neque objective vagè tendentem in odium, & amorem. Probatur prima conclusionis pars: volitio vagè objective tendens in odium Dei, & omissionem illius est semiefficax, & feria, cum sufficienter, & efficaciter applicet omnipotentiam; sed dependenter ab arbitrio creaturæ, quoad executionem: ergo possibilis est Deo talis volitio applicativa omnipotentia.

Probatur consequentia: ideo non esset possibilis talis volitio, quia esset indecens tendentia divina in odium Dei; atqui tendentia divina in odium Dei, vel omissionem illius non est indecens: ergo possibilis est. Probatur minor à paritate factis urgente: non est indecens respectu divini intellectus tendentia iudicativa objective disjunctiva, & vera circa contradictoria contingentia; quorum unum est falsum: ergo neque est indecens respectu divinæ voluntatis tendentia volitiva objective disjunctiva, & bona circa contradictoria contingentia, quorum unum est malum, ac per consequens non est indecens ea tendentia volitionis. Paritas videtur convincens, & æqua, quia tam refugit falsum intellectus summè cognoscitivus, quam voluntas summè sancta, & recta refugit malum.

Hanc sanè efficacem paritatem conatur infirmare Pater Ramirez, disp. 10. capite 4. à num. 103, dicens non esse bonam paritatem ab intellectu

lectu

lectu ad voluntatem, quod probat pluribus instantiis desumptis à Patre Junio sect. 7. capite 12. Quod si respondeamus, ut ipse tibi numero 105. respondet: paritatem esse bonam, non quidem universaliter, sed in aliquo tantum casu, & actu particulari, qualis disjunctivus in specie argumenti: Petitur à Patre Junio, & à nobis, ut demus fundamentum de eo, quod actus disjunctivus sit assequutus privilegium æquiperationis cum actu disjunctivo alterius potentia. Si Pater Junius viveret, ipse daret talia fundamenta, quæ difficillimè possent impugnari.

Ego verò do fundamentum à priori: quia intellectus, & voluntas in aliquibus disconveniunt, & conveniunt in alijs, ideoque in illis non est bona paritas, & in his bona est. Exempli gratia: intellectus, & voluntas divina disconveniunt in *cognoscere* & *amare* creaturam; nam intellectus est necessitatus ad eam cognoscendam, essetque imperfectio illius non illam cognoscere; at voluntas libera est ad eam amandam foret enim imperfectio, quod à bono creato, & limitatio raperetur: inde non est bona ista consequentia: *intellectus divinus fertur necessarid in omne verum, etiam creatum: ergo divina voluntas fertur necessarid in omne bonum etiam creatum.* At verò conveniunt in hoc, quod est posse absque indecentia tendere vagè in objecta opposita, quia neque intellectus iudicans vagè falsum, *judicat falso*, neque voluntas volens vagè malum, *vult malè*, cum ea volitio non sit simpliciter volitio, aut simpliciter affectio, concipiatur

piaturque ex honestissimis finibus, & non sit complacentia mali, sed potius odium.

Deindè Patrem Ramirez alloquor: nostri Doctores communiter in tractatu de voluntate, tenentes contra Thomistas, Deum amare purè possibile non infecta malitia morali, sic arguunt: tendentia intentionalis intellectus non petit suum objectum existere, ac per consequens Deus potest cognoscere purè possibile: ergo tendentia intentionalis voluntatis non petit suum objectum existere, ac per consequens Deus poterit purè possibile amare. Ulterius: plures ex nostratibus gravissimi Theologi defendentes contra Thomistas in tractatu de beatitudine, illam formaliter in visione, & amore consistere, sic arguunt: quia datur possessio rationalis propria intellectus, beatitudo consistit in visione: ergo quia datur possessio rationalis summi boni propria voluntatis, beatitudo consistit in amore. Dicesne has paritates Thomistas non urgere? Audebis asserere, tot gravissimos Magistros ineptè parificare? Minimè quidem, nec ob aliam rationem nisi propter fundamentum à nobis datum, quia nimirum in hoc quod est tendere intentionaliter in sua objecta, & eorum actus esse possessiones summi boni, intellectus, & voluntas conveniunt.

Jam verò immedie ad nostram paritatem respondet primo, num. 106. negando Deum cognoscere modo vago, disjunctivo contradictoria. Sed contra: quia hoc negari nequit,
nam

nam in signo scientiæ necessariæ Deus cognoscit formaliter vagè rem contingentem esse, vel non esse; atque item in decreto efficaci disjunctivo finis per medium A, vel B, obtinendi cognoscit ea media formaliter vagè, quia cum veritas determinata contingens, & medium determinatum pertineant ad signum contingentium, non sunt determinatè cognoscibilia pro signo necessariorum; ergo falsa est solutio. Respondet secundo num. 107. negando consequentiam, & reddendo disparitatem, quia intellectus judicando vagè fallum, non *judicat falso*; aut voluntas volendo vagè malum, *vult malè*. Verum jam ad hoc est satisfactum, & satisfiet ulterius, sicut & interrogationibus, quas facit Patri Junio, in argumentis contrariis.

Nunc autem probatur secunda pars conclusionis: volitio divina semiefficax objective determinata ad actum turpem, licet non tollat libertatem, quia est indifferens, tamen ex parte Dei est efficax respectu actus turpis, cum ad illum efficaciter applicet omnipotentiam, & cum sit simpliciter volitio & affectio, erit quedam in peccatum inclinatio: ergo constituet Deum causam *per se* peccati; quod repugnat, ac per consequens nequit esse determinata. Attamen respectu actus honesti, juxta primam conclusionem potest esse, & est objective determinata, quia Deus potest esse, & est causa *per se* actus boni. Jam pro tertiæ partis probatione, nota, quod Deus potest habere decretum non concurrenti in A cum voluntate ad

amorem, & simul decretum, quo se præparet ad concurrendum in *A* cum voluntate ad odium, vel omissionem illius, quo in casu constituet voluntatem liberam, libertate puræ contradictionis ad odium, vel ejus carentiam.

Tunc sic probatur tertia pars conclusionis: quando Deus resolute non vult concurrere ad amorem nequit velle ad amorem concurrere, alias vellet contradictoria; sed in eo casu resolute nollit concurrere ad amorem: ergo non posset velle ad amorem concurrere; atqui vellet si volitio applicativa omnipotentia ad odium, tunc tenderet etiam in amorem, ut patet: ergo ea volitio nequit tendere in odium, & amorem. Uterius: quando voluntas est antecedenter impotens ad amorem non requiritur, quod volitio applicativa omnipotentia ad odium, tendat in amorem; atqui in libertate illa puræ contradictionis supponitur voluntas antecedenter impotens ad amorem, cum detur nolitio Dei efficax de non concurrente ad illum: ergo volitio non debet in amorem tendere.

Negat id Pater Junius, sect. 7. nam tenet in eo casu requiri volitionem objective vagam circa odium, vel amorem licitum, aut aliam rem penitus disparatam respectu odij, sic. v. g. tendentem: *volo odium, vel amorem*, aut sic: *volo odium, vel muscam*. Sed contra primam tendentiam, præter dicta paragrapho antecedenti, arguo sic: non potest requiri, aut constituere libertatem puræ contradictionis, id, quod destruit eam libertatem; atqui volitio sic tendens:

volo

volo odium, vel amorem, destruit libertatem puræ contradictionis, cum constituat libertatem contrarietatis, qua posita libertas definit esse puræ contradictionis, ut patet: ergo ea tendentia nequit in casu conclusionis requiri.

Contra secundam verò tendentiam sic argumentor: nullum impertinens ad aliud conducit ad illius existentiam, ut est evidens, alioqui impertinens non esset; sed omnis res disparata respectu odij, v. g. *musca* est impertinens ad illud; ergo nulla res disparata respectu odij conducit ad illius existentiam; sed eo ipso ad existentiam odij non requiritur volitio tendens in rem disparatam, cum neque adsit alius titulus ut requiratur, sicuti in argumentis contrariis videbimus: ergo non requiritur talis tendentia, independenter à qua potest sufficienter omnipotentia ad odium applicari. Adverte tamen, quod volitio, quam nos in hoc casu defendimus est amor omissionis odij, & odium odij, nam bene potest idem actus esse volitio objecti, quia tendat ad dandam ei existentiam, seu *ut sit*, & esse odium, quia sit displicentia objecti propositi, ut mali: odium enim non est objecti nolitio, sed displicentia in eo.

Tertia conclusio cum eodem Patre Molina supra, & Patribus Arriaga, prima parte, disp. 23. num. 26. Cardinali de Lugo disp. 8. de penitentia, num. 165. Antonio Perez, de voluntate, disp. 5. num. 40. qui favent etiam secundæ nostræ conclusioni: quando voluntas est libera, libertate contrarietatis versante inter amo-

F 4

rem

rem Dei v. g. licitum, & Dei odium applicatur omnipotentia per volitionem objective vagantem inter amorem, & odium; non autem debet ea volitio tendere in puras eorum omissiones. Probatur prima conclusionis pars: nequit in voluntate dari plena potestas ad amorem, & odium, nisi detur aliqua volitio Dei applicativa omnipotentia. & signate hos actus respiciens, alias daretur potestas ad aliquem actum positivum, ad quem omnipotentia applicatio, & influxus non extenderetur: ergo ut in voluntate sit potestas ad amorem, & odium debet dari Dei volitio utrumque vage respiciens, atque ea volitio debet esse semiefficax, & seria, quod in omnibus conclusionibus intelligendum est.

Probatur jam secunda conclusionis pars: quando in voluntate datur, uti hic, libertas contrarietatis mixta, versans inter amorem licitum, & illicitum odium, tunc etiam datur duplex libertas contradictionis, alia ad amorem, & omissionem amoris; alia ad odium, & omissionem odij; atqui in libertate contradictionis ad amorem, & omissionem amoris non debet volitio practice tendere in omissionem, uti in prima conclusione probatum est; & idem dicendum venit de omissione odij, quia pura carentia non eget positivo omnipotentia concursu, neque aliunde datur titulus, ut volitio in omissionem tendat: ergo volitio non debet tendere in puras omissiones amoris, & odij: secus autem erit si non sint purae, nam erunt actus positivi, positivo Dei concursu indigentes.

Quarta

Quarta conclusio: quando voluntas est libera libertate contrarietatis versante inter amorem Dei v. g. illicitum (quia Deus juxta Patrem Ripalda, & alios Authores potest mihi prohibere sui dilectionem, saltem sub veniali) & odium Dei etiam illicitum, debet volitio semiefficax, & seria applicativa omnipotentia tendere disjunctive inter utrumque actum, & utriusque omissionem. Probatur conclusio: velle absolute, & simpliciter peccatum repugnat Deo; nam si vellent absolute, & simpliciter, magis vellent, quam nollet, magis in illud afficeretur, quam rejiceret, & hoc summa Dei sanctitati repugnat; atqui velle determinate peccatum, est velle peccatum absolute, & simpliciter, ut ex terminis patet: ergo Deus nequit velle determinate peccatum; atqui volitio vagans inter amorem illicitum, & illicitum odium, quin tendat in eorum omissiones, vult determinate peccatum, cum utrumque peccatum sit: ergo debet volitio disjunctive tendere in eos actus, & eorum omissiones.

Jam vero pro libertate anonima versante inter electiones A, & B inter se componibiles nulla specialis statuitur conclusio, quia nulla in ea difficultas apparet: si enim utraque electio A, & B sit licita, volitio tendit determinate in utramque, & non in earum omissiones; si autem utraque sit illicita, tendet volitio in eas, & in omissiones earum. Demum si una sit licita, & illicita altera jam non erunt inter se componibiles, saltem moraliter, ac proinde neque erit libertas

libertas anonima, sed contrarietatis, de qua discurretur sicuti in tertia conclusione, de amore, & odio. Ut autem decrerum applicativum omnipotentiae plenè percipias, attende dictarum omnium volitionum tendentias.

In libertate purae contradictionis ad amorem licitum, & ejus omissionem puram, sic tendit volitio: *volo amorem A*. In libertate purae contradictionis ad actum turpem v. g. odium Dei, & omissionem illius sic tendit: *volo odium, vel omissionem qdij*. In libertate contrarietatis ad amorem Dei licitum, & odium Dei, sic: *volo amorem, vel odium*. In libertate contrarietatis ad amorem, & odium utrumque illicitum, sic: *volo amorem, & odium, vel eorum omissiones puras*. In libertate anonima ad electiones licitas, sic: *volo electionem A, & B*: si verò sit inter electiones illicitas, sic: *volo electionem A, & B, vel earum puras omissiones*.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Ad argumenta contraria Procedimus, quae quia multa sunt, & difficilia, contra omnes conclusiones prater primam, adversus quam nullum est, duas in Classes dividemus.

PRIMA CLASSIS ARGUMENTORUM.

Argumentum primum ex Patre Ribade-neyra, de praedestinatione, disp. 11. num. 68. disjunctiva affirmatio peccati, vel ejus carentiae est propriè affirmatio peccati, licet quando carentia verior apparet, magis illam affirmatio, quam peccatum suadeat: ergo pariter, licet Deus magis inclinetur in carentiam peccati, tamen ejus volitio disjunctiva est propria affectio ad peccatum, atqui omnis vera affectio, & propria ad peccatum repugnat Deo: ergo & illa disjunctiva volitio. Praemitto ad solutionem primo: quod illa disjunctiva volitio non est affectio ad peccatum, *speculativa* per modum complacentiae, cum non sit illius amor, sed potius odium, potest tamen dici affectio *practiva*, sed *vaga*.

Praemitto secundo, quod illa disjunctiva volitio, non est *simpliciter* volitio peccati, ac proinde, nec propriè affectio, & est ratio: quia velle disjunctivè peccatum, vel ejus carentiam, non est simpliciter velle peccatum. Etenim actus, qui per se non est magis *velle*, quam *nolle* peccatum, non est simpliciter velle peccatum;

nata

libertas anonima, sed contrarietatis, de qua discurretur sicuti in tertia conclusione, de amore, & odio. Ut autem decrerum applicativum omnipotentiae plenè percipias, attende dictarum omnium volitionum tendentias.

In libertate purae contradictionis ad amorem licitum, & ejus omissionem puram, sic tendit volitio: *volo amorem A*. In libertate purae contradictionis ad actum turpem v. g. odium Dei, & omissionem illius sic tendit: *volo odium, vel omissionem qdij*. In libertate contrarietatis ad amorem Dei licitum, & odium Dei, sic: *volo amorem, vel odium*. In libertate contrarietatis ad amorem, & odium utrumque illicitum, sic: *volo amorem, & odium, vel eorum omissiones puras*. In libertate anonima ad electiones licitas, sic: *volo electionem A, & B*: si verò sit inter electiones illicitas, sic: *volo electionem A, & B, vel earum puras omissiones*.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Ad argumenta contraria Procedimus, quae quia multa sunt, & difficilia, contra omnes conclusiones prater primam, adversus quam nullum est, duas in Classes dividemus.

PRIMA CLASSIS ARGUMENTORUM.

Argumentum primum ex Patre Ribade-neyra, de praedestinatione, disp. 11. num. 68. disjunctiva affirmatio peccati, vel ejus carentiae est propriè affirmatio peccati, licet quando carentia verior apparet, magis illam affirmatio, quam peccatum suadeat: ergo pariter, licet Deus magis inclinetur in carentiam peccati, tamen ejus volitio disjunctiva est propria affectio ad peccatum, atqui omnis vera affectio, & propria ad peccatum repugnat Deo: ergo & illa disjunctiva volitio. Praemitto ad solutionem primo: quod illa disjunctiva volitio non est affectio ad peccatum, *speculativa* per modum complacentiae, cum non sit illius amor, sed potius odium, potest tamen dici affectio *practiva*, sed *vaga*.

Praemitto secundo, quod illa disjunctiva volitio, non est *simpliciter* volitio peccati, ac proinde, nec propriè affectio, & est ratio: quia velle disjunctivè peccatum, vel ejus carentiam, non est simpliciter velle peccatum. Etenim actus, qui per se non est magis *velle*, quam *nolle* peccatum, non est simpliciter velle peccatum;

nata

nam omne simpliciter tale magis est tale, quam contradictorium talis, ut constat; sed velle disjunctivè peccatum, vel ejus carentiam per se non est magis velle, quam nolle peccatum; cum sit non magis velle peccatum, quam ejus carentiam, & velle ejus carentiam sit formaliter, vel virtualiter nolle peccatum: ergo velle disjunctivè peccatum, vel ejus carentiam non est simpliciter velle peccatum.

Hinc distinguo antecedens: est propriè simpliciter affirmatio peccati, nego; secundum quid, concedo: etenim sicut volitio disjunctiva peccati, vel ejus carentiæ non est magis volitio peccati, quam nolitio, ac proinde non est simpliciter volitio, sed secundum quid: ita affirmatio peccati, vel ejus carentiæ, cum non sit magis affirmatio, quam negatio, non est simpliciter affirmatio peccati, sed secundum quid. Deinde, nego consequentiam, vel si mavis, distingue consequens: affectio speculativa per modum complacentiæ, nego; practica offerens omnipotentiam libero arbitrio, ut ex determinatione ipsius operetur, concedo, & minorem: omnis affectio simpliciter talis, & speculativa per modum complacentiæ repugnat Deo, concedo; practica, & secundum quid talis, nego.

Sed contra: Deus nequit licitè facere, quod creatura nequit licitè concipere; sed homo nequit licitè concipere hunc actum: *volo peccare, vel honestè agere*: ergo Deus nequit habere hunc actum: *volo peccatum, vel ejus carentiam,*

tiam, aut actum honestum. Nego consequentiam, ommissa majori. & est disparitas: quia sæpè in homine illæ volitiones habentur cum complacentia circa utrumque extremum, ac proinde circa peccatum; vel si ita non habentur, tamen sunt periculosæ, & si exponantur coram alijs, offensivæ, ac per consequens illicitæ, cum aliunde sine ulla justa causa, & periculose concipiantur; at in Deo neque ullum est periculum, neque complacentia circa peccatum, cum ea volitio sit odium illius, & alias justum habet titulum eam volitionem concipiendi, nimirum, ut concurrat cum creaturis tanquam causa universalis: & sic respondetur ad paritatem, quam magni facit Pater Ramirez, & cujus solutionem adeo desiderat à Patre Junio.

Contra iterum: si Deus potest velle peccatum, vel ejus carentiam, homo peccans se conformabit voluntati divinæ volendo actum, cum velit, quod illa vult, licet magis se conformaret volendo carentiam peccati, quæ Deo placet: sicut petens à Rege beneficium Petro, vel Paulo, se conformabit voluntati Regis, acceptando pro Petro, cui conferretur, licet magis illi placeret, quod conferretur Paulo, ac proinde se magis tunc Regis voluntati conformaret; sed repugnat, quod homo peccans dicitur se conformare voluntati divinæ: ergo Deus nequit velle peccatum, vel ejus carentiam. Nota: quod homo peccans non se conformaret voluntati divinæ simpliciter, quia non magis se conformaret, quam non conformaret; poneret

neret enim id, quod Deus non magis vult poni, quam non poni; imo peccans absolute non se conformaret divinæ voluntati, quia Deus prohibens peccatum simpliciter vult peccatum non poni.

Potest tamen dici, quod homo se conformaret divinæ voluntati improprie, secundum quid, & abusive, quatenus vellet determinate quod Deus solum vagè vult, ac proinde non simpliciter, sed secundum quid. Nunc distingo majorem: se conformabit improprie secundum quid, & abusive, permitto; proprie, & simpliciter, nego. Paritas de Rege nulla est, quia ille homo peteret beneficium Petro, vel Paulo, ac proinde cum nemo petat id, quod sibi displicet; utrumque ei placeret; licet placeret magis, quod conferretur Paulo; at verò Deus à te non petit peccatum, cum illud prohibeat, sed tibi parat, & offert suum concursum indifferentem, ut libere, & honestè peccatum evites, sicque causæ primæ muneri satisfacias, & alia ex parte ei non placet peccatum, cum licet illud permittat, ejus tamen permissio sit conjuncta cum severa prohibitione.

Argumentum secundum ex eodem: si volitio applicativa omnipotentis vegetur inter actum honestum, & turpem, concursus Dei, quoad physicum erit par in actum peccaminosum, & salutarem; sed Deus respectu actus peccaminosi est purè permissor: ergo erit purè permissor respectu actus salutaris, contra fidem. Aliter: si per eam volitionem vagam applicetur om-

omnipotentia, hæc non erit magis inclinata ad opus saltitare, quam ad turpe, nam erit inclinata, vi illius volitionis, quæ non est magis inclinatio ad unum, quam ad aliud: ergo Deus æqualiter se habebit respectu actus salutaris, ac respectu turpis, contra fidem. Nota: quod nostrum decretum applicativum est voluntas positiva operis honesti, & pura permissio operis turpis: sic enim volitio explicanda est: *volo bonum, quia placet, vel malum, quamvis displiceat*, quæ tendentiæ respectu operis pravi est permissiva.

Inde adhuc attento solo decreto applicativo, concursus Dei non est par respectu operis salutaris, & turpis: nec omnipotentia redditur æquè inclinata in bonum, & in malum, cum ardentius amet bonum, quam malum permittat; quod quidem petit ipsa ratione suæ perfectionis; attamen permitti potest, juxta dicta sect. 2. in argumentis, argumento 5. quod præcisè attento decreto applicativo concursus Dei est par respectu operis honesti, ac turpis; non autem attentis omnibus alijs Dei inclinationibus; nam bonum opus efficaciter prædesinit, non vero peccatum, habetque decretum collativum auxilij, quia efficacis ad bonum, quod suadet; peccatum vero prohibet. Nunc distingo majorem: erit par attento præcisè decreto applicativo, permitto; attentis alijs Dei inclinationibus, nego, & consequentiam. Ad illud aliter distinguitur antecedens eodem modo, & consequentia negatur.

Argumentum tertium ex Patre Herrera, de prædestinatione, quaest. 8. Deus nequit habere ullam volitionem etiam inefficacem peccati; sed volitio disjunctiva amoris, vel odij turpis est volitio inefficax peccati: ergo eam nequit Deus habere. Ulterius primo: omnis amor peccati etiam objectivè disjunctivus repugnat Deo: ergo pariter repugnat Deo volitio objectivè disjunctiva peccati; nam sicut vi illius amoris, ita vi illius volitionis in peccatum afficeretur. Secundo: ideo juxta nos, volitio peccati objectivè determinata repugnat Deo, quia dicit causalitatem per se in culpam; sed volitio disjunctiva peccati semiefficax, & seria dicit talem causalitatem: ergo etiam repugnat Deo.

Ad argumentum distinguo majorem: ullam volitionem simpliciter talem, concedo; secundum quid talem, nego: & minorem: est volitio peccati simpliciter talis, nego; secundum quid, concedo, juxta dicta in secundo præmissio primi argumenti. Ad primum additum nego consequentiam, cum probatione, & est disparitas: quia amor ut talis est actus incomplexus, quo voluntas in objecto complacet, & nemo potest in malo cognito ut tali complacere, ideoque in Deo respectu peccati implicat amor; atque implicat, quamvis sit disjunctivus, quia cum amor non tendat ad dandum esse rei, sed præcisè in ejus bonitatem, non cadit per disjunctionem à ratione amoris simpliciter talis; sicut apprehensio quando est circa contradictoria non cadit à conceptu apprehensionis, quia ea simpliciter apprehen-

hen-

hendit: at volitio disjunctiva cadit à ratione volitionis simpliciter talis, quia tendit ad dandum esse rei, & tamen non magis vult eam, quam non vult.

Ad secundum nego minorem: nam juxta omnes ad *causam per se*, si ea sit rationalis, omninò requiritur, quod effectum attingat cum aliqua inclinatione elicita ad illum; at verò Deus tendens in peccatum per volitionem objectivè disjunctivam habet talem causandi modum, qui non sit conformis alicui divinæ inclinationi in peccatum, quod potius prohibet, & mallet non fieri, concurrat autem ad illud ex determinatione præcisè creaturæ, & non juxta inclinationem suam, unde non est *causa per se*, at tamen si Deus tenderet in peccatum per volitionem objectivè determinatam inclinaretur ad illud, nam ea volitio cum esset magis volitio peccati, quam nolitio, esset aliqua inclinatio: atque hæc est apta disparitas ad argumentum.

Sed contra ex Patre Ramirez supra num. 99: per nos repugnat volitio etiam inefficax determinata ad peccatum, sed volitio vaga inter amorem, & odium, deficiente amore, est determinata ad odium, quia est affectus; si non formaliter, saltem virtualiter prosequens amorem, si odium deficiat; & odium si deficiat amor: ergo repugnat Deo. Nota, quod volitio ex determinatione libera divinæ voluntatis, & ex suo modo tendendi absoluta, & determinata ad peccatum, sic: *volo odium* repugnat Deo propter datam rationem: at volitio, quæ ex se, & suo

G

modo

modo tendendi non est magis volitio peccati, quam nolitio, & redditur determinata respectu peccati à determinatione creaturæ non repugnat Deo, qui mallet non fieri, & non proficitur illud affectivè simpliciter, sed potius aversatur, cum sit odium illius dicta volitio.

Hinc ad argumentum in forma distinguo majorem: determinata ad peccatum ex suo modo tendendi, & per determinationem Dei, concedo; per determinationem creaturæ, nego, & minorem: deficiente amore, est determinata ad odium per modum tendendi determinatum sui, & ex determinatione Dei, nego suppositum; ex determinatione creaturæ, concedo: distinguo etiam secundam partem probationis: & odium prosequens, prosecutione simpliciter affectiva, seu speculativa per modum complacentiæ. nego; prosecutione secundum quid affectiva pure practica, & identificata cum odio odij, concedo. Atque ex dictis in primo argumento, & in secundo constat contra Patrem Ramirez, quod licet ea volitio in ratione practice disjunctivæ possit dici esse contentam cum existentia cujusvis extremi; non tamen attentis alijs prædicatis illius, & reliquis affectibus Dei cum ea concurrentibus.

Argumentum quartum ex eodem Herrera: in tantum ea volitio disjunctiva est applicatio omnipotentia ad peccatum, in quantum est volitio peccati; sed per nos non est simpliciter volitio peccati: ergo non est simpliciter applicatio omnipotentia. Ulterius: applicatio omnipoten-

tix ad peccatum est volitio concursus Dei actualis cum voluntate; sed decretum disjunctivum non est magis volitio, quam nolitio talis concursus: ergo non est applicatio. Nota: quod ut aliqua volitio sit applicatio omnipotentia simpliciter talis sufficit, quod hanc permittat arbitrio creato determinandam; atque id facit volitio disjunctiva. Nunc ad argumentum distinguo majorem: in quantum est volitio determinata peccati, nego; vaga, concedo, & nego consequentiam, ob rationem notationis. Ad id, quod additur distinguo majorem: est volitio determinata, nego; vaga, concedo, & nego consequentiam: quia volitio non est vaga in ordine ad applicandam omnipotentiam, quam subjective determinate applicat, sed in ordine ad terminos, seu *objective*.

Argumentum quintum ex Patre Junio: omnis volitio semiefficax, & seria *objective* vaga circa duo contradictoria est fatua, & imprudens; sed volitio sic tendens: *volo peccatum, vel ejus carentiam*, est semiefficax, & seria *objective* vaga circa duo contradictoria: ergo est fatua, & imprudens, ac per consequens debet tendere in rem disparatam. Probatum major multiplici ratione, prima: illa volitio est fatua, & imprudens, qua serio, & ardentem vis illud, quod evidenter scis perinde se habiturum velis, nolis; sed duo contradictoria perinde se habebunt, seu existent, velit, nolit Deus: ergo volitio seria circa ea est fatua. Secunda: volitio *objective* copulativa duorum contradictoriorum est fatua,

tua, & imprudens: ergo pariter objectivè disjunctiva unius, vel alterius contradictorii.

Tertia: volitio, qua quis serio vellet ambulare, vel non ambulare, & similiter petitio, qua quis oraret Deum, ut se ditaret, vel non ditaret esset fatua, & imprudens: ergo pariter volitio volens unum, vel aliud contradictorium. Quarta: decretum serio statuens id, cujus contradictorium est impossibile est imprudens; sed contradictorium illius disjuncti: peccatum, vel carentia peccati est simpliciter impossibile, sicut disjunctum simpliciter necessarium: ergo decretum, illud disjunctum statuens est imprudens. Quinta: decerni nequit illud, quod nulla decernentis potestate aliter contingere potest; atqui illud disjunctum, nulla Dei potestate aliter contingere potest: ergo Deus nequit illud prudenter decernere, ac per consequens ea volitio est imprudens.

Præmitto primo ad solutionem ingeniosi argumenti: quod prædicta volitio disjunctiva non est, ut eam vocat Pater Junius, tendentia volitiva, motus, via, sollicitudo, & procuratio rei metaphysicè antecedenter necessaria, ac proinde neque est fatua, & imprudens. Probatur assumptum: ea volitio applicat omnipotentiam, ut cum voluntate creata, coëfficiat odium v. g. indeque non tendit ad odium efficiendum, solum omnipotentia influxu, sed influxu voluntatis, & omnipotentia; atqui eo ipso ea volitio disjunctiva, seu ea disjunctio non tendit in objectum antecedenter necessarium: ergo non est

ten-

tendentia volitiva, motus, &c. Probatur minor: disjunctio, cujus utrumque membrum potest copulativè deficere suo modo, non est metaphysicè antecedenter necessaria, seu circa objectum antecedenter necessarium; sed utrumque membrum illius disjunctio potest copulativè deficere suo modo; ergo ea disjunctio, &c.

Probatur minor: membra illius disjunctio sunt: odium cum voluntate creata; carentia odij cum voluntate creata; sed hoc utrumque membrum potest copulativè deficere, quia potest deficere voluntas creata, qua deficiente, neque erit odium cum voluntate creata, nec cum voluntate creata erit carentia odij, ut est evidens: indeque hæc non sunt formaliter contradictoria: cum voluntate existit odium; cum voluntate existit carentia odij, sed instar contrariorum: ergo utrumque membrum, &c. Neque idèd purè: dictam volitionem disjungere omnipotentiam, & voluntatem, sed potius utramque conjungit cum utroque contradictorio, quod est tale secundum se, quia sunt principia ad utrumque indifferentia: exinde solum disjungit rectum, nimirum odium, & carentiam odij; non autem obliquum, scilicet omnipotentiam, & voluntatem. Atque hæc dicta sunt pro cognoscenda inefficacia argumenti. Nunc verò immediatè pro solutione.

Præmitto secundo: quod licet volitio, seu conatus circa id, quod eodem prorsus modo erit velis, nolis, sit fatua, & imprudens; tamen non ita est volitio circa id, quod ea posita, erit aliquo speciali modo, quo non erit ea seclusa, licet

G 3

secun-

secundum se sit quid simpliciter necessarium. Inde volitio circa contradictoria si concipiatur cum evidente notitia de eo, quod quodvis eorum aliter existet, ea posita, ac seclusa, non erit fatua: atque ex hoc fit, quod cum posita Dei volitione applicativa omnipotentiae, aliter existat odium, nimirum, liberè, qualiter non existeret seclusa, nam existeret necessario ea volitio, quamvis in odium, vel ejus carentiam vagè tendat, fatua non fit.

Hinc ad argumentum in forma distinguo majorem: est fatua si concipiatur cum evidente notitia, de eo quod ea contradictoria, aliter existent. volitione posita, ac seclusa, nego; si concipiatur absque ea notitia, concedo, & minorem: est circa duo contradictoria cum evidenti notitia, de eo, quod ea posita, aliter existent, nimirum, *liberè*, concedo; absque ea notitia, nego. Ad primam probationem nego minorem, quia si Deus velit, seu concipiat volitionem applicativam omnipotentiae non perinde se habebunt contradictoria, nam existent modo libero, quo non existent ea seclusa. Ad secundam, nego consequentiam, quia duo contradictoria copulative sunt impossibilia, ideoque non potest voluntas ea desiderare; at bene potest desiderare disjunctivè, dummodo per eam volitionem aliter facienda sint, ac sine ea.

Ad tertiam nego consequentiam, & est disparitas: quia per tuam volitionem, & petitionem disjunctivam, non alio modo speciali fieret effectus, ac sine ea; at verò actus creaturæ aliter

ter fit posita volitione applicativa omnipotentiae, stantibusque cæteris libertatis constitutivis, ac sine ea. Si autem scires, quod si eo modo peteres, Deus annueret tuæ petitioni, bene posses sic orare. Ad quartam distinguo majorem: decretum, &c. si objectum decreti est determinatè necessarium, & eodem modo faciendum, dato, vel non dato decreto, concedo; & diverso modo faciendum, nego. Ad quintam distinguo minorem: illud disjunctum in vi puri disjuncti nulla Dei, &c. concedo; in vi objecti determinati, nego: quia esse determinatum odij, vel carentiae odij, aliter potest existere per Dei potestatem, quam *necessario*, nimirum, *liberè*, licet in vi puri disjuncti aliter, quam *necessario* contingere nequeat.

Sed contra: omnis volitio serua tendit practicè ad dandum esse rei, in quam fertur; sed volitio disjunctiva duorum contradictoriorum nequit tendere practicè ad dandum esse rei, in quam fertur: ergo non est serua. Probatur minor: vel ea volitio tendit practicè in odium, & ejus carentiam *secundum se*, & *nudè sumpta*, vel in ea *ut libera*, seu in modum libertatis eorum? Atqui non primum, quia impossibile est seruo, & ardentè tendere ad dandum esse rei, quæ erit velis, nolis; sed odium, vel ejus carentia *secundum se*, & *nudè sumpta* erunt velit, nolit Deus: ergo nequit tendere in ea *secundum se*. Nec *secundum*: nam sic volitio ferretur practicè in seipsam, cum illa sit unum ex libertatis constitutivis, & actus sit liber semiextrinsecè a

libertate activa actus primi : ergo nequit tendere in ea ut libera.

Præmitto ad solutionem primo : quod si admittas, libertatem in actu secundo esse adæquatè intrinsecam actui libero, quatenus actus habet essentialè connexionem cum libertate activa, facile respondebis negando minorem, & concessa secunda parte dilemmatis probationis, nega, quod volitio feratur in seipsam, nam fertur in modum libertatis odij, qui modus, nec inadæquatè identificatur cum libertate activa, constituta per volitionem, sed adæquatè cum odio. Quia tamen ego cum Patre Izquierdo, & alijs defendo : libertatem esse actibus liberis semextrinsecam, seu denominationem sumptam partim ab entitate actus, & partim à libertate activa, à qua ita actus procedit, ut potuerit non procedere.

Præmitto secundo juxta dicta in primo præmisso argumenti : quod volitio disjunctiva non tendit ad dandum esse odio, & carentiæ odij per solam potentiam, & influxum Dei, sed simul cum voluntate creata, à qua volitio Dei per suam efficaciam non tollit jus determinandi quodvis extremum, sed potius hoc jus ei permittit, nam ea volitio præparat omnipotentiam, ut cum voluntate concurrat pro voluntatis libito. Inde divina volitio fertur in odium, vel ejus carentiam, non signatè. & reduplicatè ut libera : sic enim in seipsam ferretur, sed nudè sumpta, nuditate quidem præcisiva à denominatione liberi ; non à consortio alterius causæ, seu voluntatis : neque signatè fertur in modum liber-

bertatis, sed illam exercitè constituit, cum libertas sit semextrinsecæ.

Præmitto tertio : quod propositio disjunctiva circa contradictoria, vel est strictè talis, ea, scilicet, quæ quovis extremo disjunctionis verificari potest ut hæc : *Petrus currit, vel non currit* : nam cum extrema sint contingentia, & quodlibet possit existere, potest propositio quolibet verificari ; vel est talis laxè, ea, nimirum, quæ uno tantum extremo disjunctionis verificari potest, ut hæc : *Deus est sapiens, vel non est sapiens*, nam cum unum extremum sit essentialiter necessarium, & aliud impossibile, solum unum existere potest, indeque solo illo, propositio verificatur, nimirum, hoc : *Deus est sapiens*.

Præmitto hinc quarto : quod hoc disjunctum *odium, vel carentia odij*, sit strictè tale per existentiam divinæ volitionis objectivè vagæ, & per ejus carentiam sit laxè disjunctum. Ratio primæ partis est, quia ea volitione posita, & non deficientibus (ut supponimus) cæteris libertatis constitutivis, potest existere utrumque extremum, nimirum, *odium, vel ejus carentia* ; atqui disjunctum strictè tale est, cujus utraque pars potest existere : ergo hoc disjunctum est strictè tale. Ratio secundæ partis est : quia quando solum una pars potest existere, tunc disjunctum est laxè tale ; sed posita carentia divinæ volitionis, solum potest existere una pars, nimirum, *carentia odij*, nam sine volitione applicativa omnipotentis nequit voluntas ponere odium, ut est certum : ergo tunc est disjunctum laxè.

Neque

Neque divina volitio debet tendere signatè in hos terminos: *disjunctum laxè, disjunctum strictè*; sed ea exercitè per sui existentiam consti- tuit *disjunctum strictè*, & per sui carentiam *disjunctum laxè*. Ex his in forma, nego minorem, & distingo primam partem dylemmatis: nudè lumpta, nuditate præcisiva à denominatione liberi, concedo; à consortio alterius causæ, seu voluntatis, nego. & secundam partem: in modum libertatis signatè, nego; exercitè illum constituendo, concedo. Ad primam probationem distingo minorem: erunt velit, nolit Deus, erunt in ratione disjuncti laxè, concedo; strictè, nego: si enim præscindatur à volitione Dei, erit disjunctum laxè; secus verò si ea volitio detur: undè disjunctum *strictè* nequit esse velit, nolit Deus, quia debet esse Deo volente. Ad secundam distingo assumptum: ferretur in seipsam, si ferretur signatè in modum libertatis, concedo; si exercitè, nego.

Argumentum sextum ex eodem: omnipotentia nequit applicari ad odium per nolitionem odij; sed volitio vaga odij, vel carentiæ odij, est re ipsa nolitio odij, nam velle carentiam odij, est formaliter nolle odium: ergo per volitionem vagam nequit applicari omnipotentia ad odium. Distinguo majorem: per nolitionem odij, quæ sit pura nolitio, concedo; quæ sit non magis nolitio, quam volitio, subdistinguo: nequit applicari, ita ut per eam solam determinetur omnipotentia ad ponendum odium, concedo; ita ut per eam præparetur omnipotentia ad pon-

nen-

nendum odium pro libito creatæ voluntatis, nego. Etenim ea volitio vaga est nolitio, & volitio media inter efficacem, & inefficacem, & facit omnipotentiam propinquiorem disjuncto odij, & carentiæ odij cum voluntate creatæ, quam ante volitionem erat omnipotentia per se, & ab intrinseco.

Ratio est: quia omnipotentia per se, & ab intrinseco, & prout diversa ab ea volitione potest carere utroque extremo illius disjuncti, cum ea membra sint instar contrariorum; quæ licet nequeant simul existere. ideoque neque simul vera esse, tamen possunt simul deficere, & esse simul falsa: indeque seclusa ea volitione, & omni alia simili, tam falsum est (deficiente, nimirum, voluntate creatæ) *existit cum voluntate odium*, quam: *existit cum voluntate carentia odij*: at ea volitione posita, cum determinet ad conservationem voluntatis pro instanti B, nam vult odium pro B cum voluntate, nequit deficere utrumque extremum, seu nequit non existere cum voluntate, vel odium, vel carentia odij.

Argumentum septimum ex eodem: ea volitio est fatua, quæ præsupponit ante se illud esse, in quod tendit; sed ea volitio vaga præsupponit ante se disjunctum odij, & carentiæ odij, nam hoc disjunctum est necessarium, & omne necessarium supponitur ad contingens: ergo est fatua. Distinguo minorem: præsupponit ante se disjunctum odij, & carentiæ odij secundum se, concedo; odij cum voluntate, vel carentiæ odij cum voluntate, nego, & probationem.

Etc.

Etenim licet disjunctum odij, & carentiæ odij secundum se sit quid necessarium, & præsuppositum ad eam volitionem; attamen *ut cum voluntate creata* est contingens, cum aliquod contingens, involvat: & tunc non præsupponitur ad eam volitionem, sed sublequitur, nam odium cum voluntate creata, & ea volitione est liberum, libertate constituta per ipsam volitionem.

Sed contra primo: decretum supponens absolutam mundi visionem, & decernens primam existentiam mundi est tatum: ergo volitio nostra etiam est fatua. Nego consequentiam, & est disparitas: nam illud decretum esset volitio illius status, quem supponit, quia esset volitio status existentie mundi, quem jam supponit, cum supponat mundi visionem supponentem illius existentiam; at nostra volitio non est volitio illius status, quem præsupponit: est enim volitio odij cum voluntate creata, & non ita supponit odium, nam sic odium est contingens, & ab ea volitione dependens. Neque præsupponit divinam scientiam, de objecto, in quod tendit, nam ante dictam volitionem non habet Deus hanc scientiam objective vagam: *vel cum voluntate existit odium, vel cum voluntate existit carentia odij, ut constat.*

Contra secundo: tam stultum est velle, quam nolle chymaram; sed velle odium, vel carentiam odij est nolle chymaram, nam est velle contradictorium chymaræ; est enim velle aliquid necessarium, & omne necessarium est contradictorium chymaræ: ergo stultum est velle

velle odium, vel carentiam odij. Ad argumentum, nego minorem cum probatione: dicta enim volitio non vult contradictorium chymaræ, quia non vult aliquid necessarium; quippè solum vult odium cum voluntate, vel carentiam odij cum voluntate: hoc autem non est quid necessarium, cum utrumque possit simul deficere, voluntate deficiente, ut toties diximus.

Argumentum octavum ex Patre Ramirez, num. 101. à quo desumpsit Pater Marin de prædest. disp. 5. sect. 6. num. 54. omnis volitio inefficax respectu objecti est compatibilis cum efficaci nolitione talis objecti; atqui dicta volitio vaga est inefficax respectu odij: ergo compatibilis cum nolitione efficaci odij; sed eo ipso est compatibilis cum defectu præparationis ad odium, nam posita nolitione efficaci odij dabitur talis defectus: ergo non est præparatio omnipotentie. Ulterius ex eodem num. 94. Deus, posita ea volitione vaga, adhuc serio prohibet odium; sed non potest serio prohibere odium, volendo simul odium, vel carentiam odij; volitione seria; quia sic non magis volet odium poni, quod prohibet; quam ejus carentiam, sicut dicimus, quod stante seria prohibitione Dei, nequit velle materiale peccati: ergo non fiat ea volitio, stante prohibitione, ac proinde repugnat.

Præmitto ad solutionem primo: quod ea volitio vaga est efficax in ordine ad applicandam omnipotentiam, quia re ipsa, & cum effectu illam parat, & offert arbitrio creato ad odium, vel ejus carentiam: & quamvis sit inefficax respectu

pectu odij, non compatitur cum nolitione efficaci odij. Ratio est, nam Deus per eam volitionem constituit hominem liberum ad odium, vel ejus carentiam, & si haberet nolitionem efficacem odij tolleret libertatem, cum solum ad carentiam odij potestatem relinqueret: inde conjunctio talis volitionis cum nolitione efficaci est prorsus implicatoria. Quoniam autem hæc ratio in alijs nolitionibus, & volitionibus inefficacibus non reperitur, potest cum volitione v. g. efficaci projiciendi merces in mare compati nolitio inefficax projiciendi.

Quod si hæc fiant imperceptibilia Patri Ramirez, magis imperceptibile nobis est, quod per hoc, quod est, aliquam volitionem præcisè velle seipsam, applicet omnipotentiam. Præmitto secundo: quod in Deo datur ratio dominij jurisdictionis, à quo provenit volitio præceptiva amoris, & prohibitiva odij; & ratio causæ universalis, à qua provenit volitio applicativa omnipotentiae ad concurrendum cum creaturis: inde cum hæc rationes non opponantur, nec opponuntur, volitiones ab eis oriundæ: bene enim stat, quod Deus velit inefficaciter vage odium ex determinatione creaturæ ponendum contra suam inclinationem, ut hominem relinquat in manu consilij sui, & concurrat cum illo; & quod simul nolit inefficaciter, & quantum est ex se poni odium, quod prohibet; nam sic utrique muneri, *Domini jurisdictionis, & causæ universalis* satisfacit. Ex his in forma ad argumentum nego majorem, & consequenti-

sequentiam propter rationem primi præmissi.

Ad additum nego minorem: cum illæ volitiones sint diversæ, & ad diversa Dei munera deservientes. Ad paritatem de volitione Thomistica circa materiale peccati est adeo clara disparitas; ut mirer, quomodo eam non viderit Ramirez; si enim vidisset non proposuisset: etenim ea volitio Thomistica est determinata, & determinans voluntatem ad materiale peccati, ac per consequens ad formale, constituitque Deum peccati Authorem, ut infra contra Thomistas probamus; ideoque cum prohibitione stare non potest: quomodo enim prohibebitur homini à Deo, quod ipse Deus determinat decreto irresistibili? At verò nostra volitio non est determinata, sed vaga; non est determinans, sed indifferens; nec libertatem tollit, sed constituit hominem liberum; ideoque cum prohibitione actus, quem homo potest omittere compatibilis est: non enim prohiberi potest nisi actus liber.

Secunda Classis Argumentorum.

Argumentum primum ex Patre Moncada, controversia 5. de bonitate, & malitia, num. 42. imperium disjunctivum actus boni, vel mali est malum; sed volitio disjunctiva actu boni, vel mali est tale imperium: ergo est mala. Probatur major triplici ratione, prima: quia

pectu odij, non compatitur cum nolitione efficaci odij. Ratio est, nam Deus per eam volitionem constituit hominem liberum ad odium, vel ejus carentiam, & si haberet nolitionem efficacem odij tolleret libertatem, cum solum ad carentiam odij potestatem relinqueret: inde conjunctio talis volitionis cum nolitione efficaci est prorsus implicatoria. Quoniam autem hæc ratio in alijs nolitionibus, & volitionibus inefficacibus non reperitur, potest cum volitione v. g. efficaci projiciendi merces in mare compati nolitio inefficax projiciendi.

Quod si hæc fiant imperceptibilia Patri Ramirez, magis imperceptibile nobis est, quod per hoc, quod est, aliquam volitionem præcisè velle seipsam, applicet omnipotentiam. Præmitto secundo: quod in Deo datur ratio dominij jurisdictionis, à quo provenit volitio præceptiva amoris, & prohibitiva odij; & ratio causæ universalis, à qua provenit volitio applicativa omnipotentiae ad concurrentium cum creaturis: inde cum hæc rationes non opponantur, nec opponuntur, volitiones ab eis oriundæ: bene enim stat, quod Deus velit inefficaciter vage odium ex determinatione creaturæ ponendum contra suam inclinationem, ut hominem relinquat in manu consilij sui, & concurrat cum illo; & quod simul nolit inefficaciter, & quantum est ex se poni odium, quod prohibet; nam sic utrique muneri, *Domini jurisdictionis, & causæ universalis* satisfacit. Ex his in forma ad argumentum nego majorem, & consequenti-

sequentiam propter rationem primi præmissi.

Ad additum nego minorem: cum illæ volitiones sint diversæ, & ad diversa Dei munera deservientes. Ad paritatem de volitione Thomistica circa materiale peccati est adeo clara disparitas; ut mirer, quomodo eam non viderit Ramirez; si enim vidisset non proposuisset: etenim ea volitio Thomistica est determinata, & determinans voluntatem ad materiale peccati, ac per consequens ad formale, constituitque Deum peccati Authorem, ut infra contra Thomistas probamus; ideoque cum prohibitione stare non potest: quomodo enim prohibebitur homini à Deo, quod ipse Deus determinat decreto irresistibili? At verò nostra volitio non est determinata, sed vaga; non est determinans, sed indifferens; nec libertatem tollit, sed constituit hominem liberum; ideoque cum prohibitione actus, quem homo potest omittere compatibilis est: non enim prohiberi potest nisi actus liber.

Secunda Classis Argumentorum.

Argumentum primum ex Patre Moncada, controversia 5. de bonitate, & malitia, num. 42. imperium disjunctivum actus boni, vel mali est malum; sed volitio disjunctiva actu boni, vel mali est tale imperium: ergo est mala. Probatur major triplici ratione, prima: quia

quia tale imperium est de objecto absolute malo, licet non solo, & circa illud verè afficitur. Secunda: quia reddit voluntatem æquè affectam, & inclinam ad malum, ac ad bonum; cum æquè ei per positionem mali, ac boni satisfiat. Tertia: quia velle indiscriminatim medium honestum, vel turpe, etiam ob finem honestum est intrinsecè, & moraliter malum: ergo similiter tale imperium.

Præmitto ad solutionem: quod licet dicta volitio disjunctiva sit quoddam imperium semiefficax boni, vel mali, impositum omnipotentia ut concurrat ad quodvis ex determinatione voluntatis creatæ; tamen per eam volitionem non afficitur Deus in malum, cum non intendat illud, sed ad illud trahatur: etenim Deus præter volitionem vagam omnipotentia applicativam habet alios actus, quibus malum severè prohibet, & alios, quibus bonum suadet. Undè hoc est Deo voluntarium, atque à malo averfus est Deus. Præterea ea disjunctiva volitio tendit in bonum, ut tale; in malum verò merè materialiter, & est determinatè amor boni, odiumque, ac detestatio mali, indeque sic tendit: *volo actum A, quem amo, quia bonum; vel B, quem odi, quia malum*: undè magis est volitio boni, quam mali.

Hinc ad argumentum, nego majorem de imperio saltem semiefficaci, & distinguo primam partem probationis primæ: de objecto absolute malo, licet non solo, copulativè volendo, scilicet, malum, & bonum, nego; disjuncti-

vè,

vè, subdistinguo: disjungendo malum, & bonum, concedo; disjungendo sola mala, nego, & secundam partem: circa illud afficitur, simpliciter, nego, nam potius est odium illius: secundum quid practicè, permissivè, concedo. Distinguo etiam secundam probationem: affectam, & inclinam, cum æquè ei satisfiat simpliciter, nego; secundum quid, permissivè, & attenta præcisè ratione volitionis applicativæ; non autem alijs actibus divinis concurrentibus, concedo. Ad tertiam, nego consequentiam, & est disparitas: quia homo, qui intenderet finem per medium bonum, vel malum, quodlibet poneret ex propria determinatione; at ea Dei volitio est purè permissiva mali ex aliena determinatione ponendi, & iustis de causis concipitur a Deo, ideoque non est mala.

Argumentum secundum: dari actum bonum, vel malum est malum; sed Deus nequit velle, quod est malum: ergo Deus nequit velle, dari actum bonum, vel malum. Probatur major: dari actum malum est malum; sed dari actum malum est dari actum bonum, vel malum: ergo dari bonum, vel malum est malum. Ulterius: juxta Divum Dionysium: *bonum est ex integra causa, & malum ex quovis defectu*: ergo ut disjunctum aliquod sit bonum debet utrumque membrum disjunctionis esse bonum; sed hujus disjunctionis unum membrum est malum, quia disjunctio non tollit ab odio rationem malitiae: ergo totum disjunctum est malum.

Præmitto ad solutionem primo: quod illud

H

dis,

disjunctum non est absolute, & determinate malum, sed vagè, quatenus est partim malum, & partim bonum: neque velle illud disjunctum partim malum, potest esse malum respectu volitionis divinæ, sed potius positive bonum, cum Deus illud velit ex motivo honestissimo applicandi sufficienter omnipotentiam voluntati, quam constituit in manu consilij sui, quin determinate velit malum: indeque ex sola bonitate partis bonæ redditur totum disjunctum absolute bonum respectu voluntatis divinæ. Præmitto secundo: quod illud axioma Divi Dionysij est *de bono copulativo*, seu petente omnes suas partes copulative, nam quavis deficiente fit malum; non autem de bono disjunctivo, quod non petit copulative omnes suas partes.

Exemplum est clarum in vero copulativo, & disjunctivo: ut enim propositio copulativa fit vera debent omnes ejus partes esse veræ, nam si una sit falsa, tota copulativa falsa est, ut hæc: *omnis homo est albus*: at ut disjunctiva fit vera, sufficit, imo juxta aliquos requiritur, quod una pars sit vera, & alia falsa. Deinde axioma est de integra causa requisita, & debita, ac de debiti defectu. Nunc in forma distinguo majorem: dari actum bonum, vel malum est malum determinate, nego; vagè, concedo; & minorem: quod est malum absolute, & determinate, concedo; secundum quid, & vagè, nego. Ad probationem retorqueo: dari actum bonum est bonum; sed dari actum bonum est dari bonum, vel malum: ergo dari bonum, vel malum est bonum.

bonum. Distinguo deinde majorem: omne dari, sive vagum, sive determinatum, nego; præcisè determinatum, concedo. Ad additum distinguo antecedens: bonum copulativum, concedo; disjunctivum, nego & consequentiam.

Sed contra: vagè volens duo mala vult determinate malum: ergo Deus volens vagè malum, vel bonum, vult determinate ipsum disjunctum; sed si vult determinate ipsum disjunctum, disjunctum est amabile à Deo; cum sit à Deo volibile: ergo disjunctum est Deo amabile; sed non est: ergo Deus non vult disjunctum. Cætera videntur constare, præter ultimam minorem, quæ multipliciter probatur. Primo: illud disjunctum non est magis bonum, quam malum: ergo non est magis amabile, quam odibile, ac per consequens non est determinate amabile. Secundo: disjunctum præscindit à determinata qualitate utriusque partis: ergo præscindit à bonitate unius partis; sed propter hanc est amabile: ergo præscindit ab eo propter quod est amabile, ac per consequens amabile non est.

Tertio: sicut volitio afficit utrumque extremum, ita amor; sed volitio denominat utrumque volitum: ergo & amatum; sed hoc repugnat, alioquin Deus malum culpæ amaret: ergo & repugnat, quod disjunctum fit amabile. Quarto: compositum in recto ex honesto, & turpi, est partim honestum, & partim turpe; sed partim honestum, & partim turpe, non est honestè amabile: ergo tale compositum non est

est honestè amabile; atqui disjunctum ex bono, & malo est compositum ex honesto, & turpi: ergo non est artiabile à Deo.

Præmitto ad solutionem primo: quod omne à Deo determinatè volibile est etiam amabile, nam est bonum, quia Deus nequit determinatè velle, nisi bonum; at non omne à Deo vagè volibile est à Deo amabile, nisi ratione extremi boni. Secundo: quod turpitudine objecti obstat amori divino, & divinæ etiam volitioni objectivè determinatæ, & copulativæ, nam hæc est simpliciter affectio in objectum; non autem volitioni vagæ, quæ non est affectio simpliciter, sed secundum quid. Tertio: quod sicut in propositione disjunctiva tota veritas est ex una parte vera; & tota falsitas ex utraque parte falsa, ita in volitione disjunctiva ex una sola parte bona datur bonitas adæquata, & nulla malitas; datur autem adæquata malitas ex utraque parte mala.

Ex his ad argumentum in forma, concedo antecedens, quia si vult vagè duo mala, cum quodvis sit determinatè malum, vult malum determinatè; & distinguo consequens: vult determinatè disjunctum volitione determinata, & copulativa, nego; volitione vaga, concedo, & primam minorem cum consequentia; negoque secundam minorem. Ad cujus primam probationem, nego antecedens: quia licet illud disjunctum includat malum, vel bonum, denominatur absolutè bonum ab extremo bono, quia est disjunctum. Sicut licet propositio dis-

juncti-

junctiva includat verum, & falsum, denominatur absolutè vera à parte vera, quia est disjunctiva. Ad secundam, nego antecedens: quia volitio disjunctiva nequit præscindere à bonitate objectiva, quam attingit, & exprimit, & à qua denominatur absolutè bona.

Ad tertiam, nego sicut majoris, quia volitio afficit utrumque extremum, ut est volitio; non vero, ut est amor: non est enim amor utriusque, sed est amor solius carentiæ odij, & odium odij. Ad quartam retorqueo: sicut compositum ex honesto, & turpi involvit turpe; ita compositum ex vero, & falso involvit falsum; sed per te quia compositum ex honesto, & turpi, involvit turpe non est amore honesto amabile: ergo quia compositum ex vero, & falso involvit falsum, non est iudicio vero judicabile; atqui hoc principium: *quodlibet est, vel non est* componitur ex vero, & falso: ergo non est iudicio vero judicabile; sed est juxta omnes, quia est disjunctum: ergo & illud est amabile, quia disjunctum. Hinc, nego secundam consequentiam, negata etiam prima minori.

Argumentum tertium: vel volitio vaga concurrenti ad odium ex determinatione creaturæ præscindit à malitia odij, ne Deus sit Author illius, vel non præscindit. Si non præscindit: ergo Deus est Author illius malitiæ; ac proinde tam impossibilis est concursus simultaneus, quam prædeterminativus. Si præscindit: ergo similiter potest præscindere concursus prædeterminativus, & sic vi illius non erit Deus malitiæ Au-

H 3

thor.

thor. Respondeo ad interrogationem, quod ea volitio vaga quamvis malitiam attingat, & exprimat, ut suæ disjunctionis membrum, tamen quantum ad intentionem Dei præscindit à malitia: non enim concipitur ex intentione malitiæ, sicut concipitur ex intentione bonitatis, seu ut fiat actus bonus; at vero concursus prædeterminativus est determinatus, & efficax, ideoque à malitia nequit præscindere: undè nego secundam consequentiam, & est data disparitas.

Argumentum quartum: Deus positivè vult suum concursum simultaneum cum voluntate ad odium; sed hic concursus, vel identificatur, vel connectitur cū malitia, nam juxta nos identificatur cum odio, & hoc vel identificatur vel connectitur cum malitia: ergo Deus vult ipsam malitiam. Probatur major multipliciter; primo: quia Deus positivè vult omne honestum; sed talis concursus est honestus: ergo positivè eum vult. Secundo: quia Deus positivè vult implere munus causæ universalis, & obligationem, quam sibi imposuit; sed concurrere cum voluntate ex hujus determinatione est munus causæ universalis, & obligatio, quam sibi Deus imposuit: ergo positivè vult concurrere. Tertio: quia Deus volens concurrit ex determinatione creaturæ ad entitatem physicam odij: ergo vult suum concursum.

Probatur antecedens: Deus non concurrit nolens: ergo concurrit volens; nam purè omit- tens, seu suspensivè se habens nequit applicare omnipo-

omnipotentiam. Probatur antecedens: qui nolens operari operatur, displicet prudenter in ea operatione; sed Deus non displicet in suo concursu, juxta illud: *nihil odisti eorum, qua fecisti*: ergo non concurrit nolens. Quarto: nemo displicet prudenter in eo, quod tenetur facere; sed Deus tenetur facere, ut causa universalis, ex determinatione creaturæ actionem malam physicam peccati: ergo non displicet in eo *facere*, quod est ejus concursus, ac proindè eum vult. Quinto: nemo potest obligari ad faciendum, quod licitè non potest facere; nam obligatio ad illicitum est implicatoria, sed Deus obligatur facere ex determinatione creaturæ actionem odij secundum physicum: ergo potest eam licitè facere; sed eo ipso potest eam positivè velle: ergo positivè vult.

Denique sexto: Deus non tenetur facere id, quod factum, ei maximè displicet; nam ad hoc teneri maxima esset miseria; sed actio odij maximè Deo displicet, facta, cum eam prohibeat, & abominetur: ergo non tenetur eam facere; vel si tenetur: ergo potest velle positivè facere eam. Ad argumentum distingo majorem: positivè, objectivè, determinatè vult, nego; positivè, objectivè indeterminatè, permittens concursum determinandum à libertate creata, concedo, & consequens: vult ipsam malitiam, simpliciter, & determinatè, nego; vagè permissivè, & determinandam à creatura, concedo. Ad primam majoris probationem, distingo minorem: talis concursus *in actu primo* est honestus,

tus, concedo; quia est ipsa omnipotentia preparatio; concursus *in actu secundo*, nego; nam est ipsa actio productiva odij, & mala moraliter.

Nec inferas: ergo est Deo turpis. Mala enim est consequentia, quia nequit esse Deo turpe, quod Deus neque eligit, neque determinat, nec simpliciter, & determinatè vult: inde actio odij est turpis creaturæ, quia ab ea eligitur, & determinatur: Deo verò neque turpis est, nec honesta imputativè quia à Deo purè elicitivè, & ab alio determinato efficitur. Ad secundam, distinguo majorem: vult implere quoad præparationem omnipotentia, concedo; quoad actualem determinationem, nego suppositum, quod determinare actionem odij sit munus, & obligatio Dei, & minorem: concurrere præparando omnipotentiam, concedo; determinando actionem, nego. Ad tertiam, distinguo antecedens: volens simpliciter, & objectivè determinatè nego; secundum quid, & objectivè vagè, concedo, & antecedens probationis: non concurrat nolens, nolitione efficaci, concedo; semiefficaci, seria, & ardente nego.

Deus enim volitione semiefficaci, ardente, & seria vult, hominem salvum fieri, & rectè operari, ac proinde non vult peccatum hominis, nec suum concursum, *in actu secundo* in illud: concurrat ergo ad peccatum nolens, quia concurrat quasi coactus, juxta illud Isaïæ: *servire me fecistis in peccatis vestris*; & illud Anselmi de calu Diaboli, capite 28. *Peccator, dum peccat, rapit à Deo concursum*. Ad probationem ante-

tece-

tecedentis, nego minorem: Deus enim displicet in suo actuali concursu, quia non vult suum concursum *oblatum*, seu *in actu primo* rapi à creatura in concursum actualem, cum potius hunc prohibeat. Textus probationis intelligitur de eis, quæ Deus facit tanquam causa *per se*, & hæc cum sint bona, non odit.

Ad quartam, distinguo majorem: in eo, quod tenetur facere volens simpliciter, tanquam causa *per se*, & ex propria determinatione, concedo; volens tantum secundum quid, & ex determinatione alterius, atque ut causa merè permissiva, nego, & minorem: tenetur facere volens simpliciter, & determinatè, nego; volens secundum quid, & vagè, concedo. Ad quintam, distinguo majorem: nemo potest obligari ad faciendum ex propria determinatione, quod licitè non potest facere, concedo; quia nemo obligatur ad illicitum; ex aliena determinatione, nego, & concessa minori, distinguo consequens: facere ex propria determinatione, nego; creaturæ, concedo.

Ad sextam, distinguo majorem: non tenetur facere ex propria determinatione, id, &c. concedo; ex aliena, supposito, quod ipse liberè permiserit opus ab arbitrij creati libertate determinari, nego; atque hoc esse miseriam: etenim quamvis miseria sit, non habere potestatem impediendi factum, quod sibi maximè displicet: attamen miseria non est ad tale factum teneri, ex suppositione sibi libera, quod nimirum permiserit tale opus ab aliena libertate de-

ter-

terminari; cum tamen id pro suo libito potuerit non permittere; atque sic accidit Deo. Deinde distinguo secundam partem consequentis: si tenetur ex propria determinatione, concedo; ex aliena, & supposita permissione libera, nego.

Sed contra primo: sed Deus concurret ex propria determinatione ad actionem odij: ergo eam vult positivè, objectivè & determinatè. Probatur antecedens: ideo creatura concurret ex propria determinatione, quia concurret ut principium indifferens ad actionem odij, sed posita volitione vaga, Deus etiam concurret ut principium indifferens: ergo ex propria determinatione. Ulterius: libere determinare consensum præ dissensu est ponere consensum cum totali indifferencia ad dissensum, & sine ulla alterius determinatione prævia; sed posita volitione vaga, Deus ita ponit consensum: ergo illum determinat, & similiter dissensum, ac per consequens ponit actionem odij ex propria determinatione.

Præmitto ad solutionem: quod ut principium aliquod determinet libere consensum, non sufficit, quod sit indifferens ad ponendum eum præ dissensu, sed ultra requiritur primo: quod dirigatur cognitione ad efficientiam actus, & ob defectum hujus requisiti, licet habitus sit indifferens ad actum, vel ejus carentiam, tamen non determinat actum. Secundo requiritur: quod principium eliciat actum eligendo, & volendo per illum; nam solum illud principium libere determinat actum, quod operatur, quia vult;

vult; atque ob defectum hujus requisiti, Deus licet posita volitione vaga sit indifferens ad actum, vel ejus carentiam, tamen non determinat actum, quia per illum non eligit, & vult; nec enim per nostrum consensum consentit Deus.

Hinc ad formam argumenti, nego antecedens, ad cujus probationem, distinguo majorem: quia concurret ut principium indifferens præcisè, nego; & quia dirigitur cognitione ad actum, qui est illi voluntarius, seu denominat ipsam formaliter volentem, concedo, & minorem: Deus concurret ut principium indifferens, & constituitur volens per actum ad quem concurret, nego; & non constituitur, concedo. Ad id, quod additur, distinguo majorem: est præcisè ponere consensum, &c. nego; est ponere habendo cognitionem proximè dirigentem ad illum, & per eum consentiendo, concedo, & minorem: Deus ita ponit consensum, consentiendo per eum, nego; non consentiendo, concedo. Hoc argumentum alijs terminis solutum est, sect. 2. argumento 6. sed quia illud sapius inculcant Thomistæ, sapius solvendum est.

Contra secundo ex Patre Quiroz: si duæ simul causæ concurrant ad eandem actionem, v. g. Michaël, & Gabriel ad eandem volitionem Gabrielis, potest una determinare aliam; atqui in eo casu si Michaël determinet Gabrielem ad volitionem, hæc non solum erit formaliter voluntaria, & libera Michaëli, sed etiam Gabrieli: ergo ut actio sit formaliter voluntaria non

non requiritur, quod fiat ex propria determinatione, ac per consequens, etiam si Deus concurrens determinetur à creatura, erit ei voluntarium odium. Nota; quod mutua determinatio duorum agentium liberorum, ita ut *A* determinet *B* ad actum, & *B*, *A*, est implicatoria. Hoc verò probandum est rationibus, quibus à Nostratibus impugnantur Scotistæ, & Ribadeneyra dicens, disp. 10. de prædestinatione: quod ut homo consentum eliciat, requiritur decretum Dei efficax connexum, & comitans consentum, quod quidem non influit in illum, sed est causalitas, qua Deus influit, & vi cuius Deus determinat hominem ad consentum, & homo per consentum determinat Deum ad decretum.

Ratio ergo prima est: nam juxta Divum Thomam, Anselmum, & alios Patres, quorum verba dedimus in tractatu de scientia media, diss. 2. sect. 3. de ratione agentis liberi est, quod à se solo, & non ab alio ad suum actum determinetur; sed si daretur mutua determinatio duorum liberorum, jam unum ab alio determinaretur: ergo ea mutua determinatio est implicatoria. Secunda ratio est: quia de ratione perfecti dominij in aliquem actum est, non subijci alteri dominio in ordine ad eum actum; sed si una causa libera in ordine ad suum actum penderet necessariò à determinatione alterius, jam subijceretur ei in ordine ad eum actum: ergo nequit determinari ab alia.

Tertia demum ratio est: quia si possibilis effet
mutua

mutua determinatio duorum liberorum, ratio, qua Patres probant, non esse plures Deos, facile à Gentilibus eluderetur: nam ratio est, quia unus posset velle, quod alter noller, & nullus vinceret, unde existerent opposita; sed si potest dari mutua determinatio duorum liberorum, potest dici, quod illi Dij se per quamdam sympatiam mutuo determinarent; indeque nulla oriretur oppositio, & argumentum Patrum eluderetur: ergo non est possibilis talis determinatio. Deinde inintelligibile est, quomodo decretum Patris Ribadeneyra sit pure comitans, & non antecedens, tollensque libertatem, quia juxta ipsum est causalitas consensus; sed omnis causalitas se tenet pro priori naturæ ad actum: ergo est antecedens. Rejcta ergo hac sententia, quæ tantum probatur argumentis prædeterminantium, jam alibi solutis, nego majorem, & cessat instantia.

Argumentum quintum. Primo: nil agit Deus nisi propter finem ultimum: ergo si agit actionem odij, etiam ex determinatione creaturæ agit eam propter se, ut finem ultimum, ac per consequens eam eligit, & amat, & jam volitio vaga non erit odium odij. Secundo: omnis actio immediatè procedens à Deo est Deo libera, & fit à Deo volente: ergo Deus est Author illius; sed actio odij immediatè procedit à Deo: ergo Deus est Author illius. Tertio: Deus juxta nos nolens præstat suum concursus ad odium: ergo malè agit: nam ille malè agit, cui justè displicet egisse. Quarto: malitia formalis peccati

peccati non est perfectio : ergo Deus neque ex determinatione creaturæ debet influere in eam; quia solum Deus debet influere in aliquod ens, ut nulla detur perfectio, nisi à Deo.

Ad primum, distinguo antecedens : nil agit Deus, ut causa per se, nisi, &c. concedo; ut causa permissiva, subdistinguo : nisi propter finem improprie, quatenus permissio, seu applicatio indifferens omnipotentia est propter finem, concedo; proprie, nego : unde Deus neque eligit, neque amat peccatum, sed tantum vult, utpotè bonam, peccati permissionem propter finem. Ad secundum, distinguo antecedens : à Deo volente, vel positive, vel permissivè, concedo; determinatè positive, nego, & consequentiam, & distinguo minorem : liberè immediatè, nego; liberè mediatè in præparatione indifferente concursus, & permissivè, concedo. Ad tertium, nego consequentiam, & distinguo probationem : si agat ex propria determinatione, concedo; si ex aliena, & solum concurrens permissivè, ut satisfaciatur muneris proprii officij, nego.

Ad quartum, distinguo antecedens : non est perfectio moralis, concedo; physica transcendentalis, nego : habet enim malitia peccati integritatem suorum prædicatorum, quæ est bonitas transcendentalis, quæ non potest fugere influxum omnipotentia, quia hæc non petit, ut omne, in quod influit habeat perfectionem moralem specificam honestatis. Ad id, quod solet opponi, nimirum, quod Deus concurrens

ad

ad odium adjuvaret ad peccatum, distinguitur : adjuvaret permissivè ex determinatione alterius contra propriam inclinationem, & improprie, concedo; ex propria determinatione, aut aliter, quam purè permissivè, nego, ideoque solum abusivè, & improprie adjuvaret.

Argumentum sextum, primo : si Deus per volitionem vagam concurreret ad odium ex determinatione creaturæ, esset causa per accidens peccati; sed Deus nequit esse causa peccati adhuc per accidens : ergo non concurrat per eam volitionem. Secundo : tam sancta est Dei omnipotentia, quam voluntas; sed voluntas Dei adhuc ex determinatione creaturæ nequit ferri in malitiam peccati *affektivè*, illam amando : ergo omnipotentia nequit ferri *effectivè* in eam, illam producendo, adhuc ex determinatione creaturæ. Tertio : ideo Deus non est causa per se peccati, quia vi illius volitionis vagæ non inclinatur in illud; sed potentia obedientialis non inclinatur ad effectum, & tamen est causa per se illius : ergo similiter Deus. Quarto : licet aliqua cognitio indifferens magis inclinet ad bonum, quam ad malum, tamen est causa per se mali : ergo licet volitio vaga magis fit volitio operis boni, quam turpis, est Deus vi illius causa per se actus turpis.

Ad primum, distinguo majorem : esset causa per accidens peccati, quatenus influit in illud contra propriam inclinationem, ex determinatione aliena, concedo; quatenus causet per se aliquid essentialiter inferens peccatum, nego.

Ere-

Etenim si causa per accidens sumatur pro ea, quæ causat per se aliquid essentialiter inferens aliud, quod directè non intendit, hoc modo; Deus non est causa per accidens peccati; secus modo dicto in distinctione. Ad secundum, in primis retorqueo: tam sanctus est intellectus divinus, quam voluntas; sed hæc nequit terri affectivè in malum, amando illud: ergo nec intellectus intentionaliter cognoscendo illud: similiter retorquetur argumentum in immensitate, æternitate, & cæteris.

Negabis consequentiam, & dabis disparitatem: quia munus sanctitatis est avertere affectum à malitia, & ponere in bonitate, & cum bonitas, & malitia dicant ordinem ad amorem, & odium hinc recta voluntas debet non habere affectum ad malitiam, sed eam odio prosequi; at munus sanctitatis non est avertere ab operatione aliorum attributorum, v. g. cognitione, præsentia, productione, coëxistentia, &c. cum hæ operationes non sint aliqua malitia: ex hinc loquendo *formaliter*, intellectus non est *sanctus*, licet identicè sit; sed *clarus*, & *verus*: omnipotentia *formaliter* non est *sancta*, sed *summe potens*, nam sanctitas *formaliter* prout tantum dicit in operando moraliter rectitudinem, solum est per ordinem ad bonum, & malum, ut talia: applica ergo disparitatem tuo argumento.

Ad tertium, distingo primam partem minoris: non inclinatur ad effectum se sola, concedo; ut conjuncta cum alia concausa, nego: nam poten-

potentia obedientialis cum comprincipio inclinatur in effectum: Deus verò nullo modo in peccatum inclinatur. Ad quartum, nego consequentiam, & est disparitas, quia licet ea cognitio magis inclinet in bonum, tamen movet aliquo modo, & allicit ad malum; at Deus nullo modo allicit, sed potius hominem à malo retrahit: inde Deus non est causa moralis peccati; dicitur tamen, & est causa moralis boni operis, quia illud suadet, intendit, & si fiat remunerator.

DISSERTATIO III.

De divinis decretis Formaliter prædefinitivis actuum creaturæ liberorum.

Duplex à nostris Doctoribus, actus liberi creati prædefinitio distinguitur: alia formalis, nimirum, qua directè, & expresse vult actum creatum liberum, ut hæc: volo consensum salutarem: alia virtualis, qua licet non explicitè decernat actum liberum; decernit tamen aliquid per illum constitutum, aut cum eo connexum, ut hæc: volo auxilium A, quia efficax: & de prima prædefinitione in præfenti disputamus; de secunda verò, dissertatione sequenti. Sit ergo.

SECTIO I.

An prædefinitio formalis consensus ut liberi servet libertatem?

Premitto primo: quod prædefinitio est: decretum, quo Deus efficaciter vult, & decernit actum liberè, & meritorie ponendum. Atque hoc decretum triplex esse potest; primum: quod ordine signorum, & causalitatis sit purè comitans nostrum actum, ideoque solum vocabitur prædefinitio, quatenus actum in duratione præcedit, sicut æternum præcedit temporale. Secundum, quod vel vi sua influat, & determinet actum, vel saltem inferat principium proximè influens, & determinans, quale est prædeter-

mina-

SECTIO I.

minatio physica; atque hæc est prædefinitio Thomistica, libertatem evertens.

Tertium, quod actum præcedit ordine non solum durationis, sed etiam causalitatis; non tamen proximæ, sed ut principium purè remotum, & mediatum; quod eatenus solum dicitur in actum influere, quatenus causat auxilia, seu principia indifferentia, à quibus proximè actus procedit; & quod decretum ita quidem se habet, ut postquam ea principia causarit, neque ea applicet, aut conjungat cum actu, nec ea ad ipsam determinet, nec cum eis cooperetur, sed jam se gerat, ac si non esset in ordine ad eum transitum, quo voluntas transit à statu indifferentiæ ad actum, præ illius omissione: hæcque est prædefinitio Jesuitica actus liberi salutaris purè remotè, & mediatè in ipsum influens.

Modus verò, quo Deus talem concipit prædefinitioem, hic est: Deus postquam per scientiam naturalem cognovit possibilitatem, tum consensus liberi, tum auxiliorum, quibus liberè fit, habet hanc scientiam mediam: si dederò Petro hæc auxilia de se indifferentia ad utrumvis, & ei præparaverò meam omnipotentiam, decreto etiam ad utrumvis indifferente, Petrus utetur toto isto actu primo indifferente determinando se ad consensum, præ dissensu. Quibus scientiis naturali, & media suppositis, Deus resolutè & efficaciter, decreto purè intentivo decernit, ut consensus ponatur, eo modo libero, quo prævisus fuit ponendus à Petro. Et est ratio: quia quoties

I 2

Deus

Deus videt, se habere in sua potestate media, quibus infallibiliter consensum obtineat, potest resolutè, & efficaciter decernere existentiam consensus, obligando se per hoc decretum ad collationem mediocritatis, sub quibus prævisus est consensus ponendus; sed per dictas scientias Deus videt, omninò esse in sua potestate auxilia indifferentia, quibus infallibiliter fiat consensus salutaris: ergo potest illum resolutè, & efficaciter decernere.

Præmitto secundo: quod juxta Sanctum Anselmum, libro, *Cur Deus homo?* Capite 18. necessitas propriè, & simpliciter antecedens, quæ juxta ipsum, & omnes Theologos, tollit libertatem, sic definitur: *qua causa est, ut res sit*; atque item, sic: *qua est præcedens, & efficiens*: hoc autem exemplum ponit, ut explicet: *qua res facit loqui*. Ulterius lib. 1. de concordia, capite 1. sic illam describit: *qua ita est præcedens, ut faciat rem esse*. Ex quibus definitionibus constat, quod prædefinitio Jesuitica, nuper explicata, non est talis necessitas simpliciter antecedens, quia neque est causa, ut consensus sit, nec præcedit ipsum faciendo, nec facit hominem consentire, sed tantum causat auxilia, seu proximam indifferentiam ad consensum, vel ejus omissionem.

Atque id etiam constat ex Divo Augustino, qui libro 1. de civitate, capite 10. ad probandam nostrorum actuum libertatem, sic ait: *Si necessitas nostra illa dicenda est, qua non est in nostra potestate, sed etiam si nolimus, efficit, quod potest; mani-*

manifestum est, voluntates nostras, quibus rectè, vel perperam vivitur, sub tali necessitate non esse. Ex quibus sic: illa est necessitas simpliciter antecedens, lædensque libertatem, quæ non est in nostra potestate; sed licet nolimus, efficit consensum; sed prædefinitio Jesuitica causando auxilia indifferentia, solum efficit nostram indifferentiam ad consensum; non vero efficit ipsum, estque in nostra potestate ex suppositione indifferentiæ causatæ in nobis, etsi nolimus consentire, ipsam impediemus: unde nil adhuc remotè efficiet, cum non existat: ergo non est necessitas simpliciter antecedens, *sed simpliciter consequens*, cum rem non faciat, sed à libera voluntate descendat, & solum secundum quid antecedens, quatenus causando auxilia, remotè consensum causat. Nunc sit.

Prima conclusio cum Eximio, lib. 1. de auxilijs, capite 16. & lib. 13. capitibus 16. 17. & 19. & libro de prædestinatione capite 8. Patribus Ribadeneyra disp. 12. Izquierdo disp. 39. quæst. 2. Herrera, quæst. 10. lect. 2. Ruiz, Quiroz, Meniessa, & communi Nostratum. Contra Patres Valquez, disp. 89. capite 10. Valentia, Lessio, Alarçon, Herize, & alios: prædefinitio formalis purè intentiva consensus, ut liberi, regulata scientia media bene coheret cum libertate. Probatur conclusio à priori: consensum esse liberum est formalissimè, quod voluntas à nullo comprincipio determinetur, sed seipsam determinet; sed posita prædefinitione, voluntas à nullo comprincipio determinatur ad

consensum, sed seipsam determinat: ergo posita prædefinitione, consensus est liber, ac per consequens, ea bene cohæret cum libertate.

Major patet, tum ex terminis, tum ex Divo Anselmo, libro de concordia, capite 1. aientes: *quod tunc operatio est libera, quando sola voluntas determinat ibi, quid teneat, nec aliquid facit vis necessitatis, dum operatur electio sola voluntatis.* Probatur igitur minor: si ab aliquo determinaretur voluntas ad consensum, esset, vel à principijs proximis constitutivis libertatis, vel ab ipsa prædefinitione; sed à nullo ex his determinatur: ergo posita prædefinitione, &c. Probatur minor de principijs proximis: nam omnia principia constitutiva libertatis sunt indifferentia; sunt enim voluntas, auxilia, decretum indifferens omnipotentia applicativum, & sunt ea ipsa, sub quibus Deus ante prædefinitionem præviderat per scientiam mediam, voluntatem liberè consensuram: ergo voluntas à nullo ex his, præter seipsam, determinatur.

Probatur jam eadem minor, de prædefinitione: nam hæc est purè intentiva, & non executiva consensus, nec comprincipium cum voluntate cooperans ad ipsum, sed tota se occupat in causatione indifferentiæ ad utrumvis, nullum inducendo medium determinans; atque ita se habet, ut post causatam indifferentiam, nullum jam alium præstet influxum, applicationem, vel determinationem, ut voluntas ex ea indifferentia transeat ad consensum, præ dissensu: ergo voluntas non determinatur à prædefinitione.

ne: nam, quod prædefinitio causet potentiam proximam, nil minuit de ejus indifferentia, hæc enim eadem est, ac esset, si non daretur prædefinitio, ut per se patet.

Respondebis tamen primo: implicare in terminis, quod Deus prædefiniat efficaciter determinatè consensum, & quod talis prædefinitio sit consensus, *ut liberi.* Sed contra est: quia Deus potest velle non solum, quod consensus fiat, sed etiam, quod fiat sine ullo necessitante ad ipsum; sed hoc formalissimè est prædefinire consensum, ut liberum: ergo Deus potest prædefinire consensum, ut liberum. Probatur major: Deus potest efficaciter velle illud objectum bonum, quod præcognoscit non solum in se possibile, sed etiam possibile sibi, seu positum in sua potestate; sed quod homo ponat consensum sine ullo necessitante ad ipsum, est objectum bonum, quod Deus, & per scientiam naturalem cognoscit ut in se possibile, & per mediam possibile sibi, seu plenè positum in sua potestate, quatenus potest dare ea auxilia indifferentia, quorum efficaciam præcognoscit: ergo Deus potest, &c.

Atque hæc ratio sumitur ex Divo Anselmo, libro de concordia capite 1. columna 3. inquirente: *Quoniam quod Deus vult non potest non esse, cum vult hominis voluntatem nulla cogi necessitate ad volendum, vult effectum sequi voluntatem, tunc est necessè, voluntatem esse liberam, & esse, quod vult.* Unde patet discrimen inter nostram prædefinitionem, & Thomisticam: hæc enim cum

velit, consensum immediatè oriri à principio prædeterminante voluntatem eo ipso vult, quod consensus fiat medio aliquo necessitante voluntatem, ac proindè implicat in terminis volens ut consensus sit liber: nostra vero prædefinitio, cum velit, quod consensus fiat immediatè à voluntate ut indifferente, sine implicatione vult, quod fiat sine ullo necessitante, ac proindè, *ut liber.*

Patet etiam discrimen inter nostram prædefinitionem, decretumque Scoticum comitans, & tam *in essendo*, quam *in influendo* independens à scientia media, connexumque cum consensu: rationale enim decretum quamvis ponatur non influens physicè in actum (quia est communis opinio, quam nos hic, *diss. 1. sect. 1.* amplexi sumus, quod Dei decreta non influunt physicè in effectus, sed solum ut conditio, seu applicatio omnipotentia) attamen, quia omnipotentiam applicat, & determinat immediatè ad influendum cum homine in consensum prædissentiu, & quia potentia proxima involvit omnipotentiam paratam per decretum ad concurrendum: eo ipso facit, quod homo, ut proximè potens ad consensum dicat potestatem, ut determinatam ad unum, ac proindè non indifferente, nec liberam.

Nostra autem prædefinitio, quamvis connexa cum consensu bene libertatem servat, quia non solum non influit immediatè in consensum, sed nec applicat, aut determinat ad

ad influendum principia proxima: totum enim ejus munus est causare ea principia indifferente, sub quibus fuerat prævisa voluntas consensura, & postea nil facit, sed sola voluntas se transfert ad actum, ut applicata per decretum indifferens. Inde prædefinitio solum dicitur applicare principia proxima, quatenus ea causat in voluntate, non quatenus hanc determinet ad operandum: secus est decretum Scoticum, quod post existentiam auxilij indifferentis determinat immediatè omnipotentiam pro priori ad nostrum consensum ad causationem ipsius, & indifferente auxilij facit applicatam, & determinatam immediatè ad unum.

Respondebis secundo: prædefinitionem non coherere cum libertate, quia est inimpedibilis. Sed contra: nam prædefinitio solum influit in existentiam auxiliorum, & non in consensum: ergo voluntas potest eam impedire. Probatur consequentia: eo ipso, quod prædefinitio solum causet indifferente ad utrumvis, jam ex suppositione, & pro signo hujus indifferentia pendet ab arbitrio voluntatis, quod ipsa existat, vel non existat: ergo voluntas potest eam impedire. Probatur prima pars antecedentis: ab eo pendet, quod existat prædefinitio, à quo pendet, quod existat consensus ad eam requisitus tamquam terminus connexionis; sed pro signo indifferentia pendet ab arbitrio voluntatis, quod existat consensus: ergo & quod existat prædefinitio. Probatur secunda pars: eo quod pro signo indifferentia habeat voluntas in sua manu, quod

non existat consensus, habet etiam quod non fuerit prævius per scientiam mediam; sed si non fuisset ita prævius, nunquam extitisset prædefinitio, utpotè essentialiter ab ea scientia dependens: ergo pendet à voluntate, quod non existat prædefinitio.

Respondebis tertio cum Patre Junio, de prædestinatione, sect. 6. capite 11. quod licet prædefinitio purè intentiva, si possibilis sit, non tollat libertatem; attamen, quia non potest esse *intentiva*, quin simul sit *executiva*, libertatem evertit. Sed contra: quia non repugnat decretum efficax intentivum, quod non sit executivum: ergo bene potest prædefinitio efficax esse purè intentiva. Probatur antecedens; non repugnat hoc decretum: *volo existere consensus per auxilia efficacia, qua decernat decretum B*; sed tale decretum est efficax intentivum, & non executivum, ut ex ejus tendentia patet: ergo non repugnat tale decretum. Probatur major primo; quia tale decretum non repugnat ex defectu scientiæ dirigentis, nam dirigitur scientia naturali, & media ut supra explicatum est.

Secundo: non repugnat, quia sit imperium reflexum alterius decreti, nam juxta satis communem, & etiam adversariorum sententiam, Deus potest efficaciter suos actus imperare. Tertio demum: non repugnat, eo quod sit tendentia affectivè efficax circa finem, ut ponendum per media; & de conceptu talis tendentiæ fit, quod non relinquat alteri decreto executionem, nam contra est: quia per te eatenus so-

lum

lum id est verum, quatenus ex tendentia decreti non appareat aliqua limitatio continens ejus efficaciam intra limites puræ intentivæ; sed ex tendentia dicti decreti, ea limitatio apparet, ut constat ex illo: ergo non repugnat.

Uterius: potest Deus imperare per imperium reflexum, etiam juxta adversarios, decretum executivum alicujus objecti; sed tale imperium reflexum esset purè intentivum talis objecti (licet ut vult Pater Junius foret executivum actus imperati:) ergo possibile est etiam decretum efficax purè intentivum. Probatur minor: tale imperium esset volitio efficax illius objecti, ut ponendi per decretum executivum: nam vellet decretum executivum exequi illud objectum, quod est formalissimè velle, illud objectum esse executum per tale decretum executivum; sed volitio objecti ut ponendi per aliud decretum executivum est decretum efficax purè intentivum talis objecti, cum & sit inseparabilis ab objecti existentia, & non sit formalis, sed tantum illativa executio illius: ergo tale imperium reflexum esset purè intentivum. Vide plura apud Ramirez, de prædestinatione, disputatione 12. capite 1.

Denique nostra conclusio probatur à paritate divinarum promissionum: quia Deus potest promittere, & sæpè in scriptura promittit hominibus conversionem liberam, & actus salutes, quod patet, tum ex Augustino, de prædestinatione, capite 20. aiente: *Nonne fides gentium promissa est Abraha?* Tum etiam ratione: nam qui potest

potest ut Dominus aliquid donare, potest & permittere; sed Deus potest hominibus donare bonas voluntates: ergo & promittere. Nunc sic: ergo & potest eas prædefinire, quia promissio ritè facta uti est divina, affert secum propositum efficax circa rem promissam; sed hoc propositum est prædefinitio efficax: ergo si Deus potest promittere, potest prædefinire. Ulterius: promissio non solum est connexa cum dono, seu actu promisso, sed etiam eum præcedens ordine causalitatis, quia tendit practicè ad executionem rei promissæ, & ad eam rem conferendam præbet Deo motivum inducens, & obligans; sed hoc non obstante, bene cohæret cum libertate actus promissi: ergo similiter prædefinitio,

SECTIO II.

Aliæ duæ conclusiones statuuntur.

SECUNDA conclusio cum omnibus nostris Doctoribus, præter Patrem Ramirez, de prædestinatione, disputatione 12. capit. 5. num. 134. citantem pro se Patrem Arrubal, & quem unus, vel alter Recentior sequitur: prædefinitio executiva consensus liberi, licet prærequisita non sit, tollit libertatem: unde est implicatoria. Probatur conclusio: talis prædefinitio executiva est inimpedibilis à voluntate, & etiam connexa: ergo tollit libertatem. Probatur antecedens: talis prædefinitio solum posset esse impedibilis à voluntate, si esset regulata scientia mediæ, vel ab ea aliquo alio modo penderet; sed non potest regulari scientia mediæ, vel

vel ab ea aliquo alio modo pendere: ergo est inimpedibilis. Probatur minor: talis prædefinitio pugnat essentialiter cum suppositione scientiæ mediæ: ergo non potest regulari scientia mediæ, &c.

Probatur antecedens: talis prædefinitio pugnat essentialiter cum eo, quod ipsa essentialiter supponat decretum in differens applicativum omnipotentia inclusum in hypothese scientiæ mediæ; sed hoc est pugnare essentialiter cum suppositione scientiæ mediæ: ergo pugnat. Probatur major: talis prædefinitio essentialiter pugnat cum eo, quod sit essentialiter superflua; atqui si essentialiter supponat decretum indifferens applicativum omnipotentia, essentialiter erit superflua, quia erit decretum executivum, supponens essentialiter, vel saltem alio modo requirens aliud decretum executivum ejusdem rei: ergo talis prædefinitio, &c. Probatur minor: juxta omnes Philosophos, actio essentialiter supponens aliam actionem productivam ejusdem termini est essentialiter superflua: ergo pariter decretum executivum essentialiter supponens aliud.

Probatur consequentia: sicut actio est actualitas rei; ita decretum executivum est executio rei; sed actualitas rei essentialiter supponens aliam actualitatem est essentialiter superflua: ergo executio rei essentialiter supponens aliam executionem est essentialiter superflua. Respondet primo Pater Ramirez: hoc ad summum probare, repugnare prædefinitionem executivam

potest ut Dominus aliquid donare, potest & permittere; sed Deus potest hominibus donare bonas voluntates: ergo & promittere. Nunc sic: ergo & potest eas prædefinire, quia promissio ritè facta uti est divina, affert secum propositum efficax circa rem promissam; sed hoc propositum est prædefinitio efficax: ergo si Deus potest promittere, potest prædefinire. Ulterius: promissio non solum est connexa cum dono, sed actu promisso, sed etiam eum præcedens ordine causalitatis, quia tendit practicè ad executionem rei promissæ, & ad eam rem conferendam præbet Deo motivum inducens, & obligans; sed hoc non obstante, bene cohæret cum libertate actus promissi: ergo similiter prædefinitio,

SECTIO II.

Aliæ duæ conclusiones statuuntur.

Secunda conclusio cum omnibus nostris Doctoribus, præter Patrem Ramirez, de prædestinatione, disputatione 12. capit. 5. num. 134. citantem pro se Patrem Arrubal, & quem unus, vel alter Recentior sequitur: prædefinitio executiva consensus liberi, licet prærequisita non sit, tollit libertatem: unde est implicatoria. Probatur conclusio: talis prædefinitio executiva est inimpedibilis à voluntate, & etiam connexa: ergo tollit libertatem. Probatur antecedens: talis prædefinitio solum posset esse impedibilis à voluntate, si esset regulata scientia mediæ, vel ab ea aliquo alio modo penderet; sed non potest regulari scientia mediæ, vel

vel ab ea aliquo alio modo pendere: ergo est inimpedibilis. Probatur minor: talis prædefinitio pugnat essentialiter cum suppositione scientiæ mediæ: ergo non potest regulari scientia mediæ, &c.

Probatur antecedens: talis prædefinitio pugnat essentialiter cum eo, quod ipsa essentialiter supponat decretum indifferens applicativum omnipotentia inclusum in hypothese scientiæ mediæ; sed hoc est pugnare essentialiter cum suppositione scientiæ mediæ: ergo pugnat. Probatur major: talis prædefinitio essentialiter pugnat cum eo, quod sit essentialiter superflua; atqui si essentialiter supponat decretum indifferens applicativum omnipotentia, essentialiter erit superflua, quia erit decretum executivum, supponens essentialiter, vel saltem alio modo requirens aliud decretum executivum ejusdem rei: ergo talis prædefinitio, &c. Probatur minor: juxta omnes Philosophos, actio essentialiter supponens aliam actionem productivam ejusdem termini est essentialiter superflua: ergo pariter decretum executivum essentialiter supponens aliud.

Probatur consequentia: sicut actio est actualitas rei; ita decretum executivum est executio rei; sed actualitas rei essentialiter supponens aliam actualitatem est essentialiter superflua: ergo executio rei essentialiter supponens aliam executionem est essentialiter superflua. Respondet primo Pater Ramirez: hoc ad summum probare, repugnare prædefinitionem executivam

vam ex capite superfluitatis; secus titulo connexæ, & impedibilis. Sed contra: quia argumentum probat, talem prædefinitionem connexam (ex eo, quod superflua sit, si non pugnet cum alio decreto executivo) pugnare essentialiter cum regulatione, aut dependentia à scientia media; atqui hoc evidenter est repugnare etiam titulo connexæ, & impedibilis: ergo argumentum probat, repugnare hoc titulo.

Respondet secundo: quod licet prædefinitio executiva non sit necessaria ad existentiam consensus, non ideo est superflua: sicut licet ignis A non sit necessarius ad existentiam ignis B, non tamen est superfluus, cum possit illum, aut divisim, aut simul cum alio producere. Sed contra: quia idem poterit dici de actione essentialiter supponente aliam actionem ejusdem termini productivam: ergo non erit essentialiter superflua, contra omnes. Contra iterum: ideo ignis A non est superfluus ad existentiam ignis B, quia quando illum divisim, & totaliter producit, ita producit ut non producat ab alio, licet produci possit, quod non est ad rem; & quando simul cum alio producit, ita producit ab utroque, ut à duplici causa partiali, ex qua resultat una totalis, ut non producat ab alia; sed si detur executio consensus essentialiter supponens aliam executionem, jam consensus est aliunde totaliter executus: ergo licet ignis A, non sit superfluus ad existentiam ignis B; tamen ea executio est superflua.

Ref.

Respondet tertio: eam prædefinitionem non pugnare cum decreto applicativo omnipotentia: tum quia est applicatio redundans, & non prærequisita; tum quia est executio consensus liberi, quæ libertatem consensus, quam intendit servare, non destruit. Sed contra primam partem sic arguo: quod prædefinitio executiva sit redundans, & non prærequisita, non tollit, quod sit executio consensus essentialiter supponens, vel requirens aliam ejusdem consensus executionem, eo quod essentialiter supponat, aut alio modo requirat scientiam mediam ut est evidens: ergo prima solutionis pars non evacuat vim argumenti. Circa secundam verò partem solutionis nequeo non mirari eam proposuisse Patrem Ramirez, cum sit ipsum argumentum, quo Thomistæ intendunt probare suum decretum prædeterminans.

Sic enim arguunt, uti jam proposui in tractatu de scientia media, diss. 2. quarta classi argumentorum, argumento 6. decretum Dei est efficax, & infallibiliter inferens, id quod intendit, ac per consequens non destruens illud; sed decretum prædeterminans intendit actum, ut liberum: ergo infert actum, ut liberum, & proinde libertatem illius, quam intendit servare, non destruit. Nec aliud respondebit Ramirez, quam decretum prædeterminans fictitiè tantum intendere actum, ut liberum, cum ejus libertatem, utpotè connexam, & impedibile evertat, ideoque talem intentionem, solum per fictionem Thomisticam dari. Idem

ego

ego dico, de ejus prædefinitione executiva, & ruit solutio. Neque jam miror Patrem Ramirez simile argumentum proponere, cum ejus opinio adeo fateat in re, licet non in voce prædefinitionibus Thomisticis; ex quo titulo, licet alius non esset, nunquam ego eam defenderem: hoc autem ut pateat.

Uterius sic contra eam argumentor: talis prædefinitio executiva constitueret potestatem determinativam actus, & non solum potestatem pure influxivam; seu elicitivam; sed omne connexum cum actu, & constituens potestatem determinativam tollit libertatem, ut est principium notum nostræ Scholæ: ergo talis prædefinitio tollit libertatem, & cum aliunde intendat actum liberum, est implicatoria. Probatur major: decretum Thomisticum, & comitans Schoticum, constituunt potestatem proximam determinativam actus, ut contra Thomistas, & Scotistas nostra Schola contendit: ergo pariter prædefinitio executiva. Probatur consequentia: ideo primum, quia ea decreta vi sua, & efficacia executiva faciunt, ut voluntas determinatè influat in consensum, præ dissensu; sed idem facit prædefinitio executiva: ergo etiam constituit potestatem proximam determinativam actus.

Respondebis primo: disparitatem esse, quia ea decreta sunt inimpedibilia; secus verò prædefinitio. Verum hæc solutio præoccupata est in prima conclusionis probatione, quæ hic iterum recrudescit. Respondebis secundo cum Patre

Patre Ramirez, supra, num. 138. quod talis prædefinitio, cum non sit prærequisita, non constituit actum primum prærequisitum, qui solum debet esse indifferens. Sed contra: & pone Petrum habere omnia constitutiva libertatis, seu actus primi prærequisiti, & antequam se ad unum determinet, Deum ei injicere physicam prædeterminationem ad actum præ omissionem, licet non prærequisitam: manebitne Petrus liber ad omissionem actus? Minimè quidem dices, & idem ego dicam de tua prædefinitione.

Ratio autem à priori est: quia quod physica prædeterminatio non sit prærequisita ad actum, non tollit, quod actum primum prærequisitum & de se indifferentem determinet, & necessitet ad unum, sed idem faceret prædefinitio executiva, licet non prærequisita: ergo licet non sit prærequisita tollit libertatem. Atque ex hac probatione responderetur ad paritatem habitus, quam adeo extollunt adversarij, & quæ vel inde insufficientis est quia non est universalis, cum plures graves Theologi cum Patre Oviedo, negent, habitum influere in actum pro instanti urgentiæ præcepti: & licet influat, ut ego defendo, & sit connexus, aut identificatus cum gratia, tamen quia non est determinativus, neque constituit potestatem proximam determinativam (nam ea solis principijs indifferentibus, & auxilio extrinseco constituitur) & est per signum libertatis impedibilis, illam non lædit, sicut lædit prædefinitio executiva.

Tertia conclusio cum Doctoribus citatis pro prima: Deus de facto prædefinitione purè intentiva, prædefinit omnia opera salutaria, tam prædestinatorum, quam reproborum; non tamen est necessarium, quod ea prædefiniat. Probatur prima pars ab autoritate: nam Apostolus ad Ephesios 2. ait: *Ipsius enim sumus factura creati in Christo Iesu, in operibus bonis, quæ preparavit Deus, ut in illis ambulemus*, hoc est, *quæ prædestinavit Deus*, ut explicant Augustinus, de prædestinatione Sanctorum capite 10. Prosper, Beda, & alij Patres, in quibus Divus Fulgentius libro 1. ad Monim. cap. 24. ait: *Deus itaque omnia opera horum, sive bona, sive mala, præservit, quia eum latere nil potuit, sed sola bona prædestinavit*: ergo juxta Scripturam, & Patres, Deus opera salutaria, tam prædestinatorum, quam reproborum prædefiniit.

Probatur ratione: Scriptura, & Patres eximie commendant amorem, & benevolentiam Dei erga prædestinatos; sed talis amor, & benevolentia tunc eximie commendatur, si Deus eorum opera salutaria, æquè ac salutem ipsam prædefiniat: ergo de facto prædefinit. Major est certa, & minor constat, tum ex eo, quod si non prædefiniat, cum possit, aliquid de præstantia illius benevolentie subtrahitur, ut patet. Tum ex eo, quod major, ex terminis, benevolentia, & amor est præintendere homini efficaciter salutem, & opus salutare, & ut eum finem obtineat, gratiam ei dare congruam, quam ex solo desiderio simplici, talis

finis,

finis, talem ei gratiam conferre. Probari etiam potest hæc pars, ratione sumpta à promissionibus divinis, qua primam conclusionem probavimus.

Probatur jam secunda pars conclusionis. (quæ est contra Patres Quiroz, & Sparla, & alios, quos citat, & sequitur Aranda, disp. 34. sect. 4.) ratione Eximij: si aliqua necessitas daretur in Deo, ut prædefiniret opera salutaria, ex suppositione, quod per scientiam mediam prævideantur exitura, esset ratio perfectionis divinæ providentiæ in concurrente cum creaturis; sed perfectio divinæ providentiæ in concurrente cum creaturis non petit, quod Deus opera salutaria efficaciter prædefiniat: ergo nulla datur necessitas, ut ea prædefiniat, adhuc, quod per scientiam mediam prævideantur, in quo sensu quæstio procedit.

Major est certa, probatur ergo minor: perfectio divinæ providentiæ non petit id, sine quo stat perfectissima, & Deo congrua providentia; sed stat perfectissima, & Deo congrua providentia absque eo, quod Deus opera salutaria efficaciter prædefiniat: ergo perfectio divinæ providentiæ, &c. Probatur minor: providentia, quam Deus habet circa peccata est perfectissima, & Deo congrua; sed efficaciter non prædefinit, neque potest prædefinire peccata: ergo stat, &c. Hujus autem paritatis efficacia ex eo constat, quia providentia Dei circa opera salutaria solum exigit supra providentiam circa peccata causalitatem per se, vi cujus Deus sit

K 2

Au-

Author actus boni, & non mali; sed ad talem causalitatem per se, sufficit intentio seria, quamvis inefficax ad ponenda media ordinata ad existentiam actus boni: ergo tenet paritas. Vide alias probationes, apud Patrem Ramirez supra capite 4.

Argumenta contra primam conclusionem.

Argumentum primum ex nostris Recentioribus: admissa nostra prædefinitione, omne auxilium possibile, & inefficax est efficax in statu conditionato; sed hæc est chymæra: ergo ex nostra prædefinitione sequitur chymæra, ac proinde repugnat. Probatur major: prædefinitio purè intentiva essentialiter connectitur cum efficacia illius auxiliij, quod unice eligitur pro obtinendo consensu; sed eo ipso omne aliud auxilium possibile est efficax in statu conditionato: ergo admissa prædefinitione, &c. Major est certa, primo: quia prædefinitio connectitur cum consensu futuro, sub auxilio electo, & efficacia juxta nos stat in auxilio, & consensu futuro sub ipso. Secundo: quia prædefinitio supponit scientiam mediam de efficacia auxiliij, cum ea efficacia connexam, ac per consequens connectitur cum efficacia auxiliij.

Probatur igitur minor: si prædefinitio essentialiter connectitur cum efficacia auxiliij, quod unice eligitur pro obtinendo consensu, essentialiter opponitur conjuncto ex existentia cujuslibet alterius auxiliij, & negatione consensus; sed

sed eo ipso quodlibet auxilium possibile est efficax in statu conditionato: ergo ita est. Probatur minor: quia de quovis auxilio possibili, verum est conjungendum cum consensu, casu quo loco auxiliij electi conferatur, alias prædefinitio existeret sine effectu, quod est formalissimè frustrari; & ulterius: nam eo, quod prædefinitio essentialiter opponatur, conjuncto ex existentia cujuslibet alterius auxiliij, & negatione consensus (nam posito eo conjuncto deficeret consensus, cum quo prædefinitio essentialiter connectitur) opponitur essentialiter cum hac veritate: si detur aliud auxilium non conjungetur cum consensu: ergo connectitur cum ejus contradictoria, scilicet, hac: vel non dabitur aliud auxilium, vel si detur conjungetur cum consensu; sed hæc veritas connectitur cum eo, quod omne aliud auxilium possibile sit efficax in statu conditionato: ergo ita est.

Premitto primo ad solutionem pulchri sophismatis: quod efficacia auxiliij consistit, non in chymærica, sed in vera existentia consensus futura sub hypothese talis auxiliij. Secundo: quod omnia auxilia possible, quæ de facto sunt inefficacia in statu conditionato, adhuc manerent inefficacia, existente illa prædefinitione; attamen quia talis prædefinitionis existentia essentialiter opponitur cum existentia omnis auxiliij inefficacis; sequitur, quod hypothesis de existentia cujuslibet eorum, quæ de facto sunt inefficacia, in sensu composito talis prædefinitionis chymærica est; inferunturque ex illa proinde duo contradictoria. K 3 Et

Et contradictoria sunt: *conjugendum tale auxilium cum consensu, si daretur, existente prædefinitione*: nam prædefinitio essentialiter infert eam conjunctionem; & simul *non conjugendum*: quia aliàs pro nutu libero voluntatis ea conjunctio uti supponitur, non est futura, cum supponatur auxilium inefficax; & neque voluntas mutaret suam liberam determinationem, de non consentiendo; neque prædefinitio illam ad consentiendum cogeret, cum sit extra potentiam proximam, & libertatem servet. Ex quibus deducitur: non omne auxilium inefficax futurum esse efficax in statu conditionato, quia nullum conjungeretur cum existentia vera consensus, sed cum chymarica.

Hinc in forma, nego majorem, ad cujus probationem, concedo majorem cum utraque probatione ipsius, & nego minorem, ad cujus probationem, nego etiam minorem, distinguoque primam partem probationis illius: de quovis alio possibili verum est conjugendum præcisè cum consensu, nego; conjugendum simul, & non conjugendum, concedo: inde solum infertur; omne auxilium fore, & non fore efficax, quod est chymaricum. Ad secundam probationis partem, distinguo consequens: connectitur cum hac: *conjungetur cum consensu*, præcisè, nego; *conjungetur, & non conjungetur*, concedo, & minorem: quod omne auxilium sit efficax, præcisè, nego; sit, & non sit, concedo: exindè hypothesis, quod loco auxiliij electi per prædefinitionem ponatur quodvis aliud.

aliud est chymarica, cum solum possit poni prævisum efficax.

Argumentum secundum: prædefinitio efficax consensus pugnat, cum eo, quod detur aliud decretum applicans omnipotentiam indifferenter ad consentum: ergo pugnat cum aliquo constitutivo libertatis, nam tale est decretum indifferens omnipotentia applicativum, ac per consequens libertatem evertit, sicut nos dicimus de executiva. Probatur antecedens:posito decreto efficaci absoluto, & determinato de existentia consensus, inutiliter datur aliud decernens existentiam consensus, cum, *conditione, seu restrictione*; hoc enim esset retractare primum decretum; sed Deus per prædefinitionem decernit absolutè, & determinatè existentiam consensus: ergo inutiliter datur circa consentum aliud indifferens, utpotè, quod formaliter, vel æquivalenter, sic tendit: *volo concurrere ad consensum, si voluntas velit, seu, nisi dissentire malit*; sed eo ipso prædefinitio pugnat cum tali decreto: ergo.

Ulterius: quia quando Deus per prædefinitionem vult, ut omnipotentia determinatè influat cum homine in consensum, eo ipso efficaciter vult, ut non influat in dissensum: ergo posita prædefinitione, nequit omnipotentiam præparare, ut influat in dissensum: hoc enim esset præparare omnipotentiam ad frustrationem prædefinitionis. Præmitto primo: quod ideò Deus prædefinit consensum ut liberum, quia prævidit per scientiam mediam, quod si volun-

tati præparet auxilia indifferentia, & suam omnipotentiam per decretum indifferens, voluntas eliciet liberè consensum: unde tale decretum indifferens applicativum est medium necessarium ad finem prædefinitionis, scilicet, ad consensum liberum obtinendum, ac proinde tale decretum non inutiliter ponitur, nec per illud Deus retractat decretum prædefinitivum, cum non velit aliquid oppositum, sed tantum procedat modo minus determinato, & absoluto, scilicet, *indifferenter*.

Præmitto secundo: quod Deus volens per prædefinitionem, ut omnipotentia non influat in dissentum, non vult ut omnipotentia cohibeat influxum ex vi prædefinitionis, sed ex nutu voluntatis: unde eo ipso vult, ut omnipotentia sit indifferenter applicata ad concurrendum ad consensum, vel dissentum ex determinatione voluntatis. Nec ideo se nobis præparat ad frustrationem prædefinitionis; sed solum sequitur, quod pro signo illius indifferentis præparationis (quod quidem signum ex natura sua à præcedentia prædefinitionis præscindit) vult esse homini paratus, ut si velit dissentire, nunquam extiterit prædefinitio, quia homo dissentiens eam impedit.

Ex his ad argumentum, nego antecedens, ad cuius probationem, distinguo majorem: inutiliter datur aliud, si illud aliud sit prævisum ut medium aptum, & necessarium ad finem primi decreti, & ut tale eligatur, nego; si non ita sit, transeat, & nego consequentiam, atque
etiam,

etiam, quod hoc modo retractetur primum decretum intentivum; aliter autem res se habet, si sit executivum, juxta probationem nostræ secundæ conclusionis. Illa autem tendentia, quam in consequentia objicit arguens, non admittitur, juxta dissertationem secundam, sect. 4. Ad additum, distinguo antecedens: efficaciter vult, ut non influat in dissentum, volendo ut omnipotentia cohibeat influxum, ex vi prædefinitionis, nego; ex nutu voluntatis, concedo; & nego consequentiam cum probatione propter proximè dicta in secundo præmissio.

Argumentum tertium ex Patre Junio: nostra prædefinitio est executiva; sed executiva per nos tollit libertatem: ergo nostra tollit. Probatur major: prædefinitio applicans omnipotentiam ad consensum est executiva consensus; sed nostra prædefinitio applicat omnipotentiam ad consensum: ergo est executiva. Probatur minor: prædefinitio, eo ipso, quod efficaciter velit meum consensum, vult efficaciter, ut omnipotentia mecum, eum eliciat, nam actio mea productiva consensus est ipsa actio omnipotentia; sed velle efficaciter, ut omnipotentia mecum eliciat consensum, est eam applicare ad concurrendum mecum ad consensum: ergo prædefinitio applicat omnipotentiam.

Probatur minor: quando voluntas efficaciter imperat potentiaë executrici sibi subditæ actionem, per tale imperium eam applicat, & determinat ad executionem, ut patet, quando nostra voluntas potentiaë ambulatoriaë imperat
deam-

deambulationem; atqui omnipotentia est subdita divinæ voluntatis imperio: ergo quando per prædefinitionem ei determinatè imperat, ut mecum eliciat consensum, eam applicat, ac per consequens, *velle efficaciter*, &c. Nota pro solutione: quod divina voluntas per prædefinitionem non imperat omnipotentia, ut ex vi ipsius prædefinitionis immediatè actionem eliciat, sed potius efficaciter vult ut prædefinitio non eliciat ex se, sed ex vi alterius decreti, quod infert, & solum ex determinatione aliena: undè prædefinitio, nec determinat, nec applicat immediatè formaliter omnipotentiam ad influendum in consensum.

Ratio est, quia quando voluntas aliquid intendens non vult uti formaliter, ex vi talis intentionis dominio potentia sibi subdita, sed potius vult, ut ea, interventu alterius decreti, & solum ex determinatione aliena operetur, tunc per eam intentionem non illi imperat, nec potest per hunc modum volendi applicare suam potentiam ad opus. Atque ita se habet Deus per prædefinitionem intentivam per quam non vult, ut omnipotentia agat vi ipsius, sed ut applicata per decretum indifferens, & ex libera determinatione creaturæ. Hinc in forma, nego majorem, & minorem probationis, atque etiam minorem alterius probationis, ad cuius probationem, distinguo majorem: illam applicat, si imperet ei actionem ponendam interventu alterius decreti ex determinatione aliena, nego; absque interventu alterius decreti, ex deter-

determinatione propria, concedo; & in ipsa solutione stat disparitas, ad paritatem nostræ voluntatis, & nego consequentiam.

Argumentum quartum: potestas libera hominis non potest impedire prædefinitionem: ergo hæc tollit libertatem. Probatur antecedens primo: potestas libera hominis, quæ ei datur in statu absoluto, supponit prædefinitionem, ut causam sui: ergo non potest eam impedire, quia nullus effectus potest impedire suam causam, & quia si homo per auxilia causata à prædefinitione impediret prædefinitionem, eo ipso utendo auxilijs, ipsa auxilia impediret, nam impedita causa auxiliorum, auxilia impediuntur. Secundo: perfectio Dei petit, ut homo nequeat ei resistere faciendo irritam ejus voluntatem efficacem: ergo similiter petit, ut homo nequeat impedire Deum, quominus velit efficaciter ei dare consensum salutarem, ac per consequens nequit impedire prædefinitionem consensu.

Probatur consequentia, ex Augustino de correptione, & gratia, capite 14. aiente: *Deo volenti salvum facere nullum hominis resistit arbitrium: sic enim velle, & nolle in volentis, aut nolentis est potestate, ut divinam voluntatem non impediatur, nec superet potestatem*; ergo similiter, &c. Tertio demum: quia hoc, quod est, hominem posse impedire prædefinitionem, nequit explicari sine circulo vitioso: nam si rogetur, cur homo posita prædefinitione possit dissentire? Respondebis, quia potest tollere impedimentum prædefinitionis.

nitionis: si rogetur ulterius, cur potest tollere impedimentum prædefinitionis? Respondebis, quia potest dissentire; sed hic est circulus: ergo dicendum est, quod homo nequit impedire prædefinitionem.

Præmitto ad solutionem primo: quod quando effectus hic, & nunc procedens ab aliqua causa, non eget illa, quia poterat procedere ab alia; & aliunde talis effectus constituit dominium ad ponendum exercitium oppositum existentia talis causæ, tunc talis effectus constituit potestatem proximam ad impeditiōem illius causæ, à qua hic & nunc procedit. Indè cum auxilia indifferentia hic, & nunc causata à prædefinitione, non egeant illa, nam ab alio decreto possunt procedere, & cum aliunde constituent dominium ad ponendum dissentium prædefinitioni oppositum, constituunt etiam potentiam proximam ad impeditiōem prædefinitionis.

Et ratio est: quia potentia indifferens voluntatis, constituta per auxilia, quatenus pro suo signo indifferentia dominatur supra id, quod existat dissentus, præ consensu, dominatur etiam supra id, quod nunquam fuerit scientia media de consensu, ac per consequens nec prædefinitio per eam regulata: undè ea potestas potest facere, quod auxilia non fuerint causata à prædefinitione. Nec indè sequitur, ut intendit argumentum, quod potestas impediens prædefinitionem causantem auxilia, eo ipso auxilia impediatur, nam licet prædefinitio sit
unica

unica hic, & nunc causa auxiliorum, tamen ea potestas indifferens, quatenus ex vi signi suæ indifferentia potest per positionem dissentus prædefinitionem impedire; potest etiam acquirere aliud decretum, quo causentur auxilia, quia, & ea potestas à prædefinitione præscinditur, & prædefinitione non egent auxilia, ut existant.

Præmitto secundo: ex eo, quod voluntas possit prædefinitionem impedire, nullum committi circulum, nam recurrendum est, ut ad rationem fundamentalem, & resolutivam, ad id, quod homo habet tunc omnia constitutiva potentia proxima ad dissentum: undè attende responsionem genuinam. Cur homo potest prædefinitionem impedire? Quia potest dissentire. Et cur potest dissentire? Quia habet omnia constitutiva potestatis ad dissentum. Si verò rogetur ulterius: quare posita prædefinitione habet omnia constitutiva potestatis ad dissentum? Respondeatur, quia prædefinitio nullum excludit, sed potius auxilia causat. Et ratio est: quia purificat eandem hypothesim, sub qua præviderat scientia media fore consensum liberum, quod prævidere non posset, nisi ea hypothesim clauderet plenam, & proximam potestatem ad dissentum.

Nunc ad argumentum in forma, nego antecedens, ad cuius primam probationem, distinguo antecedens: supponit prædefinitionem ut causam sui, quam ex se determinatè petit, nego; quam ex se determinatè non petit, concedo, &
nego

nego consequentiam, cujus primam probationem includam distinguo: nullus effectus potest impedire suam causam, si ea indigeat, & aliunde talis effectus non constituat dominium ad exercitium oppositum tali causae, concedo; si aliter se res habeat, nego; & distinguo secundam: ipsa auxilia impediret, si non acquireret aliud decretum causans auxilia, concedo; si acquireret, nego; & tertiam etiam distinguo: impedita causa unica, & requisita, ita ut loco illius non subrogetur alia, impediuntur auxilia, concedo; causa, vel non unica, vel non requisita si unica, & cui alia subrogetur, nego.

Ad secundam primi antecedentis probationem, distinguo consequens: quominus velit dare consensum sub hoc determinato auxilio; nego; sub hoc, vel alio ex cumulo possibilium, concedo: etenim cum homo sub hoc determinato auxilio sit plene liber ad dissentium, sub hoc auxilio potest impedire volitionem Dei efficacem de consensu, faciendo quod ea nunquam fuerit: at vero cum juxta plures Theologos, sit metaphysicè, vel saltem moraliter, ut ego defendo, impossibilis creatura omnibus auxiliis restituta, habet Deus in cumulo infinito auxiliorum possibilium plura, sub quibus creaturam potest velle efficaciter, & dare consensum salutarem; sicque intelligitur Augustinus, tum in textu allegato, tum alibi dicens: *Non posse Deum impediri ab homine, quominus velit salvare ipsum.* Ad tertiam denique probationem, nego assumptum, juxta secundum praemissum.

Argu-

Argumentum quintum ex Patre Vasquez, & Aseclis: praedefinitio non purificat eandem hypothese[m] scientiae mediae relinquendo eam in sua indifferentia ad utrumvis, sed tribuendo ei determinationem ad unum, seu connexionem cum consensu: ergo licet prae luceat scientia media, non manet consensus liber purificata hypothese per praedefinitionem, sicut non esset liber, purificata per praedeterminationem. Ulterius: quia juxta nos, ut scientia media videat consensum, ut liberum, debet assumere pro hypothese auxilium cum carentia praedeterminationis: ergo & cum carentia praedefinitionis, vel reddenda est ratio, cur carentia praedeterminationis non pertineat ad potentiam proximam dissentendi, sicut pertinet carentia praedeterminationis, aut praedefinitionis Thomisticae.

Praemitto ad solutionem primo: quod praedefinitio purificat totam hypothese[m] scientiae mediae, nil ei auferendo, vel addendo, nam licet per sui positionem aliquid hypothese superaddat, hoc tamen cum non pertineat ad potentiam proximam, sed omnino sit extra illam, tale est quod nequeat immutari modum operandi, qui fuit praevius sub ea hypothese, nam praedefinitio tota se sinit in ipsa causanda, & nil omnino agit circa consensum postquam causavit hypothese[m]. Habet autem cum consensu connexionem pure speculativam, & prorsus radicatum in veritate scientiae mediae, quae praecessit; atque haec connexio cum solum stet in determinatione causandi auxilium, sub quo fuerat pra-

prævisa voluntas liberè consensura, non lædit libertatem.

Præmitto secundo: quod si supposita scientia media de consensu, ut libero, superaddatur prædefinitio Thomistica, vel physica prædeterminationis, tunc non purificaretur eadem hypothesis, nam hæc est potentia proxima secundum se totam intrinsicè, & positivè indifferens ad utrumvis, proindeque claudens carentiam omnis extremi proximè, & immediatè prædeterminantis ad unum: hypothesis verò, quæ purificaretur cum imberet prædeterminationem proximè, & immediatè determinantem, esset potentia proxima claudens intrinsicam determinationem ad unum; at nostra prædefinitio, cum ex parte potentia proxima, nil ponat determinatum ad unum, ac proinde inferat consensum ut positivè liberum, eandem hypotheseum cum tota ipsius indifferentia purificat.

Exindè nos rectè dicimus, quod hypothesis, sub qua videtur consensus, ut liber debet claudere carentiam prædeterminationis, quia debet claudere potentiam proximam positivè liberam, ac proinde positivè proximè indifferentem ad utrumvis, seu carentem determinatione proxima ad unum, ideoque debet positivè claudere carentiam prædeterminationis, quæ est proxima ad unum determinatio; at cum nostra prædefinitio sit extra potentiam proximam; proindeque in consensum proximè non influat, fit, quod ut scientia media videat consensum ut liberum, sub hypothesis auxiliij indifferentis,

nun-

numquam requiratur, quod claudat carentiam prædefinitiois.

Ratio autem à priori est: quia si carentia prædefinitiois intentivæ requireretur ad potentiam proximam dissentienti, vel esset per modum causæ influentis in dissensum, vel quatenus excluderet aliquam necessitatem proximè antecedentem? Sed non primum, quia pura carentia nequit esse causa influens. Neque secundum: quia ea carentia solum excludit prædefinitioem, & hæc juxta dicta, non est necessitas simpliciter, & proximè antecedens: ergo ut scientia media videat consensum, &c. Hinc ad argumentum in forma, nego primam partem antecedentis, & distinguo secundam: seu connexionem purè speculativam cum consensu, concedo; practicam immediatè se habentem, nego. Ad paritatem de prædeterminatione, & ad additum data est disparitas, & ratio in secundo præmissis.

Sed contra: hypothesis scientia media non debet claudere carentiam prædefinitiois: ergo scientia media potest videre consensum, ut liberum, quamvis auxilia sint causata à prædefinitioe connexa cum consensu. Totum verum, nunc sic: ut ex eo, quod scientia media prævideret consensum ut liberum, possit interri, quod etiam adjuncta prædefinitioe, consensus erit liber, debuisset ea scientia sic tendere: si dentur auxilia etiam causata à prædefinitioe, adhuc consensus liber erit; sed scientia media non ita vidit, sed solum quod si dentur ea auxilia, ut indiffe-

L
rentia,

rentia, consensus erit liber: ergo non bene inferitur, quod licet addatur prædefinitio connexa cum consensu, hic erit liber.

Præmitto ad solutionem primo: quod licet per prædefinitionem addatur auxilio connexio cum consensu, tamen, ut hunc videat liberum scientia media non debet in sua hypothese assumere auxilium ut substans prædefinitioni. Ratio autem contra Patrem Vasquez, & Asselas, est in nostris principijs à paritate efficax: nam juxta nostram Scholam, ut scientia media videat consensum liberum, non debet in sua hypothese assumere auxilium ut substans ipsi scientiæ mediæ, nec prædestinationi, nec decreto miserendi, aut specialiter benefaciendi (alias jam scientia non esset media, sed naturalis) sed hoc non obstante licet per scientiam mediam, prædestinationem, & decretum miserendi addatur auxilio connexio cum consensu, tamen hic videtur liber: ergo pariter dicendum est de prædefinitione.

Illatio constat: nam ratio veritatis antecedentis est: quia dictæ formæ, cum nil influant immediate in consensum, non possunt immutare modum liberum operandi principiorum indifferentium, qui fuerat per scientiam mediam prævisus: ergo cum in prædefinitione militet eadem ratio, consensus erit liber, quamvis auxilio addatur connexio cum eo per prædefinitionem, & quamvis scientia media non assumat in sua hypothese auxilia ut causata à prædefinitione. Unde ut rectè inferatur, quod adhuc sub præ-

prædefinitione, consensus erit liber, sufficit, quod scientia media viderit consensum liberum sub tota hac potentia proxima indifferente, & quod alias prædefinitio eam ipsam purificet, nil ei addendo, vel detrahendo, sed eam quoad omne principium proximum immutatam purificando.

Hinc enim planè fiet: consensum poni liberum, quia ponetur sub tota ea proxima potentia, sub qua, & ex qua prævidebatur, libertatem participaturus: inde scientia media non potest sic tendere: *si dederò hanc potentiam proximam per prædefinitionem, fiet consensus liber*, nam cum prædefinitio connectatur cum consensu, & similiter auxilia ut conjuncta cum prædefinitione, jam ea veritas est necessaria, pertinensque proindè ad scientiam naturalem.

Præmitto secundo: quod si scientia media enuntiet auxilia, ut causata per prædefinitionem, hoc juxta dicta, non fiet ex parte hypothesis, sed per quamdam reflexionem ex parte conditionati, sic: *si dederò hanc potentiam proximam indifferentem, fiet consensus liber*, & quia ita video, eam causare potero per prædefinitionem: en quomodo scientia media potest cognoscere; ponendum esse consensum liberum etiam sub prædefinitione, quin id cognoscat ex parte hypothesis, sed tantum quasi reflexè ex parte conditionati. Quibus ex omnibus, ad instantiam in forma, concessio enthymemate, nego majorem argumenti.

Argumentum sextum: si possibilis est prædefinitio purè intentiva, hæc poterit dirigi scien-

tia naturali; ita ut neque ad existendum, neque ad preparanda media egeat scientia media; sed hoc est falsum: ergo non est possibilis. Probatür major dupliciter, primo: ideo Deus ad prædefinitionem de existentia lucis, sufficienter dirigitur scientia naturali, quia per hanc cognoscit, quod si decernat lucem, fiet lux; sed per eandem etiam cognoscit, quod si prædefiniat consensum liberum, & præparet media, fiet: ergo per ejus directionem securè prædefiniat, & præparabit media, ut consensus fiat. Secundo: ideo prædefinitio requirit scientiam mediam de efficacia mediorum, ut servet libertatem; sed licet non supponat scientiam mediam, libertatem servabit: ergo non requirit. Probatür minor: ideo prædefinitio quando præcedit scientia media servat libertatem, quia solum influit in consensum remotè, & per media indifferentia; sed per eadem influeret, licet scientia media non præcessisset: ergo etiam tunc servaret libertatem.

Præmitto primo: quod scientia naturalis dirigit Deum ad prædefiniendam existentiam lucis, vel alterius naturalis effectus, non solum, quia ostendit Deo, quod si eam decernat, fiet, sed etiam, quia ei ostendit, quod pro suo nutu possit illam decernere, cum sit effectus à sola Dei voluntate dependens; at in ordine ad effectum liberum scientia naturalis, tam longè abest, ut ostendat Deo se posse consensum, v. g. pro suo nutu decernere, ut ei potius ostendat, quod ex suppositione auxiliij, seu indifferentiæ ad
 utrum.

utrumvis collata Petto, solum penes voluntatem liberam Petri, & non penes suam stabit, quod ex tali indifferentia fiat consensus prædissensu: undè ostendit Deo, se non posse securè prædefinire, ut sub ea indifferentia fiat consensus, nisi ulterius constet sibi per scientiam mediam, quod Petrus liberè consentiet.

Præmitto secundo: quod prædefinitio debet supponere scientiam mediam, & ut servet libertatem, & ut eam servet, ut conjunctam cum efficacia prædefinitionis, connexioneque illius cum consensu. Etenim ut præcisè servet libertatem debet influere solum remotè, & per media indifferentia; at ut eam servet conjunctam cum sua efficacia, & connexionem, debet esse prudenter habita, & præparare media sine periculo suæ frustrationis, ideoque debet supponere scientiam mediam, quæ Deum certificet, quod si conferat ea media indifferentia ad utrumvis, fiet liberè consensus; nam si id non præsciens, prædefiniret, & præpararet ea media, fortè frustraretur prædefinitio, quia fortè homo nollet consentire; præcedente autem ea scientia, & consensus fit liber, cum fiat solum per media indifferentia; & Deus procedit securus in sua prædefinitione, & præparatione mediorum.

Ex his, nego majorem argumenti, ad cujus primam probationem, distinguo majorem: quia præcisè cognoscit Deus, nego; & quia etiam cognoscit, quod potest eam pro suo nutu decernere, utpotè effectum à sua sola libertate pendentem, concedo; & minorem: per scientiam

naturalem etiam cognoscit *quod si*, &c. simul cognoscens se posse sic prædefinire, & præparare, nego; simul potius cognoscens se non posse sic prædefinire, & præparare, nisi sibi contingenter adfit scientia media de eorum mediocritate, concedo. Ad secundam probationem, distinguo majorem: præcisè, ut fervet libertatem, nego; & ut eam fervet, ut conjunctam cum sua efficacia, & connexionem procedendo securè sine frustrationis periculo, concedo; & sic ad minorem, ad cujus probationem, distinguo minorem: per eadem influeret, ac procederet prudenter Deus, & sine periculo frustrationis, nego; & non ita procederet, concedo.

Argumentum septimum: necessitas simpliciter antecedens est illa, quæ ordine causalitatis ita præcedit actum, ut ad illum non subsequatur, sed ita est prædefinitio: ergo est necessitas, &c. ac per consequens tollit libertatem. Probatur minor dupliciter, primo: nam si prædefinitio aliquomodo subsequatur actum, dabitur inter ipsum, & prædefinitioem mutua prioritas *quoad primū esse*, quia prædefinitio causat remotè primum esse consensus; & hic supponitur ad primum esse prædefinitioem, quæ illum subsequitur; sed hoc implicat: ergo ita præcedit, ut non subsequatur. Secundo: si prædefinitio subsequeretur ad consensus, esset otiosa: ergo non subsequitur. Probatur antecedens: prædefinitio solum ordinatur ad causanda media; sed postquam jam finis, seu consensus existit, nequit causare media, ergo est otiosa.

Præ-

Præmitto pro solutione primo: quod tam scientia media regulans, quam prædefinitio regulata subsequuntur consensus, tum subsecutione ex suppositione signi libertatis, ut comparati ad suos usus, tum subsecutione pure determinativa intentionali, non verò causativa: inde inter prædefinitioem, & consensus datur mutua prioritas, quæ quidem non implicat, quia neque est mutuo causativa, quatenus prædefinitio causet consensus, & è contra; neque est mutuo absoluta, nam sola prædefinitio habet, respectu consensus, præcedentiam causativam, quamvis remotam, in quantum auxilia causat; & etiam absolutam, quia absolute, & nulla conditione expectata habetur à Deo se determinante ad ipsam ex directione scientiæ mediæ.

At vero consensus respectu prædefinitioem neque habet præcedentiam causativam, quia prædefinitio est increata, & æterna, ac proinde incausalibilis à consensu temporali: neque præcedentiam absolutam, quia solum ex suppositione hujus instantis, & existentia hujus libertatis, quatenus dominantis supra consensus, & consensus intelligitur prædefinitio, ut consequens consensus: unde consensus solum ex dicta suppositione est prior, & est prior tantum determinativè, & intentionaliter, quatenus nimirum ex suppositione hujus libertatis, quæ in ordine ad suos usus omnino à prædefinitioem præcindit, nam ab ea nil proximè ad ipsos juvatur, jam intelligitur, quod quia ego nunc consentio, cognovit Deus per scientiam mediæ me con-

L 4

len-

senturum, & id prædefinivit, ita ut si ego, ut possum, nunc non consentirem. neque id Deus cognovisset, neque prædefinivisset.

Præmitto secundo: quod prioritas mei consensus respectu prædefinitionis non ita concipienda est, ut prius existat ille, & post prædefinitio, sed ut ex suppositione meæ libertatis ideo verificetur, Deum prævidisse meum consensum conditionatè, & absolute prædefinivisse, quia ego nunc consentio; quod si ego non consentirem, numquam fuisset verificatum: unde meus consensus ex dicta suppositione est ratio determinans, ut prædefinitio extiterit ante auxilia, & ea causerit; non vero est ratio, ut post ipsum consensum prædefinitio adveniat, & post ipsum existentem causet auxilia: tota itaque prioritas consensus determinativa formaliter stat in eo, quod ex vi signi indifferentiæ de se præcipientis à prædefinitione, & nullatenus proximè juvandi ab ipsa in ordine ad suos usus, sit in mea potestate impedire objectum ejus scientiæ mediæ, ponendo dissentium, & impedita scientia, consequenter impedire prædefinitionem, quæ proinde à me pendet, ut à non impediente, & à me determinatur saltem *permissive*.

Ex his ad argumentum, nego minorem, ad cuius primam probationem, distinguo majorem: dabitur mutua prioritas causativa, & absoluta, nego; ita ut una sit absoluta, causativa; alia determinativa, conditionata, & intentionalis, concedo; & distinguo probationem inclusam; & hic supponitur purè determinativè intentionaliter.

naliter, concedo; causativè, nego & distinguo ly *qua illum subsequitur* sublecutione causativa, nego; purè determinativa, concedo. Ad secundam probationem, distinguo antecedens: si subsequeretur, sublecutione causativa, concedo; si purè determinativa, nego & consequentiam. Ad probationem antecedentis, concessis præmissis, nego consequentiam, quia malè ab arguente intelligitur præcedentia consensus respectu prædefinitionis, quæ solum intelligenda est, juxta secundum præmissum.

Sed contra primo: nulla est in me potentia ad impediendam prædefinitionem: ergo hæc non est consequens ad consensum, sed simpliciter antecedens. Probatur antecedens: non datur in me potentia ad impediendam prædefinitionem, quæ sit antecedens ipsam prædefinitionem, nam potius mea indifferentia, & libertas à prædefinitione causatur; sed neque datur potentia consequens prædefinitionem, quia potentia consequente prædefinitionem, solum possum consentire, & non dissentire, ac proinde, nec impedire prædefinitionem: ergo nulla datur. Nota: quod potentia, quam habeo impediendi prædefinitionem est absolute consequens ipsam; attamen ex suppositione, seu pro ut comparatur ad usus libertatis est antecedens prædefinitionem *determinativè*.

Etenim pro signo indifferentiæ, quod in re, & absolute est consequens prædefinitionem, habeo potentia, quæ in ordine ad suos usus præcendit à prædefinitione, & est potens per ipsos
eam

eam impedire, & determinare saltem *permissive*: undè in genere determinativo est potentia antecedens: quando autem dicitur, quod non possum dissentire, neque impedire prædefinitionem potentia consequente intelligendum est, non in sensu specificativo, sed in reduplicativo, seu potentia ut consequente, aut quatenus cum prædefinitione conjuncta, quia ex potentia, ut ita conjuncta solum potest fieri consensus, non verò dissensus, qui est prædefinitionis impedio. Hinc, nego antecedens, & distinguo majorem probationis: quæ sit antecedens absolute, concedo; ex suppositione, & determinativè, nego, & minorem, cujus probationem distinguo: potentia consequente reduplicativè tali, concedo; specificativè, nego.

Contra secundo: voluntas non potest determinare prædefinitionem, cum sit actus liber Dei: ergo neque impedire, quia si posset impedire, posset determinare; nam prædefinitionem non impediri, est formaliter existere, & qui potest impedire, potest non impedire. Nota: quod est libertas mediata, & immediata: hæc est ad actus propriæ potentia, scilicet, ad ponendos eos, vel eorum omissiones, & de hac verificatur, quod si potest impedire, potest determinare, & è contra: illa vero, nimirum, mediata est ad actus potentia diversi subjecti, nimirum ad ponendum, & non ponendum impedimentum, ut non existant, aut requisitum, ut existant, & de hac non verificatur, quod si potest determinare, impedire, potest & è contra.

Id

Id clarescit exemplis: Deus potest impedire meum peccatum non dando auxilium inefficax, & non potest determinare: ego possum impedire ingressum Petri in meum cubile, claudendo januam, & non possum determinare, quia licet aperiã, potest nolle ingredi: deinde ego possum concurrere cum alijs ad combustionem sylvæ, illam determinare, & tamen non possum impedire, quia licet ego ignem non injiciam, injicient alij. Hinc, nego consequentiam cum probatione, cujus probationem distinguo: prædefinitionem non impediri libertate immediata, est existere, concedo; libertate mediata, nego; & distinguo additum similiter, quia non impediri libertate mediata, est non poni à me impedimentum, ut non existat, quod licet ego non ponam, potest Deus nolle prædefinire.

Argumentum octavum: Deus per scientiam naturalem cognoscit, se habere in sua manu convertere cum effectu, & salvare Petrum, etiam sub auxilio A indifferente: ergo ductu solius scientia naturalis potest per prædefinitionem preparare Petro tale auxilium; sed eo ipso non est necesse, quod prædefinitio reguletur scientia media: ergo non regulatur. Probatur antecedens: implicat Petrum habere in sua manu converti, & salvari sub auxilio A, quin Deus habeat in sua manu eum convertere, & salvare sub eo auxilio; sed Deus per scientiam naturalem cognoscit, fore in manu Petri converti, & salvari sub auxilio A, si ei conferatur: ergo Deus per scientiam naturalem, &c. Probatur

ma-

major; implicat Petrum converti sub auxilio A, quin convertatur, Deo ipsum convertente: ergo implicat, Petrum habere, &c.

Præmitto ad solutionem: quod potestas Petri, ut se convertat, & potestas Dei, ut convertat Petrum constituuntur per principia nimis diversa, & mutuo separabilia. Etenim potestas Dei ut convertat Petrum auxilio A, constituitur per scientiam mediam, de efficacia talis auxilij, & per potentiam dandi illud; Petri vero potestas ut se tali convertat auxilio non constituitur per scientiam mediam suæ conversionis, neque eam requirit, sed solum per auxilium, & reliqua principia ad conversionem; inde cum stare possit in Petro auxilium A, & reliqua principia immediata, quin sit in Deo scientia media conversionis, ideo stare potest, quod Petrus habeat in sua potestate converti, quin Deus habeat in sua convertere illum.

Similiter è contra, stare potest, quod Deus ex vi scientiæ mediæ, & potestatis dandi auxilium A, habeat in sua manu convertere Petrum per illud, & tamen Petrus non habeat tunc in manu sua converti per idem, quia Deus ei illud deneget. Ex quibus fit, ut ex eo quod Petrus ex vi auxilij A habeat in sua manu, converti, rectè inferatur, habere etiam in sua manu, quod Deus denominetur *convertens ipsum*, nam habet in manu sua, quod ad collationem auxilij A, præcesserit in Deo scientia mediæ efficacis, à qua Deus per collationem auxilij denominetur *convertens*; non tamen rectè inferatur, quod Deus

Deus habeat in sua manu convertere Petrum tali auxilio, quia, nimirum, non est in manu Dei habere scientiam mediam conversionis, ex qua, conferendo tale auxilium, denominetur *convertens*.

Hinc ad argumentum, nego antecedens cum majori probationis illius, ad cuius probationem, concesso antecedenti, nego consequentiam, & est disparitas: quia implicat, quod Petrus convertatur sub auxilio, quin prælucente, & dirigente scientia mediæ efficacis, Deus illi tale auxilium conferat, & cum eo simultaneè concurrat, ac proinde quin Deus illum convertat: attamen loquendo de potestate; bene stat, quod Petrus sub auxilio A habeat in sua potestate converti; quin Deus habeat in sua, illum sub eodem convertere, propter dicta in præmissis.

Argumentum nonum, & est celebre sophisma, quo Pater Izquierdo, ait in Pharo, disp. 14. quæst. 4. propositione 37. num. 125. se non semel in publicis disputationibus respondentes vexasse, imo manifestè conclusisse. Ante illius verò propositionem advertendum est, quod actus liber prædefinitus, ut talis, debet esse connexus cum possibilitate carentiæ, seu non existentia prædefinitionis, nam connexus debet esse, cum eo, quod ipsa sit impedibilis, alioquin non erit liber: ex hoc autem sequitur, quod prædefinitio erit mediata cum possibilitate suæ carentiæ connexa, nam est connexa cum actu libero connexo cum tali possibilitate: sequiturque etiam, quod tam prædefinitio, quam illius carentia

carentia, quæ sunt duo contradictoria, sint con-
nexa cum possibilitate carentiæ prædefinitionis:
Prædefinitio quidem, ut constat ex prima se-
quela: carentia autem illius, nam evidentissi-
mum est, hanc cum sui possibilitate connecti.
Ex his igitur, prædefinitionem actus liberi, ut
talis esse impossibilem.

Probatur hæc pulcherrima forma: hæc est
mala consequentia: *carentia prædefinitionis non est
possibilis: ergo existit*; atqui si possibilis sit præde-
finitio, non est mala, sed optima: ergo præ-
definitio non est possibilis. Major statim à quo-
vis conceditur, videtur enim certissima: nam
argumentatio à negatione potentiæ ad actum,
est apertè mala, quia si non datur potentia ad
actum, quomodo verè affirmari poterit actus
existens? Demonstratur igitur minor: hæc est
bona consequentia: *prædefinitio existit: ergo ejus
carentia est possibilis*, ut ex præjecta advertentia
patet: ergo hæc etiam est bona: *carentia præde-
finitionis non est possibilis: ergo prædefinitio non
existit*; quia bene arguitur ab opposito conse-
quentis, ad oppositum antecedentis; atqui,
prædefinitionem non existere, est existere ca-
rentiam illius, ut est evidens: ergo hæc erit bo-
na consequentia: *carentia prædefinitionis non est
possibilis: ergo existit*. Et manet demonstrata pri-
ma minor, conclusumque, esse impossibilem
prædefinitionem.

Præmitto ad solutionem ingeniosissimi so-
phismatis: quod quævis chymæra duo involvit
contradictoria, nimirum, *quod si existat, simul
existat,*

existat, & non existat; quodlibetque horum con-
tradictoriorum connectitur cum alio, nam exi-
stere chymæram est existere cum contradic-
tione, ac proinde ejus *existere* connectitur cum *non
existere*, & è contra. Inde cum prædefinitio,
cujus carentia non sit possibilis, sit chymæra,
quia erit prædefinitio actus, ut liberi, sicut sup-
ponitur; & simul non liberi, nam ea prædefini-
tio non erit impedibilis, ac per consequens ac-
tus non erit liber: sit, ut ex eo, quod ejus
carentia non sit possibilis, rectè inferatur, *quod
existit*; sicut & *quod non existit*: & major argu-
menti, quæ apparet certò falsa est verissima.

Hoc igitur posito, ad argumentum, concessa
tota præcedenti advertentia, nego majorem,
nam ea consequentia non est mala, sed optima:
& majoris probationem distinguo: argumenta-
tio à negatione potentiæ ad actum est mala in
ente vero, & possibili, concedo; in ente chy-
mærico, nego, juxta dicta in præmissis. Quod
si instetur: ergo unum contradictorium poterit
immediatè connecti cum alio, & esse insepara-
bile ab illo, quod videtur absurdum, cum po-
tius unum aliud excludat. Concede statim con-
sequentiam sanè bonum in ente chymærico,
cujus impossibilitas stat in eo, quod unum con-
tradictorium ita excludat aliud, ut simul ponat,
& utraque simul pugnent, & coëxistant. Deinde
tota minoris probatio, utpotè demonstra-
tiva, conceditur. Quomodo autem hoc sophys-
ma in alijs etiam materijs proponatur, vide apud
Izquierdum supra; & vide etiam hic, disserta-
tione

tione 1. sect. 1. argumentum secundum ,
quod etiam in hac questione objicitur.

*Argumenta contra alias conclu-
siones.*

Argumentum primum contra secundā con-
clusionem, ex Patre Ramirez supra, num.
134. prædefinitio executiva potest impediri per
potestatem liberam consensus: ergo licet sit
connexa, non tollit libertatem. Probatur ante-
cedens: id, independenter à quo, remanet po-
testas proxima indifferens ad consensum, potest
impediri per potestatem liberam consensus; sed
prædefinitio executiva est id, independenter à
quo, remanet potestas proxima indifferens ad
consensum, nam cum non sit prærequisita, po-
test ea seclusa dari quidquid ad consensum re-
quiritur: ergo prædefinitio executiva, &c.
Major est certa: nam id, independenter à quo,
remanet potestas proxima indifferens ad con-
sensum, est id, quod neque constituit, neque
requiritur ad potestatem liberam consensus, ac
proindè à tali potestate libera est separabile.

Argumentum est apertè fallax: arguitur e-
nim ex eo, quod est tale secluso alio destruente
illud, ad idem, eo posito, quæ mala est ar-
gumentatio. Atque id hac retortione clarescit:
id, independenter à quo manet verus homo,
non facit hominem chymæricum; sed identitas
Petri cum Leone est id, independenter à quo
manet

manet Petrus verus homo: ergo identitas Petri
cum Leone non facit hominem chymæricum.
Mala consequentia, & tamen identitas cum
Leone, neque est constitutiva, neque requisita,
ut Petrus sit homo. Indè pro solutione nota:
quod licet independenter à prædefinitione
executiva, seu ea præcisa, aut seclusa daretur
potestas proxima libera ad consensum, tamen
ea posita non datur.

Patet id à paritate prædeterminationis non
mutuo connexæ, ac proindè non requisitæ, nec
constitutivæ potentix proximæ, ut volunt Tho-
mistæ: ea enim seclusa, seu independenter ab
ea voluntas habens omnia alia comprincipia li-
bertatis est proximè indifferens; & tamen ea
posita destruitur libertas. Ratio est: quia tollit
aliquid constitutivum libertatis, nimirum,
carentiam sui, sicut prædefinitio executiva tol-
lit aliud, scilicet, decretum indifferens appli-
cativum, juxta nostram probationem. Hinc
in forma ad argumentum, nego antecedens, &
ad probationem, distinguo majorem: id, inde-
pendenter à quo remanet potestas proxima, po-
test impediri per potestatem liberam, si illud
ponatur, & tollat aliquid constitutivum talis
potestatis, nego; si non tollat, concedo. Inde-
que licet prædefinitio executiva non sit prære-
quisita, & sit id independenter à quo remanet
potestas proxima, est tamen inimpedibilis, quia
per sui positionem tollit aliquid libertatis
constitutivum, scilicet, decretum indiffe-
rens, & sic majoris probatio non urget; ac

proinde non probatur possibilis ea prædefinitio.

Sed contra, & egomet hac pulcherrima forma meipsum urgeo: vel non est possibilis prædefinitio executiva, vel aliqua sequitur contradictio; sed nulla sequitur contradictio: ergo possibilis est. Negabis statim minorem. Sed contra: ergo minor est falsa: ergo si minor sit vera, consequens erit verum, quia quando major, & minor sunt veræ in syllogismo recto, est verum totum antecedens, ac proinde, & consequens; atqui minor est vera, nam cum juxta nos prædefinitio executiva non detur, nulla ex illa sequitur contradictio: ergo consequens est verum; sed consequens est, possibilitas prædefinitionis executivæ: ergo ea est possibilis.

Præmitto ad solutionem speciosi sophismatis, quod pluribus alijs materijs aptabile est: quod, uti dixi in tractatu de scientia media, diss. 1. sect. 2. propositio disjunctiva æquivalens conditionali de eisdem extremis; ita tamen, ut si in disjunctiva sit prima pars negata, debeat esse affirmata in conditionali, & è contra: indè syllogismus argumenti est illegitimus, quia major illius, nimirum, *vel non est possibilis prædefinitio executiva, vel aliqua sequitur contradictio*, æquivalens isti: *si est possibilis prædefinitio executiva, aliqua sequitur contradictio*; & cum arguat ab opposito consequentis ad oppositum antecedentis, consequens non debet esse hoc: *est possibilis, sed hoc: ergo non est possibilis*.

Nunc ad instantiam in forma, nego syllogismum

mum illius esse rectum, & tota sophismatis machina ruit. Verum syllogismo admissio, non ego nego minorem, quæ vera est propter probationem arguentis; sed majorem, quæ falsa est, nam ex eo, quod sit possibilis prædefinitio executiva, non sequitur de facto aliqua contradictio, sed sequeretur casu quo existeret; ideoque non est possibilis salva libertate. Deindè, nego primam consequentiam subillatam; atque etiam secundam, quia etsi minor sit vera, major est falsa, uti dictum est; ac proinde & consequens falsum est. Ac demum, reliqua etiam negantur; quæ possibilitatem talis prædefinitionis inferunt.

Argumentum secundum, contra primam partem secundæ conclusionis: si Deus prædefiniret omnes actus honestos, prædefiniret omnes circumstantias eorum; sed hoc non decet, cum plures actus sint tennes, & facillimi, pro quibus superflua est prædefinitio Dei efficax; nec item licet, quia plures sunt connexi cum peccato, ut penitentia, quos si Deus prædefiniat, peccatum amabit: ergo non prædefinit de facto omnes actus honestos. Ulterius: Deus nos hortatur ad opera perfectiora virtutum, juxta illud Apostoli 1. ad Corinthios 12. *amulami charismata meliora*: ergo non potest prædefinire opera exigua, præsertim, quæ sunt contra consilium, ut electio matrimonij, relicta virginitate, alioquin Deus electionem matrimonij procuraret, & sic nec ea esset contra consilium, utpotè conformis divino beneplacito, & Deus suaderet unum, vellentque efficaciter fieri aliud.

Præmitto ad solutionem: quod Deus prædefinit nostros actus honestos consequenter ad scientiam mediam, ac proinde ad nostram determinationem, & modum illius: quando autem talis determinatio est ad actus exiguos, & minus perfectos, minoritas perfectionis non tribuitur Deo, qui dat potestatem expeditam ad perfectiores, neque tollit, quod Deus magis complaceat, & appetat, suadeatque actum perfectiorem, atque antecedenter ineffaciter velit. Nunc in forma ad argumentum, nego primam partem minoris, ad cujus probationem dic, quod tenuitas, aut facilitas actuum non impedit prædefinitionem, nam adhuc relinquit eos amabiles, & intendibiles, capacesque, ut Deus in illis suam erga nos beneficentiam ostendat.

Nego etiam secundam partem, & ad probationem respondeo, quod bene potest Deus prædefinire efficaciter actum honestum connexum cum peccato, quin peccatum prædefiniat, & amet, cum sufficiat illud permittere, nam sic sufficienter exister, juxta dicenda, diff. 3. Ad additum, nego consequentiam, & absurdi deducti, distinguo primam partem: Deus electionem matrimonij procuraret consequenter ad determinationem creaturæ per scientiam mediam prævisam, concedo; antecedenter, nego, & secundam: utpotè conformis divino beneplacito antecedenti, & consilianti; nego; consequenti, & prædefinienti, concedo, & tertiam: vellet efficaciter consequenter fieri

fieri aliud, concedo; vellet antecedenter, nego.

Argumentum tertium: si Deus de facto prædefiniat actus salutes, illi erunt, quia videntur à Deo, seu scientia visionis erit causa eorum; sed hoc est contra Patres allatos, tract. de scientia absoluta, diff. 4. lect. 3. ergo Deus non prædefinit actus salutes. Probatur major: si Deus prædefinit actum salutarem, Deus per scientiam visionis videt suam prædefinitionem, & in ea tamquam in medio objectivo connexo videt actum; sed prædefinitio præcedit actum tamquam causa illius: ergo scientia visionis est causa actus. Jam loco citato lect. 4. dixi cum Herrera contra Ramirez: scientiam visionis posse esse causam remotam rerum, propter hoc argumentum. Neque id est contra Patres, qui solum negant scientiæ visionis causalitatem proximam, ne lædatur libertas; non verò remotam, quæ est impedibilis, sicut est prædefinitio. Nunc distinguo majorem: erit causa remota, concedo; proxima, nego, & minorem, distinguoque minorem probationis: tamquam causa proxima illius, nego; tamquam causa remota, concedo.

Argumentum quartum contra secundam partem ejusdem conclusionis: Patres tenentes, Deum prædefinire de facto actus honestos; id tenent, quia judicant, nostrum opus bonum debere provenire à voluntate absoluta, & efficaci Dei; sed hoc est, prædefinitionem esse necessariam ad opus bonum: ergo est. Ulterius, Di-

vus Augustinus 12. de Civit. cap. 5. ait: Angelos non habuisse voluntatem bonam, nisi specialiter donante Deo: ergo quia specialis donatio, quæ est prædefinitio, fuit necessaria. Ad argumentum, nego majorem: quia Patres non ex necessitate prædefinitionis illam in Deo ponunt, sed ex speciali illius beneficentia erga homines juxta nostram probationem primæ partis conclusionis. Ad additum nota: quod Divus Augustinus in textu objecto nullam facit mentionem de specialitate donationis, sed tantum de necessitate influxus, & adjutorij Dei, ut Angelus bonam voluntatem haberet; ait enim: *Profecto bonam voluntatem, qua meliores essent, nisi operante adjutori Creatoris habere non possent.*

Deinde adhuc admissio, Augustinum loqui de speciali donatione bonæ voluntatis, bene potest stare absque prædefinitione, talis specialis donatio, quia ad hanc sufficit specialis influxus, & hic stat præcisè in eo, quod Deus Angelo bono præbeat auxilium, quod prævidit efficax, non motus ex fine efficacitæ, sed ex alijs, & Angelo malo auxilium prævitum inefficax provideat: sic enim bono Angelo specialiter donabit voluntatem bonam, quin prædefiniat. Hinc in forma, distinguo antecedens: nisi specialiter donante Deo, specialitate consistente in collatione auxilij, seu adjutorij prævisi efficacis, concedo; consistente in prædefinitione bonæ voluntatis, nego.

Sed contra: bona voluntas nequit existere nisi specialiter donata à Deo in auxilio, seu adjutorio

torio efficaci, præ purè sufficienti; atqui in speciali donatione stat speciale beneficium, & in hoc prædefinitio: ergo bona voluntas nequit existere absque prædefinitione, & per consequens hæc est necessaria. Præmitto ad solutionem: quod quando Deus decernit auxilium, quia efficax, tale decretum est virtualis prædefinitio consensus, quia movetur ex efficacia, per consensum constituta, & tunc donatio auxilij est speciale beneficium formaliter acceptum; at quando decernit auxilium efficax ex alijs motivis, tale decretum non est prædefinitio consensus; est tamen speciale beneficium materialiter acceptum, pro collatione, nimirum, majoris boni propter se non amati. Nunc, distinguo primam partem minoris: stat speciale beneficium formaliter acceptum, nego; materialiter acceptum, quod est etiam specialis donatio, concedo, & sic nego secundam partem minoris.

Argumentum quintum: Deum ut summum bonum providens, maxime decet, quod in omne bonum feratur, eo modo, quo salva libertate, potest, ita ut ei tribuatur tamquam fonti voluntario omnis boni; sed magis fertur in bonum opus per prædefinitionem, quam absque illa: ergo si ea est possibilis, salva libertate, nostrum opus bonum necessario debet esse prædefinitum. Ulterius: providentia Dei, debet esse perfectissima, sed perfectior erit, si finem consequatur per intentionem efficacem, quam per inefficacem: ergo debet finem efficaciter intendere, ac per consequens prædefinire. Præ-

mitto ad solutionem primo : quod prædefini-
nere opus bonum , Deum decet *negative* , qua-
tenus nullam affert indecentiam ; atque ita etiam
decet productio alterius mundi ; non tamen
decet *positive* , aut *constitutive* , hoc est , taliter ,
ut si prædefinitio non detur , deficeret provi-
dentia summi boni aliqua formalis perfectio.

Etenim non deficeret perfectio stans in eo ,
quod ipsi ut fonti voluntario omnis boni, omne
bonum tribuatur : ad hoc siquidem sufficit ,
quod sit radix omnis boni , & nullum abque il-
lius libero influxu existat. Secundo : quod pro-
videntia assequens finem per intentionem effi-
cacem illius, nequit dici perfectior , sed tantum
efficacior , quam assequens per voluntatem ineffi-
cacem ; nam defectus efficacis in hac non pro-
venit ex impotentia , sed ex libera determina-
tione , alioquin Deus non posset per inten-
tionem inefficacem salutis providere auxilia
reprobis , si hoc obstaret perfectioni provi-
dentia. Hinc, distinguo majorem : maxime de-
cet *positive* , aut *constitutive* , nego ; *negative* ,
concedo. Ad additum , vel nego minorem, vel
distinguo : perfectior erit sumpto *perfectior*
pro *efficacior* , concedo ; in alio sensu , nego :
quia omnes actus divini , utpote identificati
cum tota perfectione Dei sunt æquæ perfecti
entitative.

Argumentum sextum : omnis effectus crea-
tus debet à Deo procedere omni majori influxu,
quem ejus conditio permittit ; sed major est in
actum bonum influxus per prædefinitioem ,
quam

quam sine illa, & eum permittit conditio liber-
tatis : ergo debet à Deo procedere per prædefi-
nitionem, ac proinde hæc erit necessaria. Retor-
queo : Deus plures effectus , quos producit si-
mul cum causa secunda , potest se solo produ-
cere , juxta Divum Thomam ; atque item juxta
multorum sententiam potest effectus creatos
producere per duplicem actionem totalem : ergo
necesse est , quod ita producat , ac per conse-
quens ita producat de facto. Negabis consequen-
tiam , quia ex potentia non arguitur necessitas,
& ob eandem rationem , nego majorem tui ar-
gumenti. Deinde immediate , permitta majori ,
nego minorem, quia cum æquæ accipiat existen-
tiam opus bonum à decreto collativo auxiliij
prævisi efficacis , ac à prædefinitioem , hujus in-
fluxus non est major.

Argumentum septimum : prædefinitio ope-
rationis honestæ est possibilis : ergo , qui potest
proximè operari honestè , potest facere , quod
Deus suam operationem prædefinierit ; sed eo
ipso operatio honesta est inseparabilis à prædefi-
nitione : ergo hæc est necessaria. Minor est cer-
ta , quia fecere per operationem , quod eam
Deus prædefinierit , est formaliter operationem
esse inseparabilem à prædefinitioem. Probat
ergo prima consequentia : qui potest operari ho-
nestè , potest determinare ab æterno scientiam
mediam de tali operatione , constitutivam po-
testatis Dei ad prædefiniendum ; sed hoc est
facere , quod Deus ab æterno prædefinierit : er-
go qui potest , &c. Probat minor duplici ra-
tione :

tione; prima: qui potest determinare scientiam mediam de efficacia auxiliij, potest facere, quod Deus per scientiam mediam sit in potestate proxima dandi auxilium per volitionem connexam cum hac scientia media de efficacia, ac per consequens cum operatione; sed talis volitio est prædefinitio: ergo est facere, quod Deus prædefiniat.

Secunda: Deus per scientiam mediam proximè potens ad conferendum auxilium debet habere vel prædefinitionem, vel actum incomponibilem cum illa, quia ei repugnat pura omissio; sed nequit habere actum incomponibilem cum prædefinitione; nam sic excluderet affectum honestatis, vi cuius esset specialis author operis boni de facto exercendi, quod Deum dedecet: ergo debet habere prædefinitionem.

Nota: quod utraque hæc probatio fundatur in sententia falsa. Prima, scilicet, in eo, quod volitio, seu actus liber Dei connectatur cum libertate, à qua hic, & nunc procedit, ac per consequens sit intrinsecè liber, quod negavi, tract. de libertate. Secunda in eo, quod Deo sit impossibilis pura omissio libera, quod etiam in tractatu de voluntate negavi.

Verum his sententijs omissis, ad argumentum in forma, nego primam consequentiam, ad cuius probationem, nego minorem, quia Deus proximè potens ad prædefiniendum potest, si velit non prædefinire, neque homo potest facere, aut cogere Deum, ut prædefiniat. Ad primam minoris probationem, distinguo minorem:

rem: talis volitio est prædefinitio *virtualis*, concedo; *formalis*, de qua loquimur, nego. Argumentum solum probat, Deum in eo casu posse habere volitionem auxiliij ut efficacia, ac proindè connexam cum consensu, quæ est prædefinitio virtualis; non autem debere habere volitionem tendentem in consensum, illum immediatè volendo, & intendendo, quæ est prædefinitio formalis, de qua procedit questio. Ad secundam, nego minorem, quia potest habere hunc actum: *nolo prædefinire hanc operationem*, qui est cum prædefinitione incomponibilis: nec obstat, quod excludat affectum prædefinitionis, nam hic est contingens, cum quo Deus æquè benè se habet, ac sine illo, indè, nego, quod id Deum dedecet.

SECTIO III.

De prædefinitione præscendente, seu vaga.

Præmitto primo: quod prædefinitio consensus præcedens ipsum ordine causalitatis, triplex esse potest. Prima, quæ decernat consensum *ut liberum*, & in eum remorè influat, de qua sectione 1. actum est. Secunda quæ decernat consensum *ut necessarium*, & hæc licet possibilis sit, non tamen est cum libertate compatibilis. Tertia, quæ decernat consensum *secundum se*, seu *quoad substantiam*, quin decernat, quod fiat liberè potius quam necessario, nec è

contra, atque hæc est prædefinitio *præscendens*,
ita

tione; prima: qui potest determinare scientiam mediam de efficacia auxiliij, potest facere, quod Deus per scientiam mediam fit in potestate proxima dandi auxilium per volitionem connexam cum hac scientia media de efficacia, ac per consequens cum operatione; sed talis volitio est prædefinitio: ergo est facere, quod Deus prædefiniat.

Secunda: Deus per scientiam mediam proximè potens ad conferendum auxilium debet habere vel prædefinitionem, vel actum incomponibilem cum illa, quia ei repugnat pura omissio; sed nequit habere actum incomponibilem cum prædefinitione; nam sic excluderet affectum honestatis, vi cuius esset specialis author operis boni de facto exercendi, quod Deum dedecet: ergo debet habere prædefinitionem. Nota: quod utraque hæc probatio fundatur in sententia falsa. Prima, scilicet, in eo, quod volitio, seu actus liber Dei connectatur cum libertate, à qua hic, & nunc procedit, ac per consequens sit intrinsecè liber, quod negavi, tract. de libertate. Secunda in eo, quod Deo sit impossibilis pura omissio libera, quod etiam in tractatu de voluntate negavi.

Verum his sententijs omissis, ad argumentum in forma, nego primam consequentiam, ad cuius probationem, nego minorem, quia Deus proximè potens ad prædefiniendum potest, si velit non prædefinire, neque homo potest facere, aut cogere Deum, ut prædefiniat. Ad primam minoris probationem, distinguo minorem:

rem: talis volitio est prædefinitio *virtualis*, concedo; *formalis*, de qua loquimur, nego. Argumentum solum probat, Deum in eo casu posse habere volitionem auxiliij ut efficacia, ac proindè connexam cum consensu, quæ est prædefinitio virtualis; non autem debere habere volitionem tendentem in consensum, illum immediatè volendo, & intendendo, quæ est prædefinitio formalis, de qua procedit questio. Ad secundam, nego minorem, quia potest habere hunc actum: *nolo prædefinire hanc operationem*, qui est cum prædefinitione incomponibilis: nec obstat, quod excludat affectum prædefinitionis, nam hic est contingens, cum quo Deus æquè benè se habet, ac sine illo, indè, nego, quod id Deum dedecet.

SECTIO III.

De prædefinitione præscendente, seu vaga.

Præmitto primo: quod prædefinitio consensus præcedens ipsum ordine causalitatis, triplex esse potest. Prima, quæ decernat consensum *ut liberum*, & in eum remorè influat, de qua sectione 1. actum est. Secunda quæ decernat consensum *ut necessarium*, & hæc licet possibilis sit, non tamen est cum libertate compatibilis. Tertia, quæ decernat consensum *secundum se*, seu *quoad substantiam*, quin decernat, quod fiat liberè potius quam necessario, nec è contra, atque hæc est prædefinitio *præscendens*,
ita

ita dicta, quia decernens consensum, quoad substantiam præscindit ab ejus circumstantijs, nimirum, *libertatis, & necessitatis*, & de hac est præsens controversia.

Præmitto secundo: quod hæc prædefinitio præscindens, dupliciter præscindere potest à libertate, & necessitate consensus. Primo, ita totaliter, ut non solum determinatè, sed nec vagè, aut disjunctivè extendatur ad eas circumstantias, quod fiet si ita tendat: *volo consensum secundum se*. Secundo, non ita totaliter, ut vagè ad eas circumstantias non extendatur, & hoc fiet si ita tendat: *volo fieri consensum, vel libere, vel necessario, aut per media indifferentia, vel necessitantia*: & hæc prædefinitio, idè dicitur præscindens à libertate, & necessitate, quia ex suo modo tendendi non determinat potius unam, quam aliam.

Quod si prædefinitio sit præscindens hoc secundo modo, dupliciter extendi potest ad media indifferentia. Primo ita ut in sua disjunctione comprehendat promiscuè, & universaliter omnia auxilia indifferentia ex cumulo possibilem, sic v. g. tendens: *volo fieri consensum, vel per prædeterminationem, vel per hoc auxilium indifferens, vel per hoc, vel per hoc, & sic infinitum*. Secundo: ita ut in sua disjunctione non assumat omnia auxilia, sed aliqua tantum, sic v. g. tendens: *volo fieri consensum, vel per prædeterminationem, vel per aliquod ex his centum auxilijs indifferentibus*: debet tamen ab intrinseco supponere scientiam mediam de efficacia eorum auxi-

auxiliorum, quæ in sua disjunctione assumit.

Et ratio est: quia Deus nequit efficaciter velle finem ut determinatè causandum per medium inefficax, aut de cujus efficacia non est certus, ut patet: ergo similiter, nequit efficaciter velle finem, ut disjunctivè causandum per medium efficax, vel inefficax, id est, aptum, vel ineptum, nam omnia media, quæ disjunctivè assumit debent esse apta ad finem, alias posset velle, ut consensus fieret per auxilium, aut per lapidem, sed aptitudo auxilij indifferentis in ordine ad certo decernendam sub illo existentiam consensus est efficacia ipsius per scientiam mediam prævisa: ergo ea prædefinitio debet scientiam mediam de efficacia supponere.

Undè fit, implicare prædefinitionem præscindentem, atque ita vagantem per media necessitantia, aut indifferentia, ut quatenus per indifferentia vagatur, vagetur universaliter per omnia auxilia ex cumulo possibilem. Ratio est: quia ut jam diximus, prædefinitio nequit sumere in sua disjunctione simul cum medijs aptis, media inepta; sed in cumulo auxiliorum possibilem indifferentium dantur plura inefficacia, ac proinde inepta ad consecutionem finis, seu consensus: ergo implicat prædefinitio dicto modo præscindens.

Præmitto tertio: quod probabilius est, licet contractum teneat Pater Herrera, quæstione 11. sectione 1. de prædestinatione: repugnare prædefinitionem ita totaliter præscindentem, ut nec

vagè extendatur ad media, & tendat sic: *volo consensum secundum se*. Ratio est: quia Deus nequit per prædefinitionem præcipientem efficaciter velle existentiam consensus, quin etiam velit ejus aliquam productionem, nam consensus essentialiter cum aliqua sui productione, vagè sumpta, connectitur; sed nequit velle aliquam productionem consensus, quin velit eam esse ab aliqua causa, seu medio saltem sub disjunctione tactis: ergo prædefinitio nequit esse tam totaliter præcindens, ut saltem vagè non extendatur ad media.

Præmitto quarto: quod prædefinitio vagans per media indifferentia *conditionate*, nimirum, sub conditione, quod post prævideantur efficaciam, & ita tendens: *volo fieri consensum, vel per medium necessitans, vel per hoc indifferens, si illud prævideam efficax, vel per hoc si, &c.* repugnat Deo propter suppositionem falsam, quam claudit; supponit enim modus tendendi illius; quod Deo pro signo sui decreti, nondum præluxit scientia media efficaciam, vel ineffaciam eorum mediorum: illa enim suspensio, *si prævideam*, propria est illius, qui nondum prævidet efficaciam; sperat tamen, quod forsitan post decretum eam prævidebit; sed hæc suppositio est falsa, nam scientia media est independens ab omni actuali decreto, nec Deus habet in sua manu eam detinere, vel differre ad signum posterius decreto, cum illa à divina non pendeat voluntate, & libertate: ergo talis prædefinitio repugnat.

Ex

Ex quibus constat, quod prædefinitio totaliter præcindens, & etiam vagans conditionate per media ex specialibus capitibus repugnant Deo: quaeritur ergo in præfenti, an etiam repugnent ex capite tollendi libertatem? Quem quidem quaestionis sensum; cum omnes supponant, nequeo non mirari, quomodo Pater Marin. disp. 7. de prædestinatione. sect. 3. num. 11. sic contra nos arguat: ex impossibili sequitur quodvis; sed decretum antevergens scientiam mediam de consensu libero est impossibile, propter rationem datam hoc præmisso 4. ergo sequitur tollere libertatem. Etenim ab impossibilitate, quam non negamus, & à qua, ut quaestio sit locus, præcindimus; arguit ad aliam impossibilitatem, de qua quaeritur: an detur? Quod genus arguendi est hoc? Ipse viderit.

Figuratur itaque casus quaestionis, sic: Deus per scientiam naturalem certo cognoscit, se habere plura media, quibus consequatur substantiam consensus, seu hoc, quod est *consensum existere*, nam ut minimum habet in sua manu physicam prædeterminationem, & præterea in cumulo auxiliorum indifferentium, est saltem moraliter necessarium, quod dentur aliqua auxilia efficaciam: instructus ergo Deus hac scientia, concipit, admissio, quod aliundè non repugnet, decretum per eam essentialiter regulatum, & sic tendens: *volo fieri consensum, vel per prædeterminationem, vel per hoc auxilium indifferens, si illud prævideam efficax*, aut aliud totaliter præcindens, sic: *volo consensum secundum se*: lu-
per.

pervenit tunc, vel in signo comitanti, vel in sequenti scientia media de efficacia illius auxilij, & Deus potens quodlibet ex assumptis in disjunctione eligere, eligit ex directione illius scientiæ mediæ auxilium indifferens, exclusa prædeterminatione: quæritur ergo, an in eo casu maneat consensus liber? Pro resolutione fit.

Prima conclusio cum communi nostrorum: prædefinitio præscindens, & ita vagans per media libera, & necessaria, ut quatenus ad libera extenditur, respiciat aliquod, vel aliqua in speciali, possibilis est, & dummodo præsupponat scientiam mediam, locoque mediæ necessitantis eligatur indifferens, compatitur cum libertate. Probatur prima pars conclusionis: quia cum Deus præcognoscat, se posse obtinere à nobis securè consensum, vel necessitando ad ipsum, vel per aliquod, aut aliqua ex centum, v. g. auxilijs indifferensibus prævisis efficacibus per scientiam mediam, nil potest obesse, quominus efficaciter velit fieri consensum, alterutro ex his medijs: ergo possibilis est talis prædefinitio, sic nimirum tendens: *volo fieri consensum, vel per prædeterminationem, vel per aliquod ex his centum auxilijs indifferensibus.*

Probatur secunda pars conclusionis: Deus in hoc casu pro obtinendo consensu poterit præparare aliquod ex illis medijs indifferensibus, exclusa prædeterminatione; sed collato tali auxilio, homo erit omninò potens ad dissentium, quia tota potentia proxima ad consensum erit tunc ad dissentium indifferens, cum conflatur
ex

ex auxilio indifferenti, & carentia prædeterminationis: ergo tunc consensus erit liber. Atque est ulterior ratio, nam cum tale decretum supponat essentialiter scientiam mediam de consensu sub hoc auxilio, & nil faciat aliud, quam illud ut indifferens præparare exclusa prædeterminatione, jam tota necessitas, quam homo habebit, hic, & nunc ad consensum erit consequens, & impedibilis, quia radicitur in eo, quod prævisus fuerit libere sub eo auxilio consensus: ergo ea prædefinitio compatitur cum libertate. Et nota: quod decretum excludens prædeterminationem est hoc: *nolo consensum fieri per prædeterminationem*, quo posito prædefinitio cautebit medium indifferens.

Secunda, & præcipua, difficilisque conclusio cum Patribus Ribadeneira, Izquierdo, tom. 2. disp. 39. quæst. 2. propos. 5. Ripalda, Oviedo, & alijs, contra Herrera, quæst. 11. sect. 2. Arriaga, & alios Recentiores, quos novissimè sequuntur, Patres Ramirez, & Marin: prædefinitio totaliter præscindens, & prædefinitio vagans per media indifferensia conditionatè non repugnant ex capite tollendi libertatem, quidquid sit de alijs capitibus, sed eam planè servant. Probatur conclusio à priori: tunc voluntas est libera ad consensum cum habet omnia pertinentia ad plenum posse circa dissentium; sed posita tali prædefinitione habet omnia pertinentia ad plenum posse circa dissentium, quia habet cogitationem inclinantem ad illum, omnipotentiam indifferenter præparatam, auxilium indif-

ferens, & carentiam prædeterminationis ad consensum, in quibus consistit illud *plenum posse*: ergo illud habet.

Dices: deficere voluntati aliud prærequisitum ad *plenum posse*, nimirum carentiam prædefinitionis præscindentis. Sed contra: quia carentia talis prædefinitionis non pertinet ad tale *posse* per modum principij influentis, ut est certum; sed neque pertinet per modum removentis impedimentum ad dissensum, quod inducat talis prædefinitio, ratione suæ connexionis cum consensu: ergo nullo modo pertinet. Probatur minor: tunc solum pertinet ad *posse dissensus* remotio connexi cum consensu; quando tale contextum prædeterminat mediatè, vel immediatè ad consensum; sed ea prædefinitio, licet antevertat scientiam mediam, non prædeterminat per se immediatè ad consensum, cum sit purè intentiva; nec item mediatè, nam influit per media indifferentia, per quorum exercitium est impedibilis: ergo illius carentia non pertinet per modum removentis impedimentum ad dissensum.

Probatur conclusio à posteriori: contra aliquos ex adversarijs: ideò voluntas non esset libera, quia si ea prædefinitio non poneret medium indifferens, induceret necessitatem ponendo prædeterminationem; sed hoc non obest quominus sit libera, primo: quia per necessitatem, quæ non est, sed esset, non tollitur libertas, cum conditio nil ponat in esse. Secundo: quia ea prædefinitio de facto ex directione scientiæ

scientiæ mediæ præparat medium indifferens cum exclusione prædeterminationis; sed eo ipso voluntas est pro hoc signo plenè libera ad dissensum, cum habeat potentiam proximam indifferentem ad utrumvis: ergo est libera.

Respondebis primo cum Arriaga, quem sequitur Marin: ideò talem prædefinitionem tollere libertatem, quia debet inducere aliquid ad consensum prædeterminans, cum non possit inducere præparationem ad utrumvis indifferentem, aut eam permittere, alias Deus se præpararet ad frustrationem prædefinitionis. Sed contra: quia Deus pro priori ad electionem medij indifferentis videt per scientiam mediam, quod licet se præparet indifferenter ad consensum, vel dissensum, fiet certissimè consensus sub eo auxilio indifferenti: ergo ex directione scientiæ mediæ poterit pro fine consensus prædefiniti securè eligere eam præparationem indifferentem, sine ullo periculo frustrandi suam prædefinitionem. Et ratio à priori est: quia signum præparationis indifferentis omnipotentis, cum pertineat ad nostram potentiam proximam ad utrumvis omninò præscindit ab existentia prædefinitionis: imo pro eo signo est prædefinitio indifferens ad esse; & non esse.

Etenim cum tale signum sit indifferentis ad esse, & non esse consensus; est etiam indifferentis ad esse, vel non esse prædefinitionis cum consensu connexæ, ac per consequens præparari omnipotentiam indifferenter, ut sit vel non sit consensus; est etiam præparari ut sit, vel non

fit prædefinitio; non verò ut frustretur. Exindè fit: quod ea prædefinitio sit à me impediibilis, quia licet *ex se*, & loquendo *absolute* à me non pendeat; pendet tamen à me *conditionatè*, & ex suppositione quod mihi præparet medium indifferens excluso prædeterminante. Cujus ratio est: quia ex hac suppositione, & pro signo hujus medij, jam est in mea potestate, quod ponatur consensus, vel dissensus: ergo & quod ponatur impedimentum prædefinitioni; sed qui potest illi ponere impedimentum, potest eam impedire: ergo eam impedire possum.

Respondebis secundo cum Patre Francisco Alfonso: eam prædefinitionem exindè libertatem evertere, quod cogitatio alliciens necessitet ad consensum, cum non adsit tunc cogitatio retrahens, vel si adsit, non habeat sufficientem vim retrahendi à consensu, vel movendi ad dissensum, si enim iste poneretur, conjungeretur cum prædefinitione consensus, ac proindè illam frustraret. Sed contra: quia si vi cogitationis retrahentis à consensu, poneretur dissensus, non conjungeretur hic cum prædefinitione, sed eam impediret juxta dicta.

Contra iterum: quia hæc eadem media, quæ nunc ponuntur ex vi prædefinitionis, possent poni, casu quo non fuisset data prædefinitio; sed tunc ea media seipsis constituerent voluntatem indifferentem ad utrumvis, ac proindè cum cognitione alliciente, & retrahente, quæ in eo casu, eadem prorsus esset, ac nunc, & ejusdem retractivæ virtutis: ergo hæc media
idem

idem facient, licet ponantur à prædefinitione, cum *idem manens*, *idem semper faciat idem*, & hic nil addatur ex parte potentix proximæ, nam solum additur prædefinitio, quæ extra potentiam proximam est, & immediatè ad consensum non concurrat.

Respondebis ultimo cum Recentioribus: idè prædefinitionem lædere libertatem, quia utpotè non supponens scientiam mediam non pendet à nobis *objectivè*, aut *physicè*, nulloque modo est consequens nostram determinationem, ac proindè est inevitabilis. Sed contra: quia licet ea prædefinitio *in suo concipi* non pendeat *regulativè* à priori, seu non reguletur scientia media, tamen *in suo influere* attemperatur ipsi, quia non aliter influit, quam per auxilia, quæ scientia media comitans, vel subsequens ostendit esse efficacia, & ex quorum suppositione prædefinitio, quasi subicitur arbitrio nostro, redditurque *consequens*, & idè jam existit, quia ego *consentio*, aliter non extitura. Subsequitur igitur ea prædefinitio ex dicta suppositione ad consensum, ut in se existentem; sicut etiam ex eadem suppositione subsequitur ad consensum scientia media, idèque utraque à nobis est evitabilis. Verum de hoc latius in argumentis.

Nec dicas cum Patre Ramirez, disp. 15. cap. 2. num. 15. non sufficere ad salvandam libertatem verificari, quod si voluntas dissentiret, non fuisset data prædefinitio consensus: sicut non sufficit verificari, quod si voluntas dissentiret, nunquam fuisset data prædeterminatio

ad consensum. Nam contra: quia ita verificatur, quod si voluntas dissentiret, non fuisset data prædefinitio, ut id verificetur ex vi dependentiæ, quam collato auxilio indifferenti habet prædefinitio à voluntate, cui quasi subicitur, ut jam dictum est: at verò, quod posito dissensu numquam extiterit prædeterminatio ad consensum, nullo modo, seu ex nulla suppositione pendet à voluntate, à qua, juxta suos fautores, est prorsus independens prædeterminatio: nec umquam potest reddi *consequens*, cum sit prærequisita, & immediatè influxiva, qualiter non est prædefinitio.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum contra secundam conclusionem (nullum enim speciale contra primam militat:) prædefinitio præscindens, eo quod non præsupponat scientiam mediam est à nobis inimpedibilis: ergo tollit libertatem. Probatur antecedens: Deus quoad habendam eam prædefinitionem non pendet à nobis, nam eam habet omnino ex se ante omnem prævisionem etiam conditionatam nostræ determinationis: ergo est à nobis inimpedibilis, sicut prædeterminatio, & prædefinitio Scotica, ideo est à nobis inimpedibilis, quia Deus eam habet omnino ex se, & ante omnem prævisionem nostri consensus. Ad argumentum, nego antecedens, & distinguo antecedens probationis: non pendet à nobis, vel absolute, vel pro signo divinæ indifferentiæ ad prædefinitionem, con-

concedo; conditionatè & solum pro signo nostræ indifferentiæ ad consensum, nego, & consequentiam, cujus probationem distinguo: quia præcisè eam habet ex se, nego; & quia utpotè prærequisita pertinet ad nostram potentiam proximam determinando per se immediatè voluntatem ad consensum, concedo; disparitasque est satis clara.

Explicatur solutio: Deus quoad habendam prædefinitionem præscindens non pendet à nobis *absolute*, nam si ad obtinendum consensum injiciat prædeterminationem, pro nullo signo à nobis pendet: nec item pendet pro signo suæ indifferentiæ, quia pro eo est plenè sui juris ad habendam, vel non prædefinitionem: hoc tamen non tollit, quominus aliter pendeat à nobis, nimirum, *conditionatè*, quatenus ex se, & ab intrinseco habet *dependentiam conditionatam* à nobis relatè ad signum nostræ indifferentiæ ad consensum, quia habet ex natura sua, ut pro casu hujus signi, à nobis jam absolute pendeat, eo quod de conceptu hujus signi sit præscindere ab existentia illius prædefinitionis, & posse ponere, vel non impedimentum ipsi, scilicet, omissionem consensus, ac proinde ex suppositione talis signi jam prædefinitio est consequens ad nostrum consensum, à nobisque dependet.

Atque hæc doctrina patet contra nostros Auctores à paritate scientiæ mediæ: hæc enim habet ex conceptu suo non pendere *absolute*, seu in sua existentia absoluta, à consensu absoluto, licet pendeat *conditionatè*, quia ex natura sua

habet existere cum indifferentia ut nobis detur, vel non libertas ad consensum: bene enim stat, Deum scire, quod si mihi detur auxilium a consensum, & quod mihi nolit dare tale auxilium: & quia pro casu existentiae absolute auxilij, jam ea scientia omnino eget meo consensu absolute, ut termino connexionis, & quia pro signo auxilij jam existentis est in manu mea, quod sit, vel non sit consensus, hinc pro eo signo jam redditur à me pendens scientia media: ergo similiter quamvis praedefinitio absolute non pendeat à nobis, poterit tamen pro signo nostrae indifferentiae, & ex suppositione illius à nobis pendere, eamque proinde poterimus impedire.

Sed contra: si homo posset impedire praedefinitionem, posset determinare, seu acquirere carentiam ipsius, vel ut Deo necessariam, vel ut Deo liberam; sed nec ut necessariam, nec ut liberam: ergo nullo modo. Probatur prima pars minoris: quia si Deus caret praedefinitione, ea caret habens potestatem habendi eam, cum constituatur ad eam potens per scientiam naturalem, & non per mediani: ergo ejus carentia nequit esse Deo necessaria. Probatur secunda pars primae minoris: si homo posset acquirere carentiam praedefinitionis, ut Deo liberam, posset facere quod Deus sub libertate ad praedefinitionem se determinet ad ejus carentiam; sed hoc non potest facere: ergo nec acquirere eam carentiam. Probatur minor triplici ratione, prima: de conceptu agentis liberi est, ut seipsum determinet, & ab agente extrinseco non determinetur ad unum:

unum: ergo cum Deus sit plenè liber, nequit homo facere ut Deus se determinet ad eam carentiam, nam hoc esset determinare Deum ad unum.

Secunda: quia homo ex suppositione auxilij indifferentis, est plenè liber ad consensum, vel dissensum, nequit à Deo determinari ad consensum: ergo similiter Deus respectu praedefinitionis. Tertia: si homo posset determinare Deum ad carentiam praedefinitionis, esset per positionem dissensus; sed per hanc nequit: ergo nullo modo potest. Probatur minor: positio dissensus, nequit esse determinatio antecedens ad eam carentiam, nam tolleret Deo libertatem: neque comitans, quia de ratione agentis liberi est ut nec comitanter determinetur ab alio, ideo enim negamus decretum Scoticum; sed neque potest esse determinatio consequens, quia hoc non esset, hominem suo dissensu acquirere, & determinare carentiam praedefinitionis, sed potius eam supponere, jam aliunde acquisitam, & determinatam: ergo nequit per positionem dissensus eam determinare.

Præmitto ad solutionem primo cum Izquierdo, disp. 38. quæst. 1. proposit. 2. num. 14. & 24. quod argumentum procedit ex prava confusione terminorum: confundit enim hoc, quod est acquirere aliquem actum divinæ voluntatis, cum hoc, quod est illum determinare sumpto determinare positive pro concurrere per modum antecedenter necessitantis; ad modum, quo nobiscum concurreret praedeterminatio, si nobis injiceretur. Hoc enim secundum falsum est, quia

quia Deus ad nullum suum actum potest per actum voluntatis creatæ antecedenter necessitari: primum autem est verum: ad hoc enim, ut ex positione actus creaturæ, sequatur poni aliquem actum divinum, non requiritur, quod actus creaturæ positivè determinet Deum ad positionem sui actus, sed requiritur tantum, quod sit conditionatè verū, Deum sponte sua, positurum aliquem actū suæ voluntatis, casu quo, creatura suam ponat tamquam terminum connexionis actus divini: hoc enim vocamus *acquirere*, & tunc potentia, quam habet creatura ad positionem sui actus dicitur potentia acquirendi actum divinum.

Præmitto secundo: quod licet homo per auxilia indifferentia nequeat inducere carentiam prædefinitionis, quæ sit Deo *simpliciter*, & *antecedenter* necessaria ut bene probat argumentum; potest tamen inducere carentiam, quæ quamvis Deo sit *simpliciter* libera; sit tamen *secundum quid*, *consequenter*, & *ex suppositione*, necessaria. Quod quidem non repugnat, ut patet à paritate nostri consensus prædefiniti per prædefinitionem formalem illius, *ut liberi*, quam adversarij admittunt (& in qua, sicut & in decreto collativo auxilij, *quia efficacia*, argumentum contra eos, eisdem terminis retorquetur) etenim in hoc casu, noster consensus est nobis *simpliciter liber*, utpote elicitus à potentia proxima indifferente, quæ pro suo signo à prædefinitione præscindit, & tamen est nobis *secundum quid* necessarius, & *consequenter*, seu *ex suppositione* existentia prædefinitionis cum eo connexæ.

Simi-

Similiter ergo licet pro signo scientiæ naturalis, & suæ indifferentiæ sit Deo simpliciter libera carentia prædefinitionis præscindentis; at tamen ex suppositione exercitij divini voluntatis liberæ, quo vult nobis dare auxilia indifferentia, solum est in nostra potestate pro isto signo nostræ indifferentiæ, vel determinare *permissivè*, seu permittere existentiam decreti ponendo consensum, vel ponendo dissensum acquirere carentiam illius, & tunc talis carentia esset Deo *simpliciter libera* propter indifferentiam signi suæ libertatis; & necessaria *secundum quid*, & consequenter propter determinationem nostram, quæ est consequens ad dictum exercitium nostræ libertatis.

Ex his in forma permissio termino *determinare* in sensu arguentis, nego secundam partem minoris, ad cujus probationem, distinguo majorem: posset facere, &c. loquendo absolute, & antecedenter, nego; consequenter, seu ex suppositione auxiliorum indifferentium venientium ex usu divini voluntatis circa decretum, concedo, & sub hac restrictione, nego minorem, ad cujus primam probationem, distinguo antecedens: ut seipsum determinet absolute, & pro suo signo, concedo; ex suppositione, & adhuc attento quovis signo etiam consequente ad usum suæ libertatis, nego; & ad secundam probationem, distinguo antecedens: nequit à Deo determinari pro signo, in quo homo est liber, concedo; determinatione consequente ad usum hujus signi, & libertatis, nego. Etenim Deus, neque

neque antecedenter, neque comitanter potest me determinare pro signo meæ indifferentiæ; nisi tollendo libertatem; attamen consequenter ad usum meæ libertatis prævisum per scientiam mediam, potest determinatione prævisionem talis usus consequente, quæ est prædefinitio, me determinare, quin libertatem lædat: similiterque nos possumus determinare Deum ad carentiam prædefinitionis.

Ad tertiam probationem, nego minorem, & ad ejus probationem, concessa majori, nego minorem, cujus probationem distinguo: sed potius eam supponere jam aliunde acquisitam, & determinatam ex vi signi indifferentiæ Dei, concedo: ex vi signi propriæ indifferentiæ, nego. Etenim quando homo ex vi prædefinitionis præscindens habet auxilia indifferentia, tunc potestas, quam habet ad dissentium, est ad dissentium, qui supponeret, Deum ex se, & pro signo suæ indifferentiæ, noluisse habere eam prædefinitionem, sed potius ejus carentiam, nam ea potestas est ad dissentium, qui supponeret, Deum voluisse dare auxilium sub prævisione inefficaciæ, quæ libere volitio, fuisset libera carentia non pura prædefinitionis: undè positio dissentus jam supponeret carentiam determinatam ex vi signi indifferentiæ Dei: attamen cum signum indifferentiæ hominis ad dissentium præscindat à prædefinitione, & ejus carentia, jam ex vi talis signi erit dissentus determinatio à priori: talis carentiæ, & hæc manebit Deo simpliciter absolutè libera, cum absolutè non supponat

ponat dissentium, sed solam divinam indifferentiam, à qua libertatem participaret.

Argumentum secundum: si prædefinitio præscindens ex suppositione auxiliorum indifferentium pendet à nobis, & est impedibilis, erit consequens nostrum consensum; sed non est: ergo non pendet. Probatur minor: nequit prædefinitio subsequi consensum, nisi subsequatur scientiam mediam de consensu; sed hanc non subsequitur, cum hæc non præcedat dirigendo existentiam prædefinitionis, nam ista, juxta nos, solum regulatur in suo concipi à scientia naturali: ergo non est consequens. Nego minorem cum majori probationis, quia prædefinitio non ideò subsequitur consensum ex suppositione auxiliorum indifferentium, quia subsequatur scientiam mediam de consensu, & quia regulatur ab ipsa, hoc enim falsum est, ob rationem argumenti.

sublequitur ergo, quia ex ea suppositione voluntas pro signo illius suæ indifferentiæ, jam ita præcindit à prædefinitione in ordine ad sua exercitia, ut verum sit à priori: quia nunc consentit voluntas, datur prædefinitio, alioquin non danda; falsum verò e contra: quia datur prædefinitio, voluntas ex sua indifferentia se transfert ad consensum, præ dissentiu, nam prædefinitio in ea translatione nihil agit. Indè ut voluntas ex suppositione auxiliorum indifferentium possit prædefinitionem impedire, non requiritur, quod hæc pendeat à priori, & regulativè à scientia media: sufficit enim, quod pendeat ab ipsa ut existente in alio signo,

figno, ut re vera pendet, quando jam existit auxilium indifferens: cum enim ex suppositione istius nequeat prædefinitio existere, nisi detur scientia media de illius efficacia, & cum ego facere possim, quod hæc non detur, possum facere, quod non extiterit prædefinitio.

Unde fit primo: ut sine récurso ad impedibilitatem scientiæ mediæ, benè explicetur impedibilitas prædefinitionis per potestatem, quam ex suppositione auxiliorum indifferentium habemus ad impediendum directè objectum ipsius prædefinitionis, nimirum, consensum. Fit secundo: quod licet modus, quo regulariter possumus impedire actus divinos connexos cum aliis quo nostro exercitio libero, sit, quatenus possumus impedire potentiam proximam Dei ad tales actus, impediendo scientiam mediam constitutivam illius potentia: aliquando tamen possumus impedire aliquem actum Dei, quin possimus impedire potentiam proximam ad illum, ut patet in casu quæstionis, in quo possumus impedire prædefinitionem, & non potentiam Dei ad illam, utpotè non per scientiam mediam, sed per naturalem constitutam. Similiter Deus potest impedire nostrum dissensum per prædefinitionem consensus, ut liberi, quæ est dissensus impeditio, quin nostram potentiam proximam ad dissensum impediatur. Atque hinc solvitur præcipuum argumentum Patris Marin, sect. 2. num. 5. & Ramirez, supra num. 28.

Argumentum tertium: ut prædefinitio pendet à nobis ex suppositione auxilij indifferentis

tis debet ex se, & ab intrinseco habere connexionem cum scientia media, saltem conditionatè, seu sub conditione talis auxilij; sed hæc non habet: ergo non pendet à nobis. Probatur minor: prædefinitionem connecti conditionatè, vel sumitur *ex parte objecti*, quatenus connectatur cum hac veritate conditionata: *si detur auxilium A, dabitur scientia media de ejus efficacia*; & hoc modo nequit connecti, alias non conditionatè, sed ex se *absolutè* connecteretur cum scientia media, nam connecteretur cum hac veritate: *si detur auxilium A, dabitur consensus*, utpotè, quæ planè infertur ex ea alia veritate: vel sumitur *ex parte subjecti*, seu actus, quatenus si detur auxilium habebit prædefinitio ex se connexionem absolutam cum scientia media, & hoc est absurdum, nam cum prædefinitio per positionem auxilij nil novum habeat ex se, & ab intrinseco, nequit tunc habere ex se, & ab intrinseco connexionem absolutam cum scientia media: ergo nullam habet.

Hoc argumentum etiam fit immediate contra ipsam scientiam mediam, quam advertarij, utpotè ex nostris amplectuntur; nam posito absolute auxilio, jam scientia media pendet secundum se à nobis; atqui ex se, & ab intrinseco non habet cum consensu absoluto connexionem *conditionatam ex parte objecti*, quatenus absolute connectatur cum veritate objectiva absoluta consensus *conditionati*, quia donec in re ponatur auxilium, nulla talis veritas objectiva datur; nec *conditionatam ex parte subjecti*, alias per positionem

tionem auxilij aliquid novum ab intrinseco haberet, ut tu dicis de prædefinitione: ergo nullam connexionem habet; sed habet juxta nos, & te: ergo tu debes solvere tuum argumentum. Ut vero nos illud solvamus, nota: quod prædefinitio ex se, & ab intrinseco habet connexionem *subjectivè* conditionatam cum scientia media, id est, talem, quæ per absolutam positionem auxilij transeat in connexionem absolutam: hæc tamen absoluta connectio non est *adequatè intrinseca* prædefinitioni, sed *semiextrinseca*, quia identificatur cum prædefinitione, & auxilio, seu cum utriusque complexo.

Exindè fit, ut cum *complexum prædefinitionis, & auxilij* sit essentialiter connexum cum scientia media, & cum ego possim, ex vi auxilij, scientiam mediam impedire, possim etiam impedire complexum: cumque ego illud non possim impedire quatenus involvit auxilium, nam mea impeditio est exercitium ipsius auxilij, fit planè, quod impedire possim complexum quoad aliam partem, nimirum, prædefinitionem, & quod possim impedire connexionem identificatam cum illo complexo. Similiter de ipsa scientia media dicendum est: connectio enim ejus cum consensu absoluto est *semiextrinseca* stans, non in sola scientia media, sed in *complexo illius, & auxilij existentis*, seu in ipsa prout conjuncta cum auxilio existente; quia tamen ex suppositione & pro signo auxilij, possim impedire consensum, possim etiam complexum impedire, & quia non possim, quoad auxilium, fit, quod possim quoad scientiam mediam. Ex

Ex alio etiam capite est à me prædefinitio impedibilis, quia saltem pugnat essentialiter ex se cum existentia auxilij sine scientia media efficaciam: & cum ex suppositione auxilij jam ego possim facere, quod existat auxilium sine scientia media efficaciam, quia possum facere, quod existat sine consensu, indè possum ponere aliquid essentialiter pugnantem cum ea prædefinitione, ac proindè eam impedire. Nunc distinguo majorem: habere connexionem *objectivè* conditionatam, nego; *subjectivè* conditionatam, subdistinguo: quæ transeat in absolutam adæquatè intrinsecam prædefinitioni, nego; *semiextrinsecam*, & stantem in complexo prædefinitionis & auxilij, concedo, & sic nego minorem, ad cujus probationem, dico: connexionem esse *subjectivè* conditionatam, modo posito in notatione, ex qua nullum sequitur absurdum. Atque ita respondetur ad idem argumentum, quando fit contra scientiam mediam.

Argumentum quartum: posita prædefinitione præcendente, manet Deus omninò determinatus ad substantiam consensum: ergo jam ad eam nulla est contingentia, ac per consequens, nec libertas. Retorqueo in prædefinitione formali consensum, ut liberi, quam arguentes admittunt, & vi cujus etiam manet Deus determinatus ad substantiam consensum, quin ex hoc laedatur libertas. Deindè distinguo antecedens: ad substantiam consensum ut determinatè causandam per medium necessitans, nego; per necessitans, vel per indifferens, concedo, & distin-

tinguo. Consequens: nulla est contingentia in signo prædefinitionis, concedo; in alio præcendente à prædefinitione, & solum includente principia proxima indifferentia, nego.

Et nego etiam subillationem, quoniam libertas non petit indifferentiam ad utrumvis pro omni signo, sed tantum pro signo potentia proxima ad consensum, vi cuius signi voluntas à seipsa, & non ab alio determinatur. At cum determinatio, quæ datur ad consensum pro signo prædefinitionis non se teneat ex parte potentia proxima, & alias hic, & nunc inferat potentiam proximam indifferentem ad substantiam consensus, constat dari totam contingentiam requisitam ad libertatem consensus, etiam quoad substantiam.

Argumentum quintum, & est instantia præcedentis: ut homo, positus auxilijs indifferentibus sit liber ad substantiam consensus, debet posse non consentire, non solum sub eis auxilijs, sed etiam absolute; sed in casu prædefinitionis præcipientis non posset absolute non consentire, quia si per auxilia indifferentia non consentiret, tunc Deus vi prædefinitionis obligaretur ad injiciendam prædeterminationem, qua consentiret: ergo homo non esset liber ad consensum quoad substantiam, sed solum quoad modum. Probatur minoris inclusa probatio: vi prædefinitionis obligatur Deus, ut si non habeat scientiam mediam de consensu futuro sub auxilio indifferente, obtineat consensum per aliud medium ne frustraretur prædefinitio; sed si homo sub

ali-

auxilio indifferente non consentiret, Deus non haberet scientiam mediam: ergo obligatur ut obtineat consensum alio modo; sed non est alius, nisi injicere prædeterminationem: ergo ad eam obligaretur.

Præmitto primo: quod implicat ut Deus ex suppositione mediorum indifferentium, si homo non consentiat, obligetur ad ponendam prædeterminationem, nam ea media ponit Deus cum exclusione prædeterminationis, & ea ponit ex vi prædefinitionis; sed implicat, quod Deus obligetur ex vi prædefinitionis ad ponendam prædeterminationem, quando ex vi prædefinitionis eam excludit: ergo implicat talis obligatio. Ulterius: quia si posita omissione consensus sub auxilijs indifferentibus, poneretur consensus sub prædeterminatione, ponerentur duo contradictoria in eodem instanti; sed implicat, Deum obligari ad ponenda contradictoria, alias obligaretur ad chymæram: ergo dicta obligatio implicat.

Præmitto secundo: quod si sub auxilijs indifferentibus homo non consentiat, tunc nec datur, nec unquam data fuit prædefinitio: unde nec Deum obligare potest ad prædeterminationem, nec potest frustrari: quomodo enim prædefinitio, quæ nunquam fuit, aut obligabit, aut frustrabitur? Et ratio est, quia talis prædefinitio pugnat essentialiter cum existentia absoluta auxiliij inefficacis, nec potest causare auxilium indifferens, nisi sub prævisione efficacis; sed si homo sub auxilio non consentiat, auxi-

O 2

lium

lium *A* est inefficax, & deficit prævisio efficaciz: ergo tunc datur aliquid pugnans cum existentia prædefinitionis, ac per consequens hæc non datur.

Hinc in forma, nego minorem cum probatione illius, ad cuius probationem, distinguo majorem: obligatur Deus ut si non habeat scientiam mediam permanente prædefinitione obtineat, &c. concedo; obligatur deficiente prædefinitione, nego; & minorem: Deus non haberet scientiam mediam, & haberet prædefinitionem, nego; & non haberet, nec umquam habuisset prædeterminationem, concedo: Deus enim ex sola scientia media inefficaciz auxilij nequit obligari ad prædefinitionem, sed ex suo decreto ut conjuncto cum ea scientia media; cumque in casu, quo homo sub auxilio indifferente non consentiat, ita fuisset in Deo scientia media de inefficacia auxilij, ut non simul extitisset decretum præscindens, sed ita potius ut decretum nunquam fuisset juxta secundum præmissum, inde fit, ut ex scientia inefficaciz, quæ tunc esset, non inferatur obligatio Dei ad prædeterminandum, sed potius defectus decreti inducturi talem obligationem.

Argumentum sextum: posito, quod actus prædefinitus sit negativus, seu interpretativus, v. g. omissio odij Dei, nequit Deus concurrere ad actum oppositum omissioni: ergo actus odij est impossibilis voluntati, quia nil potest existere, Deo non concurrente, ac per consequens omissio odij non est libera. Probatur anteceden-

dens:

dens: volitio absoluta, & efficax alicujus finis necessitat Deum ad id, quod essentialiter requiritur ad talem finem; sed ad omissionem odij, quæ est finis efficaciter volitus per prædefinitionem, essentialiter requiritur, quod Deus non concurrat ad actum odij: ergo nequit ad eum concurrere. Uterius: concursus Dei ad actum odij realiter identificatur cum ipso actu odij: ergo si decerneret concurrere ad actum odij, & simul prædefiniret efficaciter omissionem illius, simul decerneret duo contradictoria, quod dici nequit, ac per consequens nequit velle concurrere ad actum odij.

Præmitto primo: quod alius est concursus Dei in actu primo, qui consistit in preparatione omnipotentiz per decretum indifferens; & alius est concursus in actu secundo, qui stat in ipsa actione creaturæ, quæ est etiam actio Dei. Secundo: quod Deus nequit decreto absoluto determinato, & efficaci simul decernere duo contradictoria, nam cum hæc nequeant simul existere, frustraretur decretum: bene tamen potest indifferenter, & cum dependentia ab alieno arbitrio quoad executionem decernere unum contradictorium; & aliunde decernere aliud efficaciter absolute, dummodo habeat media, quibus intentum finem obtineat, quin lædat libertatem, quam primum decretum constituit, & ita accidit in casu prædefinitionis.

Indè ratio pro argumento est: nam quod ex parte potentiz liberæ detur decretum indifferens, quo Deus cum ea concurrat, non obstat

ad hoc ut Deus efficaciter determinate prædestinat omissionem actus, quia adhuc posito decreto indifferenti ad actum, vel omissionem, potest Deus, alia via, obtinere finem intentum, scilicet, conferendo voluntati auxilium, cum quo prævidet illam libere se, & omnipotentiam ad omissionem odij determinaturam. Ex his, distinguo antecedens: nequit Deus concurrere ad actum odij, concursu in actu primo, nego; concursu in actu secundo, subdistinguo: nequit antecedenter, nego; nequit consequenter ad determinationem voluntatis praviam per scientiam mediam, concedo, & nego consequentiam.

Ad primam antecedentis probationem, distinguo minorem: ad omissionem odij requiritur, quod Deus non concurrat ad actum odij, concursu in actu primo, nego; concursu in actu secundo, concedo: alias darentur duo contradictoria, nimirum, odium, & ejus ommissio. Ad additum, & est alia antecedentis probatio, distinguo antecedens: concursus Dei in actu primo ad actum odij identificatur cum eo, nego; concursus in actu secundo, concedo, & distinguo consequens: simul decerneret duo contradictoria, uno, vel duplici decreto efficaci absoluto, & determinato, nego, uno absoluto efficaci, & alio indifferenti, objective vago, & semiefficaci, concedo, quod non implicat juxta dicta.

Argumentum septimum ex Patre Ramirez, num. 30. de quo ipse ait ad finem numeri 31. eum vehementer impulisse contra nostram sententiam.

sententiam etiam quando illam scholaris, defendebat, propter solutionis difficultatem: consensus, posito decreto præcidente, inferitur ex præmissis simpliciter antecedenter necessarijs voluntati: ergo non est liber. Probatur antecedens: consensus, posito decreto præcidente, inferitur ex his præmissis: omnis determinatus per decretum efficax Dei ad consentiendum, consentit; sed Petrus est determinatus per decretum efficax Dei ad consentiendum; sed hæc præmissæ sunt simpliciter antecedenter necessariæ voluntati, quia major est necessariæ veritatis, ac proinde independens ab omni contingenti: minor autem est solum libera Deo per potestatem omnino independentem à potestate creaturæ: ergo consensus inferitur ex præmissis simpliciter antecedenter necessarijs voluntati, ac per consequens non est liber, sicut non est posita prædeterminatione, quia ex his præmissis: omnis prædeterminatus ad consensum, consentit; sed Petrus est prædeterminatus ad consensum, inferitur: ergo consentit.

Ad argumentum, nego antecedens, & distinguo majorem probationis: inferitur ex his præmissis, ex quibus minor est impedibilis à voluntate, concedo; inimpedibilis, nego, & minorem, cujus probationis, concedo primam partem, & distinguo secundam: per potestatem omnino independentem absolute à potestate creaturæ, concedo, independentem ex suppositione auxilij indifferentis, & usus libertatis divinæ, nego. Solutio est fuse explicata in præcedentibus, præsertim argumento primo. Ad paritatem, quæ

nimis placet Patri Ramirez, distinguo causalem: quia ex illis præmissis infertur, *consentit*, ita ut nulla ex illis sit impedibilis, aut pendeat à voluntate, sive absolute, sive ex suppositione, concedo, ita ut aliqua sit impedibilis, nego. Disparitas est clara: quia cum sine prædeterminatione juxta assertores illius, voluntas nil possit agere, non potest adhuc ex suppositione pendere à voluntate; secus se habet prædefinitio præciscindens, quæ cum nil juvet voluntatem ad agendum, potest ab ejus exercitio pendere.

Argumentum octavum ex Patre Marin, supra num. 9. ut decretum aliquod sit à nobis evitabile, ante existentiam decreti debet dari in nobis principium vitativum decreti, vel saltem debet dari in Deo principium vitativum decreti nascens ex nobis, sed neutrum datur: non secundum, quia non præcedit scientia media; nec primum, quia ante existentiam decreti, nec datur nostra libertas, nec futuritio consensus: ergo decretum non est evitabile. Major videtur certa, quia quod jam est, consequenter ad esse nequit impediri, ne sit, sed solum antecedenter, seu potentia antecedenti. Ulterius: imperceptibile est, aliquem posse impedire, ne alius sit, si potestas impediendi, ne sit, detur, dum jam alius est, & sine prioritate ad existentiam illius; sed potestas impediendi decretum datur in nobis, & potestas Dei orta ex nobis datur in Deo, dum jam est tale decretum, & sine prioritate ad existentiam illius: ergo imperceptibile est, quod illud possimus impedire.

Ad

Ad argumentum, distinguo majorem: ante existentiam decreti, &c. ly *ante* negative per exclusionem existentia decreti secundum se, nego; præcisive, seu per præcisionem ab existentia decreti in ordine ad usus nostræ libertatis, concedo; & nego primam partem minoris, cujus probationem, distinguo: neque primum, quia ante existentiam decreti negative, seu per exclusionem decreti non datur nostra libertas, concedo; nam causatur ab illo; ante existentiam decreti præcisive, seu per præcisionem ab existentia decreti in ordine ad suos usus non datur nostra libertas, nego: nam cum libertas nostra nil juvetur à decreto in ordine ad sua exercitia, præciscindit ab illo, seu datur cum præciscissione ab ejus existentia; & cum ex suppositione auxilij indifferentis decretum reddatur consequens ad nostram libertatem, & hæc prior, potest illud ab ea evitari. Vide probationem conclusionis, & secundum argumentum.

Ad probationem majoris, distinguo assumptum: quod jam est consequenter ad esse, nequit impediri, ne sit, si per illud causetur potestas ad faciendum, ut numquam fuerit, nego; si non causetur talis potestas, concedo: & cum à prædefinitione præciscidente causetur libertas, quæ potest facere, ut nunquam fuerit prædefinitio, licet jam sit, potest impediri; sicut prædefinitio consensus ut liberi, quam admittit Pater Marin, impediri potest, propter eandem rationem, licet jam sit, & consequenter ad esse, cum consequenter ad ejus esse maneat libertas. Ad ad-

di-

ditum, distinguo majorem; imperceptibile est, &c. si potestas detur, dum jam alius est, & sine prioritate ad existentiam illius, ita ut ille nullo modo reddatur consequens ad eam potestatem, concedo; si aliquo modo reddatur consequens, nego, & minorem: potestas impediendi decretum datur, dum jam decretum est, & sine prioritate ad existentiam illius, ita ut neque ex suppositione decretum reddatur consequens ad eam potestatem, nego; ita ut ex suppositione auxiliij sit consequens, concedo, propter dicta loci citatis omnino videndis.

Argumentum nonum ex eodem, num. 11. ex vi talis decreti præcisim à principijs dissensus, habet consensus absolutam futuritionem; sed non liberam, cum non detur futuritio consensus libera, & absoluta præcisim à principijs dissensus: ergo necessariam, ac per consequens consensus eveniret necessario. Hoc argumentum, sicut & quintum jam solutum, & illud, quod proposui in sectione, præmisso 4. 5. ex quibus constat, ita proponere incipit Pater Marinus: *probat aliquis conclusionem sic: & rectè quidem id facit, nam cum argumentum fundetur in mala quæstionis intelligentia, indignum erat, ut à tanto Magistro, sicut proprium proponeretur. Nota ergo pro solutione, quod in signo decreti præscindentis intelligitur futuritio absoluta consensus, sed neque libera, neque necessaria, cum decretum præscindat à libertate, & necessitate illius, & tunc non intelligatur electio mediij indifferentis prænecessitante, aut è contra.*

In-

Indè futuritio absoluta consensus solum est libera pro signo sequenti, in quo ex directione scientiæ mediæ eligitur auxilium indifferens, prædeterminante excluso; & facile solvitur argumentum, distinguendo majorem: habet consensus absolutam futuritionem determinatè liberam, aut determinatè necessariam, nego; præscidentem pro signo decreti à libertate, & necessitate, concedo; & minorem: sed non liberam pro signo decreti præscidentis, concedo; pro signo posteriori electionis mediij indifferentis prænecessitante, nego; & probationem: cum non detur futuritio consensus libera, pro signo decreti, concedo; pro signo auxiliiorum indifferentium ab eo descendendum, nego, & consequentiam.

DIS

ditum, distinguo majorem; imperceptibile est, &c. si potestas detur, dum jam alius est, & sine prioritate ad existentiam illius, ita ut ille nullo modo reddatur consequens ad eam potestatem, concedo; si aliquo modo reddatur consequens, nego, & minorem: potestas impediendi decretum datur, dum jam decretum est, & sine prioritate ad existentiam illius, ita ut neque ex suppositione decretum reddatur consequens ad eam potestatem, nego; ita ut ex suppositione auxiliij sit consequens, concedo, propter dicta loci citatis omnino videndis.

Argumentum nonum ex eodem, num. 11. ex vi talis decreti præcisim à principijs dissensus, habet consensus absolutam futuritionem; sed non liberam, cum non detur futuritio consensus libera, & absoluta præcisim à principijs dissensus: ergo necessariam, ac per consequens consensus eveniret necessario. Hoc argumentum, sicut & quintum jam solutum, & illud, quod proposui in sectione, præmisso 4. 5. ex quibus constat, ita proponere incipit Pater Marin: probabit aliquis conclusionem sic: & rectè quidem id facit, nam cum argumentum fundetur in mala quæstionis intelligentia, indignum erat, ut à tanto Magistro, sicut proprium proponeretur. Nota ergo pro solutione, quod in signo decreti præscindentis intelligitur futuritio absoluta consensus, sed neque libera, neque necessaria, cum decretum præscindat à libertate, & necessitate illius, & tunc non intelligatur electio mediij indifferentis prænecessitante, aut è contra.

In-

Indè futuritio absoluta consensus solum est libera pro signo sequenti, in quo ex directione scientiæ mediæ eligitur auxilium indifferens, prædeterminante excluso; & facile solvitur argumentum, distinguendo majorem: habet consensus absolutam futuritionem determinatè liberam, aut determinatè necessariam, nego; præscindentem pro signo decreti à libertate, & necessitate, concedo; & minorem: sed non liberam pro signo decreti præscidentis, concedo; pro signo posteriori electionis mediij indifferentis prænecessitante, nego; & probationem: cum non detur futuritio consensus libera, pro signo decreti, concedo; pro signo auxiliiorum indifferentium ab eo descendendum, nego, & consequentiam.

DIS

DISSERTATIO IV.

De decretis divinis prædefinitivis virtualiter.

Cum in Dissertatione precedenti de prædefinitivis formalibus tractaverimus, sequitur in hac, de virtuali prædefinitione agendum, ut promisimus; qua quidem controversia gravis est, & acutissima plena difficultatibus. Sin igitur.

SECTIO I.

An prædefinitio virtualis consensus liberi servet ejus libertatem?

Præmitto primo: quod triplici modo potest Deus decernere auxilium, sub quo prævidit, per scientiam mediam hominem consenturum. Primo, per decretum affectivè efficaciter tendens, non solum in auxilium, sed etiam in consensum, volendo, nimirum, auxilium propter efficaciam ipsius efficaciter amatam, hoc modo tendendi: *volo auxilium A, quia efficax.* Secundo, per decretum dicens ex suo modo tendendi, intrinsecum respectum ad scientiam mediam efficaciam, qua regulatur, redditque ipsum decretum connexum cum consensu, & sic tendit: *volo auxilium A, quod prævideat efficax:* hoc autem utrumque decretum, vocatur, & est prædefinitio virtualis consensus, & est respectu consensus *purè intentiva; executiva* verò respectu auxilij. Tertio, per decretum indiffe-

SECTIO I.

differens, id est, non connexum cum uno extremo, sed tam cum consensu, quam cum dissensu compatibile.

Præmitto secundo: quod ad hoc ut dissensus absolute existat, simpliciter, & essentialiter requiritur, auxilium esse collatum per decretum compatibile cum ipso dissensu. Ratio est, quia consensus ut absolute, & in re existens, existit ut conjunctus cum auxilio ut existente: ergo cum auxilio ut causato per decretum non repugnans tali conjunctioni; sed decretum incompatible cum dissensu regnat conjunctioni dissensus cum auxilio, quia repugnat uni extremo conjunctionis, scilicet, dissensui: ergo auxilium debet esse collatum per decretum compatibile cum dissensu, ut hic absolute existat. Inde duplex hic, quæstio examinanda est; prima: an sicut essentialiter requiritur ad dissensum, ut in re absolute existentem, decretum collativum auxilij compatibile cum dissensu, ita etiam requiratur ad potestatem plenè expeditam dissentendi; adeo ut sine eo non detur libertatis ad dissensum constitutio? Secunda: an prædefinitio virtualis, unice existens, seu conjuncta cum carentia decreti compatible cum utroque extremo officiat libertati? Pro resolutione sit.

Prima conclusio cum Patribus Izquierdo, disp. 38. quæst. 1. prop. 2. Herrera, quæstione 3. lect. 2. Moncada Junio, & communi nostrorum, contra Patres Herize, disp. 7. de prædest. cap. 5. Ribadeneira, disp. 2. cap. 1. Tir-

lo, tom. 1. disp. 12. & alios: decretum collativum auxilij compatibile cum dissensu non est essentialiter requisitum ad potestatem plene expeditam dissentendi: unde posita carentia talis decreti datur perfecta libertas ad dissensum constitutio: Probatur à priori: id non est essentialiter requisitum ut detur potestas plene expedita, seu libertas ad dissensum, cujus carentia posita, non deficit talis libertas; sed posita carentia decreti auxilij collativi, compatible cum dissensu, non deficit libertas: ergo tale decretum non est essentialiter ad eam requisitum.

Probatur minor: posita ea carentia, per quam non tollitur aliquod ex constitutivis potentia proxima ad utrumvis, non deficit libertas, nam hæc nil aliud est, quam ea potentia proxima; sed posita carentia illius decreti, non tollitur aliquod ex constitutivis potentia proxima ad utrumvis, aut *formaliter*, quia per eam carentiam solum tollitur formaliter ejus contradictorium, nimirum, ipsum decretum compatibile, quod etiam juxta adversarios non est constitutum potentia proxima; aut *argutive*, quia ea carentia non infert defectum alicujus constitutivi libertatis, cum nec inferat defectum voluntatis, neque auxilij, nec applicationis omnipotentia, nec carentia cujusvis antecedenter necessitantis, & proxime prædeterminantis ad unum, quæ sunt omnia libertatis constitutiva: ergo posita ea carentia non deficit libertas.

Respondebis primo: quod cum libertas res-

sol.

sultet ex duplici potestate proxima, alia ad consensum, alia ad omissionem consensus, seu ad dissensum, inde licet ad libertatem, prout est potestas consentiendi, sufficiat decretum collativum auxilij cum consensu connexum, tamen ad eam, prout est potestas dissentendi, necessario requiritur decretum indifferens componibile cum dissensu; indeque posita carentia illius deficit dissentendi libertas. Sed contra: si ad potentiam proximam dissentendi requiratur decretum indifferens collativum auxilij, non magis requiretur, quam requiritur ad eam potentiam scientia media de inefficacia auxilij, seu quod auxilium fuerit collatum ex scientia media de ejus inefficacia, juxta Societatis doctrinam: ergo quando voluntas consentit, ac proinde auxilium est efficax, non datur in ea potentia proxima dissentendi.

Probo consequentiam: ideò per vos si conferatur auxilium unicè per decretum connexum cum consensu, non datur potestas proxima dissentendi, quia deficit decretum indifferens requisitum ad eam potestatem; sed quando voluntas cum auxilio consentit, deficit scientia media de inefficacia auxilij requisita modo dicto ad potentiam proximam dissentendi; ad hoc, nimirum, ut in re, & absolute ponat dissensum: ergo tunc non datur in voluntate potentia proxima dissentendi; atqui datur potentia proxima dissentendi, ut vos fatemini, nec negare potestis: ergo pariter dabitur licet deficiat prædictum decretum indifferens. Negabis consequentiam,

tiam, & reddes disparitatem: quia licet tunc deficiat scientia media de inefficacia, tamen voluntas dissentiendo potest illam acquirere, & verificare auxilium sub ea collatum fuisse.

Sed contra: atqui voluntas potest etiam acquirere decretum indifferens collativum auxilij: ergo nulla est disparitas. Probatur antecedens: sicut libertas divina collativa potentiae proxima ad dissensum est causa remota dissensus, ita decretum indifferens collativum auxilij est causa remota dissensus; quatenus, nimirum; causat auxilium; sed voluntas potest per dissensum determinare ad existendum libertatem divinam collativam potentiae proxima ad dissensum, quia potest determinare scientiam mediani de dissensu constitutivam illius libertatis, ut nostri tenent, & diximus in tractatu de praedestinatione, dissert. 2. sect. 2. ergo similiter poterit acquirere decretum indifferens collativum auxilij.

Atque idem potest tale decretum acquirere, quia licet hic, & nunc conferatur auxilium utinice per decretum connexum cum consensu; tamen semper est conditionate verum, quod si voluntas creata pro dominio suae indifferentiae determinet dissensum, tunc divina voluntas se pro suo nutu determinabit ad concipiendum decretum cum dissensu componibile, quo conferatur auxilium. Inde licet decretum indifferens collativum auxilij non pertineat, ut non pertinet, ad potentiam proximam dissentendi, sed sit omnino extra illam, tamen ad eam per-

pertinet veritas conditionata de eo, quod divina voluntas habebit, & habuerit ab aeterno tale decretum, casu quo voluntas creata dissentire velit.

Ratio autem est: quia causa libera, ut talis proxime fit, intrinsece claudit veritatem conditionatam, de eo, quod posito suo actu existet omnis terminus, cum quo suus actus connectitur; quod quidem verum principium ita demonstratur: nam si non esset verum, quod posito actu exiturus est omnis terminus connexionis illius, non posset causa libera ponere actum, sed esset necessitata ad ejus carentiam: ergo non esset libera, ac per consequens ut talis proxime fit, intrinsece claudit dictam veritatem conditionatam. Probatur antecedens: quia actus nequit existere, nisi chymarice sine termino suae connexionis essentialis, ut est evidens: ergo si non esset verum, &c. Inde cum dissensus connectatur, juxta supra dicta, cum eo, quod auxilium collatum fuerit per decretum cum eo componibile, semper debet esse conditionate verum, quod si voluntas se ad dissensum determinet, tale decretum existet.

Respondebis secundo: non posse concipi, quod ex parte dissensus fit requisitum decretum indifferens tanquam terminus connexionis illius, & quod tale decretum non pertineat ad potentiam proximam dissentendi, ac per consequens, quod posita carentia illius non deficiat libertas. Sed contra: quia non eo ipso, quod aliquid sit requisitum ex parte actus tanquam

terminus connexionis illius, inferitur pertinere ad potentiam proximam causativam talis actus: ergo nulla est solutio. Probatur antecedens: omnis effectus requiritur ex parte actionis tamquam terminus connexionis illius; nam omnis actio connectitur metaphysicè cum suo termino; sed nullus effectus pertinet ad potentiam proximam causativam suæ actionis: ergo non eo ipso, quod aliquid, &c.

Probatur minor à duplici absurdo, primo: si effectus pertineret ad potentiam proximam causativam suæ actionis, nullus effectus posset esse liber, quia omnis effectus est contradictoriè oppositus suæ carentiæ: indeque si in potentia proxima ad actionem, ac proinde ad effectum, hic includeretur, includeretur etiam in ea potentia proxima aliquid essentialiter incomponibile cum carentia effectus, & consequenter effectus non esset liber. Secundo: quia si effectus constitueret potentiam proximam causativam suæ actionis, esset prior natura sua actione, ut patet, deinde actio esset prior natura effectui, juxta omnes: ergo daretur mutua prioritas physica, quæ quidem in nostra Schola repugnat.

Ratio autem nostræ instantiæ à priori est: nam quod est requisitum ex parte actus, ut ipse existat, potest non esse requisitum ex parte causæ, ut producat effectum, indeque causa præcindendo à tali requisito existente potest esse ad effectum proximè potens: v. g. in causa libera, dum hæc habeat omnia principia immediate influxiva in actum intelligitur proximè po-

tens

tens ad eum producendum, præcindendo ab eo, quod ea principia per hoc, vel illud decretum requisitum ex parte actus ponantur, ut post latius explicatur.

Respondebis tertio: ideò carentiam decreti indifferentis obesse libertati, quia licet in linea causa se habeat tale decretum purè remotè, at in linea conditionis, proxima ad dissensum prærequiritur, cum sine eo, decreto dissensus nequeat existere. Sed contra primo: quia eodem modo, & sub eadem distinctione causa, & conditionis poterit dici, scientiam mediam de inefficacia auxilij proximè, & immediate præquiri ad dissensum, ac per consequens carentiam illius tollere libertatem dissentendi, contra nostram Scholam. Contra secundo: quia idem est aliquid esse conditionem, & esse causam moralem; sed per te decretum indifferens in genere causæ, se habet purè remotè ad consensum: ergo etiam se habet purè remotè in genere conditionis, ac proinde in hoc genere non præquiretur proximè, & immediate.

Secunda conclusio cum eisdem contra eosdem: prædefinitio virtualis consensus collativa auxilij, & unicè existens servat illius libertatem: unde Deus potest unicè per prædefinitio-nem virtualem, seu per decretum connexum cum consensu conferre auxilium, jura libertatis servando. Probatur conclusio evertendo fundamenta contraria: ideò tale decretum non compareretur cum libertate, vel quia esset connexum cum consensu, vel quia esset inimpedi-

P 2

bile

bile per potestatem dissentiendi; sed ex neutro capite est incomponibile cum libertate: ergo libertatem servat. Probatur minoris prima pars; id, quod connectitur cum actu, si non influit immediatè in illum, nec constituit potentiam proximam, non tollit libertatem; sed tale decretum neque influit immediatè in consensum, sed solum remotè causando auxilium; nec constituit potentiam proximam: ergo non tollit libertatem.

Probatur major: divina revelatio de aliquo actu libero voluntatis metaphysicè connectitur cum eo, nam est essentialiter infallibilis: patitèrque scientia visionis, qua Deus ab aeterno meum actum liberum absolutè futurum videt, connectitur cum meo actu; sed neque revelatio, neque visio tollit mei actus libertatem, ut fide certum est, & alia nequit assignari ratio, nisi quia licet cum actu connectantur, tamen in illum non inflaunt, nec potentiam proximam constituunt: ergo id, quod connectitur cum actu si non influit immediatè in illum, nec constituit potentiam proximam, non tollit libertatem illius.

Ratio autem horum à priori est: quia eo ipso quod potentia proxima ad actum nil intrinsecè includat cum actu connexum, est ex sua natura, & essentia absoluta ab actu, ac proinde indifferens ad eum, & ejus carentiam: ergo licet ipsi adveniat aliquid connexum cum actu, per quod reddatur extrinsecè cum eo connexa, adhuc manet indifferens, & libera, eum nequeat

queat per aliquod extrinsecum sua essentia privari. Probatur consequentia à paritate nuper allata: posita revelatione, & visione Dei de meo actu libero, evadit mea potentia proxima extrinsecè connexa cum eo, & inconjungibilis cum carentia illius, alias posset falsificari revelatio, & visio falli; sed non obstantè ea extrinseca connexione, adhuc sum liber ad meum actum: ergo licet potentia proxima adveniat, &c.

Probatur jam secunda pars primæ minoris: illud decretum est impedibile per potentiam dissentiendi: ergo non ideò tollit libertatem, quia est inimpedibile. Probatur antecedens: illud decretum, utpotè dependens à scientia media est consequens ad consensum liberum, sed quod est consequens ad consensum liberum, est impedibile per dissentium, seu per potentiam dissentiendi, juxta principia Societatis; in quibus nostri adversarij procedunt: ergo est impedibile. Probatur major: ideò illud decretum non esset consequens ad consensum, quia ipsum antecedit, cum causet auxilia consensum causalitè, & jam inter decretum, & consensum daretur mutua prioritas; sed hæc mutua prioritas non repugnat, nam una est *objectiva*, & alia *physica*; hæc præstat verum influxum, licet remorum: alia autem nullum verum, & realem influxum, nullamque veram, & realem causalitatem exercet: ergo illud decretum est consequens, ac per consequens impedibile.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Multa, & pulchra sunt à nostris Doctoribus contra conclusiones præactas, excogitata argumenta, qua ut dilucide, & sine legentium fastidio proponantur, & extricentur, tres in classes dividenda duxi. Sit ergo.

Prima Classis Argumentorum.

Argumentum primum: potestas dissentiendi includit decretum collativum auxilij conjugibile cum dissensu: ergo tale decretum est constitutivum illius potestatis. Probatur antecedens: potestas dissentiendi includit omnia prærequisita essentialia immediata ad dissensum; sed tale est decretum conjugibile cum dissensu: ergo illud includit. Probatur minor: quando unice datur decretum connexum cum consensu auxilij collativum, deficitque proinde decretum indifferens, seu conjugibile cum dissensu, vel dantur omnia prærequisita immediata, & essentialia ad dissensum, vel non dantur? Si non dantur omnia: ergo quia unum ex illis est decretum indifferens, quod solum deficit. Si dantur: ergo deficiente eo decreto potest voluntas conjugere auxilium cum dissensu, ac per consequens tale decretum non est requisitum essentialia ex parte dissensus, quod falsum est.

Præmitto primo: quod neque scientia media de dissensu, in qua instatur argumentum, neque decretum collativum auxilij, cum dissensu

sensu compatibile est requisitum essentialia ex parte auxilij, seu ut auxilium existat, nam cum auxilium sit de se indifferens ad consensum, vel dissensum, possitque proinde existere, tum à scientia media de consensu, & à decreto collativo cum consensu connexo; tum à scientia media de dissensu, & à decreto collativo cum eo conjugibili, nullum ex eis decretis essentialiter determinate requirit, sed aliquod vage; ex parte vero dissensus est requisitum essentialia decretum collativum conjugibile cum ipso, quia sine illo nequit existere, potestque dici prærequisitum immediatum ad dissensum, quia respectu auxilij non requiritur.

Præmitto secundo: quod licet decretum compatibile cum dissensu sit ex parte ipsius dissensus requisitum essentialia immediatum, immedatione, scilicet, in ratione requisiti, quatenus tale decretum non est requisitum ad aliud medians inter ipsum, & dissensum; nam, ut diximus ad auxilium non requiritur: attamen non est requisitum immediatum immedatione in ratione præcedentia ad dissensum, quia sic solum sunt prærequisita immediata ea, quæ immediate præcedunt, & influunt in dissensum: decretum autem collativum auxilij non influunt in dissensum immediate, sed solum remote, & mediate, quatenus influunt in auxilium.

Hinc ad formam, nego antecedens, ad cuius probationem, distinguo majorem: omnia prærequisita essentialia immediata, immedatione præcisè in ratione requisiti, nego; im-

mediatione præcedentiæ, & influxus, concedo: nam ea solum constituunt potentiam proximam; & minorem: tale est in ratione requisiti, concedo; in ratione præcedentiæ, & influxus, nego. Ad dilemma, distinguo primam partem: dantur omnia prærequisita immediata in ratione requisiti, nego; in ratione præcedentiæ, & immediati influxus, concedo. Ad instantiam, distinguo consequens: deficiente, &c. potest voluntas conjungere auxilium cum dissensu faciendo, ut non sit verum, quod deficit decretum indifferens, seu acquirendo illud, concedo; in alio sensu, nego: cum enim decretum indifferens non sit determinatè requisitum ad existentiam auxiliij, nec se teneat ex parte potentia proxima; potest hæc illud acquirere.

Argumentum secundum: voluntas per libertatem *A*, ponendo dissensum non potest impedire decretum collativum auxiliij connexum cum consensu: ergo illud tollit libertatem. Probatur antecedens: voluntas per libertatem *A*, ponendo dissensum non potest impedire ipsam libertatem *A*: ergo nec decretum. Probatur consequentia: ideo per libertatem *A*, potest voluntas impedire decretum connexum, quia libertas *A* non dependet essentialiter ab eo decreto, cum ab eo non pendeat essentialiter auxilium; sed dissensus non pendet essentialiter à libertate *A*, cum non sit intrinsecè liber juxta meam sententiam: ergo voluntas ponendo dissensum non potest impedire decretum connexum,

xum, si non potest impedire libertatem *A*. Ulterius: si voluntas potest impedire decretum connexum, potest acquirere indifferens; sed non potest acquirere indifferens: ergo neque impedire connexum. Probatur minor: tam prærequisitum dissensus decretum indifferens, quam existentiam voluntatis; sed hanc nequit acquirere: ergo nec illud.

Præmitto ad solutionem: quod voluntas per libertatem *A*, ponendo dissensum potest impedire decretum connexum cum consensu, non præcisè, quia ea libertas non pendet essentialiter ab eo decreto; sed quia ea libertas est potestas ad ponendum aliquid essentialiter cum eo decreto pugnans, scilicet, dissensum. Inde decretum connexum est impedibile à libertate ponente dissensum, quia hæc est potestas ponendi impedimentum decreto, & hoc est impedibile à dissensu, quia hic est decreto oppositus: at verò dissensus licet non pendeat essentialiter à libertate *A*, tamen eam nequit impedire, quia neque dissensus est potestas ponendi aliquid essentialiter pugnans cum ea libertate, neque est aliquid illi libertati oppositum, cum nullus effectus repugnet suæ causæ.

Hinc in forma, nego antecedens, & ad probationem illius, concesso antecedenti, nego consequentiam propter disparitatem datam in præmissis. Ad probationem consequentiæ, distinguo majorem: ideo præcisè, nego: ideo, & quia libertas est potestas proxima ponendi aliquid essentialiter pugnans cum eo decreto, nimirum,

mirum, dissensum, concedo, & minorem; dissensus non pendet essentialiter à libertate A, & vel est potestas ad ponendum aliquid pugnans cum ea libertate, vel est aliquid oppositum illi, nego; & non est, concedo. Ad additum, nego minorem, ad cujus probationem distinguo majorem: tam univoce, nego: tam æquivocè, concedo; quia decretum indifferens requiritur ad dissensum tamquam principium remotum; voluntas verò, ut principium proximum, & nullus effectus potest acquirere suam causam proximam, sicut nec impedire, secus autem remotam.

Argumentum tertium: ponamus Deum independentem à libertate causæ liberæ ponere aliquod ens connexum cum ejus actu, & non pertinens ad potentiam proximam ad illum. Tum sic: tale ens est inimpedibile à potentia libera, cum ponatur independentem à libertate illius; sed si est inimpedibile non manet libertas, juxta principia Societatis: ergo per aliquid connexum cum actu, & non pertinens ad potentiam proximam ad illum tollitur libertas, ac per consequens licet decretum connexum cum consensu non pertineat ad potentiam proximam consentiendi, tamen, quia connexum tollit libertatem. Casus hujus argumenti implicat in terminis, & proinde argumentum in eo fundatum.

Etenim implicat; quod detur potentia proxima indifferens ad actum, ut hic dari argumentum supponit, & quod independentem ab eju
liber.

libertate ponatur aliquid connexum cum actu illius, nam omne connexum cum actu dependet ab actu tanquam à termino connexionis: ergo etiam dependet ab omni eo, à quo dependet actus: est evidens; sed actus ponitur dependentem à potentia proxima indifferente, seu à libertate: ergo etiam illud connexum debet poni dependentem à libertate. Indè fit, quod quoties ponitur aliquid non pertinens ad potentiam proximam, & connexum cum actu causæ liberæ, illud dependeat ab hac, & sit ab ea impedibile, ut patet in revelatione, & visione Dei. Hinc negatur casus, & argumentum ruit.

Argumentum quartum: impedimentum ab extrinseco positum causæ liberæ tollit ejus libertatem, ut patet in homine vincito catenis, qui non est liber ad ambulandum; sed tale impedimentum non pertinet ad potentiam proximam: ergo pariter licet decretum connexum non pertineat ad potentiam proximam, tollit libertatem. Nota: quod dupliciter potest aliquid necessitare ad unum extremum contradictionis, ac proinde tollere libertatem. Primo: formaliter quatenus sit quid connexum cum uno extremo proximè influens in illud, & constituens, vel saltem immediatè applicans potentiam proximam, & ita se habet prædeterminatio.

Secundo: illativè, vel effectivè, quatenus inducat defectum alicujus constitutivi potentie proximæ, & sic se habet impedimentum extrinsecum positum alicui potentie subditæ voluntati.

tati, v. g. ambulativa: tale enim impedimentum inducit defectum subjectionis illius potentiae respectu voluntatis, nam eoposito, manet potentia ambulativa, quasi esset potentia extranei subjecti; subjectio autem potentiae externae constituit potentiam proximam liberam ad ejus actus. Hinc distinguo majorem: tollit illius libertatem formaliter, nego; illative & effective, concedo, & minorem: non pertinet ad potentiam proximam, & inducit defectum alicujus ad eam pertinentis, concedo; & non inducit, nego, & consequentiam, quia decretum connexum, neque formaliter, neque illative, aut effective necessitat voluntatem ad unum.

Argumentum quintum: voluntas non potest impedire decretum connexum unice existens: ergo non manet libera. Probatur antecedens: voluntas consentiens non potest impedire id, quod existit independenter à voluntate, ut absolute ponente consensum; sed illud decretum existit independenter à voluntate ut absolute ponente consensum: ergo non potest illud impedire. Probatur minor: id, quod necessario, & per se antecedit ad voluntatem ut absolute ponentem consensum non existit dependenter à voluntate, ut absolute ponente consensum; sed illud decretum necessario, & per se antecedit ad voluntatem ut absolute ponentem consensum, quia ita antecedit ad ipsum consensum, cum hic necessario requirat aliquod decretum collativum auxilij, & nullum aliud detur: ergo illud decretum, &c.

Præ-

Præmitto: quod sicut inter finem, & media datur mutua prioritas, alia *physica*, alia *intentionalis*, & *objectiva*, nam finis objective intentionaliter præcedit ad media, quæ propter illum ponuntur; & media physicè præcedunt finem, nam causant ejus existentiam: ita inter consensum, & decretum collativum auxilij cum eo connexum, dependensque à scientia media datur mutua prioritas, alia *physica*, & alia *intentionalis determinativa*. Etenim cum consensus absolutus pro casu purificationis hypothesis determinet scientiam mediam de ipso consensu, fitque prior illa objective, est etiam intentionaliter objective prior respectu illius decreti ab ea scientia media dependentis.

Deinde cum illud decretum causet auxilium à quo cautatur consensus, illud decretum præcedit consensum in genere physico: similiter diximus de scientia media, in qua retorquetur argumentum: nam consensus præcedit scientiam mediam in genere objective, & determinativo; illa autem præcedit consensum in genere physico, nam constituit libertatem Dei ad conferendum auxilium. Hinc, nego antecedens, ad cujus probationem, distinguo majorem: id, quod existit omnino independenter, concedo; non omnino independenter, nego; & ad probationem minoris, distinguo minorem: antecedit in genere physico ad voluntatem, ut absolute ponentem consensum, & subsequitur in genere intentionali determinativo, concedo; antecedit ita, ut nullo modo subsequatur, nego.

Sed

Sed contra 1: atqui in consensu non datur prioritas, seu causalitas determinativa respectu decreti collativi auxilij: ergo nulla est solutio. Probatur antecedens: in consensu nequit dari causalitas determinativa respectu suæ causæ mediata; sed tale decretum est causa mediata consensus, cum sit causa auxilij, consensus immediate causantis: ergo in consensu non datur, &c. Probatur major: si in consensu posset dari causalitas determinativa respectu suæ causæ mediata, posset etiam dari respectu suæ causæ immediata, & proximæ; sed in consensu nequit dari causalitas determinativa respectu suæ causæ immediata, & proximæ, alias posset voluntas per consensum determinare physicam prædeterminationem, & etiam primam gratiam: ergo nequit, &c.

Probatur major: sicut in effectu nequit dari causalitas physica respectu suæ causæ immediata, ita nec respectu suæ causæ mediata, quia juxta nos etiam respectu causæ mediatae repugnat mutua causalitas in eodem genere physico: ergo è contra sicut respectu causæ mediatae potest dari in effectu causalitas determinativa intentionalis, ita respectu causæ immediatae, ac per consequens si in consensu possit dari, &c. Probatur consequentia: ideo in effectu respectu causæ mediatae potest dari causalitas determinativa, quia hæc est purè intentionalis; sed etiam esset purè intentionalis respectu causæ immediatae: ergo respectu hujus potest etiam dari.

Ad

Ad solutionem hujus difficultatis instantiæ, præmitto primo: quod libertas ad aliquod extremum, vel potest esse, ut existat simpliciter, & non existat tale extremum, talisque libertas datur in voluntate respectu consensus; vel potest esse ut extremum existat, vel ex hac determinatione, vel ex alia, talisque libertas dabitur in voluntate; quando tale extremum independenter ab actu voluntatis simpliciter existet; quod autem existat ex hac determinatione, vel ex illa, à voluntate dependet: v. g. quod simpliciter existat causa immediata consensus, scilicet, auxilium; non dependet à voluntate: ab illa tamen dependet quod existat, vel ex scientia media de efficacia, si voluntas illud faciat efficax; vel ex scientia media de inefficacia, si faciat inefficax.

Atque in hoc sensu potest voluntas per consensum determinare, seu melius acquirere causam remotam, & mediatam ipsius consensus, nimirum, decretum gratiæ, quatenus determinans scientiam mediam de consensu constituit libertatem Dei ad gratiam conferendam, Deumque movet, ut decernat auxilium, quia efficax, seu per decretum connexum cum consensu, quod si voluntas, supposito auxilio, dissentiat, acquireret aliam causam auxilij, nimirum, decretum componibile cum dissensu: unde licet voluntas per consensum non possit facere, ut existat, vel non existat auxilium, tamen potest facere, ut existat ex hoc decreto, seu determinatione, vel ex illa: in hoc igitur sensu potest

VO-

voluntas determinare, seu acquirere primam gratiam; seu primum auxilium, faciendo, scilicet; non quod simpliciter existat, sed quod auxilium hic, & nunc collatum per hoc decretum, non fuerit collatum per hoc, sed per aliud.

Præmitto secundo: quod, ut dixi, consensus nequit determinare primam gratiam *per modum meriti*, quia hæc cum sit principium meriti, nequit cadere sub meritum, sed solum *per modum finis*, ut ait Divus Thomas 1. part. quæst. 23. art. 5. ad primum, ibi: *Dicendum, quod bonus usus gratia prescitus non est ratio collationis gratia, nisi secundum rationem causa finalis*, quatenus bonitas consensus prævisa movet Deum ad ponendum auxilium, ut illam obtineat; vel etiam *per modum conditionis*, quatenus Deus non conferat auxilium, nisi prævideat voluntatem sub eò consenturam: attamen in nullo sensu potest voluntas determinare, seu acquirere physicam prædeterminationem; non quia hæc est causa immediata consensus, sed quia ut eam liberè determinaret, deberet tota ejus potentia proxima esse totaliter indifferens ad consentum, vel dissentium, qualiter non est posita ut causa immediata prædeterminatione.

Hinc ad instantiam in forma, nego minorem cum majori probationis, ad cujus probationem, distinguo minorem: nequit dari causalitas determinativa, vi cujus determinaret suam causam immediatam ad simpliciter existendum, concedo; ad existendum secundum quid, seu ex hac, vel illa determinatione, nego. Ad
pro-

probationem minoris, nego primam partem, propter dicta in secundo præmissis, & distinguo secundam: posset determinare primam gratiam ad simpliciter existendum, nego; ad existendum secundum quid, subdistinguo: per modum meriti, nego; causæ finalis, vel conditionis, concedo, & probationem minoris modo dicto. Nec obstat, quod sic homo per peccatum posset acquirere primam gratiam, cum posset acquirere decretum gratuitum gratiæ compatibile cum dissensu, seu peccato, quod decretum est causa immediata gratiæ. Nam hoc solum significat, quod supposito auxilio collato per decretum connexum, posset hoc impedire, & acquirere aliud per quod esset positum: & quod hoc homo possit facere, supposita gratia, non est posse acquirere simpliciter gratiam, cum ista, non determinatè, sed vagè requiratur hoc, vel illud decretum, ut causam immediatam sui.

Contra secundo: qui potest liberè determinare existentiam alicujus extremi, potest etiam liberè determinare ejus carentiam, nam libertas est ad contradictionis extrema; sed voluntas per nos potest liberè determinare existentiam auxiliij, determinatione remota, acquirendo, scilicet, decretum compatibile: ergo potest liberè determinare carentiam auxiliij, ac per consequens illud impedire per suum exercitium, quod quidem repugnat: cum nullus effectus possit impedire suam causam proximam. Præmitto primo: quod quando libertas respectu alicujus extremi est ut illud simpliciter existat, vel non
Q
existat;

existat, tum qui potest liberè determinare existentiam extremi, potest etiam carentiam illius, cum extrema contradictionis, inter quæ tunc versatur libertas sint simpliciter existere, vel simpliciter non existere.

At quando libertas non est, ut extremum simpliciter existat, vel non existat, sed præcisè ut existat, vel per hanc determinationem, vel per illam, tunc qui potest liberè determinare existentiam extremi, non potest liberè determinare ejus carentiam, seu impedire extremum, sed solum potest liberè determinare carentiam determinationis *A*, acquirendo determinationem *B*, vel è contra; quia extrema contradictionis, inter quæ versatur tunc libertas, præcisè sunt determinatio *A*, vel ejus carentia, aut determinatio *B*, vel carentia illius. Exemplum sit; si Deus me prædeterminaret ad amorem, relinqueret tamen mihi libertatem ut illum ponerem, vel per actionem *A*, vel per *B*; tunc licet ego liberè determinarem existentiam amoris, quatenus determinarem ut existeret per actionem *A*; tamen non possem liberè determinare carentiam amoris, sed præcisè carentiam actionis *A*, ponendo actionem *B*.

Pariter igitur, quantumvis in manu voluntaris non sit, quod vocetur, seu quod habeat auxilium; cum tamen ab ea possit dependere, quod auxilium existat, vel per decretum *A*, vel per *B*, potest ea liberè determinare existentiam auxilij, quatenus acquirat decretum *B*, per quod existat, quin possit determinare carentiam illius, seu

seu illud impedire. Præmitto secundo: quod potestas, quam habet voluntas determinandi auxilium, modo dicto, solum est potestas illud determinandi quasi physicè remotè; non verò est potestas determinandi auxilium moraliter imputativè, quia voluntati non tribuitur, quod absolutè existat, auxilium, sed soli Deo, qui adhuc posita scientia media, potest illud conferre, vel non.

Hinc in forma, distinguo majorem: qui potest liberè determinare existentiam alicujus extremi, potest etiam liberè determinare ejus carentiam, si libertas versetur inter existere simpliciter extremum, vel simpliciter non existere, concedo; si solum versetur inter existere per determinationem *A*, vel per *B*, nego, & concedo probationem, juxta explicationem primi præmissi, & distinguo minorem: voluntas potest liberè determinare existentiam auxilij, libertate versante inter existere simpliciter auxilium, vel non existere, nego; inter existere per decretum *A*, vel per *B*, subdistinguo: potest liberè determinare quasi physicè remotè, concedo; moraliter imputativè, nego, & consequentiam. Vide diff. 3. lect. 3. instantiam ad primum argumentum, quæ hic etiam opponitur.

Argumentum sextum: auxilium ut causativum consensus claudit decretum, à quo dependet; sed voluntas per dissensum nequit impedire auxilium ut causativum consensus: ergo voluntas per dissensum nequit impedire auxilium ut claudens decretum, à quo dependet; atqui hic,

& nunc dependet à decreto connexo cum consensu: ergo voluntas per dissentium nequit impedire hoc decretum. Probatur prius major: auxilium ut causativum consensus causat consensum; sed auxilium causat consensum ut dependens ab hoc decreto: ergo auxilium, ut causativum consensus claudit hoc decretum. Probatur minor: auxilium causat consensum ut existens à parte rei, & dependens ab omnibus suis causis; sed hoc decretum est causa immediata auxilij: ergo auxilium causat consensum, ut dependens ab hoc decreto. Probatur jam minor primi syllogismi: voluntas per dissentium nequit impedire aliquod constitutivum libertatis ad consensum, & dissentium: ergo voluntas per dissentium, &c. Præmitto primo: quod auxilium dupliciter potest dici dependere à sua causa, primo, *formaliter*, & *dependentia extrinseca* quatenus dicit à causa actualem dependentiam. Secundo *radicaliter* & *dependentia intrinseca*, quatenus per suam entitatem exigit dependentiam actualem, & extrinsecam à sua causa.

Igitur auxilium dependet formaliter, & extrinsecè ab hoc decreto, à quo hic, & nunc causatur: at radicaliter, & intrinsecè non pendet ab eo decreto, quia per suam entitatem non exigit determinatè illud, sed tantum vagè petit, vel illud, vel aliud, cum per quodlibet sufficienter existat. Præmitto secundo: quod auxilium non causat consensum ut dependens formaliter, & extrinsecè à sua causa, seu decreto, quia dependentia formalis, seu extrinseca

seca auxilij à sua causa non se tenet in signo influxus auxilij, quod est signum libertatis creatæ, sed in signo priori ad existentiam auxilij, ac proindè ad ejus influxum.

Solum ergo causat consensum ut dependens radicaliter, & intrinsecè à sua causa, quia consensum causat per suam entitatem specificativè sumptam, quæ entitas auxilij est dependentia radicalis, & intrinseca ab aliquo decreto, à quo pro signo indifferentiæ, seu libertatis præscinditur. Hinc in forma, nego majorem, ad cujus probationem, distinguo minorem: causat consensum ut dependens formaliter ab hoc decreto, nego; radicaliter, subdistinguo: ab hoc determinatè, nego; vagè, ab hoc, vel illo, concedo. Ad probationem minoris, distinguo majorem: ut dependens formaliter extrinsecè ab omnibus suis causis, nego; ut dependens radicaliter intrinsecè, concedo.

Secunda Classis Argumentorum.

Argumentum primum: voluntas potest acquirere carentiam decreti connexi, illud impediendo: ergo carentia decreti connexi est libera voluntati; sed non est libera voluntati: ergo non potest eam acquirere, ac per consequens nec impedire decretum connexum. Probatur minor subsumpta: si carentia decreti connexi esset libera voluntati, existentia talis decreti esset voluntati libera: sicut quia est illi libera carentia

Q;

amo-

& nunc dependet à decreto connexo cum consensu: ergo voluntas per dissentium nequit impedire hoc decretum. Probatur prius major: auxilium ut causativum consensus causat consensum; sed auxilium causat consensum ut dependens ab hoc decreto: ergo auxilium, ut causativum consensus claudit hoc decretum. Probatur minor: auxilium causat consensum ut existens à parte rei, & dependens ab omnibus suis causis; sed hoc decretum est causa immediata auxilij: ergo auxilium causat consensum, ut dependens ab hoc decreto. Probatur jam minor primi syllogismi: voluntas per dissentium nequit impedire aliquod constitutivum libertatis ad consensum, & dissentium: ergo voluntas per dissentium, &c. Præmitto primo: quod auxilium dupliciter potest dici dependere à sua causa, primo, *formaliter*, & *dependentia extrinseca* quatenus dicit à causa actualem dependentiam. Secundo *radicaliter* & *dependentia intrinseca*, quatenus per suam entitatem exigit dependentiam actualem, & extrinsecam à sua causa.

Igitur auxilium dependet formaliter, & extrinsecè ab hoc decreto, à quo hic, & nunc causatur: at radicaliter, & intrinsecè non pendet ab eo decreto, quia per suam entitatem non exigit determinatè illud, sed tantum vagè petit, vel illud, vel aliud, cum per quodlibet sufficienter existat. Præmitto secundo: quod auxilium non causat consensum ut dependens formaliter, & extrinsecè à sua causa, seu decreto, quia dependentia formalis, seu extrinseca

seca auxilij à sua causa non se tenet in signo influxus auxilij, quod est signum libertatis creatæ, sed in signo priori ad existentiam auxilij, ac proindè ad ejus influxum.

Solum ergo causat consensum ut dependens radicaliter, & intrinsecè à sua causa, quia consensum causat per suam entitatem specificativè sumptam, quæ entitas auxilij est dependentia radicalis, & intrinseca ab aliquo decreto, à quo pro signo indifferentiæ, seu libertatis præscinditur. Hinc in forma, nego majorem, ad cujus probationem, distingo minorem: causat consensum ut dependens formaliter ab hoc decreto, nego; radicaliter, subdistinguo: ab hoc determinatè, nego; vagè, ab hoc, vel illo, concedo. Ad probationem minoris, distingo majorem: ut dependens formaliter extrinsecè ab omnibus suis causis, nego; ut dependens radicaliter intrinsecè, concedo.

Secunda Classis Argumentorum.

Argumentum primum: voluntas potest acquirere carentiam decreti connexi, illud impediendo: ergo carentia decreti connexi est libera voluntati; sed non est libera voluntati: ergo non potest eam acquirere, ac per consequens nec impedire decretum connexum. Probatur minor subsumpta: si carentia decreti connexi esset libera voluntati, existentia talis decreti esset voluntati libera: sicut quia est illi libera carentia

Q;

amo-

amoris, est etiam libera amoris positio, cum libertas sit ad contradictionis extrema; sed existentia decreti non est voluntati libera, alioquin voluntas posset determinare, & ponere actum libertatis divinæ: ergo carentia decreti non potest esse voluntati libera. Nota pro solutione: quod libertas *immediata* ad carentiam alicujus extremi, est etiam ad existentiam illius, & sic est ad utrumque contradictorium, quia est indifferentia proxima ad rem, vel ejus carentiam; atque ita est libertas voluntatis ad sua exercitia.

Libertas autem *mediata* ad carentiam alicujus extremi non debet esse ad existentiam illius: sic libertas voluntatis ad carentiam divinæ prædefinitionis consensus non est libertas ad positionem, vel determinationem prædefinitionis, quia est libertas mediata. nam in tantum potest voluntas liberè acquirere carentiam prædefinitionis, in quantum potest ponere dissensum impeditivum consensus. ac per consequens scientiæ mediæ de consensu, per quam regulatur prædefinitio. Ratio autem est: quia posse libertate mediata acquirere carentiam alicujus actus alterius agentis, est posse ponere antecedens connexum cum tali carentia: & benè potest poni antecedens connexum cum carentia rei, quin ponatur antecedens connexum cum ejus existentia.

Atque hæc potentia mediata libera ad actum alterius agentis triplex esse potest, prima, *positiva*, & *negativa*, quæ, nimirum, & potest de-

terminare mediatè, & mediatè impedire talem actum & talis est voluntas creata respectu scientiæ mediæ de consensu v. g. quam mediatè potest determinare, determinando consensum, aut determinando dissensum impedire. Secunda: *purè positiva*, quæ potest actum determinare, non autem impedire: sic qui cum alio domum comburit, potest determinare combustionem, sed non impedire. Tertia: *purè negativa*, quæ potest actum impedire; non verò determinare: sic ego possum impedire, quod meum cubiculum ingrediaris, claudendo ostium; non tamen possum determinare ingressum tuum, ut jam dixi, diss. 3. instantia ad septimum argumentum, quam videre debes, nam hic etiam opponitur.

Ex his ad formam argumenti, distinguo consequens: carentia decreti connexi est immediatè libera voluntati, nego; mediatè libera, concedo; & in hoc sensu, nego minorem subsumptam, ad cujus probationem, distinguo majorem: si carentia decreti connexi esset immediatè libera voluntati, existentia talis decreti esset voluntati libera, concedo; si tantum mediatè libera, nego; & paritatem probationis: nam amor est voluntati immediatè liber, cum sit actus ipsius; & distinguo probationem: cum libertas immediata sit ad contradictionis extrema, concedo, libertas mediata, nego; & distinguo consequens data solutione.

Sed contra: atqui voluntas potest liberè, & directè determinare existentiam decreti compatibilis

tibilis cum dissensu : ergo talis existentia est libera voluntati , & non sola carentia. Probatur antecedens : qui supposita exclusione rei *A* ponit liberè necessitatem disjunctivam , de existentia rei *A* , vel *B* , liberè , & directè determinat existentiam rei *B* ; sed voluntas per dissensum determinat liberè scientiam mediam inefficaciæ , quæ est necessitas disjunctiva , de eo , quod vel existat carentia auxilij , vel existat auxilium per decretum compatibile , talemque necessitatem ponit , supposita exclusione carentiæ auxilij , quia eam ponit supposito auxilio constitutivo libertatis illius : ergo voluntas liberè , & directè determinat existentiam decreti compatibilis.

Præmitto ad solutionem , quod voluntas non potest determinare directè , & immediatè decretum Dei , cum illud non sit actus libertatis creata ; potest tamen mediatè , & indirectè determinare , quatenus directè determinet scientiam mediam constitutivam libertatis Dei ad tale decretum : & potest etiam , melius loquendo , determinare *logice* quatenus ponit antecedens , ex quo inferitur , Deum tale decretum habiturum : etenim voluntas creata ponens dissensum sub auxilio , ponit antecedens inferens , Deum dedisse auxilium per decretum compatibile cum dissensu , & hoc est , tale decretum *logice* determinare , non autem *physice*. Hinc ad instantiam , nego antecedens , & majorem probationis , propter ipsius universalitatem , & propter terminum *directè* in ea positum : imo juxta superius dicta , terminus *determinare* propriè acceptus

ceptus non est admittendus , sed solum acceptus impropriè , pro *acquirere*.

Argumentum secundum : per decretum collativum auxilij connexum cum consensu , vult Deus consensum pro nostro libito fieri , vel non fieri , quia vult fieri liberè ; sed consensum non fieri est , vel decretum frustrari , vel impediri : ergo Deus per tale decretum vult ipsum decretum , vel frustrari , vel impediri ; sed repugnat , quod velit frustrari , nam hoc est chymæra ; & etiam , quod velit impediri , alias decretum vellet suam impeditionem : ergo non datur tale decretum. Ulterius : sicut se habet decretum connexum cum consensu ad consensum ; ita se habet carentia decreti connexi ad carentiam consensu , quia juxta Philosophum 2. Physicorum , capite 3. *quando existentia est causa existentia , carentia est causa carentia* ; sed decretum connexum cum consensu est inseparabile à consensu : ergo carentia decreti connexi cum consensu est inseparabilis à carentia consensu , seu à dissensu , ac per consequens posito tali decreto non datur potestas ad dissensum.

Præmitto primo : quod Deus per decretum connexum cum consensu vult solum determinatè fieri , & fieri modo , quo prævitus fuit per scientiam mediam , nimirum , liberè : ex eo autem quod velit fieri liberè , non vult fieri , vel non fieri , sed solum determinatè fieri per potestatem plenè indifferentem ut fiat , vel non fiat. Secundo : quod illud principium Aristotelis tantum intelligitur de causa determinatè necessaria-

cellariò requisita ad effectum, qualis non est decretum connexum respectu consensus, cum hoc possit existere per decretum indifferens. Etenim quando causa est necessariò determinatè requisita ad effectum, carentia causæ est carentia effectus; non autem quando non est requisita, quia potest effectus per aliam existere. Hinc ad argumentum, nego majorem propter *ly vel non fieri*, & probatio intelligitur juxta præmissum primum. Ad id quod additur, distingo majorem, & distingo probationem: quando existentia est causa requisita, concedo; quando non est, nego, & concessa minori, nego consequentiam, quia licet decretum connectatur cum consensu; non tamen è contra.

Argumentum tertium: si voluntas non sit modo indifferente, & componibili cum utroque extremo contradictionis non est libera; sed quando auxilium unicè datur per decretum connexum, voluntas non est modo dicto, quia solum est modo componibili cum consensu: ergo tunc non est libera. Ulterius: quando auxilium unicè datur per decretum connexum cum consensu, voluntas nec potest decretum impedire, nec dissentium ponere: ergo non est libera. Probatur antecedens: voluntas tantum potest operari modo, quo est; sed quando auxilium unicè datur per decretum connexum cum consensu voluntas est modo incomponibili cum dissentiu: ergo non potest ponere dissentium, quia implicat, quod ut operans modo incomponibili cum dissentiu possit illum ponere.

Præ-

Præmitto ad solutionem: quod ut voluntas sit libera, debet esse indifferens ad utrumvis secundum omnia ea, quæ se tenent ex parte actus primi proximi, & sunt intrinseca libertati; non vero debet esse ad utrumvis indifferens secundum ea, quæ se tenent ex parte actus primi remoti, & sunt libertati extrinseca, qualia sunt decretum collativum auxilij, & scientia media, in qua argumentum retorquetur, quia negari non potest, quod ex scientia media de consensu, & ex auxilio resultat conjunctum connexum cum consensu, & tamen manet salva libertas, quia scientia media constituens tale conjunctum, & tribuens auxilio connexionem cum consensu; neque se tenet ex parte actus primi proximi, sed tantum remoti; neque est intrinseca libertati.

Hinc in forma, distingo majorem: si voluntas non sit modo indifferenti, secundum ea, quæ se tenent ex parte actus primi proximi, & sunt intrinseca libertati, non est libera, concedo; si non sit modo indifferenti, secundum ea, quæ se tenent ex parte actus primi remoti, & sunt libertati extrinseca, nego, & minorem: non est modo indifferenti, secundum intrinseca libertatis se tenentia ex parte actus primi proximi, nego: secundum extrinseca se tenentia ex parte actus primi remoti, concedo. Ad additum, nego antecedens, & distingo majorem probationis: voluntas tantum potest operari, nimirum, liberè modo, quo est ex parte actus primi proximi, & secundum illius intrinseca, concedo;

cedo ; modo , quo est ex parte actus primi remoti , & secundum extrinseca actus primi proximi , nego , & minorem : est modo incomponibili cum dissensu , incomponibili secundum extrinseca libertatis , se habentia ex parte actus primi remoti , concedo ; secundum intrinseca , nego .

Argumentum quartum : id quod supposito auxilio nequit non esse , nequit à voluntate impediri , supposito auxilio ; sed supposito auxilio collato per decretum connexum cum consensu , nequit non esse tale decretum : ergo tale decretum nequit impediri à voluntate , supposito auxilio , ac per consequens libertatem evertit . Nota : quod supposito auxilio collato per decretum connexum , & in sensu composito talis collationis , nequit non esse tale decretum ; at voluntas supposito auxilio , potest facere tantum divisum talis collationis , & sic jam non erit tale decretum , sed aliud , quod voluntas acquireret . Nunc , distinguo minorem : supposito auxilio collato per decretum connexum , & in sensu composito talis collationis , nequit non esse tale decretum , concedo ; supposito auxilio collato , & in sensu diviso talis collationis , nequit non esse tale decretum , nego , & consequentiam .

Argumentum quintum : ex operatione sub una libertate . non inferitur metaphysicè similis operatio sub simili libertate , & multò minus sub dissimili : sic Petrus consentiens sub auxilio A , ut quatuor , non eo ipso debet prævideri con-

sen-

sentiens sub auxilio B , ut quatuor , & multò minus sub auxilio C , ut duo , si loco auxilij A conferrentur ; sed dissentiente creatura daretur in Deo dissimilis libertas ad conferendū auxilium , quia daretur libertas constituta per scientiam mediam de inefficacia : ergo ex dissensu creaturæ non inferitur collatio auxilij per decretum compatibile . Ulterius : si libertas creata possit determinare indirectè , & logicè exercitia libertatis divinæ , una libertas creata poterit indirectè , & logicè determinare exercitia alterius libertatis creatæ ; sed eo ipso contra meam sententiam , non erit possibilis creatura restituta omnibus auxilijs indifferentibus : nam ex dissensu illius infinitis auxilijs cumuli A , poterit inferri metaphysicè consensus infinitis auxilijs cumuli B : ergo libertas creata nequit adhuc logicè determinare exercitia libertatis divinæ , ac per consequens nec acquirere decretum compatibile .

Præmitto : quod nos ex operatione unius libertatis divinæ non inferimus utcumque operationem alterius divinæ libertatis , sed ex eo quod detur effectus unius libertatis , qui effectus constituit potentiam proximam ad ponendum aliquid essentialiter pugnans cum ea libertate , inferimus , quod si tale pugnans ponatur , dabitur alterius libertatis operatio . Explicatur : auxilium collatum per decretum connexum est effectus libertatis divinæ constitutæ scientia media de efficacia , & auxilium constituit potentiam proximam ad dissensum , pugnantem cum

ca

ea scientia media, & determinantem scientiam mediam de inefficacia: inde si dissensus sub auxilio ponatur, inferitur, dari operationem alterius libertatis, nimirum, decretum compatibile; quod est exercitium libertatis, hic, & nunc constituta per scientiam mediam inefficacia.

Hinc in forma ad argumentum, distinguo majorem: ex operatione præcisè sub una libertate, non inferitur, &c. concedo; ex operatione, & ex effectu illius connexo cum operatione alterius libertatis, nego; & paritas inclusa non urget, cum in eo calu non decur ratio explicata in præmissis. Ad additum, nego paritatem minoris, & est disparitas, quia una libertas creata est omninò independens ab alia; at exercitia libertatis divinæ circa nostros actus liberos dependent objectivè ab eis, quia salva libertate nequeunt dari, nisi prælucente scientia media nostrorum actuum, neque talis dependentia obstat dominio Dei, cum descendat ab illo faciente hominem liberum.

Argumentum sextum ex Patre Tirso, tom. 2. disp. 12. sect. 2. in tantum creatura potest aliquid circa decretum divinum, in quantum potest circa scientiam mediam, illam determinando; sed scientia media de dissensu non est necessitas decernendi auxilium per decretum compatibile: ergo creatura determinans scientiam mediam de dissensu, non eo ipso acquirit decretum compatibile. Ulterius: nequit creatura adhuc indirectè, & logicè determinare Deum ad aliquod exercitium, nisi ex suppositione ali-

ejus

cujus dispositionis divinæ amata à Deo, & ut amata; sed in casu præsentis non datur aliqua dispositio Dei, quæ ut à Deo volita possit illam determinare ad decretum compatibile, quia solum datur suppositio auxilij, quæ ut volita per decretum incomponibile cum dissensu, nequit Deum determinare ad decretum cum dissensu componibile: ergo creatura nequit adhuc indirectè determinare Deum ad tale decretum.

Ad argumentum, distinguo minorem: scientia media de dissensu non est per se solam, necessitas decernendi auxilium, concedo; ut conjuncta cum suppositione auxilij, nego; quia supposito auxilio, & determinata scientia media de dissensu, cum auxilium debeat esse positum per aliquod decretum, & tunc nequeat dari decretum cum consensu connexum, necessariò debet dari decretum compatibile. Ad additum, nego majorem, propter *ly ut amata*, quia creatura determinat Deum ex aliqua suppositione libera Deo, quæ suppositio est auxilium, hoc autem determinat Deum, quatenus constituit potestatem proximam ad dissensum: talem autem potestatem constituit auxilium, non ut amatum, seu volitum à Deo, sed *secundum se*; nam Dei volitio circa auxilium, signum creatæ libertatis non ingreditur. Et hinc concessa minori cum probatione negatur consequentia.

Tertia Classis Argumentorum.

Argumentum primum ex Recentioribus: si Deus confert auxilium per decretum conexum cum consensu, seu quia prævideret efficax, ita illud decernit, ut non decerneret, si prævideret inefficax; sed ex hoc sequitur quod voluntas constituta sub hoc auxilio non possit exerceri per dissensum: ergo, & sequitur, quod voluntas non maneat libera. Probatur minor: si voluntas exerceretur per dissensum existeret simul libertas, & non existeret; sed hoc repugnat: ergo voluntas non potest exerceri per dissensum. Probatur major quoad primam partem: libertas, quæ exercetur existit; sed hæc libertas exerceretur: ergo existeret. Probatur secunda: non potest existere libertas, cujus aliquod constitutivum non existit; sed si hæc libertas exerceretur per dissensum, non existeret auxilium, quod est aliquod constitutivum illius: ergo libertas non existeret. Probatur minor: Deus non vult dare auxilium, nisi prævideatur efficax; nam idem præcise dat, quia efficax; sed si libertas exerceretur per dissensum, auxilium non prævideretur efficax: ergo non existeret.

Præmitto ad solutionem ingeniosi sophismatis: quod duplex hic est distinguenda propositio, prima hæc: *Deus per nullum decretum decerneret auxilium si non prævideretur consensus.* Secunda est hæc: *Deus per nullum decretum decer-*

neret

neret auxilium, si auxilium existeret conjunctum cum dissensu. Ex quibus prima est vera, quia Deus in casu argumenti non confert auxilium nisi prævideatur consensus. Secunda verò falsa est, quia est prorsus repugnans, quod auxilium existat, quin Deus illud per aliquod decretum decernat. Exindè, hæc duæ propositiones sunt veræ: *auxilium per nullum decretum decerneretur à Deo, si esset prævisus dissensus: auxilium per aliquod decretum decerneretur à Deo, si existeret cum dissensu.*

Et ratio est: quia in his propositionibus ponuntur duo objecta conditionata constituta per diversas hypotheses: primum per prævisionem dissensus: secundum per existentiam auxiliij cum dissensu: undè licet unum sumatur *negative*, & aliud *affirmative*, possunt esse simul vera, cum sibi non contradicant. Indè in voluntate constituta per auxilium duplex datur potestas *proxima*, alia ad consensum, & alia ad dissensum: atque hæc secunda, eo ipso, quod sit ad dissensum potest impedire eam primam veritatem: *auxilium per nullum decretum decerneretur à Deo, si esset prævisus dissensus*: nam si auxilio existente, voluntas, ut potest, dissentiret, tunc nunquam fuisset conditionatè verum, quod *Deus per nullum decretum decerneret auxilium, si esset prævisus dissensus.*

Esset autem veritatem conditionatè, quod *Deus per aliquod decretum decerneret auxilium, si poneretur dissensus*: quod quidem decretum voluntas acquireret, eo ipso, quod determinaret scientiam

R

ms;

mediam de dissensu. Hoc supposito, ad argumentum nego minorem, & ad probationem, nego secundam partem majoris, ad cuius probationem, nego minorem, & distinguo majorem probationis illius. Deus non vult dare auxilium, nisi praevideatur efficax, & hæc veritas conditionata est impedibilis per voluntatem dissentientem, concedo; & est impedibilis, nego, & distinguo consequens: non existeret stante veritate majoris, concedo; ea impedita, nego. Etenim ut voluntas sit libera ad dissensum, quavis Deus non decernat auxilium, nisi consensu praeviso, sufficit, quod sit conditionatè verum, Deum pro suo nutu determinaturum existentiam auxilij, licet non praevideatur consensus, casu quo voluntas ad dissensum se determinet.

Sed contra primo: conjunctio auxilij cum dissensu infert defectum præscientiæ de consensu, qua præscientia deficiente, ipsum auxilium non existeret: ergo infert defectum ipsius auxilij: ergo posita conjunctione auxilij cum dissensu, auxilium simul existeret, & non existeret, ac per consequens nequit dari talis conjunctio, & ruit libertas. Ad instantiam, distinguo primum consequens: ergo infert defectum auxilij, si maneat verum, quod auxilium non existeret, deficiente præscientia de consensu, concedo propositionem, & nego suppositum; si non maneat ita verum, nego. Etenim in casu conjunctionis auxilij cum dissensu nunquam fuisset conditionatè verum, quod auxilium non

exi-

existeret, nisi posita præscientia de consensu.

Contra secundo: hic syllogismus est rectus: si Deus praevideret dissensum non existeret auxilium; sed si auxilium coexisteret dissensui, Deus praevideret dissensum: ergo si auxilium coexisteret dissensui, non existeret auxilium. Tunc sic: in syllogismo recto si major, & minor sunt veræ, consequens est verum; sed major, & minor hujus syllogismi sunt veræ: ergo & consequens; sed consequens est, quod posito dissensu existeret auxilium, & non existeret: ergo si voluntas dissentiret, sequeretur contradictio, ejusque proinde libertas esset chymærica.

Præmitto ad solutionem: quod uti jam pluries monui, præcipuè tractatu de scientia media, diss. 2. in 7. classi argumentorum, argumento 4. totum antecedens cujusvis syllogismi resultat ex majori, & minori; similiterque tota veritas antecedentis, ex veritate majoris, & minoris: inde ut consequens sit verum, major, & minor debent esse veræ; non utrumque, & seorsim, sed conjunctim, seu ut conjunctæ, hoc est, ita debet esse vera major, ut ejus veritas non excludat veritatem minoris, & ita debet esse minor vera, ut non excludat majoris veritatem; nam si excludat, jam major, licet seorsim, & secundum se sit vera, tamen vera esse non poterit, supposita veritate minoris, ut esse debebat.

Unde supposito, quod extrema unibilia existant non unita, hic syllogismus est illegitimus, & fallax: si existant extrema unibilia non existit unio; sed si existat unio, existant extrema unibilia.

R 2

279

ergo si existat unio non existet unio. & ratio est, quia casus veritatis majoris est oppositus casui veritatis minoris, & eam excludens; cum ambo casus involvant contradictoria, nam in majori clauditur *non existet unio*, & in minori, *existat unio*. Similiter est fallax syllogismus argumenti, nam major, & minor involvunt casus oppositos, scilicet, *non existeret auxilium*, & *auxilium existeret*, & veritas unius excludit veritatem alterius. Hinc nego, esse rectum syllogismum, & distinguo majorem instantiæ: si major, & minor sint veræ utcumque, & seorsim, nego, ut conjunctæ, seu ita ut una non excludat veritatem alterius, concedo, & minorem: sunt veræ seorsim, concedo; conjunctim, nego: nam supposita veritate unius, veritas alterius excluditur.

Argumentum secundum ex Patre Junio: si Deus posset unice conferre auxilium per decretum connexum cum consensu, posset simul hoc decretum concipere: *nolo dare auxilium per decretum compatibile cum dissensu*, sive tale decretum sit *indifferens*, sive *connexum cum dissensu*: nam carentia omnis decreti compatibilis potest coexistere cum decreto connexo cum consensu unice existente. Tunc sic: talis nolitio solum pugnat cum decreto compatibili, quia cum nullo alio ex libertatis constitutivis pugnat; sed in casu talis nolitionis voluntas non est libera: ergo ex eo solum, quod deficiat decretum compatibile cum dissensu, voluntas non est libera. Probatur minor: ea nolitio non est impedibilis a voluntate, cum sit connexa cum consensu, quia

potest existere, tam sub scientia media de efficacia, quam de inefficacia, & voluntas nequit utramque scientiam simul impedire: ergo in casu talis nolitionis voluntas non est libera.

Præmitto ad solutionem ex eodem Patre Junio, quod tale decretum, utpotè imprudens repugnat Deo; esset autem imprudens, quia Deus non potest prudenter liberè nolle, nisi quod potest liberè velle; in casu autem decreti connexi cum consensu, cum solum detur scientia media efficaciz, & deficiat scientia media inefficaciz, necessario requisita ad decretum connexum cum dissensu non potest hoc dari, ac per consequens nec Deus illud liberè velle: esset etiam imprudens, quia cum in casu decreti connexi cum consensu deficiat scientia media inefficaciz constitutiva libertatis ad decretum connexum cum dissensu, carentia talis decreti est metaphysicè necessaria, & existentia impossibilis; Deus autem neque potest serio velle, quod est metaphysicè necessarium, nec serio nolle, quod est metaphysicè impossibile. Hinc, nego casum, & ruit argumentum.

Sed contra primo: simul cum decreto collativo auxilij connexo cum consensu dari potest hæc veritas objectiva: *non dabo auxilium per decretum compatibile, sive indifferentem, sive connexum cum dissensu*; atque etiam hæc: *per nullum decretum compatibile dabo auxilium*, quia posito unice auxilio per decretum connexum cum consensu, ita accidit. Tum sic: talis veritas objectiva connectitur cum carentia dissensus, & qua parte

dicit: *non dabo auxilium per decretum compatibile indifferens*, est à voluntate inimpedibilis; sed etiam est inimpedibilis, qua parte dicit: *non dabo auxilium per decretum compatibile cum dissensu connexum cum dissensu*: ergo conjunctum ex decreto connexo cum consensu, & dicta veritate objectiva solum afferente carentiam decreti compatibilis, tollit libertatem. Probatur minori veritas objectiva, qua stare potest, sive detur scientia media efficaciz, sive inefficaciz, est à voluntate inimpedibilis; sed ea veritas objectiva stare potest stante scientia media efficaciz, nam ea stante potest non dari auxilium per decretum compatibile cum dissensu; & stante scientia media inefficaciz, quia hac stante potest Deus non dare auxilium: ergo etiam est, &c.

Præmitto ad solutionem: quod supposito auxilio, qualiter in præsentibus loquimur, cum voluntas possit ponere dissensum, si ponat, infert auxilium fuisse collatum vagè, sive per decretum indifferens, seu per connexum cum dissensu; indeque potest impedire eam veritatem objectivam: *non dabo auxilium sive per decretum indifferens, sive per connexum cum dissensu*, & illam: *per nullum decretum compatibile dabo auxilium*. Hinc ad instantiam concedo, dari eas veritates objectivas, & nego secundam partem majoris instantiæ, atque etiam minorem, ad ejus probationem, nego minorem quoad secundam partem, cujus probationem, distinguo: quia hac stante supposito auxilio potest Deus non dare auxilium, implicat in adjecto; non suppo-

sio.

sio auxilio, transeat. Atque hic tibi videnda est in tractatu de scientia media, diss. 4. tota lect.

2. cum argumentis contrariis.

Contra secundo: posito decreto collativo connexo cum consensu, Deus potest non dare, & nolle dare auxilium per decretum compatibile cum dissensu; sed ea nolitio est à voluntate inimpedibilis, quia potest dari, tam sub scientia media efficaciz, quam inefficaciz: ergo ea nolitio tollit libertatem, cum præcisè excludat decretum compatibile. Ad instantiam, concedo majorem de nolitioe decreti indifferens (quia jam in argumento diximus non posse in hoc casu dari circa decretum connexum cum dissensu) & nego minorem, cujus probationis, distinguo secundam partem: quam inefficaciz non supposito auxilio, concedo; supposito auxilio, nego: nam si supposito auxilio detur scientia media inefficaciz, jam non dabitur talis nolitio, sed impedietur, ut nuper diximus.

Argumentum tertium: decretum indifferens collativum auxilij constituit libertatem ad carentiam consensus, seu ad dissensum: ergo deficiente tali decreto, deficit libertas ad dissensum. Probatur antecedens: carentia necessitatis simpliciter antecedentis constituit libertatem ad carentiam consensus; sed decretum indifferens est carentia necessitatis simpliciter antecedentis: ergo tale decretum constituit libertatem. Probatum minor: carentia omnis decreti est necessitas antecedens carentiæ consensus, quia si nullum decretum collativum auxilij detur, necesse

R 4

est.

est; non dari consensum; sed decretum indifferens est carentia carentiæ omnis decreti, nam aliquod decretum est contradictorium carentiæ omnis decreti, & decretum indifferens est aliquod decretum: ergo est carentia carentiæ omnis decreti. Retorqueo: sed decretum connexum cum consensu est carentia carentiæ omnis decreti, quia est aliquod decretum: ergo constituit libertatem.

Pater Ramirez in hac quaestione sibi primo loco opponit hoc argumentum, & contra commune nostræ Scholæ respondet. Nos verò, qui communiora sectamur, cum communi præmittimus ad solutionem: quod carentia necessitatis simpliciter antecedentis, proxime, & immediate determinantis ad unum, debet supponi ex parte signi libertatis, & libertatem constituit. Ratio est: quia necessitas simpliciter antecedens est impedimentum ad actum liberum: unde, vel debet esse ablata, vel auferri per ipsum actum: cum verò, si sit proxima, nequeat per actum auferri, quia nullus effectus potest suam causam proximam impedire, fit, quod debeat esse ablata, indeque supponi ejus carentia ex parte signi libertatis. Atque ideo nostri Doctores dicunt, carentiam prædeterminationis constituere libertatem, quia prædeterminatio est necessitas simpliciter antecedens proxima, & per voluntatis liberæ exercitium inaufertibilis.

Si verò necessitas simpliciter antecedens sit remota, seu in signo remoto ad actum, cum possit per eum impediri, nam actus suam causam

sam remotam; qua determinatè non eget, potest impedire; fit, quod ejus carentia non se debeat ex parte signi libertatis tenere. Inde cum decretum indifferens collativum auxiliij, quod ut ait argumentum, est carentia carentiæ omnis decreti tantum sit causa remota dissensus, non se debet tenere ex parte signi libertatis, nec eam constituere. Hinc ad argumentum, nego antecedens, ad cujus probationem, distinguo majorem: carentia necessitatis simpliciter antecedentis proxime, constituit, concedo; necessitatis remotæ, nego, & minorem: decretum indifferens est carentia se tenens in signo proximo, nego; remoto, concedo. Ad minoris probationem, distinguo majorem: carentia omnis decreti est necessitas antecedens proxima, nego; remota, concedo.

Sed contra: sed hoc non obstante, decretum indifferens constituit libertatem ad dissensum: ergo non tenet solutio. Probatur antecedens: decretum connexum cum consensu constituit libertatem ad consensum: ergo pariter decretum indifferens ad dissensum. Probatur antecedens: quidquid se tenet ex parte hypothesis scientiæ conditionatæ affirmativæ consensus, constituit libertatem ad consensum; sed decretum collativum connexum cum consensu, se tenet ex parte hypothesis scientiæ conditionatæ affirmativæ consensus: ergo constituit libertatem ad consensum. Probatur minor: id à quo dependet consensus conditionatè in statu conditionato se tenet ex parte hypothesis scientiæ conditionatæ

nata affirmativa consensus; sed consensus dependet *conditionate* in statu conditionato à decreto connexo cum illo; nam ab eo dependet *absolute* in statu absoluto, & consensus in statu conditionato dependet *conditionate* ab eo, à quo in statu absoluto *absolute* dependet; ergo decretum collativum, &c.

Præmitto ad solutionem: quod ex parte hypothesis scientiæ conditionatæ mediæ, solum ponuntur principia proxima influxiva; non verò principia remota, qualia sunt prædefinitio, tum formalis, tum virtualis, ut sæpè diximus, quamvis ex parte hypothesis alterius scientiæ conditionatæ non mediæ possint poni principia remota, v. g. respectu hujus: *si existat prædefinitio consensus, erit consensus*, quæ scientia non est mediæ, sed naturalis, utpotè de hypothesis essentialiter connexa cum conditionato. Hinc ad instantiam, nego antecedens etiam probationis, ad cujus probationem, nego minorem de scientia conditionata mediæ, & loquendo de eadem, distinguo majorem probationis: id, à quo dependet consensus tanquam à principio proximo, &c. concedo; id, à quo dependet, tanquam à principio remoto, nego, & minorem: consensus dependet à decreto connexo tanquam à principio proximo, nego; remoto, & quo determinatè non eget, concedo, & sic distinguitur probatio inclusa.

Argumentum quartum: si decretum collativum componibile cum dissensu determinaretur *indirectè*, & logicè à dissensu, determinaretur
vel

vel in signo, in quo est decretum; vel in signo, in quo est ipse dissensus; sed neque in signo, in quo est decretum, neque in signo in quo est dissensus: ergo nullatenus determinatur. Probatur prima minoris pars: nequit decretum determinari à dissensu in signo, in quo neque est dissensus, nec unquam fuit, sed est signum à dissensu præscindens; atqui dissensus, neque est in signo decreti, neque unquam fuit, sed signum decreti præscindit à dissensu: omne enim signum causæ præscindit à suo effectu: ergo decretum nequit determinari à dissensu in signo, in quo est decretum. Probatur jam secunda pars minoris: decretum nequit determinari, & acquiri in signo, in quo non est decretum; sed decretum non est in signo dissensus, sed in anteriori: ergo nequit determinari in signo in quo est dissensus. Major est certa, quia decretum determinari, & acquiri, est *existere*; & minor constat.

Argumentum est apertè fallax; quod ut videas, retorqueo: causa in nullo signo potest causare suum effectum: ergo nulla causa est causa sui effectus, & sic omnis causa est causa chymarica. Probatur antecedens: effectus non causatur in signo causæ; quia effectus in signo, in quo causatur, est, & nullus effectus est in signo *causæ*; atqui neque causatur in signo ipsius effectus, quia ejus causa non causat in signo, in quo non est, & causa non est in signo effectus; nec item in signo causalitatis, quia in eo signo, neque est causa, neque est effectus cum
signum

signum causalitatis sit medium inter signum causæ, & signum effectus: ergo causa in nullo signo potest causare suum effectum, quod erat probandum.

Deinde pro omnibus præmitto: quod decretum determinatur *passive* in signo decreti, quia in eo signo determinatur *passive*, in quo est *passiva*, & formalis determinatio decreti, & cum hæc sit ipsum decretum existens, existentiæ secum identificata in eo signo in quo est decretum determinatur *passive*; at verò in signo dissensus determinatur *active*, nimirum, *grammaticaliter*, & *objective*; nam in eo signo determinatur *active*, & *objective*, in quo est determinativum activum, & *objectivum* illius, quod est dissensus. Idem dicitur de scientia media, quæ in suo signo determinatur *passive* à consensu, & *active objective* in signo consensus, similiterque dicendum est de causa, & effectu.

Hinc in forma, distinguo primam partem minoris: neque determinatur *passive* in signo, in quo est decretum, nego; *active*, & *objective*, concedo; & contra distinguitur secunda pars. Ad probationem primæ partis, distinguo majorem: nequit decretum determinari *active*, & *objective* à dissensu in signo, &c. concedo; *passive*, nego, & distinguo majorem probationis secundæ partis: decretum nequit determinari *passive* in signo, in quo non est decretum, concedo; *active*, & *objective*, nego, quia in alio signo datur ratio, cur decretum existat in suo signo. Similiter responde ad retortionem.

SEC.

An de facto detur prædefinitio virtualis.

Præmitto primo: quod tunc Deus movebitur ex efficacia auxiliij ad illud dandum, quando prævidens per scientiam mediam, quod auxiliium A, casu quo detur conjungetur de facto cum consensu; illud conferat, quia de facto cum consensu conjungetur, & hoc erit conferre, quia efficax est, seu ex motivo efficacix, nam efficacia, juxta nostram sententiam, præter entitatem auxiliij ex se allicitivam ad consentum, stat in ipsius conjunctione cum consensu per scientiam mediam prævisa; sicut inefficacia in conjunctione entitatis auxiliij cum peccato præviso per scientiam mediam: in eo igitur casu decretum collativum auxiliij, sic tendet: volo auxiliium A, quia efficax, & erit prædefinitio virtualis consensus.

Præmitto secundo: quod ut quis, quando confert alteri aliquod bonum sit in tali collatione beneficus, necessariò requiritur, quod tale bonum conferat ex motivo benefaciendi, seu volendo illud bonum alteri, quia, vel quatenus ipse bonum est. Ratio est: nam juxta communem sententiam Theologorum, & Philosophorum, ut quis operetur secundum aliquam virtutem, debet per suum actum intendere finem proprium talis virtutis, atque proprius finis virtutis beneficentix est benefacere alteri hoc autem solum prestat, qui confert bonum alteri.

signum causalitatis sit medium inter signum causæ, & signum effectus: ergo causa in nullo signo potest causare suum effectum, quod erat probandum.

Deinde pro omnibus præmitto: quod decretum determinatur *passive* in signo decreti, quia in eo signo determinatur *passive*, in quo est *passiva*, & formalis determinatio decreti, & cum hæc sit ipsum decretum existens, existens secum identificata in eo signo in quo est decretum determinatur *passive*; at vero in signo dissensus determinatur *active*, nimirum, *grammaticaliter*, & *objective*; nam in eo signo determinatur *active*, & *objective*, in quo est determinativum activum, & *objectivum* illius, quod est dissensus. Idem dicitur de scientia media, quæ in suo signo determinatur *passive* à consensu, & *active* *objective* in signo consensus, similiterque dicendum est de causa, & effectu.

Hinc in forma, distinguo primam partem minoris: neque determinatur *passive* in signo, in quo est decretum, nego; *active*, & *objective*, concedo; & contra distinguitur secunda pars. Ad probationem primæ partis, distinguo majorem: nequit decretum determinari *active*, & *objective* à dissensu in signo, &c. concedo; *passive*, nego, & distinguo majorem probationis secundæ partis: decretum nequit determinari *passive* in signo, in quo non est decretum, concedo; *active*, & *objective*, nego, quia in alio signo datur ratio, cur decretum existat in suo signo. Similiter responde ad retortionem.

SEC.

An de facto detur prædefinitio virtualis.

Premitto primo: quod tunc Deus movebitur ex efficacia auxiliij ad illud dandum, quando prævidens per scientiam mediam, quod auxiliium A, casu quo detur conjungetur de facto cum consensu; illud conferat, quia de facto cum consensu conjungetur, & hoc erit conferre, quia efficax est, seu ex motivo efficacix, nam efficacia, juxta nostram sententiam, præter entitatem auxiliij ex se allicitivam ad consentum, stat in ipsius conjunctione cum consensu per scientiam mediam prævisa; sicut inefficacia in conjunctione entitatis auxiliij cum peccato præviso per scientiam mediam: in eo igitur casu decretum collativum auxiliij, sic tendet: volo auxiliium A, quia efficax, & erit prædefinitio virtualis consensus.

Præmitto secundo: quod ut quis, quando confert alteri aliquod bonum sit in tali collatione beneficus, necessario requiritur, quod tale bonum conferat ex motivo benefaciendi, seu volendo illud bonum alteri, quia, vel quatenus ipse bonum est. Ratio est: nam juxta communem sententiam Theologorum, & Philosophorum, ut quis operetur secundum aliquam virtutem, debet per suum actum intendere finem proprium talis virtutis, atque proprius finis virtutis beneficentix est benefacere alteri hoc autem solum prestat, qui confert bonum alteri.

alteri, quia, seu quatenus bonum illius est: ergo ut quis quando confert.

Minor constat, quia si quis præstet alteri aliquid, quod re ipsa cederet in bonum illius; si tamen non præstet ex motivo et benefaciendi, seu quia bonum illius, non est respectu illius benefactor, quia illud donum non tam dat, quam ipsi è manibus excidit. Deinde inferitur, quod ut quis in conferendo aliquod speciali dono sit specialis benefactor, debet eam doni specialitatem intendere, seu directè alteri velle: alioquin non erit specialiter beneficus; nam specialitas doni se habebit materialiter, & quasi per accidens respectu illius. His breviter attacktis, quia eorum plena explanatio, sicut & argumentorum solutio ad tractatum de bonitate, & malitia pertinet, fit.

Prima conclusio cum communi nostrorum, contra Patrem Lessium citatum ab Izquierdo, disp. 46. quæst. 5. num. 76. quamvis Deus non necessario moveatur ex efficacia auxilij ad illud conferendum; tamen de facto semper ex ea moveatur, confertque illud hominibus, quia efficax, & volendo illis totam bonitatem, quam auxilium, ut efficax habet, indeque de facto confert per prædefinitionem virtuales consensus. Probatum prima pars conclusionis exceptiva: eo, quod Deus efficaciter decernat aliquod bonum finitum, & multis admixtum imperfectionibus, non debet necessario moveri ad illud decernendum, ex illius bonitate, maxime si dantur alia motiva, ex quibus possit honestè

decernere; atque efficacia auxilij est bonum finitum, multisque admixtum imperfectionibus, & dantur alia motiva, ex quibus Deus possit auxilium honestè decernere: ergo eo, quod Deus efficaciter decernat auxilium efficax, non necessario moveatur ex ejus efficacia.

Major est certa, nam sola bonitas infinita clarè cognita; non autem finita, & imperfecta bonitas rapit divinam voluntatem in sui amorem, ut est notum. Minoris etiam prima pars certa est, & secunda constat: nam ut Deus conferat auxilium efficax potest habere pro motivo, tum constitutionem libertatis humanæ ad meritum, tum utilitatem intrinsecam auxilij ad consensum, quæ est ejus vis allicitiva, & inclinativa; tum ponere hominem in statu indifferenti ad æternam salutem, ut eam, si velit possit consequi; sed hæc omnia motiva sunt distincta ab efficacia, ut patet, cum etiam auxilio inefficaci conveniant: ergo dantur alia motiva ad decernendum auxilium efficax.

Probatum jam secunda pars conclusionis ex Scriptura: nam Apostolus 1. ad Corinthios 4. ait: *Quis enim te discernit? Quid autem habes, quod non accepisti?* In quibus verbis constat, Deum conferendo prædestinato auxilium efficax, illum discernere, seu separare à reprobis, cui inefficax confert. Tum sic: si Deus per auxilium efficax discernit prædestinatum à reprobis, intendit directè in auxilio efficaci id, in quo stat ea discretio, est clarum; sed ea discretio stat in auxilij efficacia; non autem in bonitate en-

titativa illius, præcisè sumpta, nam hæc potest esse æqualis bonitati entitativæ auxiliij collati reprobo, ut in Schola nostra, certum est: ergo Deus conferens auxiliium efficax intendit de facto ejus efficaciam volendo illud, quia efficax est.

Deinde ex Divo Thoma, 1. part. quæst. 27. art. 5. ad primum inquit: *Bonus usus gratia præscitus non est ratio collationis gratia nisi secundum rationem causa finalis.* Ex quibus sic: bonus usus talis gratiæ, seu bonum opus ex tali gratia faciendum movet Deum per modum finis ad conferendam, ut medium talem gratiam, quia præscit, quod sub ea gratia, illud bonum opus ponendum est; sed hoc est formalissimè moveri ad conferendam talem gratiam, quia efficax est, cum efficacia gratiæ stet in eo, quod sub ea prævideatur, bonum opus ponendum: ergo Deus movetur ad conferendam gratiam efficacem, quia efficax est.

Probatür item conclusio ratione: Deus, juxta illud Apostoli ad Romanos 9. *ergo cujus vult miseretur, conferendo, scilicet, auxiliium efficax, & quem vult indurat,* negando illi tale auxiliium, atque etiam juxta alias Scripturas, & Patres, omnes videndos, apud Authores, est specialiter beneficus respectu illius, cui confert auxiliium efficax, comparative ad illum, cui confert inefficax ergo illi cui confert auxiliium efficax vult, & intendit specialitatem, quæ datur in auxilio efficaci, præ inefficaci. alias non erit specialiter beneficus, juxta secundum præmissum; sed specialitas, quæ datur in auxilio efficaci

etiam præ inefficaci est efficacia illius, seu conjunctio cum effectu, nam in bonitate entitativa potest utrumque auxiliium æquale esse: ergo ei, cui Deus confert auxiliium efficax, confert propter efficaciam, seu quia efficax est.

Ulterius: ille, qui à Deo accipit auxiliium efficax, tenetur ei dare speciales gratias præ alio, qui accipit auxiliium inefficax, ut videtur notum, & sibi persualum habent omnes fideles; atqui si Deus non attenderet ad efficaciam volendo eam directè homini, cui dat auxiliium efficax, hic non teneretur dare speciales gratias præ illo, cui confert auxiliium inefficax; nam licet materialiter unis acciperet plus, quam alter, tamen in ordine ad affectum Dei uterque æquale acciperet, ut patet: ergo Deus attendit ad efficaciam, eam directè volendo. Demum, quia prudenter à Deo petimus, ut det nobis auxiliium efficax, præ inefficaci, sed hoc formaliter est petere ut conferendo auxiliium attendat ad ejus efficaciam: ergo attendit ad eam, ac per consequens vult auxiliium, quia efficax.

Secunda conclusio cum commendum etiam Doctorum: Deus ad conferendum auxiliium inefficax, nequit moveri ex ejus inefficacia, illam positivè, & directè volendo: unde nequit decernere auxiliium inefficax per prædefinitionem virtualem, sic: *volo auxiliium A quia inefficax.* Probatür conclusio; si Deus vellet positivè, & directè inefficaciam auxiliij, seu decerneret illud per prædefinitionem virtualem, quia inefficax, denotante ly quia rationem formalem vo-

lenti, vellet positive, & directe id per quod constituitur inefficacia; sed id nequit velle, nam constituitur per peccatum, quod Deus nequit positive velle: ergo nequit decernere auxilium quia inefficax: quomodo autem Deus possit decernere permissionem unius peccati in pœnam alterius, diximus in tractatu de voluntate: quomodo verò possit eligere permissionem peccati, sit utilem ad pœnitentiam, vel redemptionem, dicetur dissertatione sequenti.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum contra primam partem primæ conclusionis. Deum moveri ex efficacia ad decernendum auxilium efficax, præcisè est, tale decretum coëxistere scientiæ mediæ de efficacia illius auxilij; sed quando Deus decernit auxilium efficax, tale decretum necessariò coëxistit scientiæ mediæ de efficacia auxilij; aliter enim nequit Deus, illud decretum providè concipere, juxta dicta, in tractatu de prædestinatione: ergo quando Deus decernit auxilium efficax necessariò movetur ex ejus efficacia. Probatum major duplici paritate, prima: omissionem moveri ex cognitione retrahente, seu proponente motivum omittendi, præcisè est, coëxistere tali cognitioni: ergo Deum moveri, &c. Secunda: actum charitatis moveri ex cognitione bonitatis divinæ, præcisè est coëxistere illi cognitioni existenti independentem ab eo actu: ergo similiter.

Præmitto primo ad solutionem: quod licet scientia

scientia mediæ de efficacia auxilij moveat, seu dirigat Deum ad collationem auxilij; attamen ea directio, seu motio non est necessitatis, aut connexionis, sed est pure indifferens non solum ad concipiendum, vel non, decretum collativum auxilij, sed etiam ad illud concipiendum ex hoc, vel illo motivo: etenim sicut Deus, adhuc posita scientia mediæ de efficacia auxilij, manet omninò indifferens ad illud conferendum, vel non, ita ad conferendum ex hoc motivo, vel ex illo.

Indè, Deum moveri ex efficacia auxilij ad illud conferendum, non est præcisè, decretum coëxistere scientiæ mediæ de tali efficacia; potest enim dari scientia mediæ de tali efficacia proponens efficaciam motivum, & tamen Deus potest concipere decretum, & non ex eo motivo, sed ex alio, sicut potest absolutè decretum non concipere. Igitur ultra coëxistentiam decreti cum scientia mediæ de efficacia, requiritur, ad hoc ut Deus moveatur ex efficacia, quod in illa simpliciter complaceat: si enim non complaceat in ea, sed in alijs motivis concurrentibus, ex his, & non ex illa movebitur.

Hoc patet ex prima paritate opposita: etenim, ut dixi in libris de anima cum Patre Izquierdo, disp. 30. quæst. 7. num. 283. quando voluntati ad omittendum proponuntur plura motiva, seu quando ommissio coëxistit duabus cognitionibus, v. g. duo diversa omittendi motiva proponentibus, tunc si voluntas simplici complaceat in motivo A, & displiceat,

seu non complaceat in B, solum dicitur omissio moveri ex motivo A, & non ex B, quamvis utriusque cognitio omissioni coexistat. Et ratio est, quia prudenter censetur, voluntas solum moveri ab eo motivo, in quo complaceat; non autem ab eo, in quo displicet; nam si ab eo, in quo displicet moveretur, idem motivum fugam simul, & prosecutionem terminaret.

Præmitto secundo: quod quando voluntas elicit actum charitatis, tunc ille actus, cum non possit moveri per aliud motivum, quam per bonitatem divinam, propositam per cognitionem, ideo præcisè ex bonitate divina movetur, quia coexistit cognitioni illam proponenti; at amor, qui non sit charitas, sed alius indifferens, ut moveatur ex bonitate divina, vel ex alio motivo, non ideo præcisè movebitur ex divina bonitate, quia illius cognitioni coexistit, cum etiam coexistat cognitioni alterius motivi, ex quo possit moveri. Similiter, cum decretum collativum auxilij efficaciis indifferens sit, ut ex motivo efficaciæ, vel ex alio concipiatur, non ideo præcisè movebitur ex efficaciâ, quia illius cognitioni coexistit, sed ulterius, quia divina voluntas in ea complaceat.

Ex his in forma, nego majorem argumenti, & antecedens primæ probationis: ad secundam dicendum est, quod si loquamur de actu charitatis, quo Deus se amat, vel de amore, quo Beatus amat Deum, verum est, eos actus moveri ex bonitate, præcisè esse coexistere cognitioni eam proponenti, quia ea cognitio neces-

sario

sario rapit, tam voluntatem Dei, quam Beati in ejus bonitatis amorem, movet enim per modum necessitatis, & connexionis: si verò loquamur de alio amore erga Deum, dicendum est, quod cum cognitio bonitatis divinæ sit motio indifferens, potest moveri vi illius voluntas ad actum charitatis, vel vi cognitionis alterius motivi ad alium actum, indeque amorem moveri ex cognitione bonitatis divinæ; aliquid aliud erit præter coexistentiam juxta dicta; atque in hoc sensu negatur antecedens secundæ probationis, & ruit paritas.

Argumentum secundum contra secundam partem ex Patre Lessio, disp. de prædestinatione, sectione 2. à num. 11. si Deus semper conferret auxilia efficaciâ, quia efficaciâ, de industria seligeret auxilia inefficaciâ ab efficaciis, ut illa daret reprobo; sed hoc non congruit bonitati divinæ, neque serio, & sincero desiderio, quod Deus habet, ut omnes salvi fiant: ergo non semper confert auxilia efficaciâ, quia efficaciâ. Retorqueo: Deus aliquibus hominibus dat auxilia nimis inæqualia entitativè, seu nimis intensa; alijs verò nimis remissa, quibus propter suum abusum damnantur; quod si illis Deus ea nimis intensa daret, salvarentur; sed hoc non est contra bonitatem divinam, quia auxilia remissa dant sufficientiam ad bene operandum: ergo similiter.

Præmitto ad solutionem ex Herrera, de prædestinatione, quæst. 3. sect. 3. num. 23. quod in seligendis auxilijs inefficacibus, duplex potest

test considerari *industria*: una, qua Deus auxilia inefficacia ab efficacibus seligeret, aut quatenus vellet, ut essent inefficacia; aut quatenus ea quæreret ex intentione ut dissentus existat; talisque *industria* ex terminis repugnat Deo: alia, qua Deus cognoscens per scientiam mediam, quæ auxilia sint efficacia, & quæ inefficacia, illa pro suo libito det, quia efficacia; hæc autem conferat non quia inefficacia, sed quamvis inefficacia sint. Atque hæc *industria* non repugnat Deo, imò nimis conformis est Dei dominio, vi cuius miseretur, cuius vult, & quem vult indurat. Hinc, concedo majorem de secunda *industria*, & nego de prima, ac de secunda etiam, nego primam partem minoris: secundam etiam partem nego, quia ad illud serium desiderium sufficit dare sufficientiam ad salutem ex intentione boni operis.

Argumentum tertium: eo modo distribuit Deus hominibus auxilia, quo ea distribuit Angelis in via; sed Angelis in via non distribuit attendendo ad efficaciam, vel inefficaciam, sed ad angelorum naturam: nam juxta Divum Thom. 1. part. quæst. 62. art. 6. auxilia in Angelis fuerunt proportionalia, ita ut qui perfectior erat, perfectiora acciperet, & minus perfecta, qui minus perfectus: ergo hominibus non distribuit Deus auxilia attendendo ad eorum efficaciam, vel inefficaciam. Nego minorem, nam licet Angelis superioribus, qui reprobis fuerunt, dederit Deus auxilia entitative majora, quam Angelis inferioribus, qui prædestinati fuere; his tamen dedit

dedit auxilia efficacia, quia efficacia, quæ quidem moraliter fuere majora, licet minora entitative, seu quoad intensionem.

Argumentum quartum: secundum concilia, & Patres, non datur ex parte prædestinati causa moralis prædestinationis; sed si Deus conferret auxilium, quia efficax, daretur ex parte prædestinati causa moralis prædestinationis: ergo Deus non conferret auxilium, quia efficax. Probatur minor: auxilium quia efficax esset motivum; sed esse motivum est esse causam moralem: ergo daretur causa moralis. Uterius: auxilium, quia efficax, est causa spectans ad mores; sed non est causa finalis, quia decrevum non tendit ut auxilium sit efficax, sed quia est efficax, quæ est differentia causæ meritoriz, à causâ finali: ergo daretur causa moralis prædestinationis.

Præmitto ad solutionem: quod ut ex collatione auxilij ut efficacis, inferatur dari causam moralem prædestinationis strictè talis, nimirum, antecedentis merita, debebat efficacia ut absolute existens movere, nam meritum movet, quia est; non verò sufficit movere efficaciam ut conditionatè existentem, quia sic solum habet rationem causæ finalis, juxta Divum Thomam allatum in probatione conclusionis. Hinc distinguo minorem argumenti: si conferret, quia efficax absolute, concedo; si quia efficax conditionatè, nego. Ad probationem, distinguo majorem: auxilium quia efficax absolute esset motivum, nego suppositum; quia efficax conditionatè, subdistinguo: esset motivum movens per

modum causæ finalis, concedo; per modum causæ meritoriae, nego. Ad additum, nego minorem, & distinguo probationem: non tendit ut auxilium sit efficax *conditionate*, sed quia est efficax *conditionate*, concedo; non tendit ut auxilium sit efficax *absolute*, nego: Deus enim quia praevidet auxilium *conditionate* efficax, vult ut sit efficax *absolute*.

Argumentum quintum: ideo Deus de facto conferret auxilium efficax motus ex efficacia, quia est specialis benefactor respectu praedestinati, cui confert auxilium efficax, praereprobo, cui confert inefficax; sed salvatur, quod sit specialis benefactor, quin conferat auxilium efficax motus ex efficacia: ergo non confert ita. Probatur minor: tum quis est specialis benefactor respectu unius, praere alio, quando primo confert majus re ipsa bonum, & magis utile, quam secundo, nam sic ex parte doni crescit beneficium; sed Deus conferendo praedestinato auxilium efficax, licet non moveatur ex efficacia, confert ei re ipsa majus bonum, & magis utile: ergo salvatur quod sit, &c.

Ad argumentum in primis, distinguo majorem: ideo praecise, & unice, nego; ideo, & propter alias rationes, concedo; & hanc solutionem praemitto, ut si nolis respondere argumentis ad alium tractatum spectantibus, ea facile possis evitare. Deinde, concessa majori, nego minorem; ad cujus probationem, distinguo majorem: quando primo confert majus bonum, majus pure materialiter, nego; majus formali-

ter

ter in ratione beneficij, volendo ei tale augmentum majoritatis, concedo, & probationem: ex parte doni crescit beneficium pure materialiter, concedo; formaliter in ratione beneficij, nego: ut enim augmentum, seu majoritas doni induat rationem formalem beneficij, debet benefactor talem majoritatem intendere, ut bonam alteri, alias solum materialiter crescet beneficium: & distinguo minorem: confert majus bonum majus materialiter, concedo; majus formaliter, nego.

Sed contra: si quis ex motivo misericordiae det pauperi centum aureos, est magis beneficus, & misericors formaliter, quam alter, qui etiam ex motivo misericordiae daret viginti: ergo beneficium formaliter in ratione beneficij crescit ex augmento doni praecise. Nota: quod ut ille, qui ex misericordia dat pauperi centum aureos sit specialiter beneficus, & misericors praere alio, qui tantum dat viginti debet attendere ad utilitatem, quae pauperi accrescit ex centum praere viginti: si enim ad eam non attendat, neque eam intendat, solum erit *materialiter* magis misericors, & beneficus, quam alter, quia, nimirum, plures aureos dat ex misericordia; non vero *formaliter*, quia ad specialitatem doni non attendit. Deinde cum specificatio, seu differentia moralis virtutum non sumatur penes objectum materiale, sed penes formale, & cum in casu argumenti, licet detur diversitas in objecto materiali, quia unus dat centum, alter viginti; nulla tamen specialitas detur in objecto forma-

li.

li, quia uterque solum attendit ad sublevationem pauperis, qui autem dat centum non attendit ad specialem utilitatem ortam ex centum præ viginti; fit, quod hic non fit formaliter magis misericors, quam alter. Hinc, distinguo antecedens: est magis beneficus, & misericors formaliter si attendat ad specialitatem, quæ datur in centum præ viginti, vel si det centum ex motivo benefaciendi utilitate ut centum, concedo; aliter, nego, & consequentiam.

Argumentum sextum: ut aliquod sit beneficium formaliter tale, requiritur in benefactore, tum voluntas benefaciendi personæ ex amore ipsius, tum collatio doni utilis: ergo quodcumque ex his duobus detur cum aliquo augmento, crescit beneficium formaliter in ratione talis; sed quando Deus confert auxilium efficax, licet non conferat *ut efficax*, datur augmentum ex parte collationis doni, cum auxilium efficax sit magis utile, quam inefficax: ergo quando Deus confert auxilium efficax præ inefficaci, licet non conferat *ut efficax*, crescit beneficium illius in ratione formali talis, ac per consequens est specialis benefactor.

Præmitto ad solutionem: quod ut beneficium crescat in ratione talis; non sufficit, quod aliquod ex illis duobus positum in antecedenti, crescat utrumque, sed requiritur, quod crescat eo modo, quo constituit speciale beneficium in ratione talis, scilicet, volendo donum ut utile, seu propter specialem utilitatem, quam affert personæ. Hinc, distinguo consequens: quodcum-

cumque detur cum aliquo augmento, eo modo, quo augmentum constituit beneficium in ratione specialis, crescit beneficium formaliter, concedo; alio modo, nego, & minorem: datur augmentum eo modo, quo requiritur ut constituat speciale beneficium, nego; alio modo, seu purè materialiter, concedo.

Argumentum septimum: efficacia auxilij est diverso modo, & speciali, voluntaria, & imputabilis Deo, ac est voluntaria, & imputabilis inefficacia auxilij inefficacis; sed hæc diversitas, & specialitas imputabilitatis sufficit, ut Deus sit specialis benefactor in collatione auxilij efficacis, quamvis non det illud *quia efficax*: ergo quamvis Deus non conferat auxilium *quia efficax* erit specialis benefactor. Probatur major: inefficacia auxilij solum est voluntaria Deo *negative*, quatenus ex illius prævisione non se retrahit, quominus det auxilium inefficax; sed efficacia est voluntaria Deo *positive*, quia dando auxilium efficax serio desiderat illius efficaciam, & illud dat ex seria intentione, de eo, quod efficax sit absolutè; ergo efficacia, &c.

Præmitto: quod si Deus conferat auxilium efficax, non motus ex efficacia, sed præcisè ex bonitate entitativa auxilij, seu ex illius utilitate intrinseca ad consensum, æqualiter ex parte sui affectus, & voluntatis se habet respectu illius, cui dat auxilium efficax, ac respectu illius, cui dat inefficax, nam ita confert efficax, ut positive inefficaciter, & quantum est ex parte sui desideret, & serio intendat ejus efficaciam; atqui

atqui etiam quando confert auxilium inefficax, positivè, inefficaciter, & quantum est ex parte sui, desiderat, & seridè intendit ejus efficaciam, nam dat ex intentione seria consensus: ergo æqualiter se habet, ac per consequens præbendo auxilium efficax non est specialis benefactor.

Quod autem efficacia, quæ re ipsa datur in auxilio efficaci sit magis voluntaria, & imputabilis Deo, quam inefficacia, quæ datur inefficaci, solum probat, Deum non posse velle inefficaciam affectu positivo; posse autem eo velle efficaciam; non vero probat, Deum esse specialem benefactorem, quoniam eodem modo ex parte sui affectus intendit efficaciam, quando dat auxilium efficax, non quia efficax, ac quando inefficax. Hinc, concessa majori cum probatione, nego minorem, propter dicta in præmissis. Aliam solutionem affert Pater Herrera sup. num. 18. vide illum.

Argumentum octavum: si Deus de tacto ut specialis benefactor dat auxilium, quia efficax per decretum connexum cum consensu, seu per prædefinitionem virtualem, hæc est bona consequentia: Deus non dat auxilium, quia efficax, ut specialis benefactor per prædefinitionem virtualem: ergo non dat auxilium efficax; sed qui dissentit non potest impedire hoc consequens: non dat auxilium efficax, quia non potest impedire illud antecedens, ex quo infertur: ergo non potest liberè dissentire. Probatur minoris inclusa probatio: si posset impedire illud antecedens, posset determinare ejus oppositum, nimirum: Deus dat

auxilium, quia efficax ut specialis benefactor per prædefinitionem virtualem; atqui dissentiens non potest hoc determinare, nam hoc determinativè pertinet ad divinam libertatem, cui tantum est liberum conferre auxilium quia efficax, & cum specialis beneficentia: ergo nec potest illud impedire.

Argumentum est fallax, & pro illius solutione præmitto: quod cum præsens Dei providentia circa actus liberos creaturæ dependeat à scientia media per creaturam impedibili, potest præsens providentia ab ea impediri: indè licet Deus de facto, seu in præsentia providentia non conferat auxilium, nisi ut specialis benefactor, & quia efficax, potest homo, supposito auxilio, dissentire sub eo impediendo præsentem providentiam, seu faciendum, quod nunquam fuerit verum Deum non conferre auxilium, nisi quia efficax. Hinc ad argumentum, distinguo majorem: est bona consequentia in præsentia providentia, concedo; in alia, nego, quia in alia absque prædefinitione virtuali daret Deus auxilium efficax; & minorem: non potest impedire hoc consequens, manente præsentia providentia, concedo; ea impedita, nego, & majorem probationis, quia juxta supra dicta, qui potest impedire unum contradictorium libertate mediata, non eo ipso potest determinare aliud. Vide exempla supra posita.

Argumentum nonum: beneficium non est æstimandum ex eventu pendente à libertate recipientis, qualiter se habet efficacia in actu secundo: ergo beneficium auxilij non crescit, quia

fit verum, *hominem bene usurum eo, si detur*; ac per consequens auxilium efficax non crescit in ratione beneficij ex parte Dei. Probatur antecedens: non minuitur beneficium ex parte conferentis, quia recipiens fit ipso male usurus, ergo neque crescit ex parte conferentis, quia recipiens fit ipso bene usurus ac per consequens beneficium non est æstimandum, &c. Nota ex Ribadineira, quem sequuntur Ramirez, & Marin: quod Deus conferens homini auxilium in circumstantijs in quibus ex arbitrio illius conjungetur cum consensu, dat homini *moraliter* consensum, non autem dat *moraliter* consensum, quando confert auxilium in circumstantijs, in quibus homo non est consensurus.

Indè præstat beneficium speciale illi, cui confert auxilium efficax comparative ad illum, cui inefficax confert, quamvis efficacia in actu secundo à libertate recipientis pendeat, quia ab ea non pendet, quod in eis circumstantijs detur auxilium, ac proindè datio *moralis* contentus est prius liberalis. Hinc, distinguo antecedens: beneficium, &c. si conferens, neque physice, neque moraliter det eventum pendentem à libertate recipientis, concedo; si saltem moraliter det, nego. Ad probationem, nego antecedens, nam si conferens beneficium in circumstantijs, in quibus recipiens ex prava sua voluntate male illo usurus est, possit conferre in alijs, in quibus usurus bene esset, ac per consequens in quibus illi moraliter daret bonum eventum, minus beneficium facit, ac proindè beneficium decret-

cit:

cit: Demum nota: quod licet prædefinitio virtualis sit executiva auxiliij, & etiam prædefinitio formalis; nulla est superflua, & quia nulla essentialiter supponit alteram; & quia Deus habet sufficiens motivum ad eas concipiendas, juxta dicta.

DISSERTATIO V.

De divinis decretis prædefinitivis actuum honestorum, aliquod peccatum essentialiter supponentium.

Plures sunt actus honesti, qui aliquod peccatum essentialiter supponunt, & cum eo connectuntur, ut sunt Redemptio sanativa à peccatis, pœnitentia de culpa patrata, humilitas orta ex peccato commisso, & alij, de quibus inquiritur an eos Deus possit efficaciter prædefinire ante absolutam prævisionem peccati? Nam quod possit peccato absolute præviso, nulla est controversia. Cum igitur de omnibus simul agere nequeamus, loquemur in hac dissertatione de pœnitentia, & quidquid de illa dictum fuerit, eodem modo de reliquis, mutato nomine, intelligetur.

SECTIO I.

An Deus possit efficaciter prædefinire pœnitentiam, ante absolute prævisum peccatum?

Sensus præsentis difficultatis hic est: Deus habet hanc scientiam mediam: si dederò Petro auxilium A, peccabit, & aget pœnitentiam, propter quam salvabitur, qua scientia supposita, quaeritur: an Deus antequam decernat dare Petro, vel negare auxilium A, ac proindè antequam

per

fit verum, *hominem bene usurum eo, si detur*; ac per consequens auxilium efficax non crescit in ratione beneficij ex parte Dei. Probatur antecedens: non minuitur beneficium ex parte conferentis, quia recipiens fit ipso male usurus, ergo neque crescit ex parte conferentis, quia recipiens fit ipso bene usurus ac per consequens beneficium non est æstimandum, &c. Nota ex Ribadineira, quem sequuntur Ramirez, & Marin: quod Deus conferens homini auxilium in circumstantijs in quibus ex arbitrio illius conjungetur cum consensu, dat homini *moraliter* consensum, non autem dat *moraliter* consensum, quando confert auxilium in circumstantijs, in quibus homo non est consensurus.

Indè præstat beneficium speciale illi, cui confert auxilium efficax comparative ad illum, cui inefficax confert, quamvis efficacia in actu secundo à libertate recipientis pendeat, quia ab ea non pendet, quod in eis circumstantijs detur auxilium, ac proindè datio *moralis* contentus est prius liberalis. Hinc, distinguo antecedens: beneficium, &c. si conferens, neque physice, neque moraliter det eventum pendentem à libertate recipientis, concedo; si saltem moraliter det, nego. Ad probationem, nego antecedens, nam si conferens beneficium in circumstantijs, in quibus recipiens ex prava sua voluntate male illo usurus est, possit conferre in alijs, in quibus usurus bene esset, ac per consequens in quibus illi moraliter daret bonum eventum, minus beneficium facit, ac proindè beneficium decret-

cit:

cit: Demum nota: quod licet prædefinitio virtualis sit executiva auxiliij, & etiam prædefinitio formalis; nulla est superflua, & quia nulla essentialiter supponit alteram; & quia Deus habet sufficiens motivum ad eas concipiendas, juxta dicta.

DISSERTATIO V.

De divinis decretis prædefinitivis actuum honestorum, cum aliquod peccatum essentialiter supponendum.

Plures sunt actus honesti, qui aliquod peccatum essentialiter supponunt, & cum eo connectuntur, ut sunt Redemptio sanativa à peccatis, pœnitentia de culpa patrata, humilitas orta ex peccato commisso, & alij, de quibus inquiritur an eos Deus possit efficaciter prædefinire ante absolutam prævisionem peccati? Nam quod possit peccato absolute præviso, nulla est controversia. Cum igitur de omnibus simul agere nequeamus, loquemur in hac dissertatione de pœnitentia, & quidquid de illa dictum fuerit, eodem modo de reliquis, mutato nomine, intelligetur.

SECTIO I.

An Deus possit efficaciter prædefinire pœnitentiam, ante absolute prævisum peccatum?

Sensus præsentis difficultatis hic est: Deus habet hanc scientiam mediam: si dedero Petro auxilium A, peccabit, & aget pœnitentiam, propter quam salvabitur, qua scientia supposita, quaeritur: an Deus antequam decernat dare Petro, vel negare auxilium A, ac proindè antequam

per

per scientiam visionis absolutam videat verum peccatum Petri, possit absolute, & efficaciter prædefinire ejus pœnitentiam, sic: *volò pœnitentiam liberam Petri?* Qua absoluta, & efficaci prædefinitione posita, tenebitur Deus decernere, & dare auxilium *A inefficax*, quod licet sufficiat ad vitandum peccatum, hoc tamen non vitabitur, verum per pœnitentiam delebitur. Pro cuius quæstionis resolutione.

Præmitto primo: quod quæstio non procedit de prædefinitione *conditionata*, sic v. g. tendente: *volò quòd sit pœnitentia, si sit peccatum*, nam hæc in nulla sententia repugnat, cum ex ea, neque arguatur absoluta connexio cum peccato, neque aliqua determinatio Dei ad electionem auxilij inefficacis, ut talis. Non item procedit de repugnantia, aut non repugnantia talis prædefinitionis ex capite tollendi libertatem, jam enim supra statuimus divinas prædefinitiones actuum liberorum bene cum libertate fœderari; sed ex alijs capitibus, v. g. ex aliqua positiva volitione, aut amore peccati in tali prædefinitione inventis, vel ex ea sequutis, ut post videbimus.

Præmitto secundo: quod *intentio finis* est voluntas procrativa alicujus finis tendens ut sit; ea autem potest esse efficacis, vel inefficax modo explicato *diff. 1. sect. 3. electio* verò mediocrum est voluntas tendens in media ut conducentia ad finem. Tertio: quod ut pœnitentia existat duo sunt genera prærequisitorum; alia, quæ à Deo sunt ponenda, & hæc sunt, primo, *confi-*

stitutiva libertatis ad peccatum, & ejus carentiam; secundo: auxilia gratiæ ad pœnitendum, supposito jam peccato; alia, quæ non sunt ponenda à Deo, sed præcisè permittenda, atque ex hoc genere est peccatum, quod necessario debet permitti, ut detur pœnitentia: est enim materia illius. Attamen licet quando hominem pœnitet de peccato, præsupponatur permissio peccati à Deo, hoc à Deo neque ponitur, neque determinatur determinatione propria, scilicet, physica.

Præmitto quarto: quod necessario requisita ad existentiam finis, vocantur *media* ad illum; siue sint positivè ponenda, siue præcisè permittenda ab intendente finem: inde peccatum in hac quæstione appellatur medium, non quidem electum, seu positivè volitum, sed præcisè permissum à Deo ad finem pœnitentiæ; licet enim permissio peccati, quæ est collatio auxilij inefficacis, sit positivè volita à Deo; non tamen ita potest esse volitum peccatum. Quinto: quod intendens efficaciter finem tenetur ex vi intentionis eligere (siue electione identificata cum intentione, siue distincta realiter, aut virtualiter) seu ponere media, quæ sunt determinatè requisita, ab ipso, & non ab alio ponenda, & aliud non posita, & ea eligere ut ad finem utilia.

Ratio est: quia si media non sunt determinatè requisita, sed solum vagè, scilicet, hoc, vel illud, solum potest determinari intendens in vi intentionis ad ponendum aliquod, seu ad hoc ut non detur carentia omnium, cum finis per quod-

vis sufficienter existat. Si verò media, vel sunt aliunde posita, vel ab alio ponenda, superflua erit in intendente eorum electio, cum vel jam electa sint, vel sint ex alterius electione, & determinatione ponenda. Inde intendens in hoc casu tantum obligabitur ad non impedienda media, quæ aliunde sunt exitura, & ad ea, quæ ipse ponere debet, eligenda in circumstantiis, in quibus dabuntur media, quæ ab alio sunt eligenda, & determinanda.

Præmitto sexto: quod ut bene notat Ribadeneira de actibus humanis, disp. 10. capit. 1. motivum, seu ratio movens ad amorem alterius non eo ipso debet amari, seu movere, *ut amata*, sic peccati foeditas movet ad amandum Deum, & tamen non amatur: sic peccatum subditi, quin ametur movet superiorem ad punitionem illius: similiter motivum, seu ratio movens ad odium alterius, potest non odio haberi, sed amari: sic bonitas Dei movet ad odio habendum peccatum, utpotè offensam illius, & Deus non odio habetur, sed amatur. His ita suppositis, variaz sunt Authorum sententiæ, nam etiam qui valent prædefinitionem defendunt, multos ingeniosos modos excogitare, quos impugnatos videre potest apud Herrera, de prædestinatione, quest. 12. sect. 1. à num. 6. Ramirez, disp. 14. cap. 3.

Nostra autem conclusio est cum Patre Ruiz, de prædestinatione, disp. 12. sect. 8. Arriaga, disp. 38. sect. 4. Izquierdo, disp. 43. quest. 3. Amico, & alijs, quos hi referunt, contra alios quos

quos Thomistas cum Joanne à Sancto Thoma, hic, disp. 3. Patres Suarez, Alderete, Tirzo, Ribadeneira, disp. 8. capit. 3. aliisque, & novissime Patrem Marin, de Incarnatione, disp. 8. lect. 2. possibilis est Deo prædefinitio absoluta, & efficax poenitentiae ante absolute prævisum peccatum. Probatur conclusio: ideo non esset possibilis talis prædefinitio, quia Deus ex vi illius deberet amare peccatum; sed non debet: ergo possibilis est. Major est præcipuum advertentiorum fundamentum. Probatur igitur minor: ex vi intentionis efficacis finis solum debet amari illud medium, quod non potest existere, nisi ametur; sed licet peccatum sit medium ad poenitentiam, tamen potest existere, quin ametur: ergo Deus ex vi intentionis efficacis poenitentiae non debet illud amare.

Major videtur ex terminis nota, quia ex vi intentionis efficacis finis in tantum præcisè requiritur amor medijs, in quantum talis amor est necessarius, ut medium existat: ergo si medium potest existere, quin ametur, non requiritur amor medijs, ac per consequens ex vi intentionis efficacis finis solum debet amari illud medium, quod non potest existere, nisi ametur. Probatur igitur minor: ut in nostro casu existat peccatum, sufficit, quod ex vi intentionis efficacis poenitentiae ponatur à Deo permissio peccati; sed potest à Deo poni permissio peccati, ex vi intentionis poenitentiae, quin ametur peccatum: ergo peccatum in hoc casu potest existere, quin ametur.

Probatum minor: ut à Deo ponatur permissio peccati ex intentione poenitentiae non requiritur, quod Deus amet auxilium inefficax, ut tale, ita ut inefficacia sit ratio movens ut amata ad amorem auxilij, sed sufficit, quod sit conditio ad auxilium amandum propter poenitentiam: ergo potest à Deo poni permissio peccati ex intentione poenitentiae, quin ametur peccatum; siquidem ex eo, quod aliquid sit conditio, ut aliud ametur, non deducitur, quod ipsum, quod est conditio, amari debeat: etenim miseria pauperis est conditio, ut ametur elargitio eleemosynae, & tamen miseria non amatur. Exinde, quod posita praedefinitione poenitentiae teneatur Deus amare auxilium pro casu, quo sit inefficax, & non pro casu, quo sit efficax, non probat, debere amare inefficaciam per peccatum constitutam, ut adversarii volunt, quia inefficacia non est ratio amata, sed solum circumstantia, ut ametur auxilium.

Ratio autem est: quia tunc solum debet amari conditio, seu casus pro quo aliquid aliud amatur, quando ille casus requirit existere, nisi ametur: ideo enim praesupposito jam peccato potest Deus, juxta adversarios, praedefinire poenitentiam, quin ex vi hujus praedefinitionis teneatur amare peccatum, quia cum hoc jam praesupponatur existens, non est necessarius amor illius ut existat; atqui ut existat casus inefficaciae auxilij, non est necessarius amor Dei respectu illius, cum non sit necessarium, quod inefficacia ponatur à Deo, sed solum, quod permittatur,

nec

SECTIO I.

nec peccatum conducatur ad poenitentiam ut amatum à Deo, sed ut permissum: ergo licet Deus ex vi praedefinitionis poenitentiae teneatur amare auxilium pro casu inefficaciae, non tenetur amare ipsum casum, seu ipsam inefficaciam, ac proinde nec peccatum.

Respondet Pater Marin, supra lect. 5. num. 24. & 26. quod ex intentione efficaci poenitentiae, non oritur quaecumque voluntas auxilij inefficacis tanquam medij, sed voluntas electiva: haec autem debet esse amor utilitatis, imò & majoris utilitatis, quae ad poenitentiam reperitur in auxilio inefficaci praeter efficaci, quae major utilitas est inefficacia. Sed contra: quia voluntas electiva solum est amor utilitatis, & majoris utilitatis, ut per eam obtineatur finis; ad hoc enim tantum amatur utilitas; atqui ut obtineatur finis poenitentiae per auxilium inefficax non est necesse, quod ejus utilitas, & major utilitas ametur, cum sufficiat, quod permittatur talis utilitas, ut consistens in inefficacia, nam si permittatur, jam existet, & finis poenitentiae obtinebitur: ergo solutio non tenet. Denique alias aequae pulchras, & efficaces conclusionis probationes vide apud Patrem Ramirez, supra.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum ex Patre Alderete, & alijs: eligere medium propter finem est amare medium, ut utile ad finem; sed Deus, juxta nos, eligit permissionem peccati propter poenitentiam: ergo amat permissionem peccati,

ut utilem ad poenitentiam, sed amare permissionem peccati ut utilem ad poenitentiam, est amare peccatum: ergo posita ea prædefinitione Deus amaret peccatum. Probatur subsumpta: amare permissionem peccati ut utilem ad poenitentiam est eam amare, vel ut proxime utilem, vel ut remote utilem; sed quocumque modo est amare peccatum: ergo est. Probatur prima pars minoris: amare permissionem ut proxime utilem, est amare ipsam proximam utilitatem; sed proxima utilitas consistit in peccato: ergo est hoc amare. Probatur secunda: amare permissionem ut remote utilem ad poenitentiam, est eam amare ut proxime utilem ad peccatum; medio, quo ad poenitentiam conducit; sed amare permissionem ut proxime utilem ad peccatum, est amare peccatum: ergo ita est. Probatur minor: amor medij in ordine ad finem, est amor finis; sed amor permissionis ut proxime utilis ad peccatum, est amor illius ut medij habentis peccatum pro fine: ergo amare, &c.

Præmitto primo ad solutionem: quod particula reduplicativa, ut, prout, quatenus, in quantum, & similes possunt primo significare rationem formalem, & motivam, v. g. in hoc enunciabili: *amatur bonum ut bonum*, ly ut significat, bonitatem esse rationem formalem, & motivam amoris, nimirum, quæ ut amata, voluntatem movet. Secundo, significare possunt solum rationem materiale, quæ quidem cum non sit motivum amoris, se habet ad illum pure materialiter, & concomitanter, v. g. in hoc actu:

actu: *amo potionem amaram, ut sanam*, in quo amaritudo est solum ratio materialis per amorem affecta, ratio autem formalis amata est sola sanitas.

Significare possunt tertio solum circumstantiam, seu calum, pro quo amatur objectum, v. g. in casu prævisionis inefficacis auxilij a habeat Deus hunc actum: *volo auxilium A, quomodo prævideo inefficax*: tunc quidem decernitur auxilium, ut inefficax, non denotante ly ut, inefficaciam esse motivum amoris, seu rationem amatam, sed solum esse circumstantiam, sub qua amatur auxilium, & sine qua non amaretur. Quarto denique possunt significare puram conditionem, ut in hoc actu: *amo dationem elemosynæ Petro ut pauperi*, in quo ly ut non significat pauperiem esse rationem amatam, cum potius ex displicentia illius elemosynam largiar, sed esse conditionem ad elargiendum. Ad modum quo in his prædicationibus: *amatur bonum ut cognitum: ignis urit ut applicatus*, ly ut solum significat, cognitionem, & applicationem esse conditiones.

Præmitto secundo: quod in permissione peccati, quæ stat in collatione auxilij inefficacis, triplex distinguenda est ad poenitentiam utilitas. Prima remota, quæ stat præcisè in ipsa collatione auxilij inefficacis, prout à poenitentia, & à peccato distincta: ipsa enim collatio auxilij inefficacis præcisè sumpta, intrinsecè, & ex se habet ad poenitentiam conducere, quatenus, ex se est collatio alicujus constituentis potestatem

ad peccatum requisitum ad poenitentiam. *Secunda est non pure remota, sed etiam proxima, atque ea constituitur per peccatum, quia collatio auxilij A, ut cum peccato conjuncta, proxime ad poenitentiam conducit, tanquam illius materia; atque hæc secunda utilitas est talis, in actu secundo respectu peccati, & prima in actu primo; respectu vero poenitentiae ambæ sunt utilitas in actu primo.*

Tertia demum utilitas ad poenitentiam est utilitas permissionis, seu conducentia in actu secundo respectu ad ipsam poenitentiam; atque hæc per poenitentiam ipsam constituitur, quia utilitas in actu secundo medij ad finem consistit in ipsa positione, & existentia finis vi medij, exinde quando dicitur, *idem esse amare medium propter finem, ac amare medium ut utile ad finem*, ea locutio intelligenda est in casu præsentis de hac tertia utilitate in actu secundo, non de duabus primis, quæ sunt in actu primo respectu poenitentiae, quia solum amor medij, ut utilis, dicta utilitate, est inseparabilis ab amore medij propter finem.

Ex his ad argumentum in forma, distinguo majorem: est amare medium ut utile ad finem, utilitate in actu primo, nego; in actu secundo, quæ utilitas in hoc casu consistit in ipsa poenitentia, concedo, & similiter, distinguo consequens; distinguo etiam minorem subsumptam: amare permissionem ut utilem ad poenitentiam est amare peccatum, si ly ut reduplicet utilitatem in actu secundo consistentem in peccato.

tanquam rationem formalem moventem ut amatam, concedo; si solum ut conditionem, vel ut circumstantiam, nego consequentiam. Ad probationem minoris, nego minorem ad cujus probationem, quoad primam partem, distinguo majorem: est amare ipsam proximam utilitatem, si ly ut reduplicet utilitatem tanquam rationem formalem moventem ut amatam, concedo; si solum tanquam conditionem, nego.

Ad probationem secundæ partis, distinguo majorem: est eam amare ut proximè utilem ad peccatum reduplicando utilitatem, ut conditionem, concedo; tanquam rationem formalem moventem ut amatam, nego, & minorem: amare permissionem ut proximè utilem ad peccatum reduplicando utilitatem in actu secundo ut rationem amatam, est amare peccatum, concedo; ut conditionem, nego. Ad minoris probationem, distinguo majorem: amor medij in ordine ad finem est amor finis, si per ly in ordine reduplicetur ordo, seu utilitas in actu secundo, tanquam ratio movens, ut amata, concedo; in alio sensu, nego, & minorem: amor permissionis ut proximè utilis ad peccatum est amor permissionis ut medij, &c. reduplicando rationem medij in actu secundo, tanquam rationem formalem electam, & amatam, nego; tanquam conditionem, concedo.

Sed contra primo: cui finis neque est bonus, neque amabilis, non est amabile, nec bonum medium ratione conducentiæ ad finem; sed peccatum, quod est finis permissionis, neque

est

est amabile nec bonum Deo; ergo Deo non est amabilis permissio peccati, ratione conducentiæ ad peccatum, ac per consequens nec ratione conducentiæ ad poenitentiam. Ad instantiam, distingo maiorem: non est amabile medium ratione conducentiæ in actu primo, seu intrinseca, nego; ratione conducentiæ extrinseca, seu in actu secundo, concedo, & consequens: ratione conducentiæ intrinseca, & in actu primo ad peccatum, nego; nam hæc est ipsa entitas auxiliij inefficacis, quæ bona, & amabilis est; ratione conducentiæ extrinseca, & in actu secundo, concedo, quia hæc consistit in ipso peccato: unde non potest eligi tanquam ratio formalis movens ut electa, & amata, sed solum respici tanquam circumstantia, pro qua permissio est utilis ad poenitentiam.

Contra secundo: intendens efficaciter finem tenetur ex vi intentionis potius eligere medium, quod est conducens, quam quam quod non est conducens ad finem: ergo quia ea conducentia est bona, & amabilis intendenti finem; ac per consequens si utilitas permissionis ad peccatum non est bona Deo, non potest ex intentione poenitentiae eligere permissionem. Distinguo consequens: quia conducentia remota, & intrinseca est amabilis, concedo; proxima, & extrinseca, nego. Etenim ut ametur, auxiliij inefficax potius quam efficax, seu medium utile, potius quam inutile, utilitate extrinseca, & distincta ab ipso medio, qualis est proxima, non requiritur, quod ea utilitas sit amabilis, sed
suffi-

sufficit quod sit conditio ad amorem huius mediij potius, quam alterius propter finem.

Contra tertio: utilitas, quæ licetè amari nequit, nequit licetè attrahere voluntatem; sed inefficacia auxiliij, quæ est utilitas proxima ad poenitentiam licetè amari nequit: ergo nequit licetè attrahere voluntatem; nam si ex aliquo medio sequendum sit illud, quod ego odio habeo, nequeo allici ad tale medium eligendum; nemo enim ex malo allicitur. Distinguo maiorem: nequit attrahere, attractione motivi, seu rationis formalis intentæ, concedo; attractione conditionis, nego, & similiter distingo consequens: nam inefficacia auxiliij attrahit voluntatem Dei: non ut ratio formalis intentæ, sed ut conditio. Deinde, distingo probationem consequentiæ: nequeo allici, allicientia rationis formalis intentæ, concedo; conditionis, nego: igitur licet Deus inefficaciter odio habeat peccatum, quia tamen est requisitum ad poenitentiam, allicitur ex ejus futuratione allicientia conditionis ad ponendum auxilium.

Argumentum secundum: velle dari medium propter finem, est velle dari finem per medium: ergo est velle id, quod est, dari finem per medium; sed dari poenitentiam per auxilium inefficax includit essentialiter constitutive peccatum, quia eo præcisè deficiente, & permanentibus alijs, non dabitur poenitentia per auxilium: ergo velle dari poenitentiam per auxilium est velle peccatum; sed Deus per nos intendens efficaciter poenitentiam, ante absolutam peccati præ-

visionem, vult auxilium propter finem poenitentia: ergo vult dari poenitentiam per auxilium, ac per consequens vult peccatum. Nota ex Ribadensyra: quod velle medium propter finem, non est velle dari finem per medium, sed praecise velle coexistentiam medij cum fine: inde cum in casu presenti, formalis coexistentia auxilij, & poenitentiae solum includat auxilium, & poenitentiam, fit, quod velle auxilium propter poenitentiam solum est, velle poenitentiam, & auxilium.

Licet autem ad talem coexistentiam, peccatum necessario requiratur, non inferitur, quod Deus volens eam coexistentiam, debeat velle peccatum, quia hoc non requiritur ad eam coexistentiam, tanquam constitutivum, nam constitutivum illius solum sunt auxilium, & poenitentia, sed praecise tanquam terminus connexionis, qui amato fundamento, non debet amari: ego enim amare possum coexistentiam mei ad Petrum, quin amem Deum, cum quo ea connectitur, quia mei amor, non ex Deo, sed ex coexistentia movetur. Hinc in forma ad argumentum, nego antecedens, & consequentiam, quia in hoc complexo, dari finem per medium, seu dari poenitentiam per auxilium inefficax, includitur constitutive, & non ut purus terminus connexionis, peccatum, quod Deus nequit velle, & argumentum ruit.

Argumentum tertium: & ponamus, aliquem pro casu intentionis efficacis poenitentiae de-
 bere amare efficaciter vel peccatum, vel carentiam

UNIVERSITATIS

UN

OMA

DE

tiam peccati. Tunc sic: ille in eo casu potius amaret peccatum, quam carentiam peccati, quia peccatum, & non eius carentia ad poenitentiam, requiritur, sed voluntas, quae amat potius peccatum, quam carentiam peccati est moraliter mala: ergo & intentio efficacis poenitentiae, ex qua oritur ea voluntas, est moraliter mala, ac proinde dedecens Deum. Nota: quod casus intentionis poenitentiae pro quo Deus (quidquid sit de homine) teneretur vel amare peccatum, vel carentiam peccati, esset chimericus, quia Deus nec posset amare peccatum, nam illud amare esset contra illius bonitatem, nec posset efficaciter amare carentiam peccati, nam talis amor efficacis esset contra intentionem poenitentiae: solum ergo tenetur peccatum permittere. Hinc, nego casum, & ruit argumentum.

Argumentum quartum ex Patre Ribadensyra de praedestinatione disp. 8. capit. 1. si Deus ante absolutam peccati praevisionem praedefiniret poenitentiam, determinaret ad peccatum, sed hoc implicat: ergo & illud. Probatum major: ille determinat ad peccatum, qui a statu indifferentiae ad illud, vel ejus carentiam, se transfert ad statum determinati ad peccatum per affectum intrinsecè cum eo connexum, qui affectus, ut exerceatur non spectat, peccatum aliunde supponi, sed si Deus praedefiniret efficaciter poenitentiam ante absolutam peccati praevisionem, a statu indifferentiae ad peccatum, & carentiam illius, hoc est, a statu indiffe-

differentiæ ad prædefinendam poenitentiam connexam cum peccato, vel non prædefinendam, se transferret ad statum determinati ad peccatum per affectum, nimirum, prædefinitionem poenitentia, intrinsecè connexam cum peccato, qui affectus non spectat absolutam peccati existentiam: ergo Deus determinat ad peccatum.

Uterius primo: qui non expectato peccato, excludit per exercitium suæ libertatis requisitum essenziale ut peccatum à creatura impediatur, determinat creaturam ad peccatum; sicut qui non expectato creaturæ otio, determinatet Deum ad non concurrendum, determinatet eo ipso creaturam ad non operandum; sed carentia prædefinitionis efficacia poenitentia est requisitum essenziale, ut peccatum à creatura impediatur, nam peccati impeditio nequit conjungi cum prædefinitione efficaci poenitentia, & Deus non expectato peccato per exercitium suæ libertatis excludit carentiam prædefinitionis poenitentia: ergo determinat creaturam ad peccatum.

Secundo: quamvis nolitio actus præcepti, vel volitio actus prohibiti præsupponat conditionatè peccatum, est ejus determinatio; sed non alia ratione, nisi quia essentialiter cum peccato connectitur, & est exclusio actus, vel ommissionis necessariò ad vitandum peccatum requisita: ergo similiter quisvis affectus non supponens peccatum absolute prævitium, & cum ipso non expectato connexus determinabit ad illud, nam auferet essentialiter requisitum, nimirum, carentiam

tiam sui, ut peccatum vitetur. Tertio: qui alteri imponit necessitatem disjunctivam, & suo exercitio excludit unum membrum disjunctivæ, suo exercitio determinat ad aliud: ergo qui ponit in alio libertatem, quæ est necessitas disjunctiva peccati, vel ejus vitationis, & suo exercitio libero excludit vitationem peccati, suo exercitio determinat ad peccatum; sed Deus, juxta nos, libertatem ponit ei adjungens decretum connexam cum non vitatione peccati, ac per consequens eam impediens: ergo determinat ad peccatum.

Quarto: decretum, quod supponeret possibilitatem peccati, & non præsupposita illius conditionata futuritione, eam inferret, aut excluderet essenziale requisitum, ut futuritio conditionata deficiat; determinaret conditionatam futuritionem: ergo decretum, quod supponit futuritionem conditionatam, & non præsupposita futuritione absoluta, eam infert, aut excludit essenziale requisitum, ut deficiat, determinat futuritionem absolutam; atqui ita se habet prædefinitio poenitentia: ergo determinat futuritionem absolutam peccati, quod est ipsam determinare. Quinto: peccatum fore, si Deus excludat tale requisitum est, Deum conditionatè determinare peccatum: ergo peccatum existere, si Deus absolute excludat essenziale requisitum ut non existat, est, Deum absolute peccatum determinare. Huic argumento, multas, & satis efficaces retortiones opponit Ramirez, supra vide illi.

Præmitto ego ad solutionem: quod Deus non

non dedecet ponere ex se connexionem cum peccato, dummodo talis connexio non sit simpliciter antecedens, sed consequens libertatem creatam, & ab ea simpliciter impediibilis: sic enim Deus vi illius connexionis non determinabit strictè, & physicè creaturam ad peccatum, sed ea determinabit seipsam. Pater id, nam complexum ex scientia media de inefficacia auxilij, & ipso auxilio essentialiter connectitur cum peccato, & tamen Deus complens tale complexum per positionem auxilij, non determinat ad peccatum, quia connexio illius complexi est consequens ad libertatem creatam, cum ab ipsa dependeat scientia media de inefficacia auxilij.

Exindè licet Deus ponendo prædefinitionem efficacem pœnitentiæ, ponat essentialem connexionem cum peccato; tamen non determinat strictè ad peccatum, & quia determinatio consistens in ea connexione non est *per modum influxus*, seu à priori immediata, & physica, qualiter repugnat Deo, sed *per modum pure connexionis*, seu logica: & quia ea connexio est consequens ad libertatem creatam. Ratio est: quia licet illa connexio, seu prædefinitio sit antecedens ad prævisionem absolutam peccati; est tamen consequens ad absolutam peccati existentiam; nam est consequens ad scientiam mediam de absoluta existentia peccati, sub auxilio A, & hæc scientia media pro casu purificationis hypothesis (qualis casus dabitur, posita ea prædefinitione) determinatur ab existentia absoluta peccati, eamque sublequitur.

Hinc

Hinc ad argumentum, distinguo majorem & determinaret ad peccatum, determinatione simpliciter tali, seu stricta, & per modum influxus; nego: nam sic Deus esset causa per se, & author peccati, quod repugnat: secundum quid tali, & per modum pure connexionis, seu logica subdistinguo: per modum connexionis antecedentis absolutam existentiam peccati, nego; consequentis, concedo. Ad probationem minoris, distinguo majorem: ille determinat simpliciter, & strictè, &c. qui se transfert per affectum connexum; connexione antecedenti immediata, seu pertinente ad potentiam proximam ad peccatum, concedo; consequente alterius determinationem, nego, & minorem: se transfert per affectum, connexione antecedenti connexum cum peccato, & pertinente ad potentiam proximam creaturæ ad peccatum, nego, quia prædefinitio, juxta dicta est extra potentiam proximam; connexione consequente absolutam existentiam peccati, concedo.

Nego autem, quod ille affectus, seu prædefinitio non spectat absolutam existentiam peccati, sumpto ly *spectat*, pro sublequitur; nam verè sublequitur prædefinitio ad existentiam absolutam peccati prævisam per scientiam mediam. Ad primum additum, distinguo majorem: qui excludit, si ita excludit, ut non possit impediri à creatura, quod excludat, concedo; si possit impediri, nego, & minorem: Deus excludit carentiam prædefinitionis, manente in creatura potestate ad faciendum, quod non

V

exclus-

excluserit, concedo; non manente, nego: etenim cum creatura possit impedire scientiam mediam de peccato sub auxilio A, potest facere, quod nunquam Deus prædefiniert penitentiam, ac per consequens, quod non excluserit carentiam prædefinitionis.

Patras in majori inclusa, nulla est, quia qui non expectato creaturæ otio determinaret Deum ad non concurrendum, eo ipso tolleret decretum applicativum omnipotentia, ac proinde creatura non haberet potentiam proximam ad operandum: quid ergo mirum, quod eam ad non operandum determinaret? At carentia prædefinitionis, nec est constitutiva potestatis proxima, nec infert ablationem alicujus constituti, ut patet. Ad secundum, distingo minorem: nisi quia connectitur cum peccato ponendo per aliam potestatem liberam, nego; per connexionem, quæ est exercitium, medio quo ipsa potestas libera, sed ad peccandum determinat immediatè à priori, inferendo illud, concedo; etenim volitio actus prohibiti est exercitium libertatis hominis immediatè à priori inferens peccatum, ideoque est determinatio stricta ad illud; sicut ob eandem rationem actio est determinatio stricta ad terminum, at prædefinitio non est exercitium potestatis immediatæ ad peccatum, nec immediatè à priori illud infert, sed suas vires infumit in causando auxilio indifferente.

Ad tertium, distingo antecedens: & suo exercitio excludit unum membrum, si ea exclusio sit simpliciter talis, determinat ad aliud, con-

concedo; si sit secundum quid talis, & constituta per positionem rei pure logicè oppositum inferentis, nego, & sic intelligitur primum consequens; distinguiturque secundum: determinat strictè, nego; late, & logicè, concedo. Ad quartum, distingo antecedens: si inferret, & excluderet immediatè à priori, concedo; si non immediatè à priori, & simpliciter, subdistinguo: determinaret simpliciter, nego; secundum quid, & logicè, concedo. Ad quintum retorqueo: per te, peccatum fore, si Deus excludat tale requisitum, est Deum conditionatè determinare peccatum, ergo peccatum fore, si Deus tale auxilium liberè conferat, est Deum determinare peccatum, ac per consequens non poterit Deus conferre auxilium prævilum inefficax, quo quid absurdius? Nego igitur antecedens.

Argumentum quintum ex Patre Konino: efficax intentio finis non determinat ad electionem mediæ remotè requisiti, nisi mediante electione, & amore mediæ proximè requisiti: sic ex intentione sanitatis nemo Medicum vocat, nisi medio amore applicationis medicina; atqui permissio peccati solum conduit remotè ad penitentiam, quatenus nimirum conduit ad peccatum, & peccatum proximè conduit ad penitentiam: ergo intentio efficax penitentia non determinat Deum ad permissionem peccati, nisi medio amore peccati.

Argumenti distingo majorem: nisi medio amore mediæ proximè requisiti, si tale medium debeat ab intendente causari, & amari, nec

aliter conducat ad finem, concedo; si non debeat causari, & amari, sed sufficiat permitti, nego & minorem: permissio solum conducit remote ad penitentiam, quatenus, nimirum, conducit ad peccatum, & requiritur, ut Deus obtineat penitentiam quod causet, & amet peccatum, nego; & non requiritur, sed sufficit, quod permittat, concedo: & solutio patet ex probatione nostræ conclusionis. Ad probationem majoris dic: quod si ad medicinæ applicationem non requiratur amor, aut aliquis influxus positivus infirmi, poterit hic ex intentione salutis vocare medicum absque amore applicationis medicinæ, sed tantum permittendo eam applicari: similiter ad alias paritates responde.

Argumentum sextum: adhuc supposito, quod materiale peccati realiter distinguatur à formali, nequit Deus, juxta nos, efficaciter prædefinire materiale peccati: ergo pariter ante absolutam peccati prævisionem nequit Deus penitentiam efficaciter prædefinire. Probatur consequentia: ideo antecedens est verum, quia materiale peccati essentialiter cum formali connectitur: unde si Deus efficaciter prædefiniret materiale, rectè inferretur velle, & causare formale, quod repugnat; sed sicut materiale peccati connectitur cum formali, ita connectitur penitentia cum peccato: ergo tenet consequentia, & paritas.

Ad argumentum, nego consequentiam, & est disparitas: Deus enim ideo nequit efficaciter prædefinire materiale peccati, non præcisè,

quia

quia connectitur utcumque cum formali, sed quia connectitur cum illo tanquam radix immediata, & à priori illius, ex qua hinc novo libertatis exercitio oritur formale; & quia formale peccati, non aliter existit libere à voluntate, nisi quatenus ea se ad materiale determinat: unde qui efficaciter intendit, vel amat materiale peccati, teneturque proinde illud ponere; tenetur etiam causare formale per eandem libertatem, cum hoc in tantum causetur, in quantum materiale ponitur.

At penitentia ex una parte non est radix peccati, multoque minus immediata, & à priori, cum potius illud supponat aliunde ponendum per aliam libertatem: ex alia autem libertas ad penitentiam non est ea libertas, quæ exercetur in peccato, & quam præsupponit exercitiam: unde Deus amans efficaciter penitentiam, non tenetur ponere, aut amare peccatum, sed præcisè permittere conferendo auxilium inefficax. Nunc ad probationem consequentiæ, distinguo majorem: quia essentialiter cum formali connectitur, utcumque, nego, quia connectitur tanquam radix immediata illius, & quia formale determinatur per eandem libertatem, per quam determinatur materiale, concedo; & nego minorem propter disparitatem datam.

Argumentum septimum ex Tirso: Deus per nos, potest habere intentionem efficacem penitentia per quam teneatur conferre auxilium inefficax tanquam medium: ergo ea intentio

V 3

pote-

poterit esse immediata executio talis auxiliij, vel saltem illud exequi per alium affectum secundum ad hanc intentionem, qui reflectat supra illam tanquam in motivum intrinsecum, ac proinde connectatur cum peccato, sed hoc est chimara: ergo repugnat talis intentio. Probatum minor. voluntas executiva auxiliij sufficientis ad bene operandum vult, quatenus est ex se, hominem implere præceptum, & secum componere rectam operationem; sed componere rectam operationem cum voluntate essentialiter connexa cum peccato est chimara: ergo ea intentio vult chimaram, ac per consequens chimara est. Major est certa: quia Deus de facto confert auxilium sufficiens, ex serâ intentione consensus.

Præmitto ad solutionem: quod licet intentio penitentiae possit esse immediata auxiliij sufficientis executio, aut possit executio distincta ab intentione reflectere supra illam, ut in motivum intrinsecum, ac per consequens utraque executio essentialiter connectatur cum peccato; tamen nulla sequitur chimara, quia licet Deus conferat auxiliū ex serâ intentione consensus, non tamen vult, neque necesse est, ut velit, quod consensus sit sub auxilio, ut conjuncto cum illa voluntate connexa cum peccato, sed cum auxilio secundum se, qualiter à tali voluntate præscindit. Ratio est: quia serâ voluntas, qua Deus conferens auxilium sufficiens intendit consensus, solum determinat Deum ad dandam creaturæ potestatem proximam ad con-

len.

sentum optando, ut ille fiat, cum autem voluntas executiva auxiliij ad talem potestatem non pertineat, non debet velle Deus quod consensus fiat sub auxilio ut conjuncto cum ea voluntate. Hinc concessio enthymemate, nego minorem, & distingo majorem probationis: vult hominem implere præceptum sub auxilio ut conjuncto cum ea voluntate connexa, nego; sub auxilio secundum se sumpto, qualiter potestatem proximam constituit, concedo, & nego consequentiam.

Sed contra primo: volitio executiva auxiliij sufficientis, quæ vult, & amat quatenus est ex se operationem bonam, vult; & amat impleri; sed volitio non impletur nisi per coexistentiam sui cum objecto voluto: ergo vult talem coexistentiam, ac per consequens vult consensus sub auxilio ut conjuncto cum ipsa. Secundo: ea volitio vult, quod operatio bona coexistat auxilio: ergo vult, ut coexistat cum actuali dependentia auxiliij à Deo: sic enim solum potest existere auxilium; atqui non vult, quod coexistat cum alia dependentia conjuncta cum carentia sui, nam sic sui carentiam vellet: ergo vult, quod coexistat auxilio ut dependente ab ipsa, seu ut cum ipsa conjuncto, & non præcisè secundum se.

Ad primam instantiam, distingo majorem: vult, & amat impleri, impletionem consistente in collatione potestatis proxime, seu sufficientis ad bene operandum, quæ stat in auxilio secundum se sumpto, concedo; impletionem consisten-

len.

V 4

te

re in conjunctione talis volitionis cum operatione bona, subdistinguo: vult efficaciter, nego; ineffaciter, concedo, & nego minorem: quia cum volitio collativa auxiliij sufficientis serio intendens bonam operationem solum determinet ad dandam sufficientiam, ut bona operatio fiat, quæ sufficientia stat in auxilio secundum intrinsecam ipsius, non debet impleri per coexistentiam sui cum objecto volito ineffaciter, scilicet consensu, quia potius, utpote inefficax, est esse componibilis tam cum consensu, quam cum carentia illius.

Ad secundam instantiam, nego consequentiam, cuius probationem distinguo: sic solum potest existere auxilium, sic secundum extrinsecam, concedo; sic secundum intrinsecam, nego. Hoc est: hæc auxiliij dependentia à Deo media hac volitione est extrinseca auxilio, cum possit per aliam existere: at cum hic, & nunc non detur alia, nunc solum potest existere per hanc: at vero auxilium secundum intrinsecam bene potest existere per aliam, cum hanc determinatè non exigat. Negavi consequentiam, quia amans aliquod extremum, non eo ipso debet amare omnes terminos connexionis illius, alioquin Deus amans penitentiam supponentem peccatum absolute existens deberet amare peccatum: indè licet ea volitio velit consensum coëxisturum auxilio habenti à Deo dependentiam, non debet velle dependentiam ipsam.

Argumentum octavum: dicta penitentia intentio esset amor virtualis peccati: ergo implicat.

Pro-

Probatur antecedens: dicta intentio determinaret Deum ad constituendum hominem in circumstantijs, in quibus certo est peccaturus; sed hoc est virtualiter amare peccatum, cum sit, se determinare ad dandam homini occasionem peccandi: ergo dicta intentio est amor virtualis peccati, cum sit quodam modo ponere scandalum. Retorqueo: ergo Deum permittere peccatum, seu dare auxilium in circumstantijs, in quibus prævidetur homo infallibiliter peccaturus est virtualiter amare peccatum. Deinde, nego antecedens, & distinguo minorem probationis, ex doctrina communi, in tractatu de actibus humanis: hoc est virtualiter amare peccatum, si fiat ex intentione peccati, aut cum obligatione illud vitandi, & absque jure ponendi eas circumstantias, concedo; his deficientibus, nego. Nec potest dici, Deum ponere scandalum, nam scandalum est plusquam permissio, & dicit carentiam juris ad tales circumstantias ponendas, vel obligationem vitandi, quæ omnia opponuntur permissioni, & deficiunt Deo.

Argumentum nonum: efficax intentio penitentia, utpote connexa cum peccato est essentialiter incomponibilis cum odio efficaci peccati, utpote connexo cum peccati carentia: ergo ea intentio est amor virtualis peccati, nam duo voluntaris affectus non opponuntur, nisi formaliter, vel virtualiter idem objectum respiciant. Retorqueo cum Patre Izquierdo: ergo nec potest absolute prævisum peccatum esse possibilem intentionem efficax penitentia propter eandem rationem:

nem:

nem: quod tamen Adversarij negant. Deinde concessio antecedenti, nego consequentiam, cum probatione ipsius: nam ut duo voluntatis affectus opponantur, sufficit, quod unus ex suo modo tendendi in objectum suum afferat carentiam alterius objecti, cum quo alter affectus connectitur: atque ita evenit in presenti, nam intentio efficax pœnitentiæ ex suo modo tendendi in suum objectum connectitur cum peccato, indeque affectus carentiam carentiæ peccati, cum qua odium efficax peccati connectitur: odiumque efficax excludit peccatum, cum quo connectitur intentio efficax pœnitentiæ.

Argumentum decimum: odium efficax peccati est inconjungibile cum pœnitentiâ, nam connectitur cum carentiâ requisiti ad pœnitentiâ, nimirum peccati: deinde prædefinitio pœnitentiæ est inconjungibilis cum carentiâ peccati, nam connectitur cum peccato: ergo & odium efficax peccati est virtualis nolitio pœnitentiæ; & volitio pœnitentiæ est virtualis nolitio carentiæ peccati. Probatur consequentia, quoad utramque partem: virtualis nolitio alicujus rei, est æquivalentia ad nolitioem formalem illius rei; sed odium, seu nolitio efficax peccati, cum sit inconjungibilis cum pœnitentiâ, est æquivalentis in hoc, nolitioem formali pœnitentiæ; & volitio efficax pœnitentiæ cum sit inconjungibilis cum carentiâ peccati, est æquivalentis in hoc, nolitioem formali carentiæ peccati: ergo & odium efficax, & cætera. Tunc sic: atqui nolitio cuiusque contradictoriæ, eo modo quo est nolitio

illius,

illius: est volitio alterius contradictoriæ: ergo si prædefinitio pœnitentiæ est virtualis nolitio carentiæ peccati, est virtualis volitio peccati. Præmitto ad solutionem primo: quod res æquivalentis alteri, seu quæ est virtualiter altera, non debet; imo nec potest æquivalere illi in omnibus muneribus, seu prædicatis, alioquin jam non virtualiter, sed formaliter esset altera, cum omnia prædicata alterius haberet: æquivalentiâ igitur solum est quoad aliquod munus; & hoc debet designari ut sciatur quomodo una res sit virtualiter alia: sic piper est virtualiter calor in ordine ad munus calefaciendi; non vero in ordine ad munus disponendi materiam ad formam ignis. Secundo: quod nolitio formalis carentiæ peccati habet duo munera: primum inconjungibilitatis cum carentiâ peccati, nam eam essentialiter excludit. Secundum causalitatis, & determinationis simpliciter talis ad peccatum, nam eo quod per se excludat carentiam peccati, per se causat, & determinat simpliciter peccatum.

Deinde volitio formalis pœnitentiæ est virtualis nolitio carentiæ peccati, seu æquivaleret ei, quo ad primum munus, nam utraque est inconjungibilis cum carentiâ peccati; non autem quoad secundum: quia volitio formalis pœnitentiæ non est causalitas, & determinatio simpliciter talis Dei ad peccatum, cum hoc repugnet Deo, nec sit necessarium; juxta nostras probationes. Tertio: quod volitio formalis unius contradictoriæ non est nolitio formalis alterius, & è contra, sed solum virtualis. Ratio est: quia in tantum volitio

for-

formalis unius contradictorii est nolitio alterius, in quantum illud excludit, seu infert exclusio- nem illius: hoc autem solum est æquivalere no- litioni formali alterius contradictorii, quæ illud excludit: unde tantum est illius nolitio *virtualis*.

Inde deduces: quod licet admittatur, nolito- nem virtualem carentiæ peccati, quæ est præde- finitio, esse volitionem virtualem peccati: hoc erit in ordine ad munus necessariæ conjunctio- nis cum peccato, quatenus sicut volitio efficax peccati necessario conjungitur cum illo, ita vo- litio efficax penitentiae necessario conjungitur cum peccato; non autem in ordine ad munus causalitatis per se, aut determinationis simplici- ter talis ad peccatum, quod munus convenit volitioni formali peccati, & non potest conve- nire volitioni penitentiae, utpotè quid dedecens Deum. Hinc in forma ad argumentum, con- cedo toto antecedenti, distinguo consequens: volitio penitentiae est virtualis nolitio carentiæ peccati, quoad munus inconjungibilitatis, con- cedo; quoad munus causalitatis, aut determi- nationis simpliciter talis, nego.

Ad probationem consequentiæ, distinguo majorem: est æquivalentia quoad omnia mine- ra nolitiois formalis, nego; quoad aliquod munus, concedo, & nego minorem subsum- ptam propter dicta in tertio præmissio, ac distin- guo consequens: est virtualis nolitio peccati vir- tualitate, quoad munus necessariæ conjunctio- nis cum peccato, concedo; quoad munus causa- litatis per se, aut determinationis simpliciter ta-

lis ad peccatum, nego: quia hæc virtualitas re- pugnat Deo. Et adverte, quod argumentum ea- dem forma instatur contra Adversarios, in præ- definitione penitentiae post visionem peccati, quæ ipsi non negant: unde illud tenentur solvere.

Sed contra: hæc solutione stante poterit Deus habere nolitioem efficacem carentiæ peccati; sed hoc repugnat: ergo non stat solutio. Pro- barur major: deo Deus non posset habere nolito- nem efficacem carentiæ peccati, quia ea nolito- tio esset virtualis volitio peccati; sed stante nostra solutione, hoc non repugnat, quia dici potest, esse virtualem volitionem peccati, quoad munus inconjungibilitatis cum carentia peccati, vel quoad alia munera non dedecentia Deum; ergo solutione, & cætera. Nota quod Deo om- nino repugnat nolitio efficax carentiæ peccati, quia licet illa, juxta nostram solutionem non esset volitio formalis, esset tamen virtualis, vir- tualitate causalitatis per se peccati.

Ratio est: quia ea nolitio, utpotè efficax ad aliquid tendit & vel formaliter, vel virtualiter a- liquid procurat: sed cum aversetur carentiam peccati, non eam procurat: ergo vel formaliter, vel virtualiter procurat non esse carentiæ peccati; sed non esse carentiæ peccati est peccatum: ergo procurat peccatum, ac per consequens exercet munus causalitatis per se in illud. Hinc ad argu- mentum, nego majorem, ad probationem illius, distinguo majorem: quia esset virtualiter volitio peccati, virtualitate causalitatis per se, concedo; alia virtualitate, nego: & minorem: atque hic adver-

adverte, quod inchoatio virtualis carentiæ peccati, ut in argumento diximus, est volitio virtualis peccati, alia virtualitate distincta à virtualitate nolitionis formalis, nimirum quoad munus conjunctionis cum peccato, & sic nolitio unius contradictoriæ, non est eodem modo volitio alterius.

S E C T I O II.

An Deus pœnitentiam ante absolutam peccati previsionem prædefiniat de facto?

Quamvis supra initio dissertationis dixerimus, nos hic non solum loqui de pœnitentia, sed etiam de quovis alio objecto connexo cum peccato, & de redemptione, etiam sanativa generis humani ab originali, per Christum: attamen de hac in præsentis quaestione ego non loquor, nec loqui possum, quoniam in tractatu de Incarnatione, part. 1. dissert. 5. per totam, defendi cum Divi Thomæ sententia: Christum fuisse prædefinitum redemptorem sanativum post absolutam peccati Adæ previsionem: inde solum agimus de pœnitentia, & alijs actibus cum peccato connexis, præter redemptionem, nam Scriptura, & Patres, pro hac non stant, sicut pro illis, sed potius contra, ut videri est, loco citato. Hoc supposito.

Nostri conclusio est cum Patribus Molina in concordia, quaest. 22. art. 1. disp. 2. Ruiz lect. 8. supra citata, Granados, Arriaga, & alijs, & novissime Ramires supra, contra Patres Suarez, Fonseca, Herize, Marin, & alios, videndos apud citatos: Deus, juxta præsentem pœnitentiam,

tiam, seu de facto, sæpè prædefinit efficaciter pœnitentiam, aliosque actus honestos connexos cum peccato, ante absolutam peccati previsionem. Probatur conclusio ratione deducta ex Patribus, hac forma: si de facto Deus ante absolutam peccati previsionem intendit efficaciter pœnitentiam, de facto eam efficaciter prædefinit, ante absolutam previsionem peccati, ut est evidens; sed de facto Deus ante absolutam peccati previsionem intendit efficaciter pœnitentiam: ergo de facto eam efficaciter prædefinit, ante absolutam previsionem peccati.

Probatur minor: permittere peccatum ante absolutam ipsius previsionem, ex intentione efficaci pœnitentiæ, est ante absolutam peccati previsionem intendere efficaciter pœnitentiam; sed de facto Deus ante absolutam previsionem peccati permittit sæpè peccatum ex intentione efficaci pœnitentiæ: ergo de facto Deus ante absolutam peccati previsionem sæpè intendit efficaciter pœnitentiam. Major est nota: nam ponere, aut permittere aliquid ex intentione efficaci finis, vel involvit, vel supponit intentionem efficacem ipsius finis. Probatur ergo minor: nam id expressè asserunt Sancti Patres, interpretantes Verba Dei in Scripturis: ergo Deus ante absolutam, & cætera.

Probatur antecedens ex Augustino lib. 11. de Civitate, ubi ait: Deus permisit prædestinator ex Judæis, & gentibus incidere in peccatum infidelitatis, ut de amaritudine illius pœnitendo confusi, & de dulcedine divina misericordia credendo conversi di-

adverte, quod inchoatio virtualis carentiæ peccati, ut in argumento diximus, est volitio virtualis peccati, alia virtualitate distincta à virtualitate nolitionis formalis, nimirum quoad munus conjunctionis cum peccato, & sic nolitio unius contradictoriæ, non est eodem modo volitio alterius.

S E C T I O II.

An Deus pœnitentiam ante absolutam peccati previsionem prædefiniat de facto?

Q Uamvis supra initio dissertationis dixerimus, nos hic non solum loqui de pœnitentia, sed etiam de quovis alio objecto connexo cum peccato, & de redemptione, etiam sanativa generis humani ab originali, per Christum: attamen de hac in præsentis quaestione ego non loquor, nec loqui possum, quoniam in tractatu de Incarnatione, part. 1. dissert. 5. per totam, defendi cum Divi Thomæ sententia: Christum fuisse prædefinitum redemptorem sanativum post absolutam peccati Adæ previsionem: inde solum agimus de pœnitentia, & alijs actibus cum peccato connexis, præter redemptionem, nam Scriptura, & Patres, pro hac non stant, sicut pro illis, sed potius contra, ut videri est, loco citato. Hoc supposito.

Nostri conclusio est cum Patribus Molina in concordia, quaest. 22. art. 1. disp. 2. Ruiz lect. 8. supra citata, Granados, Arriaga, & alijs, & novissime Ramires supra, contra Patres Suarez, Fonseca, Herize, Marin, & alios, videndos apud citatos: Deus, juxta præsentem pœnitentiam,

tiam, seu de facto, sæpè prædefinit efficaciter pœnitentiam, aliosque actus honestos connexos cum peccato, ante absolutam peccati previsionem. Probatur conclusio ratione deducta ex Patribus, hac forma: si de facto Deus ante absolutam peccati previsionem intendit efficaciter pœnitentiam, de facto eam efficaciter prædefinit, ante absolutam previsionem peccati, ut est evidens; sed de facto Deus ante absolutam peccati previsionem intendit efficaciter pœnitentiam: ergo de facto eam efficaciter prædefinit, ante absolutam previsionem peccati.

Probatur minor: permittere peccatum ante absolutam ipsius previsionem, ex intentione efficaci pœnitentiæ, est ante absolutam peccati previsionem intendere efficaciter pœnitentiam; sed de facto Deus ante absolutam previsionem peccati permittit sæpè peccatum ex intentione efficaci pœnitentiæ: ergo de facto Deus ante absolutam peccati previsionem sæpè intendit efficaciter pœnitentiam. Major est nota: nam ponere, aut permittere aliquid ex intentione efficaci finis, vel involvit, vel supponit intentionem efficacem ipsius finis. Probatur ergo minor: nam id expressè asserunt Sancti Patres, interpretantes Verba Dei in Scripturis: ergo Deus ante absolutam, & cætera.

Probatur antecedens ex Augustino lib. 11, de Civitate, ubi ait: Deus permisit prædestinator ex Judæis, & gentibus incidere in peccatum infidelitatis, ut de amaritudine illius pœnitendo confusi, & de dulcedine divina misericordia credendo conversi di-

tam illud Psalmi 30 : *quam magna multitudo dulcedinis tua Domine !* Ex quibus sic : permitti a seculo peccatum ut poenitentiam agat, est formalissime permitti ei peccatum ex fine, & intentione poenitentiae ; sed Deus juxta Augustinum, de facto permittit aliquibus praedestinatiis peccatum ut poenitentiam agerent : ergo illud de facto permittit ex fine, & intentione poenitentiae.

Uterius de alijs actibus honestis connexis cum peccato, sic : Divus Thomas, 1. 2. quaest. 79. art. 4. ait : *Deus permittit aliquos cadere in peccatum, ut peccatum suum agnoscentes, humilientur, & convertantur.* Item, Sanctus Isidorus lib. 2. de summo bono, Capit. 39. inquit : *ideo non nunquam electi lapsu carnali corruunt, ut a vitio superbia sanentur, & carnis vitio humiliantur, ut surgant.* Arque eadem habent Sanctus Damascenus lib. 2. de fide, Cap. 29. eademque alij Patres videnti apud Ruiz, & Izquierdo. Nunc ita argumentor : humilitas orta ex peccato, est actus honestus cum peccato connexus ; sed Deus, juxta Patres, saepe de facto permittit peccatum ex fine, & intentione humilitatis oriundae ex illo : ergo Deus de facto saepe permittit peccatum ex intentione efficaci actus honesti connexi cum peccato, ante absolutam ipsius pravisionem.

Huic argumento, difficili sane, multas Adversarij solutiones excogitavere : alij enim, ut Patres Vazquez, & Herize aiunt ; Scripturam, & Patres intelligendos esse, loqui juxta vulgarem loquendi modum, ita ut particula *ut* solum significet operationis eventum ; non autem finem

nem operantis. Sed contra : quia haec solutio contra regulam Augustini admissam ab omnibus Theologis detorquet, sine urgenti fundamento Verba Scripturae, & Patrum ad sensus improprios, cum Patres saepe exprimant, ut in textibus allatis, sensum proprie causalem per voces, *ideo, cur, & similes.*

Alij, ut Pater Arrubal, inquirunt : Deum non permittere peccatum ex fine humilitatis ortae ex peccato, ac proinde connexae cum eo, sed humilitatis ortae ex tentatione, quae etiam humiliat. Sed contra : quia ut patet in Divo Isidoro, Patres loquuntur de humilitate secuta ad lapsu : ergo de humilitate supponente lapsu, ac per consequens non de humilitate praecise orta ex tentatione, cum non quaerant, cur Deus permittat, homines vehementer tentari ? Sed cur eos permittat labi in peccatum ? Solutionem Patris Alderete, & aliorum vide relatam, & impugnatam, apud Patrem Herrera supra sect. 4. a num. 66. & Ramires Capit. 5. a num. 126. Similiterque alias pro nostra conclusione rationes.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum ab autoritate Divi Augustini lib. 3. confessionum, Capit. 2. inquentis : *& si approbatur officio charitatis, qui dolet miserum ; mallet tamen non esse quod doleret, qui germanitus misericors est.* Ex quibus sic : qui germanitus misericors est, mallet non esse quod doleret, quam misereri ; sed si Deus volens tantum inefficaciter non esse peccatum, ante absolutam

lutam illius prævisionem prædefiniat efficaciter poenitentiam, mavult misereri, quam non esse peccatum, nam vult efficaciter misereri, & solum ineffaciter vult non esse peccatum: ergo non prædefinit efficaciter poenitentiam, vel germanitus non est juxta Augustinum, misericors.

Præmitto ad solutionem ex Patre Herrera supra lect. 5. num. 107: quod Augustinus in eis verbis non agit de miseria, comparando illam cum misericordia secundum se præcise accepta, sed comparando illam cum misericordia, ut involvente ipsam miseriam amatam, & ait: illū esse verē misericordem qui magis vult, non esse miseriam, quam esse misericordiam ut conjunctam cum miseria, & amore illius; loquitur enim, ut ex antecedentibus constat, de te, & de alijs, qui profanis spectaculis assistentes ex misericordia erga seipsos dolent se assistere, & tamen assistere amant, & eligunt. Hinc distinguo majorem: quam misereri, loquendo de misericordia ut conjuncta cum miseria amata, & electa, concedo; secundum se sumpta, nego.

Sed contra primo: quia Augustinus ad illud Psalmi 125: *euntes ibant, & flebant, hæc habet: melius est fratres mei, ut nullus sit miser, quam ut tu facias misericordiam, qui enim ut faciat misericordiam: optat esse miseros, crudelem habet misericordiam: quomodo si medicus ut exerceat artem suam optaret esse multos agrotos, crudelis medicina esset. Melius est, ut omnes sani sint, quam ut exerceatur ars medici.* Ex quibus sic: juxta Augustinum, non solum est melius non esse miseriam, quam esse miseriam de qua sit misericor-

dia sed etiam melius est non esse miseriam, quam esse misericordiam: ergo non tenet solutio.

Præmitto ex modo dictis: quod Augustinus non comparat, non esse peccatum, seu carentiam peccati, quod est vera miseria, cum misericordia secundum se sumpta, hoc est, ut adæquate distincta a peccato: sic enim carentia peccati non semper est tam bona, quam est bona misericordia. Patet hoc: nam carentia peccati fundata in observatione alicujus præcepti positivi, verbi gratia auditionis missæ in die festo, non necessario est tam bona, quam est bona poenitentia de peccato omissionis missæ, quia actus ferventissimus perfectæ contritionis, quo quis de ea omissione doleret, abs dubio esset magis bonus, cum pertineret ad virtutem charitatis; quam esset bona auditio missæ pertinens ad virtutem religionis: ergo pariter.

Indè deducitur, quod comparatio August. nequit esse inter ea extrema, scilicet, carentiam peccati, & misericordiam, secundum se sumpta, sed solum inter carentiam peccati, & misericordiam involventem ipsum peccatum, & affectum ad illud, seu ipsam miseriam de qua est misericordia; atque in hac acceptione melior est carentia peccati, quæ illud excludit, quam misericordia, quæ illud involvit: sic enim ea nec amabilis, nec eligibilis est. Nostra autem explicatio indè constat, quia Augustinus comparat carentiam miseriæ cum misericordia illius, qui ut faciat misericordiam, optat esse miseros, ac proinde miseriam amat. Hinc distinguo anteceden-

DISSERTATIO V.

324
dens infantia: solutione precedentis argumen-
ti eodem modo applicata.

Contra secundo: nam Augustinus libro de na-
tura, & gratia docens: misericordiam Dei non
esse talem, ut ad illam fuerit necessarium pec-
catum, inquit: *utinam non fuisset miseria; ne ista
esset misericordia necessaria.* Ex quibus duplex ar-
gumentum fit. Primum: si Deus prædefiniat
efficaciter misericordiam pœnitentiæ, & ex hac
prædefinitione teneatur permittere peccatum,
jam hoc erit necessarium ad istam misericordiã:
ergo jam misericordia Dei non est talis, ut ad
illam non sit necessarium peccatum. Secundum:
si ante absolute prævisum peccatum prædefinia-
tur efficaciter pœnitentia, jam antequam esset
miseria decerneretur misericordia, quæ neces-
sario peccatum requirit: ergo in eo casu neque
Deus, nec homines poterunt dicere: *utinam
non esset miseria*; nam optarent contra volunta-
tem efficacem Dei.

In primis retorqueo argumentum in prædefi-
nitione pœnitentiæ post absolute prævisum pec-
catum, ad quam etiam peccatum necessarium
est, huic enim necessitati non obest subsequitio
ad prævisionem absolutam. Deinde præmitto
primo: quod quando Augustinus docet, mise-
ricordiam Dei non esse talem, ut ad eam fuerit
necessarium peccatum, loquitur de miseri-
cordia non fundata in peccato, qualis est miseri-
cordia in dando auxilio efficaci ad perseveran-
dum in prima gratia; non autem de miseri-
cordia fundata in peccato: ad hanc enim peccatum
est

V SECTIO II.

325

est necessarium, & de hac inquit: *utinam non
fuisset miseria, ne ista esset misericordia necessaria,*
necessitate nimirum fundata in peccato, de qua
tunc loquebatur Augustinus.

Solum autem vult eis verbis, neque peccatum
esse unquam eligendum, & optandum, neque
ipsam pœnitentiam cum electione, & determi-
natione peccati, indeque tantum intendit ex
nullo motivo, aut sine esse eligendum pecca-
tum, nullamque esse in creatura, vel physicam,
vel moralem necessitatem peccatum eligendi ad
aliquem finem; non vero intendit, quod pec-
catum ex aliquo motivo nequeat permitti. Præ-
mitto secundo: quod cum voluntate Dei effica-
ci prædefinitiva pœnitentiæ non opponitur alia
voluntas feria, licet inefficax, qua Deus optet,
non esse peccatum, de quo est pœnitentia: pa-
riterque non opponitur hic actus: *utinam non es-
set miseria*; unde tam Deus, quam homines pos-
sunt illum habere. Hinc ita intellecta authorita-
te, ad primum argumentum, distinguo conse-
quens: jam *omnis* misericordia Dei non est talis,
& cætera, concedo; aliqua, nego. Ad secun-
dum, nego consequentiam, propter dicta.

Argumentum secundum ex Divo Damasco-
no lib. 2. de fide, Capit. 29. in fine: Dei vo-
luntas *eruditiva, & correctiva* est consequens & ex
nostra causa existens, sed voluntas pœnitentiæ
est eruditiva, & correctiva, ergo est consequens,
& ex nostra causa existens, ac proinde supponit
nostram liberam operationem, neque ante ejuſ
absolutam prævisionem potest esse. Distinguo

maiozem: est consequens. Ita ut non sit simpliciter antecedens, concedo; ita ut non sit secundum quid antecedens, & simpliciter consequens, nego. Sanctus Damascenus solum dicit, voluntatem correctivam non esse simpliciter antecedentem, sicut est voluntas generalis salutis omnium hominum; non autem negat esse secundum quid antecedentem, & simpliciter consequentem, qualis est omnis prædefinitio regulata scientia media. Similiter distinguo consequens: & sub illationem, sic: supponit nostram liberam operationem in statu conditionato, concedo; in statu absoluto, nego.

Argumentum tertium à ratione: si Deus ante absolutam peccati prævisionem prædefiniret efficaciter poenitentiam, non odio haberet peccatum, nec serio vellet, quatenus est ex se omnium salutem; sed hoc est falsum: ergo & primum. Probatur major tripliciter. Primo: quia quando quis amat aliquid efficaciter nequit odio habere id, quod est ad illud necessarium indispensabiliter; sed peccatum est ita necessarium ad poenitentiam: ergo si Deus, & cætera. Secundo: qui efficaciter intendit aliquem finem, ex vi intentionis necessario movetur ad amandum medium unicum, si ab eo sit ponendum, & si non, saltem debet gaudere de ejus existentia: ergo non potest illud odio habere. Tertio: si posita prædefinitione poenitentia existeret carentia peccati, illa esset contra Dei voluntatem, nam hæc frustraretur: ergo carentia peccati nunc deficiens quando existit peccatum non est
contra

contra voluntatem Dei, ac proinde peccatum Deo non displicet.

Aliter: carentia peccati est maxime difformis divina prædefinitioni, utpotè eam impediens: ergo existentia peccati est maxime conformis prædefinitioni; sed Deus nequit odio habere id, quod est maxime conforme suæ voluntati efficaci: ergo nequit odio habere peccatum. Ad argumentum, nego maiozem, quoad utramque partem: quoad primam, quia cum volitione efficaci poenitentia, & permissionis peccati stat bene, quod Deus in peccato displiceat; non quidem displicentia, qua efficaciter, & absolute nolit peccatum existere, sed qua simpliciter displiceat in eo: quoad secundam autem, quia ut verificetur, quod Deus voluntate antecedenti vult quatenus est ex se omnium salutem, sufficit quod ad eam præbeat media sufficientia, qualia sunt auxilia etiam inefficacia, quibus positus non stat per Deum quominus homo salvetur.

Ad primam majoris probationem, distinguo maiozem: nequit odio efficaci, quo nolit efficaciter illud existere, & cætera, concedo; odio inefficaci, seu simplici displicentia, nego, & similiter distinguo consequens. Ad secundam, nego secundam partem antecedentis, nam sicut ex intentione efficaci finis, non tenetur quis amare medium aliunde ponendum, sed præcisè permittere, juxta nostras probationes, ita neque tenetur gaudere de ejus existentia aliunde posita, sed præcisè in ea non displicere efficaciter.

Ad tertiam, nota: quod hypothesis de eo quod
posita

posita prædefinitione penitentiae, existeret carentia peccati, est chimerica, nam est hypothesis frustrationis prædefinitionis, quæ tunc conjungeretur cum defectu termini prædefiniti, ac proinde frustraretur.

In ea tamen chimerica hypothese carentia peccati existens esset contra Dei voluntatem *formaliter*, *affectivè* talem circa penitentiam; non autem *formaliter*, *affectivè* talem circa peccatum, nam circa hoc nulla talis voluntas datur, sed tantum permissiva. Hinc distinguo antecedens; illa esset contra Dei voluntatem *formaliter*, *affectivè* talem circa peccatum, nego; circa penitentiam, concedo, & distinguo consequens: carentia peccati nunc deficiens, quando existit peccatum non est contra Dei voluntatem efficacem, concedo; si enim daretur voluntas Dei efficax de eo, quod non deficeret carentia peccati, ea non deficeret; inefficacem, nego; Deus enim simpliciter displicet in deficientia carentiæ peccati.

Ad illud *aliter*, nota: quod existentia peccati solum est conformis prædefinitioni, conformitate *termini connexionis* ipsius prædefinitionis, quia est terminus, cum quo prædefinitio connectitur, non autem conformitate *objecti efficiæ* *voliti*, quia peccatum non est objectum volitum per prædefinitionem, sed sola penitentia, cum qua immediate, & mediate cum peccato prædefinitio connectitur. Nunc distinguo consequens: existentia peccati est maximè conformis prædefinitioni, conformitate *objecti efficiæ*
citer

citer voliti, nego; conformitate *termini connexionis* ipsius prædefinitionis, concedo; & minoretem: Deus nequit odio habere id, quod est conforme suæ voluntati, si sit conforme, conformitate *objecti voliti*, concedo; conformitate *termini connexionis* solum, nego: sic enim in sententia admittente connexiones, possibilitas peccati est maximè conformis Deo, & tamen Deus illam odio habet.

Argumentum quartum: ex displicentia in peccato Deus habet de facto voluntatem, quæ illud prohibet, & serio suadet, ne fiat; sed cum hæc voluntate non est componibilis voluntas efficax penitentiae ante absolutam prævisionem peccati: ergo hæc voluntas de facto non datur. Probatür minor: sicut cum voluntate efficaci de alicujus objecti existentia non est componibilis voluntas illud prohibens, & serio suadens ne tale objectum ponatur; ita neque voluntas serio suadens, ne ponatur aliquid necessario requisitum, ut tale objectum existat, & prohibens existentiam talis requisiti; sed peccatum est necessario requisitum ut existat penitentia; ergo cum hac voluntate non est componibilis, & cætera.

Præmitto ad solutionem primo: quod quando voluntas efficax alicujus extremi non est simpliciter antecedens ad illud; sed consequens, quia nimirum tale extremum est exercitium alterius libertatis, sicut est penitentia, tunc quidem ea voluntas efficax bene componitur cum suadente de eo, quod extremum, vel aliquid ad illud necessario requisitum non ponatur. Ratio est: quia

quia si talis voluntas efficax est consequens ad signum libertatis voluntatis alterius, non impedit id, quod se tenet ex parte talis signi; ex parte autem illius se tenet suasio inclinans ad omissionem talis extremi, vel requisiti ad illud: ergo eam non impedit, ac per consequens cum ea compatitur. Paret etiam à paritate permissionis peccati, quam Deus efficaciter vult conferendo auxilium inefficax cum scientia de inefficacia, & tamen serio suadet ne peccatum fiat.

Præmitto secundo: quod in Deo (quidquid sit de hominibus) non compatitur voluntas alicujus extremi cum prohibitione illius; compatitur tamen cum prohibitione necessario requisiti ad illud. Ratio disparitatis est: quia si Deus efficaciter vult, quod prohibet, vult *male moraliter*, cum vult aliquid prohibitum, ac si vult efficaciter aliquid extremum connexum cum alio, & prohiberet illud aliud, non vult *male moraliter*, aut *formaliter*, aut *interpretative*: non quidem *formaliter*, quia velle formaliter fundamentum connexionis, non est velle formaliter terminum: Deus enim amat seipsum connexum, juxta plures, cum possibilitate peccati; & tamen possibilitatem peccati non amat; atque item amat penitentiam connexam cum peccato, quin amet peccatum.

Non *interpretative*: quia tunc solum voluntas formalis fundamenti connexionis est amor interpretativus termini, quando vel ea voluntas est amor illius, quod est *radix*, & *causa per se termini*; vel in habente talem voluntatem datur

ob-

obligatio impediendi terminum; atqui penitentia, quæ est fundamentum connexionis cum peccato, adhuc pro ut efficaciter volita, neque est radix, & causa per se illius, sed tantum permissionis, ex qua *logice* oritur peccatum; neque in Deo datur obligatio non se constituendi in necessitate permissionis, cum habeat plenum jus ad illam, ac proinde non datur obligatio impediendi terminum connexionis, qui est peccatum: ergo voluntas efficax penitentia non est amor interpretativus peccati. Ex his nego minorem argumenti, ad cujus probationem, nego majorem, propter datam disparitatem.

Argumentum quintum: Deus quantum est ex se vult carentiam peccati: ergo quantum est ex se vult carentiam penitentia: ergo quantum est ex se nequit velle penitentiam, nam quantum est ex se simul vult penitentiam, & carentiam penitentia. Ulterius: nemo velle potest quantum in se est, id, cujus impossibilitatem vult, quantum in se est, alias posset velle, idem simul esse, & non esse, sed Deus quantum in se est volens carentiam peccati vult quantum in se est impossibilitatem penitentia, nam carentia peccati est talis impossibilitas: ergo nequit velle quantum in se est de facto penentiam.

Præmitto ad solutionem primo: quod Deus volens quatenus est ex se, & *formaliter* carentiam peccati, vult *virtualiter*, & *æquivalenter* carentiam penitentia, hoc est, ita se habet, ac si *formaliter* vult penitentia carentiam: attamen cum, ut diximus, æquivalentia non debeat esse quoad

quoad omnia munera, & cum volitio formalis carentiæ pœnitentiæ duo munera possit habere: primum, determinare existentiam mediocrium sufficientium ad talem carentiam ponendam: secundum, formaliter ponere talem carentiam, quando Deus volens formaliter carentiam peccati, vult æquivalenter carentiam pœnitentiæ, ea æquivalentia non est quoad secundum munus: nam hoc opponitur cum voluntate formali pœnitentiæ, sed quoad primum, quatenus Deus dans auxilium ad vitandum peccatum, dat medium sufficiens ad carentiam pœnitentiæ, quæ necessario peccatum requirit.

Præmitto secundo: quod qui vult efficaciter aliquid, bene potest simul velle ineffaciter impossibilitatem illius, & quod illud non sit: sic, qui ob ingruentem procellam suas projicit merces in mare, vult efficaciter projectionem, & tamen vult ineffaciter, quod sit impossibile, seu quod non sit. Hinc ad argumentum, distinguo consequens: vult formaliter carentiam pœnitentiæ, nego; vult æquivalenter, subdistinguo: æquivalentia quoad munus ponendi formaliter eam carentiam, nego; quoad munus determinandi media sufficientia, ut possit ea carentia poni concedo: & hoc non opponitur cum voluntate efficaci pœnitentiæ; & nego secundam consequentiam, cujus probatio data solutione distinguitur.

Ad id, quod additur, distinguo majorem: nemo velle potest, & cætera, cujus impossibilitatem vult efficaciter, concedo; cujus impossibilitatem

tatem vult ineffaciter, nego: & probationem: posset velle efficaciter, idem simul esse, & velle efficaciter non esse, nego; & velle ineffaciter non esse concedo: in quo, juxta exemplum positum, nulla est implicantiæ: & minorem: vult efficaciter impossibilitatem pœnitentiæ, nego; vult ineffaciter, concedo: quia solum ineffaciter vult non esse peccatum, seu peccati carentiam esse.

Sed contra: atqui posita prædefinitione pœnitentiæ, nequit Deus velle, adhuc ineffaciter, seu quatenus est ex se non esse peccatum: ergo nulla est solutio. Probatum antecedens: repugnat velle quatenus est ex se ut aliquod objectum non sit, & simul velle necessitatem antecedentem, ut illud sit; sed prædefinitio efficax pœnitentiæ est necessitas antecedens, ut peccatum sit, ergo posita prædefinitione pœnitentiæ, & cætera. Probatum major: velle necessitatem antecedentem ad peccatum, est velle peccatum esse: ideo enim non possumus licite amare nos constitui in necessitate peccandi, quia amare necessitatem peccandi, est amare peccatum esse: ergo repugnat velle, & cætera.

Ad instantiam, nego antecedens, & distinguo majorem probationis illius: & simul velle necessitatem antecedentem, ut illud sit, si ea necessitas sit simpliciter antecedens, & ametur efficaciter, concedo; si sit consequens simpliciter, & tantum secundum quid antecedens, nego: & minorem; est necessitas simpliciter antecedens, ut peccatum sit, nego; secundum quid

ante.

antecedens, & simpliciter consequens, concedo: vide, quæ diximus supra, ad argumentum Patris Ribadeneyra. Etenim licet velle necessitatem simpliciter antecedentem, ut objectum sit, sit velle objectum, quia necessitas simpliciter antecedens est causa, ut objectum sit; atamen velle necessitatem simpliciter consequentem ad objectum non est velle, ut illud sit, cum ea necessitas subsequatur ad existentiam objecti.

Ad probationem majoris, distinguo antecedens: velle necessitatem simpliciter antecedentem ad peccatum, est velle peccatum esse, concedo; velle necessitatem secundum quid antecedentem est ex conceptu suo velle peccatum esse, nego, & nego paritatem probationis inclusæ: neque enim ideo licite non possumus velle necessitatem peccati, etiam secundum quid antecedentem, quia amor talis necessitatis sit ex conceptu suo amor objecti, ad quod est necessitas; sed quia ex charitate erga nos, tenemur impedire omne peccatum in nobis, in alijs autem bene possumus amare necessitatem peccandi secundum quid antecedentem; possumus enim amare, quod Deus velit alicui peccatum permittere, ut ille de sua fragilitate humilietur, per quem amorem illum non constituimus in periculo peccandi, sicut constitueremus nos.

Argumentum sextum: repugnat quod Deus per eandem indivisibilem voluntatem, imo & per duas virtualiter distinctas simul intendat extrema incomponibilia; sed Deus conferens auxilium inefficax ex intentione poenitentiae simul

intendit

intenderet poenitentiam, & carentiam peccati ad poenitentiam requisiti, quæ sunt extrema incomponibilia: ergo hoc repugnat. Probatur secunda pars minoris: Deus conferens auxilium inefficax, serio, & sincerè procurat opus salutare: ergo intendit carentiam peccati, ac per consequens vult extrema incomponibilia, nam vult opus salutare, & volendo, poenitentiam connexam cum peccato vult carentiam operis salutaris: poenitentia enim cum eo opere salutari incomponibilis est.

Præmitto ad solutionem: quod bene potest eadem voluntas, vel per eundem actum, vel per duos distinctos simul appetere extrema incomponibilia, non simultate *ex parte objecti*, quatenus velit, quod duo objecta opposita simul existant, sed simultate *ex parte affectus*, quatenus simul existant, affectus de illis extremis. Atque illi affectus dummodo non sint ambo efficaces, sed alter efficax, & alter inefficax, nullam dicunt repugnantiam, ut patet in exemplo allato, projicientis mærces in mare. Exindè cum Deus in ipso signo, in quo habet voluntatem inefficacem consensus salutaris per collationem auxilij purè sufficientis habeat scientiam de eo, quod consensus sub tali auxilio non ponetur, bene potest per eandem voluntatem intendere efficaciter poenitentiam incomponibilem cum consensu salutari, quem inefficaciter vult. Etenim voluntas serio procurativa consensus non opponitur cum voluntate efficaci poenitentiae, cum eo consensu incomponibilis, nam ea voluntas solum obligat

obligat ad dandam sufficientiam, ut existat opus salutare, ac proinde solum opponitur cum voluntate negandi talem sufficientiam.

Ex his ad argumentum, distinguo maiorem: simul intendat, simulat se tenente ex parte objecti, concedo; ex parte affectus, subdistinguo: si affectus uterque sit efficax respectu utriusque extremi, concedo; si sit inefficax respectu alicuius extremi, nego, & concessa minori, juxta explicationem datam, nego consequentiam. Ad probationem minoris, distinguo *ly vult extrema incomponibilia* eodem modo. Quod si dicant, Deum non posse eligere idem medium ad res oppositas, qualis est consensus salutaris, & poenitentia illi repugnans: distingue: si tale medium ad eas res conducat, & utraque res non intendatur efficaciter, nego; aliter, concedo. Cum vero auxilium inefficax, & conducat ad opus salutare, & ad poenitentiam, quatenus eo posito dabitur peccatum, & non intendatur efficaciter opus salutare, sed sola poenitentia, potest Deus pro utroque illud eligere.

Argumentum septimum: predefinitio poenitentiae necessitat Deum ad eligendum auxilium inefficax, taliter ut non eligeret; si praevideret efficax: ergo necessitat Deum ad non procurandum serio consensum, quod de facto falsum est. Antecedens est certum, quia auxilium efficax cum excludat peccatum, non est medium conducat ad poenitentiam. Probatur consequentia: ille non dicitur serio procurare finem sub aliquo medio, qui ita afficitur erga effectum, ut si sci-

ret

ret exiturum sub eo medio, illud medium non poneret, ac per consequens impediendo electionem talis medij etiam effectum impediret; sed ita se haberet Deus erga consensum, si ita eligeret auxilium inefficax, ut non eligeret, si praevideret efficax: ergo consequentia tenet.

Præmitto ad solutionem: quod, ut in tractatu de predestinatione dixi, tum dicitur aliquis vellet, & serio procurare actum alterius agentis liberi, quando ei dat plenam sufficientiam ad talem actum, nec illum positivè impedit; sed potius habet affectum, licet inefficacem in illum. Ita autem legerit Deus præbens homini auxilium purè sufficiens, per quod dat illi plenam potestatem ad vitandum peccatum, & impediendâ predefinitionem. Hinc ad argumentum, nego consequentiam, & distinguo maiorem probationis: ut si sciret, & cætera, illud medium non poneret, si illud medium, quod ponit constituat plenam sufficientiam ad effectum, & ponens medium, effectum desideret, nego; si res aliter se habeat, concedo: & subillationem: si impediendo electionem talis medij, etiam effectum positivè impediret, concedo; si solum negativè impediret, nego: etenim cum non dat medium efficax, solum negativè impedit finem; non autem positivè, cum det ad illum plenam potestatem.

Argumentum octavum: repugnat, quod Deus serio velit suam voluntatem efficacem, quam de facto habet non existere; sed si serio vellet peccatum non esse, serio vellet non existere voluntatem efficacem poenitentiae, cum poenitentia,

X

40

ac proinde, & ejus prædefinitio nequeat existere sine peccato: ergo una voluntas non componitur cum alia. Uterius: si posita prædefinitione, Deus serio vellet carentiam peccati, vellet serio frustrationem prædefinitionis, nãm carentia peccati est illius frustratio; atqui Deus nequit serio velle frustrationem prædefinitionis, cum hoc sit velle chimæram: ergo nequit serio velle carentiam peccati; sed hanc de facto serio vult: ergo de facto non habet prædefinitionem efficacem pœnitentiæ.

Ad argumentum, distinguo minorem: serio formaliter vellet non existere voluntatem pœnitentiæ, nego; æquivalenter, subdistinguo: quoad omnia munera, nego; quoad aliquod tantum, concedo: vide, quæ dixi ad argumentum quintum. Ad additum, distinguo majorem: si vellet carentiam peccati conjunctim objectivè cum prædefinitione, vellet frustrationem prædefinitionis, concedo; si vellet divisim objectivè à prædefinitione, nego & probationem: carentia peccati extitura conjunctim cum prædefinitione est illius frustratio, concedo; extitura divisim à prædefinitione est illius frustratio, nego, vel implicas in terminis, quia potius esset infrustratio prædefinitionis, cum esset ejus impeditio.

Explicatur solutio: *frustratio* prædefinitionis stat in conjuncto prædefinitionis, & carentia termini prædefiniti: inde si Deus vellet conjunctim ex parte objecti carentiam peccati, & prædefinitionem, vellet eas in conjuncto existere, ac proinde prædefinitionem frustrari; at licet amet Deus carentiam peccati, & prædefinitionem

con-

conjunctim *subjectivè*; quatenus ex parte ipsius Dei simul existit amor utriusque; tamen non eas vult conjunctim *objectivè*; sed vult prædefinitionem extituram divisim à carentia peccati, & carentiam peccati extituram divisim à prædefinitione pœnitentiæ, quam si existeret, impediret, ac proinde non frustraret.

Sed contra primo: Deus vult carentiam peccati divisim à prædefinitione: ergo serio vult sensum divisum peccati à pœnitentiæ; sed cum seria volitione, & procuratione sensus divisi peccati à pœnitentiæ, non stat seria procuratio complexi peccati, & pœnitentiæ, qualis complexi procuratio est seria, & efficax voluntas pœnitentiæ cum peccato connexæ: ergo repugnat, quod Deus serio velit carentiam peccati, & serio efficaciter antecedenter velit pœnitentiæ. Nota: quod Deus vult sensum divisum peccati, & pœnitentiæ *negativè*, quatenus nimirum vult, non existere complexum peccati, & pœnitentiæ: non autem *positivè*, quatenus scilicet, velit, aut dari peccatum sine pœnitentiæ, aut dari pœnitentiæ sine peccato.

Indè licet Deus velit efficaciter pœnitentiæ connexam cum peccato, non potest dici ullo modo procurare, & velle complexum peccati, & pœnitentiæ: quia tunc solum volenti efficaciter, & ponenti unam partem complexi, tribuitur, ut volitum, complexum, quando eam ponit ex intentione alterius partis, vel cum obligatione vitandi complexum, aut quando pars, quam ponit, est causa per se alterius partis complexum

Y a

con-

constituentis : hæc autem omnia deficiunt in Deo prædefiniente efficaciter pœnitentiam prædefinitione non simpliciter antecedenti, aut necessitante ad peccatum. Hinc distinguo primum consequens : vult sensum divisum negativè talem, peccati à pœnitentiâ, concedo ; positivè talem, nego : & minorem : etiam subsumptam, ut jacet, quia ut dictum est, seria & efficax voluntas pœnitentiæ ante absolutè prævisum peccatum non est procuratio, & volitio complexi ex peccato, & pœnitentiâ.

Contra secundo : Deus serio, & efficaciter antecedenter volens pœnitentiâ connexam cum peccato, serio & efficaciter vult, existere pœnitentiâ, eo modo, quo potest existere ; sed tantum potest existere cum peccato : ergo serio, & efficaciter antecedenter vult, pœnitentiâ existere cum peccato ; sed pœnitentiâ existere cum peccato est complexum ex peccato, & pœnitentiâ, seu pœnitentiâ in sensu composito peccati : ergo serio, & efficaciter vult complexum peccati, & pœnitentiæ. Retorqueo : pœnitentiâ decretata post visionem absolutam peccati, & puniti peccati solum possunt existere cum peccato : ergo nequè post absolutam visionem peccati potest Deus eas efficaciter velle, aliâs vellet complexum ex eis, & peccato, quale complexum est, eas existere cum peccato.

Deindè pro omnibus præmitto : quod quando dicitur, Deum velle, existere fundamentum connexionis, eo modo, quo potest ; *ly eo modo* intelligi debet intrinsecè, seu secundum intrin-

seca

seca talis fundamenti : non vero extrinsecè, seu secundum extrinseca, qualis est terminus connexionis, quia Deus non debet velle efficaciter talem terminum, utpote quid extrinsecum fundamento, quod tantum efficaciter vult. Hinc in forma, distinguo majorem : eo modo, quo potest existere intrinsecè, seu secundum intrinseca, concedo ; extrinsecè, seu secundum extrinseca, nego : & minorem : tantum potest existere cum peccato, se habente extrinsecè tanquam termino connexionis, concedo ; se habente intrinsecè tanquam prædicato pœnitentiæ, nego, & consequentiam.

Argumentum novum : nequit dari prædefinitio damnationis ante absolutè prævisum peccatum : ergo nequè prædefinitio pœnitentiæ, quæ non minus, quam damnatio connectitur cum peccato, & non minus, quam illa est bonum occasionatum, seu amabile occasione peccati. Nego consequentiam, & est disparitas : quia prædefinitio damnationis ante absolutam visionem peccati, non ideo repugnat, quia connectitur cum peccato, & est bonum occasionatum, sed quia, juxta illam negantes, est contra Dei benignitatem, & piissimam divinæ misericordiæ viscera, quoddamque genus crudelitatis, non præviso peccato, prædefinire efficaciter ingens malum damnationis æternæ : at prædefinitio efficax pœnitentiæ potius divinam misericordiam commendat præterquam quod antecedens, juxta plures, est falsum : unde paritas corrumpit.

Y ;

DIS-

DISSERTATIO VI.

De divinis decretis circa actus peccaminosos.

Fam supra Dissertatione secunda late explicuimus per quod decretum, & sub qua tendentia Deus ad actus turpes concurrat: solum igitur hic contra Thomistas, certandum, & querendum: an Deus ad peccatum concurrat per decretum efficax prædefinitivum ipsius, quoad materiale? Quoad formale enim de fide est, tale decretum prædefinitivum non dari, & quamvis de hac controversia aliqua, tractatu de scientia media, dissert. 2. sect. 5. dixerimus, nunc ex professo exagitanda est.

SECTIO I.

An Deus possit efficaciter prædefinire materiale peccati?

UNum ex difficillimis argumentis contra prædeterminationem extrinsecam Thomistarum consistentem in decreto efficaciter, & antecedenter prædefinitivo actus liberi creati, hoc est: Deus ratione dominij causæ primæ, & universalissimæ supra creaturas, & ratione subjectionis earum, debet omnes actus liberos creatos efficaciter prædefinire, seu prædeterminare: ergo & actus turpes; sed eo ipso, contra fidem, erit author, & causa per se eorum, nam Deus est author, & causa per se illius, quod efficaciter prædefinit, & prædeterminat: ergo

ergo ne hæc blasphemia dicatur, tenendum est, Deum non prædefinire efficaciter omnes omnino actus liberos creatos.

Atque hoc quidem argumentum usque adeo Thomistas urget, ut Sumel, 1. 2. quæst. 79. art. 2. disput. 3. conclusionem 2. & aibi, negans prædeterminationem Dei ad actus pravos, oppositam sententiam non rennerit vocare, *suspectam in fide*; Magistri autem Vincentius, & Araujo ex Thomistarum primoribus, apud Patrem Anatum, de scientia media, disput. 4. Cap. 4. §. 3. asseruerint, *esse contrariam rationi, indignamque Divo Thoma*, atque id noviter dixere Campanella, & Joseph de vita, Verdunusque eam appellet *impiam, & blasphemam*: eademque sentiant plures ex prædeterminatoribus, apud Ruiz de voluntate disput. 27. Quas Thomistarum contra Thomistas censuras, hic nos tantum narrativè proponimus, ut argumenti difficultas innotescat.

Verum quia horum Thomistarum opinio manifestam continet inconsequentiam, cum ratio causæ primæ, & universalissimæ, supremique dominij, & subjectionis creaturarum æquè militet in actibus honestis, & in turpibus: aliam viam communiter arripuere Thomistæ dicentes: Deum efficaciter antecedenter prædefinire, & prædeterminare actus turpes, non quidem quoad *formale*, sed tantum quoad *materiale* eorum, indeque deducunt, nostrum argumentum ruere, nam cum Deus non prædeterminet formale, quod est malum in peccato, sed solum materia-

le, quod est quid bonum, non sequitur, esse auctorem, & causam per se mali, sed boni solius, aut saltem non mali.

Ut autem hæc doctrina intelligatur, præmittendum est: quod materiale peccati est ipsa entitas physica actus, seu quidquid entis realis in actu est: formale vero est ipsa malitia, seu difformitas, qua tanquam forma actus redditur moraliter malus. Deinde materiale dividunt in materiale *materialiter* sumptum, & est ipsum esse actus, qui liber est specificativè: & in materiale *formaliter* sumptum, quod est ipsum esse actus reduplicativè, prout liberum, continensque omnia ad libertatem requisita. Hoc etiam materiale formaliter sumptum accipiunt dupliciter: primo: *specificativè* pro materiali, quod fundat formale malitiæ. Secundo *reduplicativè* pro materiali, ut fundante formale malitiæ.

Ex his divisionibus duo statuunt: Primum est, Deum prædeterminare ad materiale peccati, non solum materialiter, verum etiam formaliter sumptum; quia Deus prædeterminat ad entitatem physicam actus turpis prout liberam, seu prout non præcipientem a libertate, qualiter est fundamentum malitiæ, nam si a libertate præcindatur, malitia formalis in actu non intelligeretur. Secundum est, Deum prædeterminare ad materiale peccati *formaliter* sumptum primo modo ex explicatis, nimirum *specificativè*; non secundo modo, scilicet *reduplicativè*: dedecet enim sanctitatem Dei, non solum esse Deum causam propriè talem formalis peccati, sed

sed etiam fundamenti malitiæ *reduplicativè* sumpti, ut fundamentum est. Sic intellectis terminis.

Nostra conclusio est cum omnibus nostris, & Scotistis ex Scoto in 2. dissert. 37. §. ad solutionem contra Thomistas: Deus non potest efficaciter antecedenter prædefinire, seu prædeterminare actum turpem, quoad materiale ipsius. Hæc conclusio, utpote gravissima, probanda est ab autoritate, ex Scripturis, Tridentino, & Patribus, & etiam a ratione ex causalitate per se in peccatum, & ex oppositione prædeterminationis, quoad materiale cum natura permissionis, & prohibitionis. Probatur igitur ex Scriptura: nam Isaia, Capit. 30. dicit Deus: *ve filij deservores, dicit Dominus, ut faceretis consilium, & non ex me, ut adderetis peccatum super peccatum: Capit. 43. verumtamen servire me fecisti in peccatis tuis.*

Item Matth. 13. *nonne banum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizaniam? Inimicus homo hoc fecit: ac demum prima Ioannis Capit. 2. dicitur: concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ, non ex Patre, sed ex mundo est. Ex quibus sic primo: non potest dici absolute consilium malum non esse ex Deo, quando tota entitas physica consilij mali ex Deo est; sed per vos tota entitas physica consilij mali ex Deo est: ergo non potest dici consilium malum absolute non esse ex Deo, contra Scripturam. Ex secundo sic: si vera esset sententia Thomistarum potius creatura deberet conqueri de Deo pro servitute peccati, quam Deus de creatura; sed*

sed hoc est absurdum : ergo ea sententiâ non est vera.

Probatur major : Deus absque ulla prævia determinatione alterius superioris, cui non posset resistere, determinaret creaturam ad materiale, quod est fundamentum inseparabile malitiæ, & creatura se determinaret ad peccatum post determinationem superioris, cui non potest resistere : ergo potius deberet conqueri de Deo, quam Deus de illa ; potius enim Deus faceret eam servire peccatis, quam illa Deum. Aliter : ideo Deus conqueritur de creatura, quod faciat illum servire in peccatis suis, quia creatura libere se determinat ad materiale peccati consequenter ad determinationem Dei positivè concurrentis ad illud ; sed Deus libere determinat materiale peccati antecedenter ad determinationem creaturæ concurrentis positivè ad illud : ergo potius debet creatura conqueri de Deo pro servitute peccati, quam deus de creatura, cum determinatio antecedens fortius fundamentum querelæ, quam consequens, ut ex terminis constat.

Ex tertio, sic : semen inseparabile à fructu malo, non potest esse semen bonum ; sed Paterfamilias seminavit semen bonum : ergo non seminavit semen inseparabile à fructu malo ; sed tale semen est materiale peccati : ergo Deus non seminat, seu causat materiale peccati ; alioqui quomodo mirarentur homines, nata zizania, si seminatum fuisset semen cum zizanijs connexum ? Ex quarto, sic : concupiscentia carnis, & oculorum, ac superbia vitæ non sunt

sunt ex Patre, sed ex mundo ; sed talis concupiscentia, & superbia non solum sunt formale actionis prævæ, sed etiam materiale : ergo materiale actionis prævæ, non ex Patre, sed ex mundo est.

Probatur jam conclusio ex Tridentino, quod damnans, sess. 6. Calvinum, Theodorum, Bezam, Melanctonem, aliosque Sectarios, ait canone 6 : *si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera ita ut bona Deum operari, non permisisse solum, sed etiam propriè, & per se, adeo ut sit proprium ejus opus non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli, anathema sit.* Ex quo (præter alias ponderationes, exempli gratia, quia consilium definit, Deum non causare propriè, & per se malum opus, quod non potest intelligi de sola malitia, nam hæc sola non est malum opus, sicut album non est sola albedo : & quia proditio Judæ, quam affert pro exemplo non est solum formale proditionis, sed etiam ipsa proditionis entitas.)

Hoc, tanè difficile, argumentum eruitur ; consilium damnavit hos Hæreticos, quia juxta eorum sectam, constituebatur Deus causa per se, & author peccati ; sed ipsi non dicebant, imò expressè negabant, Deum esse authorem malitiæ peccati, & tantum asserbant, causare per se physicam entitatem, seu materiale peccati ; ergo juxta consilium hoc sufficit, ut Deus constituitur causa per se, & author peccati, ac per consequens nequit materiale peccati efficaciter prædefinire. Major hujus syllogismi manifesta est.

est. Minor constabit, productis aliquibus ex plurimis horum hæreticorum testimonijs, quæ affert Cardinalis Bellarminus, tom. 4. controversiarum, lib. 2. de amissione gratiæ, & statu peccati, Cap. 3.

Etenim Calvinus in Epistolam ad Romanos 1. ait: *peccati causam à Deo non provenisse*; & in Matthæum Capit. 23. *Deum, mali authorem non debere appellari*. Clariusque loquitur lib. de prædestinatione, pagina 994. editionis Genevensis, anni 1552. inquit: *quatenus mala sunt, quæ malo animo perpetrant homines, Deo minime placere, fateor, ubi nota ly quatenus mala sunt: in quibus exprimit, fateri se, Deum non prædeterminare ad mala, ut mala, nimirum ad formale malitiæ; quamvis alibi concedat prædeterminare ad physicam entitatem. Nec minus clarè procedit impius Beza aphorismo 8. dicens: non sequitur ex istis ulla istarum blasphemiarum, nempe, vel Deum esse authorem peccati, sive delectari iniquitate, aut etiam velle iniquitatem, vel satanam, aut homines male agendo obedire Deo, aut quatenus male agunt, facere quod Deus vult.*

Dicta vero confirmat aphorismo 19. inquit: *quidquid agit Deus bonum est, cum à summo bono nil possit mali proficisci, omnia autem efficit: omnia igitur bona sunt, quatenus à Deo efficiuntur, & discrimen illud boni, & mali in instrumentis, dumtaxat locum habet. Denique Melancton Secretarius in locis communibus editis anno 1536. ait: firmissimè, & tanquam utraque manu tenendam esse sententiam, qua negat, Deum ullo modo esse authorem*

authorem

authorem peccati; & tamen ille cum suis, quia tenet, Deum prædeterminare ad materiale peccati, damnatur à Tridentino: ergo Thomistæ, utpote catholici, & pii, talem debent prædeterminationem negare.

Nunc probatur conclusio ex Sanctis Patribus: nam Sanctus Augustinus, libro de peccatorum meritis, & remissione, Cap. 12. inquit: *malam voluntatem non habemus à Deo*: & libro de articulis sibi falso impostis art. 10: *abominanda opinio est, quæ Deum cujusque mala voluntatis, aut actionis mala credit authorem*. Sanctus Prosper ejus discipulus, de lapsu hominis, ait: *in tali negotio, neque quidquam divina voluntatis intervenit, cujus opere scimus multos, ne laberentur, detentos, nullos autem, ut laberentur, impulsos*. Sanctus Fulgentius, lib. 1. ad Monimum, Cap. 19. dicit: *mala voluntas non pertinet ad creatorem, quia malam voluntatem non dat homini Deus*. Denique Sanctus Thomas in primum distinct. 47. quæst. unica, art. 2. inquit: *multa sunt, quæ Deus non operatur, sed permissio pertinet ad causam, quæ voluntati consequenti subicitur, ut sit potens deficere, & non deficere.*

Quibus ex omnibus, hæc argumentatio depromitur: juxta Sanctos Patres, mala voluntas non est à Deo; & Deus non est author actionis malæ: nihilque divinæ voluntatis intervenit in peccato, quod non pertinet ad Deum, nec Deus illud operatur; sed mala voluntas, actio mala, negotiumque peccati, absolute loquendo, ut Patres loquuntur, non est tantum secundum formale malitiæ, sed etiam secundum ma-

ma-

materiale entitatis physicae: ergo Deus non est author actionis malae, adhuc secundum materiale, & hoc etiam ad Deum non pertinet, ac per consequens non praedeterminat. Aliter: ideo Patres absolute dicunt, malam voluntatem non esse à Deo, ne à Deo sit malitia: ergo quia Patres iudicant; quod causalitas per se malae voluntatis, est antecedens legitime inferens causalitatem per se malitiae, sed causalitas per se malae voluntatis secundum materiale est vera causalitas per se malae voluntatis: ergo ex causalitate per se malae voluntatis secundum materiale legitime inferitur causalitas per se malitiae, ac per consequens si haec repugnat Deo, repugnat etiam illa.

Probatur item conclusio ratione ex causalitate per se in peccatum: si Deus praedeterminans ad materiale peccati, praedeterminat ad formale est causa per se peccati; sed Deus praedeterminans ad materiale peccati, praedeterminat ad formale: ergo Deus praedeterminans ad materiale peccati est causa per se peccati. Probatur minor: si Deus praedeterminat ad materiale peccati, Deus ante omne exercitium liberum creaturae illam ponit in statu, in quo non potest, etiam si velit separare, & impedire formale; sed hoc est formalissime eam praedeterminare ad formale: ergo Deus praedeterminans ad materiale, praedeterminat ad formale. Probatur minor: si Deus necessitaret ad materiale, necessitaret ad formale, alioqui cum necessitate ad materiale posset stare liber-

tas ad formale, quod est haereticum; sed non alia ratione necessitaret ad formale, nisi quia poneret creaturam in statu in quo non possit, etiam si vellet separare, & impedire formale: ergo pariter si praedeterminaret.

Ulterius: si Deus creaturam suaderet, consuleret, aut praeciperet materiale peccati, esset causa per se peccati: ergo pariter, si praedeterminaret. Probatur consequentia; nam antecedens conceditur à Thomistis: si minor causalitas infert causalitatem per se in formale, major causalitas potius inferet; erit enim major influxus, & determinatio; sed causalitas per suasionem, consilium, & praecipuum ad materiale est minor causalitas, quam per praedeterminationem, cum minus determinet ad existentiam effectus: ergo si suasio, consilium, & praecipuum materialis infert causalitatem per se formalis, potius inferet praedeterminatio. Probatur minoris inclusa probatio: illa causalitas, quae est compatibilis cum carentia effectus, minus determinat ad existentiam effectus, quam illa, quae est incompatibilis; sed causalitas per suasionem consilium, & praecipuum est compatibilis cum carentia effectus, & praedeterminatio est incompatibilis: ergo illa minus, quam haec determinat ad existentiam effectus.

Probatur jam conclusio ex oppositione praedeterminationis ad materiale cum natura permissionis; praedeterminatio extrinseca, seu decretum praedeterminativum ad materiale peccati, nequit esse permissio peccati secundum formale;

male; sed Deus non concurrit ad peccatum per aliud decretum: ergo non concurrit per decretum permissivum, ac per consequens prædeterminatio extrinseca opponitur cum permissione peccati. Probatur major: *permissio peccati*, juxta Divum Thomam, in primum, distinct. 47. quæst. 1. art. 2. *respicit potentiam causa ad utrumque oppositorum se habentem*; sed decretum prædeterminativum nequit respicere talem potentiam, nam hæc est indifferens ad actum, & ejus omissionem: prædeterminatio autem cum uno extremo determinatè connectitur: ergo prædeterminatio extrinseca, seu decretum prædeterminativum ad materiale, nequit esse permissio peccati secundum formale, cum voluntas eoposito nequeat esse indifferens ad formale, vel omissionem formalem.

Probatur denique conclusio ex oppositione prædeterminationis ad materiale cum natura prohibitionis: nequit, Deus antecedenter, & efficaciter velle, quod fiat pro sensu composito prohibitionis id, quod prohibet; sed non solum prohibet formale peccati, sed etiam materiale, seu entitatem physicam actionis pravæ: ergo nequit antecedenter, & efficaciter velle, quod fiat, pro sensu composito prohibitionis materiale peccati, ac per consequens prædeterminatio ad hoc, naturæ prohibitionis opponitur. Minor est certa: nam Deus prohibet creaturæ quidquid est inseparabile à malitia, & licite à creatura non potest poni, sed materiale peccati est inseparabile à malitia, & licite à creatura non potest poni: ergo illud

illud Deus prohibet. Probatur igitur major: id quod Deus prohibet constituitur per prohibitionem indignum ut eligatur, & ametur; sed Deus nequit antecedenter, & efficaciter velle amari, & eligi, quod est indignum amore, & electione: ergo nequit Deus antecedenter, & cætera.

SECTIO II.

Solutiones Thomistarum refelluntur.

Respondent primo, ad argumentum desumptum ex autoritatibus Scripturæ: clariores esse Scripturæ pro prædeterminatoribus, ac per consequens, Scripturas minus claras nil probare. Rationem autem suæ responsionis inde deducunt, quia Scriptura dicit: *Deum omnia, propter semetipsum, operatum esse: omnia per ipsum facta esse; aliquos tradidisse in reprobum sensum, & in passiones ignominia: nihil esse, quod præter Dei consilium sit: ordinasse ea, quæ male homines operantur: excacare, & indurare corda: quasi horari, & compellere ad ea, quæ sine peccato fieri non possunt: peccata alijs peccatis punire: Christum Dominum consilio Dei traditum; & similia, quæ videntur favere prædeterminationi ad materiale peccati.*

Sed contra primo: quia hæc eadem opponunt Catholicis Calvinistæ: ergo Thomistæ etiam, ne videantur cum illis convenire, debent in bonum sensum explicare. Contra secundo: per vos: quia relata verba Scripturæ sonant intentionem, prædefinitionem, consilium, & dispositio-

male; sed Deus non concurrat ad peccatum per aliud decretum: ergo non concurrat per decretum permissivum, ac per consequens prædeterminatio extrinseca opponitur cum permissione peccati. Probatur major: *permissio peccati*, juxta Divum Thomam, in primum, distinct. 47. quæst. 1. art. 2. *respicit potentiam causa ad utrumque oppositorum se habentem*; sed decretum prædeterminativum nequit respicere talem potentiam, nam hæc est indifferens ad actum, & ejus omissionem: prædeterminatio autem cum uno extremo determinatè connectitur: ergo prædeterminatio extrinseca, seu decretum prædeterminativum ad materiale, nequit esse permissio peccati secundum formale, cum voluntas eoposito nequeat esse indifferens ad formale, vel omissionem formalem.

Probatur denique conclusio ex oppositione prædeterminationis ad materiale cum natura prohibitionis: nequit, Deus antecedenter, & efficaciter velle, quod fiat pro sensu composito prohibitionis id, quod prohibet; sed non solum prohibet formale peccati, sed etiam materiale, seu entitatem physicam actionis pravæ: ergo nequit antecedenter, & efficaciter velle, quod fiat, pro sensu composito prohibitionis materiale peccati, ac per consequens prædeterminatio ad hoc, naturæ prohibitionis opponitur. Minor est certa: nam Deus prohibet creaturæ quidquid est inseparabile à malitia, & licite à creatura non potest poni, sed materiale peccati est inseparabile à malitia, & licite à creatura non potest poni: ergo illud

illud Deus prohibet. Probatur igitur major: id quod Deus prohibet constituitur per prohibitionem indignum ut eligatur, & ametur; sed Deus nequit antecedenter, & efficaciter velle amari, & eligi, quod est indignum amore, & electione: ergo nequit Deus antecedenter, & cætera.

SECTIO II.

Solutiones Thomistarum refelluntur.

Respondent primo, ad argumentum desumptum ex autoritatibus Scripturæ: clariores esse Scripturas pro prædeterminatoribus, ac per consequens, Scripturas minus claras nil probare. Rationem autem suæ responsionis inde deducunt, quia Scriptura dicit: *Deum omnia, propter semetipsum, operatum esse: omnia per ipsum facta esse; aliquos tradidisse in reprobum sensum, & in passiones ignominia: nihil esse, quod præter Dei consilium sit: ordinasse ea, quæ male homines operantur: excacare, & indurare corda: quasi horari, & compellere ad ea, quæ sine peccato fieri non possunt: peccata alijs peccatis punire: Christum Dominum consilio Dei traditum; & similia, quæ videntur favere prædeterminationi ad materiale peccati.*

Sed contra primo: quia hæc eadem opponunt Catholicis Calvinistæ: ergo Thomistæ etiam, ne videantur cum illis convenire, debent in bonum sensum explicare. Contra secundo: per vos: quia relata verba Scripturæ sonant intentionem, prædefinitionem, consilium, & dispositio-

litionem actuum turpium, debent intelligi de his omnibus affectibus, quoad materiale peccati; atqui etiam in Scripturis exprimitur præceptum operis mali, 1. Regum 16. *Dominus præcepit Semei, ut malediceret David*; atque etiam impulsio, & suasio, 3. Regum 22. ubi Deus dixit Diabolo promittenti, se decepturum Achab: *decipies, & pravalebis, vade fac ita*, & Ioannis 13. dicit Jesus Judæ, *quod facturus es, fac citius*: ergo istæ etiam Scripturæ intelligi debent, de præcepto, & suasionem ad materiale peccati; sed hoc negatis: ergo negare debetis illud.

Deinde pro omnibus dicendum est: cum Belarmino supra Capit. 11. quod verba Scripturæ sonantia prædefinitionem, imperium, adhortationem, & similia operum malorum, accipienda sunt in sensu metaphorico; sumpta similitudine ab hominibus, qui quando potentes aliqua mala impedire, seu non permittere, illa non impediunt, sed permittunt, censentur ea opera approbare, adhortari, seu incitare ad illa: quo etiam modo Deo tribuitur ignorantia, Genesis 3. *ubi est Adam?* & pœnitentia ibidem Capit. 6. *pœnituit eum*. Quod si aliquando sumantur in sensu proprio, hic erit respectu operis boni ex peccato secuti, ut patet in passione Christi: ac denique alia sumuntur *negative*, ut quando Deus dicitur indurare, & excæcare, nimirum, quatenus juste subtrahit gratiam emolientem, & illuminantem: & quando dicitur permittere unum peccatum, ut puniat aliud, in quantum, scilicet ex displicentia in peccato præterito non se

se sinit retrahi ab inefficacia auxiliij, quominus illud conferat, & sic peccatum permittat.

Respondent secundo: ad argumentum deductum ex Tridentino, cum Godoy tom. 2. in primam partem, tract. 4. disput. 36. quæst. 14. quem sequitur Palanco hic num. 75. Consilium damnasse hoc canone 6. Hæreticos, non propter doctrinam de prædeterminatione ad materiale peccati, sed propter dolum, & inconsequentiam, in qua procedebant: ex una enim parte dicebant, Deum non esse causam peccati, quoad formale: ex alia, Deum prædeterminare ad materiale tollendo libertatem: Ex quibus deducitur, quod cum homo peccans sine libertate non possit esse causa per se, & auctor peccati, debeat esse Deus, qui per prædeterminationem ad materiale, necessitat ad formale, quod quidem Thomistæ negant, & Hæretici non negabant, nisi quoad voces, & inconsequenter, ideoque damnantur.

Sed contra primo: quia hæc solutio reddit omnino inutilem canonem 6. Tridentini, quod jam canone 4. & 5. damnaverat hæresin de ablatione libertatis: ergo alium errorem damnat in canone 6. vel damnatio hujus est inutilis. Et alius error non est, quam modus concurrendi ad malum opus, quem concedebant Hæretici; sed hic modus est per prædeterminationem ad materiale peccati: ergo hoc damnat Consilium. Contra secundo: per te quod damnat Consilium est inconsequentia Hæreticorum dicentium, Deum necessitare per prædeterminationem ad

enitatem mali operis, & tamen non esse authorem peccati; sed hæc, juxta te, non est inconsequentia, nam tu ipse ibidem, num. 121. dicis: quod si Deus necessitaret creaturam ad odium, non esset causa malitiæ formalis, quæ tunc in odio non daretur; *actus enim non liber, non potest esse malus moraliter*: ergo Consilium, nullam Hæreticorum damnat inconsequentiam, vel damnat etiam tuam.

Respondent tertio: ad primum argumentum à ratione (omittimus enim solutionem Gonetii ad auctoritates Patrum, quia eas contra id, quod expriment ad alienos sensus detorquet) quod malitia non potest determinari, aut causari à Deo, quia est extra lphæram causalitatis divinæ cum Deus sit causa efficiens, & non deficiens, ac proinde nequit esse causa defectus, qualis est malitia solum potens provenire à causa defectibili. Cui solutioni traditæ à Godoy, & Gonet seper addit Palanco, quæst. 20. à num. 82. quod Deus causat per se fundamentum malitiæ acceptum *per modum abstracti*, cui nimirum peccatum inhæret; non vero *per modum radiceis* malitiæ, quia sic solum est à voluntate defectuosa.

Sed contra primo: Atqui Deus concurrens ad materiale peccati per voluntatem prædeterminativam vult *deficiendo*: ergo concurret ut causa deficiens, vel si neges suppositum, scilicet Deum posse esse causam deficientem, hoc ex tua conclusionem sequitur, ideoque eam nego. Probatur antecedens: velle efficaciter, alterum velle id, quod non potest velle nisi peccando, est

est velle *deficiendo*, quia est velle id, quod est ob-jektivè malum; sed Deus concurrens ad materiale peccati per voluntatem prædeterminativam vult efficaciter, creaturam velle materiale peccati, quod creatura non potest velle nisi peccando, nam illud vult sub obligatione non volendi; & sub libertate constituta per prohibitionis cognitionem: ergo Deus concurrens, & cætera, vult *deficiendo*.

Contra secundo: si Deus prædeterminat ad materiale peccati, non solum illud causat ut purum abstractum malitiæ, sed etiam ut radicem malitiæ: ergo ad illud concurret, ut causa defectuosa. Probatur antecedens: velle, materiale peccati poni à creatura sub cognitione malitiæ, est velle, & causare materiale peccati, ut radicem malitiæ, & non ut purum abstractum; sed si Deus prædeterminat ad materiale peccati, vult materiale peccati poni à creatura sub cognitione malitiæ, quia vult poni eo modo, quo creatura potest illud ponere: ergo si Deus prædeterminat, & cætera. Aliter: qui ponit aliquid inferens à priori malitiam, ponit illud, ut radicem malitiæ; sed Deus per prædeterminationem ponit materiale peccati; quod infert à priori malitiam: ergo ponit illud, ut radicem malitiæ, & non ut purum abstractum.

Respondent quarto per instantiam ad idem argumentum iidem Authores quia Divus Thomas quæst. 3. de malo, art. 2. cujus titulus est, *Utrum actus peccati sit à Deo?* inquit: *quidquid est de motu in claudicatione, est ex virtute animalis, sed*

quod est ibi de defectu non est ex virtute motiva, sed a tibia secundum quod deficit ab opportunitate mobilitatis. Atque hæc dicit Sanctus Doctor, ut probet, quod est de actione in peccato tribui Deo, quod autem est ibi de deordinatione non habet Deum causam, sed liberum arbitrium. Adique possunt, ad hæc, illa, quæ affert 1. 2. quæst. 79. art. 2. ad secundum, inquiens: *Deus sic est causa actus, quod nullo modo sit causa defectus comitantis actum, & ideo non est causa peccati.*

Ac demum ea, quæ ibidem scripserat, nimirum, *Deum causare actum peccati in quantum est actus, entitas, & ens; non in quantum est deformis: defectus ille non reducitur in Deum tanquam in causam, sed in liberum arbitrium: sicut defectus claudicationis reducitur in tibiam curvam, non in virtutem motivam, à qua tamen causatur, quidquid est motionis in claudicatione, & in hoc Deus est causa actus peccati, non tamen est causa peccati, quia non est causa hujus, quod actus sit cum defectu.* Quibus auctoritatibus ait Palanco, supra num 5. se nihil videre, quod responderi possit à Jesuitis: sed nunc videbit. Sic igitur ex illis instat: similiter se habet Deus in movendo liberum arbitrium, dum hoc peccat, ac se habet virtus motiva, dum tibia claudicat; atqui virtuti motivæ, & voluntati motum imperanti non tribuitur defectus claudicationis: ergo nec Deo defectus peccati, licet ad illud præmoveat.

Sed contra primo: per te similiter se habet Deus in movendo liberum arbitrium, dum peccat, ac se habet voluntas imperans motum, dum tibia

tibia claudicat; sed licet voluntati imperanti motum non tribuatur, quod motus sit claudus, sed soli tibiæ; tribuitur tamen, quod motus claudus sit, seu existat, quia illum libere imperat, prævidens fore claudum, ac per consequens motus est illi voluntarius: ergo similiter licet Deo moventi liberum arbitrium, dum peccat, non tribuatur, quod peccatum sit malum, seu habeat malitiam: tribuetur tamen quod peccatum malum, seu habens malitiam sit, seu existat, ac proinde erit causa per se peccati ut mali: sicut virtus motiva, & voluntas imperans est causa per se motus claudi. Ratio est: nam qui est causa ut ambulet alter, qui non potest ambulare nisi claudicando, est causa ut ambulet claudicando: ergo si Deus est causa, ut creatura, ponat operationem, quæ non potest poni sine malitia est causa, ut ponat cum malitia.

Contra secundo: & ut videat Palanco, quid ad auctoritates Divi Thomæ possint respondere Jesuitæ, explico illas cum nostratibus: quando Divus Thomas, & alij Patres, ut Augustinus libro octoginta trium quæstionum, quæst. 21. & Anselmus de calu Diaboli, Capit. 20. libroque de concordia præscientiæ, & prædestinationis concludens: *Deus in malis facit, quod sunt, non quod mala sunt, dicunt, Deum causare peccatum in quantum est ens, entitas, actus, & quid bonum; non vero in quantum est disforme, & quid malum, per ly non in quantum, non negant eundem influxum, quem Deus præstat in entitetem actus turpis; præstare in malitiam illius*

consistentem in positivo, sed cum duplex erga peccatum distinguatur influxus, alius *physicus*, & alius *moralis*, solum negant Deo influxum morale proprium actus mali respectu illius, qui est causa per se, & illius author.

Exemplo res clarescet: communiter dicimus, intellectum, lumine gloriæ illustratum producere visionem in quantum vitalem, & non in quantum supernaturalem; non quidem ut negemus, per se in quantum supernaturalem, intellectum producere supernaturalitatem realiter cum vitalitate identificatam, sed precise, ut distinguamus duos influxus, & affirmemus, influxum in vitalitatem formaliter pertinere ad intellectum, & influxum in supernaturalitatem formaliter pertinere ad lumen. Sic igitur cum totum peccatum in quantum est entitas physica positiva sit de genere physico, & in quantum est malum sit de genere morali; quando Patres dicunt, Deum causare peccatum in quantum est entitas, & non in quantum est malum, non negant influxum physicum Dei in entitatem positivam peccati terminari ad malitiam; sed solum negant, dari in Deo influxum morale tam in entitatem, quam in malitiam, quia Deus non est causa moralis peccati, cum illud non determinet.

Ex hac explicatione, sic arguo: negare Deo causalitatem peccati in quantum est deforme, & malum, est negare causalitatem propriam peccati, ut difformis, & mali; sed talis causalitas est moralis: ergo Divus Thomas, & Patres solum negant causalitatem moralem Dei in pec-

catum; sed hæc non potest negari, posita prædeterminatione ad materiale peccati, quia jam Deus determinabit formale, juxta dicta: ergo non datur talis prædeterminatio. Deinde, ad argumentum Palanco, distinguo minorem: non tribuitur defectus claudicationis in ordine ad esse, concedo, in ordine ad existere, nego: quia, ut dixi, licet voluntati non tribuatur, quod motus sit claudus; tribuitur tamen, quod motus claudus existat: similiterque licet Deo prædeterminanti ad materiale mendacij non tribuatur, quod mendacium sit malum; nam ex suis intrinsicis, & independenter à prædeterminatione malum est; at tribuitur quod mendacium malum sit, seu existat, nam existit dependenter à Dei antecedenti determinatione, quam creatura nequit vitare.

Respondent quinto ad idem argumentum; ex eo quod Deus antecederet determinet ad materiale peccati connexum cum formali, non bene inferri, Deum determinare ad formale, ac per consequens neque esse causam per se malitiz. Ratio eorum est; quia non eo, quod quis causet per se, & determinet antecedens connexum cum peccato, causat per se, & determinat peccatum: sic Deus juxta nos causat per se moraliter, complexum ex scientia media de inefficacia, & auxilio, determinatque hoc decretum: volo auxilium, quamvis prævideo inefficax, quod est essentialiter connexum cum peccato, & tamen, juxta nos, quia id non facit ex intentione peccati, aut complacentia in eo, non de-

terminat, aut est causa per se peccati: ergo pariter, quamvis, juxta Thomistas, causet per se, & determinet materiale peccati connexum cum formali, quia id non facit ex intentione peccati, aut complacentia in eo, non est causa per se peccati.

Sed contra: quia illud principium, *causans per se moraliter, & determinans antecedens connexum cum peccato causat per se, & determinat peccatum*, solum in tribus casibus verum est. Primo: quando posito antecedenti, absque novo exercitio libertatis intermedio sequitur consequens; sic determinanti applicationem ignis ad sylvam tribuitur combustio, quia posita applicatione absque novo intermedio libertatis exercitio combustio sequitur. Secundo: quando ponens antecedens; ponit illud cum obligatione non ponendi, nam habet obligationem vitandi consequens; vel etiam quando absque obligatione non ponendi, ponit ex intentione, ut consequens sequatur: sic gubernatori navis omittenti gubernationem, ex qua sequitur submersio, hac imputatur, ut causæ per se morali. Tertio: quando quis si ponat antecedens connexum cum peccato, constituitur in periculo proximo volendi peccatum: sic tenemur occasiones proximas evitare.

subsumo: atqui primus ex his casibus concurrat in prædeterminatione ad materiale peccati, & nullus ex eis concurrat in positione dicti complexi, & decreti: ergo paritas probativa non urget, & manet verum, quod Deus prædeterminans

nans ad materiale, prædeterminat ad formale, ac proinde est causa per se peccati. Probatur prima minoris pars: posito materiali absque novo exercitio libertatis intermedio, sequitur formale peccati, nam libertas solum in positione materialis exercetur, & formale solum in positione materialis est imputabile, sicut actio imperata solum est imputabilis in positione imperij: ergo Deus prædeterminans ad materiale peccati, causat per se, & determinat antecedens à priori, & sine novo exercitio libertatis inferens formale, ac per consequens in prædeterminatione concurrat primus casus.

Probatur jam secunda pars minoris subsumptæ: inter positionem dicti complexi, & decreti, positionemque peccati, mediat exercitium libertatis, nimirum ejus determinatio, quæ etiam est determinatio scientiæ mediæ à qua dependet illud complexum, & illud decretum; indeque connexiones eorum sunt à posteriori, & à voluntate impedibiles, qualis non est connectio prædeterminationis materialis cum formali. Deinde Deus non habet obligationem non ponendi dictum complexum, & decretum, cum ratione supremi dominij non teneatur vitare peccatum negando auxilium inefficax, quod non confert ex intentione peccati, nec per illius collationem se in periculo volendi peccatum constituit: ergo nullus ex illis casibus concurrat in positione dicti complexi, & decreti.

Hinc ad argumentum ex responsione deductum, distinguo assumptum: non eo quod quis de-

terminet antecedens connexum cum peccato determinat peccatum, si sit connexum à priori; inimpedibile, & inter ipsum, peccatumque non mediet novum exercitium voluntatis, nego; si non ita sit, concedo, & ad paritates probativas jam est assignata disparitas. Quod si dicant Thomistæ, adhuc Deum determinantem materiale connexum cum malitia, non determinare ad malitiam, quia non determinat illud *reduplicative*, ut cum malitia connexum, sed *specificative* sumptum. Contra est primo: quia solutio supponit, requiri ad contrahendam malitiam, seu ad causalitatem *per se in eam*, quod determinans materiale moveatur ex malitia; aut ex connexionione materialis cum ea; hoc vero falsum est, alias fere nunquam homo peccaret, cum nullus sit adeò perversus, qui formaliter ex malitia ad peccandum moveatur.

Contra secundo immediatè: quia Deus prædeterminando ad materiale peccati vult tale materiale, ut possibile est, cum nequeat velle, ut impossibile; sed materiale ut possibile est, est connexum cum malitia, quia ut possibile est non potest existere sine malitia: ergo Deus vult illud; ut connexum cum malitia. Aliter: materiale esse connexum cum malitia; est esse inseparatum à malitia; sed Deus prædeterminando materiale peccati, vult illud existere ut inseparatum à malitia, quia vult illud existere, & non sine malitia, cum velit existere modo non chimerico: ergo vult materiale existere, ut connexum cum malitia.

Respon-

Respondent texto: ad nostram instantiam de causalitate per suasionem, consilium, & præceptum, esse disparitatem, quia motio per suasionem, & reliqua, cum sit *moralis*, non potest præscindere ex parte termini rationem *entitatis*, à ratione *malitia*, quæ etiam de linea morali est; secus motio per prædeterminationem, cum sit *purè physica*. Sed contra primo: quia concursus tendens in entitatem actus prout subest regulis morum non est purè physicus, sed etiam *moralis*; sed concursus Dei per prædeterminationem tendit in entitatem actus prout subest regulis morum: ergo est *moralis*, ac per consequens non potest præscindere ex parte termini à ratione malitiæ, sicut non potest præscindere suasio, & disparitas ruit. Contra secundo: actio, quæ creatura tendit in materiale actus est *physica*; sed extenditur ad malitiam, quæ est *moralis*, quia hæc non aliter imputatur creaturæ, nisi in influxu physico posito sub cognitione malitiæ: ergo pariter prædeterminatio, licet sit *physica* extenditur ad morale malitiæ.

Propter has, & similes instantias, ad aliam disparitatem recurrunt, dicendo: Deum per prædeterminationem obire munus causæ primæ *universalis* præbentis creaturæ necessaria ad operandum: per consilium vero, suasionem, aut præceptum obire munus causæ *particularis*, ideoque si per ea concurreret, concurreret modo indebito, & sic esset author peccati. Sed contra: quia quod Deus sit causa particularis illius, quod suadet, & præcipit, non probat esse, in

casu

casu argumenti, authorem peccati: ergo nulla est solutio. Probaturs antecedens: quod Deus sit causa particularis solum probat, quod sit causa moralis illius, quod suadet, & præcipit; atqui solum suadet, in casu argumenti, materiale peccati: ergo solum erit causa *moralis* materialis peccati, quod est, non esse authorem peccati, ac per consequens causalitas *moralis*, per suasionem, aut præceptum, non magis extenditur, quam causalitas *physica* per præmotionem.

His disparitatibus merito non contentus, utpotè non satisfaciens, Palanco aliam non meliorem excogitavit, inquiring, eam esse manifestam, & sic se habet: entitas actus, quem Deus præcipit, suadet, aut consulit, non potest præscindere à malitia, quia eam *positive* excludit præceptum, aut suasio Dei, cum sit regula bonitatis moralis, constituens actum moraliter honestum: at entitas actus, quem Deus prædeterminat, potest à malitia præscindere, quia prædeterminatio, cum sit causalitas *physica* solum est regula bonitatis *physica* actus, quæ nec excludit, nec dicit malitiam moralem, indeque ab ea *negative* præscindit. Hæc est solutio Palanci, non manifesta, sed confusa.

Contra primo: si Deus præciperet, aut suaderet entitatem physicam actus pravi, ea sola esset conformis regulæ honestatis, nam ea sola esset præcepta, & consiliata: ergo formale illius actus posset non esse præceptum, & consiliatum, & non esset quid honestum, ac per consequens poterit Deus præcipere, & suadere seu consilia-

re materiale peccati, quin præcipiat, & suadeat formale. Probaturs antecedens simul, & consequentia: potest propter tuas præcisiones esse prædeterminata entitas *physica* actus, quin sit prædeterminatum formale illius: ergo poterit entitas *physica* actus esse conformis regulæ honestatis, quin sit conforme formale illius; indeque non eo ipso, quod Deus præcipiat actum, eum reddet honestum. Consequentia videtur evidens, cum æquè opponantur, *eandem realiter entitatem esse, & non esse prædeterminatam, ac, esse, & non esse regulæ honestatis conformem.*

Contra secundo: entitas actus prædeterminata à Deo, præscindit à malitia: ergo vel potest existere in rebus sine malitia, vel non potest? Si potest: ergo creatura prædeterminata ad entitatem actus pravi, potest illam ponere in rebus sine malitia, & cum honestate, quod tu negas. Si non potest: ergo non præscindit à malitia, nam entitas actus erit determinata ad coexistendum malitiæ; & quod est determinatum ad coexistendum alteri, nequit ab eo præscindere. Si dicat Palanco, præscindere per rationem secundum diverlos conceptus formales: respondeat: an ego possum excusari à peccato, quia possum dicere, me ponere actionem malam, non *quia malam*, sed *quia physice bonam, & utilem*: non sub conceptu *deformitatis, & malitiæ*, sed solum sub conceptu *entitatis physica, & accidentis*? Ergo cum hoc nequeat dici, dicendum est talis præcisiones in ordine ad non contrahendam realiter, & verè malitiam esse veras irrationes, & verè effugia.

Respondent seprimo: ad argumentum desumptum ex oppositione prædeterminationis ad materiale cum permissione peccati: Deum etiam in nostris principijs, non esse purè permissorem peccati, quia juxta nos concurrat effectivè indivisibiliter ad materiale, & formale consistens in positivo, indeque potius erit cooperator cum creatura ad peccatum, quam permissor; nam qui cum alio influit in aliquem terminum, non permissor, sed cooperator est. Sed contra: quia in nostris principijs est manifesta disparitas, quia permissio relinquit in manu hominis operationem; non determinando ad unum, & expediendo ejus potentiam ad id, quod velit; atqui Deus in nostris principijs ita se habet concurrens per decretum indifferens, non autem ita se habet in principijs Thomistarum, in quibus Deus per decretum, quod vocant *permissivum*, determinat hominem ad aliquid inseparabile à malitia: ergo non tenet solutio.

Deinde: quod Deus per eandem actionem concurrat cum creatura ad malitiam, non probat, esse cooperatorem: nam de ratione talis non est præcisè concurrere efficienter cum alio, sed etiam concurrere ex propria determinatione, & inclinatione in effectum: sic natura dicitur non cooperari ad effectus monstruosos, quia licet cum alijs causis particulatibus adjunctis efficienter influat in monstra; non autem propendit in ea, nec illi tribuuntur, sed solis concausis per accidens concurrentibus, ex quarum determinatione monstra procedunt. Cum igitur Deus non concurrat ad malitiam ex propria de-

ret-

terminatione, sed ex determinatione creature nec in malitiam inclinet, cum potius concurrat ex intentione actus boni, non potest dici *cooperator*, sed tantum *permissor* ratione causæ primæ universalis.

Respondent octavo, ad argumentum depromptum ex oppositione decreti prædeterminantis ad materiale peccati, cum natura prohibitionis: Deum prædeterminantem ad materiale, bene posse actum prohibere, quia non prædeterminat illum *ut prohibitum*, id est, secundum eam rationem, propter quam prohibetur, nimirum secundum defectum, sed tantum prædeterminat illum, secundum entitatem, & perfectionem secundum quam ordinatur positivè ad Deum, tanquam in finem universalem omnis entis. Neque inconveniens est (ait Palanco, cujus est solutio) in eo quod Deus, *ut provisor particularis*, prohibeat aliquem actum propter illius deordinationem, & simul *ut causa universalis* efficaciter decernat quidquid entitatis, & perfectionis est in illo, *ut ordinabili* ad Deum, tanquam ad universalem omnis entis finem.

Sed contra primo: Deus me prædeterminans ad fieri, & exerceri actus non solum vult efficaciter antecedenter entitatem actus mali, sed etiam, eam à me fieri, & exerceri; sed à me fieri, & exerceri entitatem actus mali, est mihi prohibitum: ergo Deus volens efficaciter antecedenter entitatem actus mali, vult actum ea ratione, quæ est prohibitus. Contra secundo: repugnat parte, quod Deus ut provisor particularis præci-

A 2

piat,

piat, aut suadeat actum cum præcisione entitatis actus, & formalis actus: ergo pariter repugnabit, quod Deus ut provisor particularis prohibeat, aut dissuadeat actum cum præcisione entitatis actus, & formalis actus; nam sicut Deus præcipiens, & luadens est *regula honestatis actus*, ita ut prohibens, & dissuadens est *regula inhonestatis, seu turpitudinis*, ac per consequens, prædeterminando non poterit præscindere per prohibitionem entitatem actus à formali actus.

ARGUMENTA CONTRARIA.

Argumentum primum ab autoritate Patrum (ea enim quæ nobis ex Scripturis, & Divo Thoma obijciuntur, explicata manent, sectione hac secunda, ad primam, & quartam responsum) Sanctus Hieronymus ad illud Psalmi 32. *reprobat cogitationes populoꝝ, inquit, hoc est Judeoꝝ consilia, quia non potuerunt illa facere, nisi in quantum à Deo prædefinitum est.* Sanctus Augustinus de correctione, & gratia Cap. 7. ait de Christo Domino: *elegit illos, nimirum, Apostolos, ad obtinendum regnum Cælorum; isum, scilicet, Judam, ad effundendum sanguinem suum: & lib. 5. contra Julianum Capit. 3. inquit: quid est autem cum dicis, cum desiderijs suis traditi dicuntur, relictæ per divinam patientiam intelligendi sunt, non per potentiam in peccata compulsi: quasi non simul posuerit hæc duo idem Apostolus, & patientiam, & potentiam: ergo Deus prædefinit, eligit, & compellit ad materiale peccati, cum ad formale non possit.*

Præmitto ad solutionem primo: quod particula

culæ ad, ut, & similes in Scripturis, quando cadunt supra objectum dedecens Deum, non denotant illud esse rationem motivam, seu finem à Deo intentum, sed solum effectum cum operatione conjunctum, & cui operatio occasionem dedit; sic quando dicitur, aliquod peccatum factum esse, ut impleatur scriptura, non denotatur aliqua Dei intentio circa illud, sed solum eventum peccati verificare assertionem Dei in Scriptura contentam. Similiter quando inquiruntur motiva Dei in aliquo peccato, non denotatur motivum alicujus voluntatis divinæ tendentis in peccatum, sed tantum motivum permissionis illius. Hinc cessant instantiæ, quas Palanco, quæst. 19. num. 126. nobis opponit.

Præmitto secundo cum Herrera de voluntate, quæst. 5. sect. 5. num. 94. & de prædestinatione, quæst. 7. sect. 5. quod Divus Augustinus, nisi sibi contradicat, nequit dicere, Deum homines in peccata compellere; contrarium enim asserit tractatu 53. in Joannem, columna 3. inquit: *fecerunt Judæi, quod eos non compulsi facere, cui peccatum non placet.* Inde Sanctus Doctor solum vult, quod quando Deus dicitur tradere peccatores in passionem ignominie, non solum exercet patientiam, tolerando peccata eorum, sed etiam potentiam, exercendo, nimirum, aliquos suæ potentie actus, ut sunt denegare auxilia efficacia, & inefficacia prævisa conferre. Cum igitur Julianus, auxilia gratie non agnosceret, id negabat asserens, Deum solum per patientiam, relinquere peccatores.

Unde ea propositio : *Deus relinquit, seu indu-
rat peccatores solum per patientiam, non autem per
potentiam in peccata compellit*, non est Sancti Au-
gustini, sed Juliani, eamque rectè Augustinus
negavit, non quia verum judicaret, Deum per
potentiam in peccata compellere, sed quia falsum
est, Deum solum relinquere per patientiam, nam
etiam per potentiam relinquit, non quidem com-
pellendo in peccata, sed negando gratiam effica-
cem, & inefficacem conferendo. Sicut rectè ne-
gari potest hæc propositio : *solum Judas peccavit,
non autem Christus*: ea enim falsa est, non quia fal-
sum sit, non peccasse Christum, sed quia falsum est,
solum Judam peccasse, cum etiam alij peccarint.

Et ratio est : quia ut propositio copulativa in-
divisim sumpta sit falsa, sat est, quod una pars
falsa sit : *malum enim ex quocumque defectu*. Ex
hinc quando Augustinus ait : *quasi non simul po-
suerit hæc duo idem Apostolus, & patientiam, & po-
tentiam*, non intelligit potentiam, qua compellat
ad peccata, hoc enim rigorosè nullus Ca-
tholicus dicere potest ; sed potentiam, qua auxi-
lia efficacia neget, & det inefficacia, colligat-
que ex permissione peccati fructus ostensionis
lux justitiæ erga aliquos peccatores, misericor-
diæque erga alios, quia hanc potentiam nega-
bat Julianus, cum negaret auxilia gratiæ. Hinc
in forma ad auctoritatem Divi Hieronymi dic,
non favere Thomistis ; non enim dicit *prædefini-
ta sunt* ; quod denotaret, voluntatem Dei circa
prava consilia Judæorum, sed *prædefinitum*, quod
solum innuit decretum prædefinitivum permis-
sionis

sionis in tali numero & mensura, quæ permis-
sio sanctissima est. Ad primam Divi Augustini
auctoritatem ly *ad effundendum*, intelligitur jux-
ta primum præmissum ; vel si mavis ; ly *elegit*
respectu illius *ad effundendum sanguinem suum*,
intellige *negativè*, quatenus, licet, Christus Do-
minus præciverit Judæ proditionem, tamen non
se retraxit, quominus eum eligeret. Ad secun-
dam dic, juxta præmissum secundum, quod
Sanctus Augustinus non asseruit hanc propositio-
nem, quam illi, satis sophisticè Gonet appli-
cat : *Deus non solum relinquit per patientiam, sed
etiam per potentiam in peccata compellit*.

Etenim solum negavit illam propositionem
Juliani indivisim sumptam : *Deus solum per patien-
tiam relinquit, non autem per potentiam in peccata
compellit*, quæ quidem non negatur per illam
Gonetianam, sed per istam : *non solum Deus per
patientiam relinquit ; non autem per potentiam in
peccata compellit*, quæ destruit propositionem Ju-
liani indivisim sumptam : sicut hæc propositio :
solum Judas peccavit, non autem Christus, non ne-
gatur per hanc : *non solum Judas peccavit, sed etiam
Christus*, quæ est falsa ; & inde, si esset alterius
contradictoria, essent ambæ falsæ, quod repug-
nat, negatur ergo per hanc : *non solum Judas pec-
cavit, non autem Christus*, quæ vera est, quia alij
præter Judam peccarunt. Ad alios Patres, qui
opponi solent, vide dicta sectione in hac, ad
quartam responsonem.

Argumentum secundum à ratione : Deus jux-
ta nos, est causa per accidens malitiæ peccati ;

sed nequit esse causa per accidens malitiæ peccati, quin sit causa per se entitatis illius, ad quam malitia consequitur, quia juxta Divum Thomam 3. contra gentes, Cap. 10. *omnis causa per accidens reducitur ad causam per se*: ergo Deus est causa per se entitatis peccati, seu hujus, quoad materiale. Ulterius: peccatum quoad materiale potest terminare complacentiam Dei, quin terminet quoad formale, & quia materiale peccati est quid bonum, & quia terminat concursum omnipotentiam, & non involuntariè: ergo pariter poterit materiale peccati terminare Dei *causalitatem per se*, quin eam terminet formale.

Pramitto ad solutionem primo: quod respectu causæ, quæ dicitur *per accidens*, potest dari duplex effectus: unus, cujus sit causa per se in actu secundo; alius cujus sit causa per accidens, quia est præter ejus inclinationem, & intentionem: exemplum esto in eo, qui jaculatus sagittam in objectum, quod invincibiliter ignorat esse hominem, & putat esse feram, occidit hominem: ille enim est causa per se, & in actu secundo respectu jaculationis, & est causa per accidens respectu occisionis hominis. Atque in hac specie verum dicit Sanctus Thomas, quod causa per accidens reducitur ad causam per se, non utcumque *per se*, sed *in actu secundo*. Potest etiam respectu causæ, quæ dicitur *per accidens* esse unica tantum actio, & unicus effectus; unicus nimirum; vel *identicè*, vel *connexivè*.

Tunc autem, cum vel propter identitatem, vel propter connexionem non detur unum, quod sit.

sit causatum per se, & aliud, quod sit causatum per accidens, causa per accidens non potest reduci ad causam per se *in actu secundo*; poterit tamen reduci ad causam per se in actu primo alterius effectus. Exemplum sit in specie argumenti, in qua cum materiale peccati identificetur, vel essentialiter connectatur cum formali, utriusque est Deus causa per accidens, & solum potest reduci ad causam per se *in actu primo*, quatenus per se causat libertatem, cui præter intentionem Dei adjungitur à creatura peccatum, quod ideo est effectus per accidens respectu Dei, qui non causat libertatem ex intentione illius, sed potius ex intentione operis boni.

Pramitto secundo: quod peccatum secundum materiale non est bonum honestum, sed bonum physicum transcendentaliter tale, quatenus habet integritatem suorum prædicatorum; infectam tamen malitia morali, ideoque impotentem complacentiam Dei terminare. Tertio: quod Deus concurrit ad peccatum *non involuntariè*, quatenus non concurrit simpliciter coactus; non vero quatenus cum aliquo effectu erga peccatum concurrat. Hinc in forma ad argumentum, nego minorem, cujus probationem ex Divo Thoma distinguo: omnis causa per accidens reducitur ad causam per se, vel in actu primo, vel in actu secundo, concedo; semper in actu secundo, nego, & consequentiam. Ad id, quod additur, nego antecedens, & distinguo primam partem probationis: est quid bonum moraliter, seu bonum honestum, nego; purè physicè, &

transcendentaliter, concedo : & secundam : terminat concursum non involuntariè , per exclusionem coactionis simpliciter talis, concedo ; per positionem alicujus affectus , nego.

Argumentum tertium ex Illustrissimo Godoy : si Deus non sit causa per se entitatis peccati , dabuntur duo principia prima positiva , unum bonorum , & aliud malorum : nam Deus est primum principium actus boni , & creatura esset primum principium actus mali ; sed hic est Manicheorum error : ergo Deus est causa per se entitatis peccati. Probatio majoris inclusa constat ex Divo Thoma in secunda distinctione 37. quæst. 2. art. 2. sic arguente : *si voluntas humana actionem aliquam producere posset , cujus Deus author non esset, voluntas humana rationem primi principij haberet , quia hoc est de ratione primi principij, ut agere possit sine auxilio, & influentia prioris agentis.* Tunc sic : si Deus non esset causa per se entitatis peccati , voluntas illud eliciens eliceret sine auxilio , & influentia prioris agentis ; nam id quod est per se , prius est quam id , quod est per accidens : ergo voluntas esset primum principium entitatis peccati.

Præmitto ad solutionem primo : quod hæc vox *author* potest accipi , vel pro eo , qui operatur absque indigentia immediati influxus alterius primi agentis , à quo in essendo , & operando dependeat ; vel pro eo , qui est causa per se effectus , & cum inclinatione ad illum : Divus autem Thomas in primo sensu locutus est , ut patet ex ratione , quæ in autoritate exprimitur.

Se-

Secundo : quod ratio *primi principij* non stat in eo , quod semper præstet in effectum efficaciorum influxum , nimirum causæ per se , sed præcisè in eo , quod licet minus efficaciter influat scilicet *permissive*, tamen influat per virtutem non ab alio acceptam , quæ à nullo alio possit impediri, & cujus immediato influxu omnia alia principia indigeant , nam in hoc etiam ratio *causa prima* consistit. Inde licet Deus tantum *permissive* influat in entitatem peccati , & creatura ut causa per se , Deus solum est *principium primum*, & *causa prima* talis entitatis.

Hinc in forma ad argumentum (quod in Thomistas efficacius retorquetur , ipsi enim dicunt , malum ut malum non esse à Deo , sed à creatura , quæ est *primum deficiens* : unde dantur duo prima principia , unum *efficiens* , & aliud *deficiens* ; unum bonorum , quod est Deus ; aliud malorum , quod est creatura per actionem positivam causans per se malum) nego assumptum cum secundâ probationis parte , & verba Divi Thomæ distinguo : voluntas humana rationem primi principij haberet , si sumatur vox *author* pro eo , qui non dependet ab alio in operando , sed potest absque immediato influxu alterius primi agentis operari , concedo ; si sumatur pro eo , qui est causa per se, nego. Ad instantiam ex Divo Thoma deductam , nego antecedens : intellectu verbo *auxilium* improprie pro *influentia* necessaria : aliter enim ea vox admitti non potest , cum significet coadjuvationem : & distinguo probationem : id quod est per se prius est,

&

& cætera in ratione attributionis effectus, quatenus hic, illi tribuitur, concedo; in ratione principij, nego, quia supponit aliud, licet permissivè influens.

Sed contra primo: ergo creatura est prima causa per se entitatis positivæ peccati. Nego consequentiam, quia cum illius entitatis non sit alia causa secunda, quomodo creatura respectu illius erit causa prima, quæ necessario connotat secundam? Erit ergo unica causa per se, sed non prima. Contra secundo: ergo creatura erit unus auctor peccati. Probatur consequentia: eo modo, quo creatura est causa per se peccati, est etiam auctor illius; sed est unica causa per se: ergo est unus auctor, ac per consequens, erunt aliquæ actiones, quarum creatura sit auctor, & non Deus. Deinde sic arguitur: eo modo, quo unus auctor non supponit alium, est auctor independens; sed creatura quoad aliquas actiones, non supponit alium authorem: ergo quoad eas est auctor independens, ac per consequens duplex erit auctor independens, alius bonorum, & alius malorum.

Ad instantiam, distinguo consequens: creatura erit unus auctor peccati, sumpto auctore pro causa per se, concedo, sumpto pro non indigente alterius influxu ad operandum, & quo ab operando possit impediri, nego. Ad probationem consequentiæ; concedo totum in sensu dicto, distinguoque subillationem: & non Deus, si auctor sumatur pro causa per se, concedo; si sumatur pro non indigente alterius influ-

xu, à quo possit impediri, nego. Ad argumentum ex instantia deductum, distinguo majorem: eo modo, quo unus auctor non supponit alium, à quo in esse, & in operari dependeat, est auctor independens, concedo, si præcisè non supponit ut causam per se, nego. Etenim nunquam potest dici creatura auctor independens, nam ad hoc necesse erat, quod in esse, & operari alteri voluntati non subiceretur, id autem non convenit creaturæ, ideoque licet non supponat alium authorem, sumpto auctore pro causa per se, nequit dici auctor independens.

Contra tertio: vel Deus potest dici primus auctor omnis entis, vel non? Si primum: ergo est primus auctor peccati, prout est ens, ac per consequens erit causa per se peccati in esse entis. Si secundum: ergo non est primus auctor alicujus entis, ac proinde vel aliquid ens non subijcitur primo auctori, vel ultra Deum dabitur alius primus auctor entium; & erunt duo primi auctores. Præmitto ad solutionem: quod licet hæc propositiones sint veræ: Deus est primus auctor: Deus est prima causa omnium entium: tamen dum sermo est de peccato non sunt sine distinctione concedendæ, ut ipsi faciunt prædeterminatores, ne in malum sensum accipiantur: dicendumque est, quod Deus est primus auctor, quatenus hoc, sicut & causa prima significat primum influens, non vero, quatenus significat causam per se.

Exinde in tantum omnis creatura, utpotè ens ab alio, petit unum primum authorem, in quantum petit procedere ab uno ente primo, à quo

quo habet esse omnis causa, & à quo omnis operatio, sive positivè, & per se; sive tantum permisivè oritur, cum tamen ipsum neque ab alio accipiat esse, neque dependeat in operari: hoc enim solum est de ratione causæ primæ, & primi principij, non autem, quod semper positivè, & per se causet. Hinc fit, quod licet voluntas creata sit unica causa per se peccati; non tamen sit causa prima, aut primus author illius, cum dicta prædicata ei non conveniant. Ex his in forma distinguo primam partem dylemmatis prout comprehendentem peccatum: potest dici primus author omnis entis, quatenus id significat primum influens, concedo; in alio sensu denotante causalitatem per se, nego, & sic reliqua intelliguntur.

Contra quarto: Deus ad peccatum concurrens, concurrat, ut prima causa: ergo vel ut prima causa *permisiva*, vel ut prima causa *per se*; sed non ut prima causa *permisiva*, quia prima supponit secundam, & non semper respectu peccati est secunda causa *permisiva*: ergo ut prima causa per se: nam in hoc genere semper datur in peccato secunda causa; sed Deus non potest causare per se primo peccatum, quoad formale: ergo causat per se primo peccatum quoad materiale. Pro solutione nota: quod Deus est prima causa per se, & prima causa *permisiva* secundum effectus conditionem, propter prædicata toties repetita; non tamen inde inferitur, quod semper debeat esse *primo permittens*, cum aliquando sit *unice permittens*, quia *secundum permittens* non datur. Id

Id patet exemplo: cum enim Deus sit primitivè vivens, semper concurrat *ut primum vivens* ad nostros actus vitales, nunquam tamen concurrat *ut primo vivens* per illos, cum nullo modo per illos vivat: ergo non est idem, Deum *ut primum* in una linea influxum præstare, & præstare *primo*. In forma, ergo concedo antecedens, & primam partem primæ consequentiæ, & distinguo minorem subsumptam: non ut prima causa *permisiva*, quæ semper sit prima *permisiva*, nego; quæ semper sit primo *permittens*, concedo: hoc solum convincit probatio inclusa, & nego utramque consequentiam, ac retorque in actibus vitalibus, juxta notationem.

Argumentum quartum: Deus causat per se statum damnationis peccatorum; sed talis status est necessitas moralis ad peccandum, cum gravissimæ pænæ moraliter necessitent ad blasphemias, & alia peccata; ergo Deus causat per se moralem necessitatem ad peccandum, ac proinde materiale peccati poterit per se causare. Ulterius primo: Deus causat per se longam vitam hominis; sed longa vita est necessitas moralis peccandi venialiter: ergo Deus causat per se necessitatem moralem peccandi. Secundo: Deus causat per se cogitationes malas necessarias, quoad entitatem, cum ad eas concurrat per decretum connexum, nam sunt effectus necessarij: ergo poterit causare per se entitatem peccati. Tertio: Deus causat per se generationem hominis; atqui ad illam subsequitur peccatum originale: ergo licet materiale peccati sublegetur for-

formale, poterit Deus materiale causare per se.

Ad argumentum, distinguo majorem: Deus causat per se purè physicè statum damnationis, concedo; moraliter, imputativè, quoad peccata indè secuta, nego: nam licet pœnæ inferni constituent necessitatem moralem peccandi, & plura ex illis peccata sequantur; Deo tamen imputari, & tribui non possunt, quia eas pœnas non ex intentione peccati, aut cum obligatione vitandi peccatum, causat; sed ut Justus Judex ad punitionem. Ad primum quod additur, distinguo majorem: causat per se longam vitam hominis ex intentione peccati, aut cum obligatione illud vitandi, nego; absque illis, concedo, & distinguo consequens modo dicto in argumento. Ad secundam, nego antecedens cum probatione, cujus probationem distinguo: nam sunt effectus necessarij, & moraliter, quamvis materialiter pravi, concedo; non ita, nego.

Etenim ut diximus dissert. 2. sect. 2. conclus. 2. Deus ad actus intrinsecè, licet materialitèr pravi concurrat per decretum indifferens, indèque non est causa per se, sed permissiva eorum: nam licet ex eo decreto, politis reliquis principijs, sequatur mala cogitatio, tamen Deus neque illam intendit, nec ut sequatur tenetur vitare concursum, ideoque est purè permissor illius. Ad tertium, nego consequentiam, & est disparitas: quia licet peccatum originale sequatur ad hominis generationem, tamen ea non est per se mala, neque per se cum eo connexa, aut per se occasio, ut homo gènitus procedat à pri-
mo

mo Parente, ut deficiente à lege Dei; at materiale peccati, cum per se sit connexum, vel identificatum cum formali est per se malum, & occasio inseparabilis peccati, cum ex se aliter existere nequeat, nisi ut fundamentum malitiæ.

Argumentum quintum: repugnat, Deum concurrere ad peccatum, ea ratione, qua concurrere, est moraliter turpe; sed concurrere ad peccatum absque præcisione entitatis à malitia, est concurrere ea ratione, qua concurrere est moraliter turpe: ergo repugnat, Deum concurrere ad peccatum absque præcisione entitatis à malitia. Probatur minor: concurrere ad peccatum absque præcisione entitatis à malitia, est concurrere per actionem, quæ est ipsum peccatum; sed peccatum est moraliter turpe: ergo concurrere, & cætera. Retorqueo: actio creaturæ peccaminosa, juxta omnes, præter Durandum, & Asseclas, immediatè fluit ab Omnipotentia unde ipsa actio creaturæ est actio Omnipotentis; sed actio creaturæ non est præcisiva, & est moraliter turpis: ergo actio Omnipotentis est moraliter turpis, ac per consequens Omnipotentiam operari talem actionem, moraliter turpe est.

Deindè in forma, distinguo majorem: repugnat, Deum concurrere ad peccatum, ea ratione, qua concurrere est moraliter turpe Deo, concedo; vel secundum se, vel creaturæ, nego: concurrere enim, quod sit turpe, vel in se, vel creaturæ, non repugnat Deo, si non sit turpe ipsi Deo, qualiter non est in nostro casu, cum ut causa universalis debeat concurrere, & non ex intentione

ione

tionem peccati, aut cum complacentia in eo concurrat, sed purè permittat. Ad minoris probationem, distinguo majorem: quæ est ipsum peccatum *Dei*, nego; *creatura*, concedo: & minorem: peccatum est moraliter turpe permittenti, nego; per se causanti, concedo.

Sed contra: concursus *Dei in actu secundo* est moraliter turpis, vel secundum se, vel creaturæ: ergo est moraliter turpis ipsi Deo. Probatur consequentia: moraliter turpe est ipsi Deo concurrere cum iudicio de eo, quod *sic concurrere* est contra regulam honestatis, & divina displicentia dignum, sed concurrere absque præcisione entitatis à malitia est concurrere cum iudicio de eo, quod *sic concurrere*, est contra regulam honestatis, & divina displicentia dignum, nam est concurrere cum iudicio de eo, quod talis concursus est peccatum: ergo concursus *Dei in actu secundo* est moraliter turpis ipsi Deo. Retorqueo: ut nuper, & nego consequentiam, ad cuius probationem, distinguo majorem: cum iudicio de eo, quod *sic concurrere* est contra regulam honestatis, violatam à Deo, concedo; violatam à creatura, nego: vel aliter: quando *sic concurrere* esset à Deo per se, concedo; quando esset, ut est, per accidens, & purè permissivè, nego, quia hoc solum est, Deum permittere, seu non impediri id, quod est divina displicentia dignum.

Contra iterum: atqui Deus concurrat violando regulam honestatis: ergo nulla est solutio. Probatur subsumpta: Deus concurrat in actu secundo ex sua libera determinatione, cum possit non

non concurrere: ergo liberè concurrat, volendo *sic concurrere*; sed liberè concurrere volendo concursum; divina displicentia dignum, est concurrere violando regulam honestatis: ergo Deus concurrat violando regulam honestatis. Ad instantiam, nego antecedens, & distinguo antecedens probationis: ex sua libera determinatione positiva, nego; permissiva, seu non impeditiva, concedo: & consequens: volendo, volitione positiva, & determinata, nego; volitione permissiva, & terminativè vaga, concedo: & minorem subsumptam: liberè concurrere volendo positivè concursum, divina displicentia dignum, & cætera, concedo; liberè volendo purè permissivè, seu non impeditivè, & volitione objectivè vaga, nego. Solutio patet ex dictis.

Argumentum sextum: est contra divinæ Omnipotentia conceptum, quod ex entibus plura sint permissibilia, quam causabilia per se, nam permissio (cum vi illius terminus permissus non possit dici, fieri simpliciter ab Omnipotentia) est minor influxus, quam causalitas per se; sed si peccatum in ratione entis non causetur ab Omnipotentia per se, ex entibus plura erunt permissibilia, quam causabilia per se, nam plura sunt peccata, quam actus boni: ergo peccatum in ratione entis causatur per se ab Omnipotentia. Ante solutionem opportunè Pater Ramirez rogat Adversarios: an sit contra divinæ Omnipotentia conceptum, quod de facto plures sine comparatione adhuc ex Christianis damnentur, quam salutem æternam consequantur?

Deinde ad argumentum in forma, omitto majorem, & nego minorem, cujus probationem distinguo: plura sunt peccata, quam actus honesti de facto, permitto; de possibili, nego: etenim in statu possibilitatis, & datur series infinita actionum honestarum possibilem, & series infinita actionum turpium, quarum nulla major est alia: de facto autem, licet permitramus, plures esse actiones turpes, quam honestas; tamen non bene inde probatur, plura esse ab Omnipotentia permittibilia, quam causabilia per se, nam prater actus liberos, quibus solum honestas, aut turpitudine comperit, dantur plures substantiæ, accidentia, & actiones naturales, quæ causantur ab Omnipotentia per se, & quarum cumulus nimis excedit cumulum peccatorum. Omisi autem majorem, quia licet de facto plura permitterentur, quam causarentur per se, hoc non esset contra perfectionem Omnipotentia; cum non esset ex defectu terminorum per se causabilium, sed ex domino Dei volentis plus se exercere permittendo, quam per se causando.

Argumentum septimum: quidquid non est causa actionis, per quam aliqua substantia in esse producitur, non est causa illius substantia; sed aliqua substantia in esse producuntur per actionem peccaminosam: plures enim homines per adulteria generantur: ergo si Deus non est causa earum actionum, ut actiones sunt, non erit causa eorum hominum, quod est absurdum. Argumentum est Divi Thomæ loco citato, in argumento 3. & etiam Divi Anselmi de casu diaboli,

boli, Capit. 20. in quo cum discipulus sic argueret: quod quidem Deus naturas omnium faciat, fatendum est: quod vero singulas actiones perverfarum voluntatum, velut ipsum pravum motum voluntatis, quo ipsa prava voluntas se movet, faciat, quis concedat? Cui Sanctus Doctor respondet; quid mirum si dicamus, Deum facere singulas actiones, quæ sunt in ea voluntate, cum fatemur eum facere singulas substantias, quæ sunt in justa voluntate, & in honesta actione:

Ex quibus sic iterum insurgunt Thomistæ: juxta Sanctum Anselmum, Deus eadem proprietate, qua facit substantias, facit actiones peccaminosas, quibus illæ causantur; sed substantias causat per se: ergo & actiones peccaminosas, saltem ut actiones sunt. Præmitto ad solutionem primo: quod ipsi Thomistæ debent argumentum solvere, & Divam Thomam explicare: nam juxta ipsos, Deus solum causat actionem adulterandi sub conceptu generico entis, & actus: ergo si eadem proprietate, qua facit actionem, facit terminum, homo per eam actionem generatus solum causatur à Deo sub conceptu generico termini, nam juxta ipsos causare terminum actionis commenlaturatur cum causare actionem.

Præmitto secundo: quod Divus Thomas sumit hoc nomen causa, sicut supra accepit nomen author, & primum principium, scilicet pro primo influente, sine cujus influxu immediato, nullum aliud agens operari potest; atque in hoc sensu supra causa totum argumentum Divi Thomæ concedendum est. Nec favet Thomistis, quod

quod dicat Deum esse causam earum actionum prout actiones sunt, nam hæc locutio intelligenda est iuxta dicta, lect. 2. ad quartam responsionem. Ad textum Sancti Anselmi, eodem modo intelligendum est *ly facere*; & ad argumentum deductum, distinguo majorem: eadem proprietate, & eodem modo, nego, & diverso, concedo: in generatione hominis per adulterium duplex actio concurret, alia est actio adulterandi, & hanc causat Deus physicè permissivè, quia est peccatum; alia, quæ est creatio animæ rationalis, & alia, quæ esteductio unionis facta post aliquot dies à die adulterij; & has, quibus immediatè causatur substantia hominis causat physicè per se.

Argumentum octavum: quando agens universale movet potentiam subordinatam, si sequatur defectus, hic non tribuitur agenti universali juxta Divum Thomam quest. 3. de malo, art. 2. qui se explicat exemplo claudicationis, quæ non tribuitur voluntati moventi: ergo quamvis Deus prædeterminet entitatem peccati, ex qua sequitur defectus, iste non tribuetur Deo, sed creaturæ defectuosæ. Distinguo antecedens: hic non tribuitur agenti universali, si moveat, motione prædeterminante, nego; motione indifferente, concedo: ideoque licet Deus moveat, ut sæpè loquitur Sanctus Thomas, ad actum peccati, non tribuitur ei defectus, quia solum movet motione indifferente, non prædeterminante; atque hoc tibi deserviet ad plures Sancti Doctoris auctoritates: exemplum verè

verò claudicationis, & quid sit ad illud dicendum, dictum est in probationibus conclusionis.

Argumentum nonum, ex Palanco: omnis actio egreditur ab intrinseco agentis, illique convenit ab intrinseco; sed si conveniat illi per accidens non illi convenit ab intrinseco, nam hoc est solum de ratione actionis convenientis per se; ergo si actio peccaminosa convenit Deo per accidens, non est actio Dei. Ulterius: repugnat, Omnipotentiam agere per actionem, quæ est per se actio Omnipotentia, & est per se productiva peccati, quin Omnipotentia per illam agat per se, & per se producat peccatum; sed actio peccaminosa creaturæ, & est per se actio Omnipotentia, & est per se productiva peccati: ergo Omnipotentia per illam per se producit, & non per accidens peccatum.

Præmitte ad solutionem: quod omnis actio debet egredi ab intrinseco agentis *effectivè*, quatenus per illam, ut ab intrinseca illius virtute egredientem efficit terminum: non vero *determinativè*, quia potest illud agens non se liberè exercere, aut eligere per eam; & tunc quia actio illi conveniet ab extrinseco determinativè, nam per aliud agens determinabitur, conveniet illi per accidens. Nec ut tale agens rationale sit causa moralis per se termini, sufficit, quod actio sit per se illius, & sit per se termini productiva, sed requiritur, quod per eam agat ex inclinatione, & determinatione propria; non vero quasi *isvitum*, qualiter se habet Deus respectu peccati, ad quod creatura rapit illi concursum.

Hinc in forma, distinguo majorem: egreditur, & convenit ab intrinseco effectivè, concedo; determinativè, nego: & minorem: non illi convenit ab intrinseco effectivè, nego; determinativè, concedo. Ad additum, nego majorem propter dicta in præmissis.

Sed contra primo: actio, quæ habet esse ab Omnipotentia per se est naturalis Omnipotentia; sed actio peccaminosa habet esse per se ab Omnipotentia: ergo est naturalis Omnipotentia, ac proinde nequit esse violenta, & per accidens. Probat major: actio, quæ est ab Omnipotentia, ut per potentiam naturalem, & non per obedientialem, est naturalis, & connaturalis Omnipotentia: cum natura sit *principium motus, & quietis, ejus in quo est*; sed actio, quæ habet esse ab Omnipotentia per se, & ab ea est ut per potentiam naturalem, & non per obedientialem: ergo est naturalis Omnipotentia. Ulterius: quia omnis potentia habet esse à natura per emanationem, repugnat, quod potentia alicujus naturæ sit contra inclinationem illius; sed actio peccaminosa essentialiter habet esse à Deo per egressionem ab eo, & à natura: ergo repugnat, quod sit contra inclinationem Dei, Omnipotentia, & naturæ.

Præmitto ad solutionem: quod actio creaturæ est ab Omnipotentia, ut à potentia naturali, & connaturali ipsi actioni, quatenus actio eam exigit, ut existat: ipsa etiam actio est connaturalis Omnipotentia, quatenus *connaturale* opponitur *violento simpliciter tali*; non autem quatenus

nus significat inclinationem in effectum, nam eam non habet Omnipotentia in eam actionem, cum sit ipsi *secundum quid violenta*, juxta Sanctos Patres. Hinc ad argumentum, distinguo majorem: est naturalis Omnipotentia, quatenus naturale opponitur violento simpliciter tali, concedo, quatenus opponitur violento secundum quid tali, nego, & similiter consequens. Ad probationem majoris, distinguo minorem: est ab ea ut per potentiam naturalem, quatenus hoc significat potentiam exactam ab ea actione, concedo; in alio sensu, nego. Ad additum, nego consequentiam, & est disparitas, quia potentiam esse à natura per emanationem, est, naturam illam exigere, & non potest esse contra inclinationem naturæ, quod natura exigit: at bene potest agens rationale (ut sæpè in nobis experimur) agere contra propriam inclinationem per actionem ab ipso egredientem.

Contra secundo: Omnipotentia concurrat ad peccatum *quasi violenta*, & coacta: ergo non est causa per accidens, sed *quasi* per accidens, ac per consequens in re non est causa per accidens. Ulterius: ut terminus *quasi* aliquam difficultatem theologiam explicet, debet reduci ad aliquid propriè, & simpliciter tale: ergo ut Omnipotentia dicatur *quasi violenta* debet id explicari per aliquid simpliciter tale, quod à nobis non explicatur. Ad instantiam, nego consequentiam, quia licet Omnipotentia concurrat quasi violenta, quia non datur violentia simpliciter talis; tamen vere est causa moralis per accidens, cum concurrat con-

tra propriam inclinationem, & ex determinatione creaturæ rapientis, à Deo permittente concursum, ut ait Sanctus Anselmus. Ad additum, concedo enthymema, & nego quod à nobis non explicetur: reducitur enim ly *quasi* ad verum concursum physicum, licet raptum à Deo.

Argumentum ultimum ex eodem: si Deus prædeterminet actum peccati, quatenus impeditivum majoris peccati, non erit causa per se peccati; sed Deus prædeterminans actum peccati, illud prædeterminaret, quatenus impeditivum majoris peccati: ergo non esset causa per se peccati. Major constat, quia Deum minuere in peccato malitiam non est esse causam per se peccati, ut patet in hominibus, quibus, juxta communem Doctorum sententiam, licitum est suadere minus peccatum, ut vitetur majus. Probatur minor: in tantum minus peccatum impedit majus, in quantum plus retinet de ordine rationis, de plenitudine essendi, & de bonitate; sed peccatum plus retinet de ordine rationis, & cætera, quo plus habet de actu: ergo Deus prædeterminans, & cætera. Minor patet ex Divo Thoma, 1. 2. quæst. 73. art. 2. & quæst. 10. de malo in corpore, & ad primum, & secundum, ubi docet, eum qui comedit quantum debet, sed quando non debet, minus peccare, quam qui comedit quantum non debet, & quando non debet, quia primus actus habet plus de ordine rationis.

Præmitto ad solutionem, quod nullum peccatum potest habere plus de bonitate *moralis*, quàm aliud, cum nullum habeat bonitatem *moralem* posi-

positivam, potest tamen habere plus de bonitate *physica*, cum omne peccatum bonitatem *physicam* habeat. Nunc ad argumentum, nego minorem, & distinguo majorem probationis: in quantum plus retinet de ordine rationis, de plenitudine essendi, & de bonitate *moralis*, concedo propositionem, & nego suppositum, propter dicta in præmissis; & de bonitate *physica*, nego: & minorem: peccatum plus retinet de bonitate *physica*, quo plus habet de actu, concedo, plus de bonitate *moralis*, nego suppositum. Ad probationem ex Divo Thoma, dic, eum loqui de bonitate *moralis* *negativa*, quæ datur in comedente quantum debet, quatenus in eo non datur tanta malitia, quanta in comedente quantum non debet: Deus autem nequit prædeterminare ad minus malum *moralis*, quia esset formaliter malum respectu Dei ad illud prædeterminantis, qui alijs modis, quibus non potest homo, potest majus malum impedire, quin determinet ad minus.

Sed contra primo: si Deus prævideat, quod si seclusa prædeterminatione, conferat creaturæ auxilium *indifferens*, illa ponet actum malum, ut decem, poterit eam prædeterminare ad actum malum ut sex: ergo talis actus non erit malus formaliter respectu Dei. Probatur assumptum: vel prædeterminatio tollit libertatem, vel non tollit; atqui sive tollat, sive non tollat, poterit Deus creaturam in casu argumenti, modo dicto prædeterminare: ergo poterit. Probatur prima pars minoris: si prædeterminatio tollat libertatem, jam ille actus solum erit materialiter malus,

cum

cum à creatura sine libertate fiat: ergo jam erit minus malus, quam actus ut decem, ac per consequens, Deus poterit ad illum prædeterminare. Probatur secunda pars: si prædeterminatio non tollat libertatem, Deum prædeterminare ad talem actum, erit impedire majus malum, & ab eo retrahere; atqui Deus id facere potest: ergo & prædeterminare.

Ad instantiam, nego assumptum, & minorem probationis, atque ad probationem primæ partis, distinguo antecedens: ille actus solum erit materialiter malus creaturæ, concedo; Deo, nego: quia uti diximus, dissertatione 2. sect. 2. conclusionem 2. Deus nequit determinare ad actum intrinsecè moraliter malum, etiam materialiter, quia si determinaret, peccaret. Ad secundæ partis probationem, distinguo majorem: erit impedire, & cætera, volendo minus malum moraliter, determinare, volitione simpliciter tali, quæ esset affectio, & inclinatio in peccatum, concedo; aliter, nego: & minorem; quia juxta dicta dissertatione 2. sect. 4. & in argumentis ejus questionis, Deus nequit habere volitionem determinatam, etiam inefficacem (quanto minus efficacem?) circa peccatum, nam omnis volitio determinata, est simpliciter volitio, affectio, & inclinatio in rem volitâ; talis autem esset prædeterminatio extrinseca (qualem Palancus admittit) consistens in decreto, & prædeterminatione intrinseca, etiam *mediata*, quia tale decretum supponeret.

Contra secundo: non minus præciliua est divina volitio, quam divina abominatio; sed potest
Deus

Deus abominari actionem peccati, prout est à creatura, quin eam abominetur, prout est à Deo: ergo poterit illam velle prout est à Deo, qualiter est entitas & bona, quin illam velit prout est à creatura, qualiter est mala, & defectus. Probatur minor, multiplici ratione. Prima: quia incredibile est, quod Deus abominetur actionem, prout est ab ipso. Secunda: quia illa actio prout est à Deo non est brutalis, sed habet conformitatem cum ratione, ac per consequens est bona. Tertia: quia rectitudo amoris desumitur per conformitatem ad rem amatam, sicut veritas cognitionis per conformitatem ad rem cognitam; sicut enim repugnat veritas non verè cognoscibilis, ita bonitas non rectè amabilis; sed ea actio habet intrinsecam amabilitatem transcendentalem, & est intrinsecè amabilis: ergo & rectè amabilis.

Ad instantiam, nego minorem, & ad primam probationem illius, nego incredibilitatem: nam ea actio etiam prout à Deo, seu ut procedens à Deo est contra ipsius voluntatem, & ab eo rapta, cum sit eo renuente: sicut si te cogere ad te ipsum occidendum, actionem eam abominare, etiam prout à te. Ad secundum, distinguo assumptum: illa actio prout est à Deo non est brutalis physicè respectu creaturæ, concedo; quia est actio rationalis illius, ideo enim est peccatum, quia rationalis est, seu quia determinatur à creatura rationali: non est brutalis moraliter respectu creaturæ, nego: etenim ea actio est moraliter brutalis respectu creaturæ, quia est
pec-

peccatum illius, propter quod comparata est iumentis insipientibus; at vero respectu Dei, qui non peccat per illam, cum non sit peccatum Dei, nullo modo est brutalis, licet in se moraliter brutalis sit, ideoque nec conformis rationi, nec bona.

Ad tertiam, nego maiorem, & paritatem, quæ est nimis mala, atque etiam minorem, quia in primis bonitas amoris non sumitur per conformitatem ad rem amatam, sed ad regulam morum, quæ illa eamque sit; deinde veritas formalis, cum sit conformitas actus cum objecto, constituitur per actum, & objectum, at bonitas amoris non est relatio prædicamentalis, quæ refertur ex actu, & bonitate objecti, licet per eam reguletur, ideoque est mala paritas. Altera etiam paritas inclusa, mala est, nam cum veritas non dividatur in bonum, & malum moraliter, seu in veritatem moralem, & falsitatem moralem, semper manet in ratione veræ, & verè cognoscibilis à quovis intellectu: at vero cum bonitas transcendentalis (qualis solum est in peccato) dividatur in bonam, & malam moraliter, si sit mala moraliter, nequit rectè amari à voluntate præcipue divina.

Denique, ut multas alias Thomistarum æquivalentes prævenias, adverte primo: quod quando dicitur, *concursum in actu secundo ad peccatum, est Dei, est Omnipotentia, est suus*, debet propositio sic distingui, *suitate inclinationis, & causalitatis per se, nego; suitate puræ permissionis, & non impeditiois, concedo*: quod est solum esse Dei grammaticaliter, & non philosophicè, aut theologice.

logicè; ideoque Deus talem concursum potest odio habere, & creaturam propter illum in æternum punire. Adverte secundo: quod quando dicitur, omnem actionem Dei esse sanctam, & laudabilem, debet intelligi de actione immanente, quæ est actus divinus, non de transeunte, quæ potest esse permixta, uti est actio creature peccaminosa, quæ non est sancta, & laudabilis in se; licet sit in actibus divinis, qui circa ipsam versantur, nimirum *permissionis, punitionis, & remissionis*.

Adverte tertio: quod Deus est Sanctus, & laudabilis in omnibus operibus suis, tam *causatis per se, quam permixtis*: in his autem non quia bonis, sed quia Deus circa illa honestè, & benè legitur; honestè enim permittit. Quarto: quod actio peccaminosa creature, quæ est etiam actio Dei, est Deo honesta, & sancta, sed tantum *negative*, quatenus per eam divina sanctitas non minuitur; non autem *positive* cum ea actio in se mala, & turpis sit. Quinto: denique quod plura alia in hac questione argumenta à Thomistis opponuntur, quæ jam nos propoluimus, & solvimus in hoc tractatu, dissert. 2. sect. 4. in secunda classi argumentorum, ab argumento tertio, usque ad ultimum.

Et sic omnia, quæ ad divina decreta pertinent, discussa manent. Utinam cedant in honorem DEI, Sanctissimæque ejus Genetricis MARIE: sub cujus tutela incepta sunt, finemque felicem invenerunt.

FINIS.

peccatum illius, propter quod comparata est iumentis insipientibus; at verò respectu Dei, qui non peccat per illam, cum non sit peccatum Dei, nullo modo est brutalis, licet in se moraliter brutalis sit, ideoque nec conformis rationi, nec bona.

Ad tertiam, nego maiorem, & paritatem, quæ est nimis mala, atque etiam minorem, quia in primis bonitas amoris non sumitur per conformitatem ad rem amatam, sed ad regulam morum, quæ illa eamque sit; deinde veritas formalis, cum sit conformitas actus cum objecto, constituitur per actum, & objectum, at bonitas amoris non est relatio prædicamentalis, quæ refertur ex actu, & bonitate objecti, licet per eam reguletur, ideoque est mala paritas. Altera etiam paritas inclusa, mala est, nam cum veritas non dividatur in bonum, & malum moraliter, seu in veritatem moralem, & falsitatem moralem, semper manet in ratione veræ, & verè cognoscibilis à quovis intellectu: at verò cum bonitas transcendentalis (qualis solum est in peccato) dividatur in bonam, & malam moraliter, si sit mala moraliter, nequit rectè amari à voluntate præcipue divina.

Denique, ut multas alias Thomistarum æquivalentes prævenias, adverte primo: quod quando dicitur, *concursum in actu secundo ad peccatum, est Dei, est Omnipotentia, est suus*, debet propositio sic distingui, *suitate inclinationis, & causalitatis per se, nego; suitate puræ permissionis, & non impeditiois, concedo*: quod est solum esse Dei grammaticaliter, & non philosophicè, aut theologice.

logicè; ideoque Deus talem concursum potest odio habere, & creaturam propter illum in æternum punire. Adverte secundo: quod quando dicitur, omnem actionem Dei esse sanctam, & laudabilem, debet intelligi de actione immanente, quæ est actus divinus, non de transeunte, quæ potest esse permixta, uti est actio creaturæ peccaminosa, quæ non est sancta, & laudabilis in se; licet sit in actibus divinis, qui circa ipsam versantur, nimirum *permissionis, punitionis, & remissionis*.

Adverte tertio: quod Deus est Sanctus, & laudabilis in omnibus operibus suis, tam *causatis per se*, quam *permixtis*: in his autem non quia bonis, sed quia Deus circa illa honestè, & benè legitur; honestè enim permittit. Quarto: quod actio peccaminosa creaturæ, quæ est etiam actio Dei, est Deo honesta, & sancta, sed tantum *negativè*, quatenus per eam divina sanctitas non minuitur; non autem *positivè* cum ea actio in se mala, & turpis sit. Quinto: denique quod plura alia in hac questione argumenta à Thomistis opponuntur, quæ jam nos propoluimus, & solvimus in hoc tractatu, dissert. 2. sect. 4. in secunda classi argumentorum, ab argumento tertio, usque ad ultimum.

Et sic omnia, quæ ad divina decreta pertinent, discussa manent. Utinam cedant in honorem DEI, Sanctissimæque ejus Genetricis MARIE: sub cujus tutela incepta sunt, finemque felicem invenerunt.

FINIS.

I N D E X

DISSERTATIONUM, ET SECTIONUM.

- D**iffert. I. De natura, & proprietatibus divinatorum decretorum. Pag. 1.
 Sectio I. Quid sit decretum divinum? & aliqua illius proprietates. Pag. Ibidem.
 Argumenta contraria. Pag. 7.
 Sectio II. De ordine prioris, & posterioris inter divina decreta. pag. 19.
 Sect. III. De varijs generib. decretorum. p. 27
 Argumenta contraria. pag. 35.
 Dissertatio II. De decreto Omnipotentiae applicativo. pag. 42.
 Sectio I. An ut Omnipotentia Dei operetur ad extra, debeat per aliquem actum divina voluntatis applicari? p. ibidem.
 Argumenta contraria. pag. 46.
 Sectio II. Quale sit decretum applicativum Omnipotentiae, tam ad effectus necessarios, quam ad liberos? pag. 51.
 Argumenta contraria. Pag. 58.
 Sectio III. Aliqua pro quaestione sequenti praemittuntur. pag. 70.
 Sectio IV. De objecto, & tendentia divina voluntatis applicativae Omnipotentiae ad actus creaturae liberos. Pag. 76.

I N D E X.

- Argumenta contraria. Pag. 91.
 Prima classis argumentorum. P. Ibidem.
 Secunda classis argumentorum. Pag. 111
 Diff. III De divinis decretis formaliter praedefinitivis actuum creaturae liberor. P. 130
 Sectio I. An praedefinitio formalis consensus, ut liberi servet libertatem? P. ibidem.
 Sectio II. Aliae duae conclus. statuuntur. Pag. 140
 Argumenta contra primam conclusionem. Pag. 148.
 Argumenta contra alias conclusiones. P. 176.
 Sectio III. De praedefinitione praescidente, seu vaga. Pag. 187.
 Argumenta contraria. Pag. 198.
 Dissertatio IV. De decretis divinis praedefinitivis virtualiter. Pag. 220.
 Sectio I. An praedefinitio virtualis consensus liberi servet ejus libertatem? P. ibid.
 Argumenta contraria. Pag. 230.
 Prima classis argumentorum. pag. ibidem.
 Secunda classis argumentorum. Pag. 245.
 Tertia classis argumentorum. pag. 256.
 Sectio II. An de facto detur praedefinitio virtualis? pag. 269

I N D E X.

- Argumenta contraria.* pag. 274.
Dissertatio V. De divinis decretis præde-
finitivis actuum honestorum, aliquod pecca-
tum essentialiter supponentium. pag. 287.
Sectio I. An Deus possit efficaciter præde-
finire pœnitentiam ante absolutè prævisum
peccatum? pag. ibidem.
Argumenta contraria. pag. 293
Sectio II. An Deus pœnitentiam ante abso-
lutam peccati visionem prædefiniat de
facto. pag. 318.
Argumenta contraria. pag. 321.
Dissertatio VI. De divinis decretis circa
actus peccaminosos. pag. 342.
Sectio I. An Deus possit efficaciter præde-
finire materiale peccati? pag. ibidem.
Sectio. II. Solutiones Thomistarum refel-
luntur. pag. 353.
Argumenta contraria. pag. 370.

O. S. C. S. M. E. C. A. R.

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UAN

IDAD AUTÓNOMA DE NUEVO
CIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

